PL 248 K45C4 1916
Kemal, Namik
Cezmī

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

آثار مفیده كتبخانه سی

نامق كمال

كلیات آثار

جزمی

استانبول ــــ مطبعهٔ عامره

١٣٣٥

PL
248
K45C4
1916

٣

برهیئت مخصوصه طرفندن طبع ایتدیرلشدر .

LIBRARY
MAY 14 1964
UNIVERSITY OF TORONTO

899059

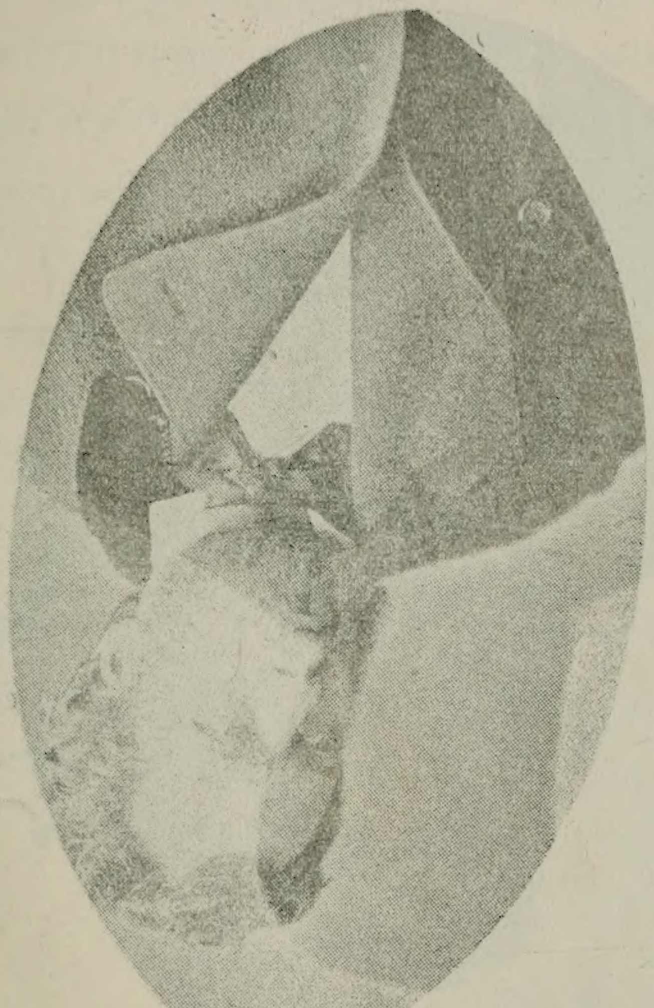

نامق كمال بك

برنجی فصل

— ١ —

هجرتك اوتنجی عصری که برنجی سنه‌سنده اوچنجی خاندان خلافتك اوتنجی پادشاهی اولان سلیمان قانونینك ولادتی اقبال استقباله براعت استهلال اولمشیدی، وقوعات وکشفیات عظیمه‌جه تاریخ انسانیتك اکثر قروننه تفوق ایدر.

کویا که ید قدرت بر قاچ بیك سنه‌لك مآثر جلیله‌یی بر یره طوپلامش‌ده نظر حکمته قارشی بر معجزه دها کوسترمك ایچون یوز ییلدن عبارت بر زمان ایچنه صیقیشدیرمش ایدی.

فی الحقیقه شرقده «قتیبة بن مسلم»ك اعدامی، غربده «عبدالرحمن الفهری» نك انهزامی اوزرینه طولاً پیره‌نه طاغلریله قوبی چوللری وعرضاً بحر محیط جنوبی ایله قپچاق حدودلری داخلنده قالان اسلامیت واسپانیادن ماعدا اوروپانك اکثر جهاتنی استیعاب ایایان خرستیانلق عالملرنده «مأمون» ایله «شارل ماین» ك ارتحاللرندن صکره ملوك

خطبه‌سنی اوقوتدیغی کبی شمالاً دخی مسقوه‌یه ولهستانك وسطلرینه قدر کتیبهٔ اقبالنك مقدمه‌لرینی ایصال ایلمك جهتلریله مالك اولدیغی یرلره نسبت اسکندرك فتوحاتی کره‌یه نسبت ربع مسکون درجه‌سنده براقان تیمور، طقوزنجی عصر رجالندن ایدی .

فقط اونجی عصرده ایدی که سلطان سلیم اول، کرهٔ زمینی بر پادشاه ایچون آز کوره‌رك سکز سنه‌دن عبارت اولان دور سلطنتنده مصر ایله عموم عربستان و یاری کردستانی بر مرکزه ربط ایلدکدن بشقه خلافت اسلامیه‌یی وظائفی بحق اجرایه مقتدر بر خاندانه نقل ایده‌رك اسکندره، جنکیزه و حتی تیموره داغ درون اولان جهانکیرلك فکرینك اسلامیت قوتیله حصولنه لازم اولان اسبابی استحضار ایلدی .

فی الحقیقه هر نظر تدقیقه نیچه یوز بیك مشاور، هر قلم تحریره نیچه یوز بیك معاون ویرمك شانندن اولان طباعت «فوستر» نامنده بر صاحب خیرك همتیله طبیعتك خزینة الغیب احسانندن میدان ظهوره طقوزنجی عصرده چیقدیغی وبصمه‌نك بغیر حق موجدی عد اولنان «فاوست» و «کوتنبرغ» او صنعت جهان بهادن طقوزنجی عصرده استفاده ایلدیکی کبی طباعتك اك بیوك واك فائده‌لی اکمالاتندن

معدود اولان قالب چلیکلرینی « شفر » ینه طقوزنجی عصرده اختراع ایلشیدی .

فقط اوتجی عصر ایچنده ایدی که جهان معرفتده کرچکدن بر دوران حشر وجوده کتیرمکه باعث اولان وفطرت بشری مستعداولدیغی استکمالاته ایصال ایچون همان طبیعت کلیه‌قدر خدمتی کوریلان اوصنعت جلیله سحر اولمق ، خطاطلرك منفعتنه مغایر بولنمق وحتی اك فائده‌سز لغویاتدن صایلمق کبی حیوانلره بیله یاقیشمیه‌جق بر طاقم تعریضات وممانعاتدن قورتیله‌رق ـ حیفا که اسلام ملکنده بیانجی ظهوری بیله خبر آلنمقسزین ـ اوروپانك هرطرفنه انتشار ایلدی .

فی‌الحقیقه مشهور « قرستوف قولومب » سفینهٔ نوحدن طوپراق تحریسنه کیدن کوکرجین کبی بر شدتلی طوفان اعتراض آره‌سندن چیقارق آمریقایی کشف ایله عالم انسانیته‌ینه بوعالم ایچنده برجهان دیکر الحاق ایتمکه طقوزنجی عصرده موفق اولمشیدی .

فقط اوتجی عصر ایچنده ایدی که اوروپالیلر آمریقانك همان هرجهتنه صوقیله‌رق ، قدرت فاطره‌دن بشقه هیچ صنعت کورمامش اولان اویله برجهان غیبك حاوی اولدیغی هردرلو خزائن فوائددن حصه‌یاب اولمغه باشلامشلر ایدی .

اوتنجی عصرك مزیتی بویله اكمالاته منحصر دكلدر .

ینه او عصر ایچنده ایدی كه سلیمان قانونی ، عثمانلی بایراغنی شـفقلر ایچنده طوغمش بر هلال كبی ویانه‌ده ، تبریزده ، اسپانیاده ، هندستانده طولاشـدیره‌رق دنیانك شرقنه ، غربنه شعشعه‌نثار حیرت ایلمشیدی .

ینه او عصر ایچنده ایدی كه « خیرالدین پاشا » سفائن جهادینك طوپ دومانلرینی ابر رحمت كبی آفاقی طوته‌جق برحاله كتیره‌رك آق دكزی لواءالحمد محمدینك سایهٔ استیلاسنه آلدقدن صكره غنیمت غزاسی اولان قوجه بر ملكك [١] تاج سلطنتنی خلافت اسلامیه‌نك عتبهٔ اقبالنه تقدیم ایله حاكم ایكن خادملكی اختیار ایتمك كبی یكانه بر حمیت اظهار ایلمشیدی .

ینه او عصر ایچنده ایدی كه « دولت كرای ثانی » ایكنجی هجومنده مسقوه طرفلرینه آتشزن استیلا اوله‌رق شمالك قارلی ، بوزلی صحرالری ایچنده كویا اوچ عصر صكره كله‌جك برجهانكیره ، درس عبرت [٢] وپروسـیه جنرالنه نمونهٔ امثال [٣] كوستركبی صناعی بریانارطاغ پیدا ایلمشیدی .

[١] جزایر ملكی .
[٢] برنجی ناپولیون .
[٣] مسقوه‌یی یاقان قونوزوف .

ينه او عصر ايچنده ايدی كه « بابرخان » جدی اولان وفتوحاتنك كثرت ووسعتنه نظراً اعظم جهانكيران عد اولنان تيمورك برقاچ يوز بيك عسكر وبيك درلو مشاق سفر ايله ضبط ايده‌بيلديكی هندستانی همان اون بش بيك كشی ايله برقاچ يوز بيك عسكره مالك بردولتك اللدن نزع ايتمشيدی .

ينه اوعصر ايچنده ايدی كه « شيرخان فريد » افغانلی برعسكرك اوغلی ايكن خصائل جهانستانيسی قوتيله هندك شرق‌شماليسنده كنديسنه مخصوص بردولت تشكيل ايده‌رك « بابر » سلطنتی كبی نوظهور و بناءً عليه هردرلو قدرت وعصبيته مالك بردولتی مضمحل ايتمك درجه‌سنه كتيردكدن بشقه عمری مساعد اولسه اوده سلطان سليم اوّل كبی جهانكيرلكه بر بيوك استعداد ابراز ايلمشيدی .

ينه اوعصر ايچنده ايدی كه توارنده « دولت شيبانيه » وخصوصيله سلاطين « شيبانيه » دن « عبيدالله » دولت جنكيزيه‌نك « بركه‌خان » [١] زماننده اولان شعشعهٔ اقبالنی اعاده‌يه اميدلر ويره‌جك قدر پارلامغه باشلامش ايدی .

[١] بركه خان ، باتو خان اولادندن ودشت حكمدارلرندن. اوله‌رق اولاد جنكيزدن الك اول اسلام ايله مشرف اولان ذاتدر.

ینه اوعصر ایچنده ایدی که سنیلرك سلاحیله چورلمش بر دائرۂ آهنین ایچنده قالان ایرانده « صفوی » طرفدارانك تعصبی اساسنی قانلرله تخمیر ایده‌رك بر دولت شیعه تشکیلنه مقتدر اولمشیدی .

ینه اوعصر ایچنده ایدی که آلمانیا ایمپراطوری مشهور « شارل کن » سلطان سلیمانك قوۂ قاهره‌سنه قارشی طورمق ایچون سنه‌لرجه اوغراشدقدن وویانه‌یی عثمانلی محاصره‌سی ومجارستان وخراوتلغك اکثر جهتلرینی اسلام استیلاسی آلتنده کوردکدن صکره کندیسنه سرای حکومته بدل بر مناستری مزار دنیوی اختیار ایتمشیدی .

ینه اوعصر ایچنده ایدی که اوروپاده «لوتر» پروتستانلق نامنه بر مذهب جدید آچه‌رق اصحاب تثلیثی ایکی‌یه تقسیم ایتمشیدی .

قبچاق ومغولستانده حکمی جاری ایدی . طونه وبلغارستاندن کچه‌رك استانبولك محاصره‌سنه کلمش وروم ایمپراطورلغنی خراجکذار ایلمشدر . آباق خان وخصوصیله خلافت عباسیه‌نك انقراضندن صکره هلاکو ایله غالبانه خیلی محاربه‌لری واردر . جنکیز خاندانك اعاظمندندر . اصل اسمی (برکای) اوله‌رق اسلامی اظهار ایتدکدن صکره زمانك علماسی تفألاً (برکة) تسمیه ایتدیلر .

[illegible] [١]

[illegible]

مدنیتی زیر پای استبدادنده ازمك ایچون یاپلمش بر تمثال آهنینی حکمنده اولان ناپولیونلری، بسمارقلری بیله برچوق تلاشلره دوشورن «ژزویت» جمعیتی زادکاندن ایکن دیلنجیلکه قدر تنزل ایتمش، کوزی آچیق فقط آیاغی طوپال، صورتی انسان فقط کندی شیطان بر مخلوق غریبك سایهٔ تعصب وریاستنده تأسس ایلمشیدی .

ینه او عصر ایچنده ایدی که یمندن قهوه، آمریقادن توتون بر برینی متعاقب خلقك معرض هوساتنه آتیلهرق، انسانلر ایچون بری مایع، بری هوائی ایکی سیه بلای احتیاج دها پیدا اولمغه باشلامشیدی .

ایشته سرکذشتنی یازمق ایستدیکمز « جزمی » ده « موسم ادراك غرائب » وصفنه لایق اولان او عصرك رجالندندر . ترجمهٔ حالی اویله وقایع عظیمهدن معدود دکلسهده ذاتاً بر غرابتی جامع اولمغله برابر دولتك بر بیوجك محاربهسندهده تعلق ایلدیکی ایچون نظر مطالعهیه شایستهدر اعتقادنده بولندق. آنك ایچون تحریرینه جسارت ایدییورز .

— ۲ —

جزمی، دنیایه طقوزیوز التمش ایکی تاریخنده کلدی .

[illegible]

ابن کمال، ابو السعود، رستم پاشا، پرتو پاشا مسند اقبالی سدیر غفرانه تحویل ایتمشلردی. طورغودجه پاشا، پیاله پاشا، صالح پاشا، رمضان پاشا دریای رحمته غرق اولمشلردی.

(حکایه‌نك منتهاسنه قدر اوقوندیغی حالده آکلاشیله‌جغی وجهله جزمینك هند ایله، اوروپا ایله، توران ایله هیچ مناسبتی یوق ایدی که اورالرده ظهور ایدوب‌ده اسملرینی یوقاریده ذکر ایتدیکمز اعاظمدن تکرار بحثه حاجت اولسون. یالکز صدد عثمانلیلره، تاتارلره، ایرانلیلره عائد اولدیغندن بنده کزده سوزمی دنیانك او جهتلرینه حصر ایده‌جکم.)

— ٣ —

سلطنت سنیه‌جه جزمینك زمان ظهورنده بوقدر آدم ضایع اولمغله برابر دفتر اکابر قپانمامشیدی. قلیج علی پاشا خیرالدینك، طورغودجه‌نك، پیاله‌نك اوروپایه قارشی آق دکیزده حاصل ایتدکلری طوفان استیلا دهشتلرینی ادامه ایدر طورردی.

یمنك، تونسك برنجی فاتحلری اولان خادم سلیمان پاشا، پیاله پاشا یرآلتنده منزوی ایسه‌ده اوملکك فاتح ثانیسی اولان سنان پاشا قبهٔ همایونده وزیر رابع مقامنده اوطورردی.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [1]

[illegible] [1]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

بحر خزر ویولیله آسیا داخللرینه اجرای حکم ایده بیلمك ایچون تن، وولغا نهرلرینی بر جدول ایله برلشدیروب ده سلیم اوّلك اقصای مقاصدی اولان اتحاد اسلامه اوطرفدن بر طریق وصول بولمقله اوغراشان اوصقوللیدر .

سلیم ثانی دورنده مؤذن زاده قپودان علی پاشانك اداره سنده کی عثمانلی دوننماسنی ـ شارل کنك ولد مادر بخطاسی اولان ـ « دون ژوآن » ایله مرحوم خیرالدینك رقیب مغلوبی اولان مشهور « آندریادوریا » بتون بتون محو ایدر جه سنه مغلوب ایتمکله[۱] یالکز اوخون و آتش طوفانلری آره سندن یکرمی قدر سفینه قورتاره بیلمش واوروپانك قوای مجموعه سنه قارشی اوقدر دهشتلی بر انهزام ایچنده بیله قلبنك جوهر صلابتنه خلل کلمه مش اولان سیف مسلول جلادت قلیچ علی پاشا بیله ایرتسی سنه یه بر دوننما یتشدیره ـ بیلمك فکرینی ایشیدنجه ـ خیالات آره سنده قالانلر کبی ـ تتره مکه باشلامش ایکن « پاشا مأیوس اولمه! اقتضا ایدن دوننمانك دمیرلرینی کوموشدن، یلکنلرینی آطلسدن، ایپلرینی حریردن یاپمق بو دولت ایچون ممکندر » دیان وفی الحقیقه بر قیش ایچنده قرق بیك عسکر وطائفه ایله

[۱] دوننمانك انهزامی ۹۷۹ تاریخ هجریسنده وقوع بولمشدر.

حتی دائره‌سنده بولنان اصحاب امتیازك زعامتلرینی، تیمارلرینی بیله ضبط ایله کرك پاشـایی ، کرك توابعنی هردرلو قوت وحیثیتدن محروم براقمغه چالیشدیلر .

فقط پاشانك بخشایش قدرتدن نائل اولدیغی علوهمت، استحقاق مرجعیت ، نظر حکیمانه، اطوار وظائف پرورانه کبی مزیاتی نزع ایتمك اللرندن کلمدیکی ایچون ینه قوهٔ ادراك وحمیت واعانهٔ صبر وسکینت ایله مسند و وقارینی محافظه ایدر وبرچوق ییلدیرم ضربه‌لرینه اوغرادیغی حالده طریق حقده استقامت نمای ثبات اولان بعض مناره‌لر کبی جمله‌نك فوقنده کورینه‌رك جمله‌یه الله یولنی کوسـترمك خدمتنده بولنوردی .

ایشته صقوللینك مهارت اداره ومکانت سـیاسیه‌سی قوتیله ایدی که جزمینك مبادیٔ نشأتنده برطاقم نوظهور مقربلر، نوهوس متغلبلرك سیئه‌سنه اوغرایه‌رق کرك اخلاق وکرك قوای مادیه‌جه انحلاله براستعداد کلی کوسترمکده اولان سلطنت عثمانیه اغیاره قارشی اسکی دهشت وعظمتنی محافظه ایدر طورر ایدی .

— ٤ —

اوزمانلر حکمنجه کرك نجـابهٔ وکرك قدرهٔ دول

اسلامیه‌نك اعاظمندن معدود اولان و خلافتك شمال حدودینه قورلمش بر بیوك اردوسی حکمنده بولنان قریم خانلغی‌ده دولتکرای دورنده‌کی شعشعه‌سنی ضایع ایتمکه باشلامشیدی. چونکه دولت کرایه خلف اولان سمین (سمیز) محمد کرای وجودجه قانی صوکسلمش بر مستسقی عداوانه جق درجه‌لرده شیشمان برشی اولدیغی کبی بوزلمش، انتفاخ ایتمش بر قلبه مالك ایدی. جنکیز آیینك تجدیدینی اسلامك اتحادینه، کندی استبدادینی خلافت اسلامیه‌نك بقاسنه ترجیح ایدردی.

فقط خان اولدیغی صره‌ده «قالغـای» نصب ایلدیکی برادری «عادل کرای» کندی فکرنده، کندی مسلکنده دکل ایدی.

عادل کرای جزمیدن بر قاچ آی اوّل بر بهار صباحنده کونشله برابر طوغمش، دها طوغر طوغماز عالمك فناسنه، بنی آدمك ابتلاسنه واقف ایمش کبی آغلامغی اعتیاد ایتمش ایدی.

کویا که شیخ غالب حسن و عشقنه زینت ویرن نیسنك

«ای ماه اویو بو آز زماندر!

چرخك سکا مقصدی یماندر،

زیرا قتی تند و بی اماندر ،
لطف ایتمسی‌ده اکر کماندر !
ظنم بوکه پك خراب اولورسك »

بندینی عادل کرایك دایه‌سی لساندن سویلمشدر . کویاکه

« تاطوغدیغم کوندن بری کریانم »

مصراع برجسته‌سی صاحبنك خیالنه عادل کرای پیش نظرندن کچدیکی زمان صادر اولمشدر .

چوجق امکلمکه باشلادی. برحالده امکلردی که اوزمانلر محکوملره طاقیلان کله‌لرکبی عالمك محنتندن برکره یاپلمش ده آیاغنه ربط اولنمش ظن اولنوردی ! ایکی آدیم آتدیغی زمان ـ دنیا دونرکن نصل بر قوهٔ غالبه‌نك پنجهٔ قهرنده زبون اولدیغنی کوسترایسه ـ اوده حرکتنه کندی اختیارینك فوقنده بر قدرت مانع اوله‌کلدیکنی کوسترر ایدی .

چوجوق یورمکه باشلادی، باغچه‌لرده اوینایشی بیله ینه بشقه چوجقلره بکزه‌مزدی . النه بر یاپراق آلیر هوایه آتاردی . یاپراق نسیمك تحریکیله اهتزاز ایتدکجه اوزرینه تصادف ایدن نورك کوستردیکی خفیف خفیف تموجلره باقار، کوك یوزنده‌ده چوجقلر یاپراق آتیشیورلر، کوربنان

[illegible]

محبوس اولمش اولان بلبللرك نغمه‌سی قدر حزین، یا کره‌دن تنفسه کافی هوا بولنه‌میه‌جق درجه‌ده آیریلوب حدتله آشاغی سوزیلان شاهنلرك صداسی قدر آجی فریادلره باشلار .

ایشته شعر اودرلو فریادلر، شاعر ایسه اومزاجده، اوفطرتده یارادیلان بیچاره‌لردر . یالکز اون بش هجالی افاعیل وتفاعیله توفیق ایتمکه، یکرمی سکز کلمه‌یی بربرینه قافیه یاپمغه مقتدر اولانلر دکل .

صدددن آیرلمیه‌لم ! عادل کرای طبعاً بربیوك شاعر یرادلدیغی کبی، قابلیات ذهنیه‌سنك سائر جهتلری‌ده او نسبتده یعنی فوق‌العاده برمرتبه‌ده ایدی .

وقتا که تحصیل زمانی ایرشدی، کندینه تعلیم اولنان کتابلری کویا دنیایه کلمه‌دن اوّل اوقومش کبی کوردیکنی بر باقشده آکلاردی . برحالده که دها یکرمی یاشنده ایکن زمانك علماسندن معدود اولمشیدی .

عادل کرایك برمزیتی‌ده اندامنده‌کی لطافت ایدی . چهره‌سی پنبه ایله مزیّن صاری‌یه مائل بر رنکده اوله‌رق مائی کوزلری ایسه اورنك ایچنده ـ کوك یوزینك غروب بلوطلری آره‌سندن کوچ حال ایله ظاهر اوله‌بیلمش ایکی پارچه‌سی کبی ـ کورینوردی .

او بلوطلرك تأثیر ضیا ایله یکرنك اولدیغی حالده آچیقلانه‌رق ، قویولانه‌رق بر چوق رنکلرده کوروندیکی کبی ـ عادل کرایك چهره‌سی ، صاچلری ، قاشلری ، خط نوظهوری‌ده صاریلق ایچنده درلو درلو صاریلقلر پیدا ایدردی .

قریم خانلرینك ، خان زاده‌لرینك وحتی خلقنك البسه‌سی‌ده استانبولك اوزمانکی اثوابنه بکزه‌مزدی . آرقه‌لرینه کیدکلری شیلر اولدقجه صیقی وبنیهٔ علیه وجودلریله متناسب ایدی . باشلرنده قاووق یرینه بر کوزل سیاه قالپاق وار ایدی ، عادل کرایك بویواه اولان لباسی ایسه چهره‌سنه کیجه‌نك هالهٔ مهتابه یاقیشدیغی قدر یاقیشیردی .

عادل کرای ، فطرةً شاعر اولدیغی قدرده عسکر یارادلمش وطهارت وجدان وقوهٔ عرفانی کندینی بر مسلك دیانت وحمیته سوق ایتمشیدی . مرکز خلافتی اسلامك نقطهٔ استنادی بیلیر ، واوجهتله سلطنت عثمانیه‌نك دوام سطوتی کندی بقای حیاتنه مرجح طوتاردی .

تاریخلردن بر تفصیل آکلاشیلیرکه اوزمانلر قریمده « قالغایلق » ولی‌عهدلك ، صدراعظملق وسردارا کرملك کبی ، بر طاقم حیثیات وخدمات جلیله‌یی جامع ایدی .

خانلرك عزل ونصبی ایسه خلافت اسلامیه نك صلاحیتی داخلنده اوله رق اکثریت اوزره دخی خانلرك یرینه قالغایلر نصب اولنه کلیردی .

ایشته مرکز سلطنته اویله بر صلاحیتك وقریمده عادل کرای فطرتنده برذاتك وجودی محمد کرایی فاسد فاسد تصورلرینی اخفا مجبوریتنده بولندیرردی .

کرهٔ زمین اوزرنده بربرینه التصاق ایتمیه جك ایکی نقطهٔ منتها اولمدیغی کبی جزمینك فطرتی ده ظاهرده عادل کرایك تمامیله ضدی کبی کورینورکن حقیقتده هرکسدن زیاده آکا متقارب ایدی .

— ٥ —

ایرانده اسماعیل صفوی یه خلف اولان وسلطان سلیمان قانونینك شمشیر قهرندن کندینه برمقر حکومت اتخاذ ایده میه جك قدر دهشتیاب اولمق ، بیچاره شهزاده سلطان بایزید کبی بر مهمان نجیبی بعض منافعه قربان ایلمك ، — عموم تبعه سنی صویه رق آسیانك یاریسندن زیاده سنی غارت ایدن — جنکیزه یقین مال ادخار ایتمك کبی برطاقم مظالم طاقتفرسا سیله برابر بنه پدری زماننده تأسس ایدن

دولتی هم عثمانلیلرك ، هم شیبانیلرك قهر و سطوتندن محافظه ایده بیلدیکی ایچون او تجی عصرك ظلمه سندن وفقط اکابرندن معدود بولنان شاه « طهماسب » اللی اوچ سنه لك بر سلطنت مدیده دن صکره ٩٨٤ تاریخنده دار مجازاته انتقال ایتمشیدی .

عصرك اصحاب اقتدارجه برکت دوری اولدیغندن میدر نه در ، ایران قطعه سی ده طهماسبك وفاتیله اداره وبلکه تقلیب اموره مقتدر ارباب مزیتدن خالی قالمدی .

طهماسبك سکز ارکك اولادی بروندن آشاغی شیلر ایسه ده برقزی ایله برکلینی عالم سیاستده ، بر حفیدی ده میدان شهامتده کندیسی قدر وبلکه کندندن زیاده شان آلمق استعدادینه مالك ایدیلر .

قزی دیدیکمز « پریخان » ، کلینی ایسه اکبر اولادی اولان « محمد خدابنده » نك زوجه سی « شهریار » خانم ، حفیدی ده « خدابنده » ایله « شهریارك » محصول عمری اولان « حمزه میرزا » در .

اوزمانلر اون سکز اون طقوز یاشلرنده بولنان پریخان ، طبیعتك فوارهٔ بدایعندن صچرامش ده انجماد ایتمش بر عمود نورانی وصفنه لایق اوله جق قدر کوزل بر وجود اوله رق

جبهه‌سنده مهتابه قارشی طوتلمش کومش لوحه‌لر کبی صاف بر پرتو ، چهره‌سنده کونشه طوغری آچلمش کللر کبی پنبه بر نور جولان ایدردی . مخمور کوزلری ، پریشان صاچلری سودا کبی ، خیال عاشقانه کبی حزین ایدی . اندامنه باقلسه ، مایه‌سی الماس معدنلرندن آلنمش ظن اولنوردی. اوقدر نازك ، اوقدر روحانی بر وجود ایچنده بر آتشین فکر ، بر آهنین قلب مستور ایدی که اوفکر آتشین ، آفتابك ضیاسی کبی طوقوندیغی یرلری تنویر ایده‌بیلیر ، اوقلب آهنین کرهٔ زمینك صلابتی کبی دکمه بر حادثه ایله ازلمکدن مصون بولنوردی .

شهریار خانم ایسه قرقنه یاقلاشمش وفقط کنجلك طراوتنی غائب ایتمامش ، ییلان کبی رنکآمیز بر حسن ایچنده کورینور ، ییلان کبی ظاهرده ضعیف وفقط حقیقتده قوتلی بر بنیه‌یه مالك اولمش ، ییلان کبی عاجز قالدیغی زمان یرلرده سورینور ، ییلان کبی وجههٔ مقصودینه وصول ایچون ایزینی ستر ایده‌جك اکری بوکری یوللره سالك اولمش بر غریبهٔ روزکار ایدی .

پریخانه نسبت کوزللکی ، کله نسبت زقوم چیچکی ، اخلاقی روحانیاته نسبت سفلیات مادیه ، آرزوسی خیالات

عالیه‌یه نسبت اغراض نفسانیه ، اکلنجه‌سی آمال معصومانه‌یه نسبت مشتهیات منفعت پرستانه قبیلندن ایدی .

سن جهتیله تجربه‌سی دها غالب اولدیغی کبی حرکاتی‌ده مادیات ایله ، منفعت ایله اوغراشانلر یولنده بولندیغی ایچون پریخانه غلبه ایده‌بیلمسی ــ بو دنیای دنینك احواله نظراً ــ طبیعی کورینوردی .

فقط شهریار خانم‌ده ــ بشرك هر نوع اقتدارینه برقاچ قات تأثیر ویرمك شانندن اولان ــ جسارت قوتی نابود ایدی . پریخانده ایسه اوقوت بیوك بیوك قهرمانلره عطف اولنمسی قابل اوله‌جق درجه‌لرده موجود ایدی .

حمزه میرزایه کلنجه :

بوذات ، فطرةً والده‌سنه هیچ بکزه‌مزدی . شهریار پیلان مزاجنده ایسه کندیسی قپلان طبیعتنده ایدی . پیلاندن قپلان طوغه بیله‌جکنی کیم مأمول ایدر ؟ فقط قوهٔ فاطره هر محالك ایجادینه قادردر .

حمزه میرزا فوق‌الغایه جسور ایدی . دنیاده هیچ بر مهلکه‌دن چکنمزدی . عسکرلکجه بیوك براستعداد طبیعی‌یه مالك ایدی . حتی آشاغیده کوریلورکه اوز تیمور زاده کبی زمانك اك بیوك واك تجربه‌لی عسکریله اوغراشمغه

فرقه‌سندن‌دها قوتلی کوردیکی ایچون حیدرمیرزایی ذهننده ترجیح ایله کرجی رئیسلرینك اتفاقنه داخل اولدی .

ارباب اتفاق ، دها طهماسب بالین احتضارده ایکن حیدر میرزایی بعض وسائط خفیه ایله سرایه ادخال ایتمش وحتی شاهك ارتحال ایلدیکی دقیقه‌ده ایچریده بولنان طرفدارلر قوتیله باشنه برتاج دخی کیدیرمش ایدیلر .

طهماسبك وفاتی دیشاری‌یه عکس ایدر ایتمز کرك حسین بك ، کرك کرجی رؤساسی انتخاب ایتدکلری پادشاهی آلقشلامق ایچون سلاح بدست اوله‌رق سرای جوارینه هجوم ایتدیلر ودعا وتهنیت صدالرینی عیوقه چیقارمغه باشلادیلر .

او صره‌ده ایدی‌که سرایك اوفاق قپولرندن بری کمال شدتله آچلدی . ایچندن آت اوزرنده بر غریب مخلوق میدانه آتلدی . آتی بیاض وفقط قان طامله‌لرندن اویك قرینه بکزه‌مش وبلکه برنوع قپلان شکلی باغلامشیدی .

حیوانك اوزنکیلرینه قدر دوکیله‌رك اوجلری قانه بولانمش اولان صاچلری منتهای غروبده کورینان سیاه بلوطلری آندیرردی .

کوزلرندن ایکی سیاره کبی اطرافه نور جوال

دها منضم اولمشیدی . کندی بوحال ایله صحیحاً بزم عالمك
خارجنده یارادلمه برجسم روحانی کبی کورینوردی .

بوشکل غریب ایسه پریخان ایدی . حیدر میرزانك
آلقشـلرینی ، حیدر میرزا طرفدارلرینك سرای ایچنده
اولان تسلطلرینی اویقو دوشکنده ایشیده‌رك وهمان یرندن
قالقه‌رق کیجه‌لك کوملکیله دیشاری‌یه آتلمش وبر برینك
قاننده یوزمکه ویا بوغولمغه چالیشان ایکی طاقم آره‌سندن
برقوریجینك یره‌دوشن قلیجنی قاپه‌رق ودیکر برقوریجینك
نردبان باشنده ترك ایتدیکی حیوانه بنه‌رك تپودن دیشاری
هجوم ایتمش ایدی .

سرایك داخلنده اویله‌ملحمه ظهورینه‌سبب اولانلرك
بر طاقمی حسین بك یوزباشینك عسکری ، برطاقمی‌ده
شمخال طرفدارلری اوله‌رق چونکه شمخال ، پریخان
واسـطه‌سیله طهماسـبك مرض موت حالنـده اولدیغنی
اوکرندیکی کبی کرجیلرله قوریجیلرك حیدرمیرزایی اجلاس
ایله‌اوغراشمقده بولندقلرینی‌ده کندینك اطرافده‌قزاندیغی
واسطه‌لردن خبر آلمش وبناءً علیه کندی فرقه‌سنی سائر
فرقه‌لره مغلوب ایتمامك ایچون یانـنده‌کی چرکسلرله سرایك
بربشقه قپوسندن ایچری داخل اولمش ایدی .

حسین بك یوزباشینك بیاغی دیوان قپوسنی جبر ایله
تخریب ایده‌رك ایچری هجوم ایلدیكنی كورنجه مقابله‌سنه
عزم ایلدی . سرایك خارجنده اولانلر مشعله‌لر ، فریادلرله
حیدرمیرزا نامنه برسورسرور اجرا ایدرلردی . ایچریسنه
كیرنلر ایسه خنجرلرله ، قلیجلرله اوسور سروره قارشی
برماتمخانه ترتیبیله مشغول اولورلردی .

پریخان ، او هنگامهٔ بلانك آره‌سندن قورتیلوب‌ده
جرأتنك ، دزایتنك ، شكل وشمائلنك اوضاع غریبه‌سنه
ویردیكی نفوذ متحكمانه قوتیله كرجی طاقمنی بولندقلری
موقعده حیران حیران طولاشدیردیغی صره‌ده ایدی‌كه
شمخال ، سرایده‌كی حیدر میرزانی طرفدارلریله برابر
محو ایتدكدن صكره كیردیكی قپونك محافظه‌سنه براقدیغی
سلاح آرقداشلرینك امدادینه شتاب ایلدی .

بوقاریده تصویر ایتدیكمز جسم غریبی كورنجه اوده
حیرتده قالدی . اوده قارشیسنده برقاچ آدیم آته‌مامق
درجه‌لرینه كلدی . برخیلی ترددن صكره كوكدن اینمش
بر ملك ، یردن چیقمش بر پری ظن ایتدیكی وجودك
همشیره زاده‌سی پریخان اولدیغنی آكلادی‌ده آندن صكره
یانته تقربه جرأت ایده‌بیلدی .

(پریخانك ذاتی اشخاص متخیله‌دن ، اوصافی مبالغات شاعرانه‌دن ظن اولنمسون ! عثمانلی تاریخلرینك هانکیسنه مراجعت ایتسه‌کز نامنی و فعلیاتنك انجامنی کوررسکز . عثمانلی ، ایرانلی وقوعاتنه دائر اولدقجه تفصیلات ویرن فرانسزجه تاریخلرده برخیلی اوصافی تصویر اولنمشدر .)

شمخال ، طهماسبك حرملری هانکی قومه منتسب اولدیغنی و اولادینك هربری هانکی حرمندن طوغدیغنی بیله‌مزدی . یالکز بیلدیکی پریخانك والده‌سی اولان همشیره‌سی ایدی که اوده اون درت سنه اوّل وفات ایتمشیدی .

بونکله برابر ایرانك او زمانکی حالی

« هربر عشیرتك بکی بر بشقه پادشاه ! »

مألنه تمامیله مظهر اولدیغی کبی امرادن هرکیم رقیبلرینه غالب اولورسه حکومتی ده کندی قبیله‌سنده تقریر ایتمك ایستدیکندن شمخال ، طهماسبك چرکس والده‌دن طوغمه بر چوجوغنی پادشاه ایتمك فکرینه دوشدی . بناءً علیه ایچلرنده حسب جهتیله چرکس هانکیسی اولدیغنی همشیره زاده‌سی پریخاندن سؤال ایلدی .

پریخان او زمانه قدر بعض کره بلوطلرده کورینان الکتریق قزیلدیسی قدر هائل برحالده طورورکن بردن

بره ییلدیرم قدر پارلاق ، ییلدیرم قدر مدهش بر قهقهه ایله « دائی ! ایچلرنده چرکس یالکز بنم . فقط سن ملك مظفر مزیتنده بر آدم دکلسك که شجرةالدر کبی بنی پادشاه ایتمك الکدن کلسون ! » دیدی ودایسنی آرقه‌سنه قاته‌رق سرایده‌کی دائره‌سنه چکلدی .

شمخال ، حسین قلی خلیفه‌یی کرجی طاقمنك اك نافذ الکلامی اولدیغی ایچون سرایه جلب ایتدی . آره‌لرنده مذاکره‌لر کچدی . نهایت ینه پریخانك امرینه تابع اولدیلر . طهماسب اولادندن اوزمان قهقهه قلعه‌سنده بولنان « اسماعیل ثانی » یی تخته اجلاس ایچون دعوت ایلدیلر .

پریخانك اسماعیلی انتخابنه سبب ، اوزمانه قدر کوستردیکی حلم وسکون ومیل عدالت ایدی که الله بر فرصت کچرسه عمومی بختیار وخصوصیله ایرانلیلری سنی ایده‌جك کبی کورینور وپریخانه‌ده ـ قدرتی دسیسه‌یه منحصر اولان حریصلرك افکار عالیه اصحابنه دائما تأدیه ایده‌کلدکلری ـ جزیهٔ تملقده دوام ایدر طورردی .

اسماعیل ، حالیله ، قاملیه وهله طرز احتیالیه پریخانك نظرنده کندیسنی اولدقجه انسانه بکزر برشی کوسترمش اولدیغی کبی کندیسی قزك موهوبات فطریه‌سنی یالکز واسطهٔ

اجرا اولمق قابلیتندن عبارت کوردیکی ایچون همشیره‌سنی بعض قاتللرك قصدینی فعله کتیردکدن صکره قیروب‌ده برطرفه آتدقلری سلاحلر قبیلندن عد ایتمشیدی .

سلطنته واصل اولور اولمز اولا پریخانك طرفدارلریله اوغراشمغه باشلادی . شمخالی اولدیرمکه چالیشدی ، مقتدر اوله‌مدی . فقط شروانه قدر فراره مجبور ایتدی . بونکله‌ده قناعت ایتمدی ، برادرلرندن ، اقرباسندن صاغ قالانلرك اوزمانلرك عادت ملعونه‌سی اوزره کوزلرینه میل چکدی . حسین قلی خلیفه‌یی قهقهه‌دن قزوینه کلنجه‌یه قدر « بدرم » تعبیری کبی برطاقم عنوان مفخرت وحتی قزوینه کلدیکی زمان آنك خانه‌سنه نازل اولمق کبی برچوق علائم امنیتله اغفال ایده‌رك کویا دولتك زمام اداره‌سنی النه تسلیم ایتمش کورینور ایکن او بیچاره‌یی‌ده برقاچ کون ایچنده اخوانی ، اقرباسی کبی نور نظردن محروم ایلدی .

زمان سلطنته قدر حلم وعاطفتله فوق‌العاده شهرت قزانمش اولان اسماعیل ثانی ، غرضکارلغی ، کیندارلغی اودرجه‌یه کتورمش ایدی که یوقاریده حالندن بحث ایتدیکمز حسین بك یوزباشی‌یی ـ کندی علیهنده بولندیغی وبلکه لهنده بولنمدیغی جهتله ـ دارالسلام یاخود دار سلامت

بیله‌رك صیغندیغی بغداددن بیك درلو دسایس وتدابیر ایله پای تخته کتیردی وکلیر کلمز اعدام ایلدی .

پریخان، اوزمانلر الك یوکسك طاغلرده بولنوب‌ده آیاغنك آلتنده‌کی بلوطلرك رعدینی، برقنی، بارانی، کورلدیسنی اکلنجه طرزنده کورنلر کبی اسماعیلك حرکاتی بر طرز بیقیدانه ایله کورردی . چونکه قدرت عقلیه‌جه اسماعیله فائق اولدیغندن امین واسماعیلك شدتی ایسه – طبیعی بولندیغی موقع ممتازه نظراً – کندی دامن اقباله یتشه‌میه‌جکندن مطمئن ایدی .

شاه اسماعیل، معترض مزاره کیرمکله اعتراضك آرقه‌سی کسیلیر، کوزه میل چکلمکله نظر رقابت‌ده قپانیر قیاسنده ایدی . فقط مغدورلر، اسماعیلك امریله اعدام اولنان رؤسانك اولادینی مزار کبی ساکت، میت کبی سرویرمز بر آلت انتقام اتخاذ ایتدیلر .

نهایت شاه اسماعیل، سلطنتدن بربچق سنه کچر کچمز بر رمضان کیجه‌سی ندیم خاصی اولان حلواجی‌زاده حسن بکله برابر بر اوطه‌ده وفات ایلدی .

اسماعیلك نه صورتله تلف اولدیغی معلوم دکلدر . اوطه‌نك قپوسی آچلدیغی صره‌ده حسن بکك حیاتندن

بررمق قالمش ایسه‌ده او حیات دخی یالکز بررمق ایدی . بناءً علیه بر ایکی دقیقه صکره زائل اولدی . و بناءً علیه وقعه‌نك صورت جریانندن حسن بکك افاده‌سندن اولسون تاریخه بعض معلومات سطحیه قالمق نصیب اولمدی . یالکز اسبابی پردهٔ خفاده قالمش وقعه‌لری برید اقتداره اسناد ایتمکله مألوف اولان اصحاب تخیل ، شاهك زوالنی پریخاندن بیامشلردی .

بزم تاریخلردن بعضلرینك روایتنه باقیلیرسه اسماعیل ثانی ایرانده سنیلك قوتیله کندی سلطنتنی تأسیس ایتمکه چالیشدیغی حالده خلافت اسلامیه‌یه‌ده شیعیلك قوتیله مقابله ایتمك فکرنده ایدی . ضعف قلب ، ضعف عقل اصحابی دائما ایکی یوزلی ، ایکی مشربلی ، ایکی مذهبلی بولنمنی اتصای مهارت قیاس ایدرلر ! جمع اضداد عقلاً محال اولدیغی کبی مادةً دخی محال اولدیغنی دوشونه‌مزلر . قارلر ، تپه‌لر ایچنده ایز کوروب‌ده هیچ برینه اعتماد ایده‌مدکاری حالده هیچ برینی غائب ایتمامك ایچون برطرفدن برطرفه قوشان عجمی یولجیلر کبی ایکی طریق آره‌سنده هلاك اولورلر .

تاریخلرمزك برطاقمی‌ده ایران محاربه‌سنك وقوعنی عثمانلیلرك ایراندن بعض یرلر آلمق طمعنه حمل ایتمك

کورلر عالمنده ایدیلرکه پریخانك هرفعاندن کونشك آچلیشنده‌کی نورانی شکللر کبی لمعان ایدن پرتو ذکایی کورمدیلر . نظرلرنده شهریار خانمك سیرتنده اولان خیانت - بعض چیچکلرده مندمج زهرلر کبی - صورتنده‌کی حسن حالی ایله مستور قالیردی .

هنوز نوجوانلق عالمنده بولنان حمزه میرزانك استعدادینی یاشیله ، قدرت جلادتنی بویی ایله متناسب قیاس ایدرلر ایدی ! هله عثمانلیلرك سطوتنی سلطان سلیمك ، سلطان سلیمانك ذاتلریله قائم عد ایلدکلری ایچون دولت علیه ایله امتحان اقبال میدانه چیقمقده شاعرلرینك - یاراسه‌نك کونشی قولتوغنده صاقلامسنه - احتمال ویرمسی قبیلندن برطاقم خیالات عجمانه‌یه قاپلقدن کندیلرینی آله‌مدیلر .

ایشته او آرزولرك ، اوخولیالرك نتیجه‌سی ایدی‌که ۹۸۶ تاریخنده خلافت اسلامیه ایله دولت صفویه بربرینه اعلان حرب ایلدی .

— ۷ —

اووقت مقام صدارتده بولنان صقوللی محمد پاشا مرحوم، محاربه‌نك وقوعنی ایسته‌مزدی . چونکه (تن) ایله

(وولغا) یی برلشدیروب‌ده بحر خزر اوزرندن تورانه برطریق وصول آچمق وایرانك تپه‌سنده برآلت تهدید پیدا ایتمك امیدینی غائب ایتدیکی زماندن بری دولتك حالنده (اوزمانلرك افکار حکمیه‌سندن معدود اولان) سن وقوف علامتلرینی استدلاله باشلادی. بوفکر، اساساً خطا ایدی .

فقط اوخطانك منشائی صقوللی دکل، زمانك درجهٔ معلوماتیدر .

بوندن بشقه مرحومك ایران سفرینی ایسته‌مامکده ایکی مطالعه‌سی دها وار ایدی . برنجی درجه‌ده دونمانك انهزامی فی‌الحقیقه سیاستجه هیچ برتأثیر حاصل ایتمامش ایسه‌ده‌دولت‌علیه‌تیمورو قتندن بری هیچ بریرده وباخصوص دورظهورندن‌بری اوروپانك قارشیسنده اویله برمغلوبیت کورمامش اولمسنه نظراً دونما حادثه‌سی اوزرینه بزده بردرجه‌یه قدر اعتماد ظفر آزالمق واوجهتله اوروپاجه عثمانلیلرك پرتو اقبالنی سوندیرمکه امیدلر چوغالمق طبیعی ایدی .

بوحالده ایسه اوروپاده ینه براهل‌صلیب اتفاقی ظهور

ایده‌بیلمك‌الك‌غالب احتماللردن بولندیغندن صقوللی مرحوم، النده‌کی قوۀ اسلامیه‌نك مجموعنی اوخطر ملحوظه قارشی مهیا طوتمق فکرنده بولنوردی .

بوفکری ایسه عین حکمت ایدی . زیرا خلافت اسلامیه‌نك تخت اجلالنده سلطان سلیمان کبی ید یمین سطوتی اوروپانك بغرینه قدر اوزاتمش ایکن دست‌یسار همتیله ایران حکومتنك ارکانی لرزه‌ناك ایده‌جك برهیکل مهیب جلادت موجود دکل ایدی .

کندی شخصاً نه‌قدر بیوك اولسه موقعی طبقات حکومتك‌ایکنجی درجه‌سنده‌بولندیغندن اقتدار ومقامنك استعدادینه کوره دنیانك ایکی قطعه‌سنه بردن قارشی طورمق‌وخصوصیله ایکی قطعه‌سنی‌بردن اوزرینه ییغیلوب کلکه کندی‌دعوت ایتمك‌حکمنده‌اولان برحرکتی‌صرف احتیاطسزلق عد ایتمشیدی .

ایکنجی درجه‌ده عثمانلی عسکری اوروپا سفرلرنده برچوق‌غنائمه نائل‌اولدقلری کبی کیتدکاری یرلرك منزللری آز، موقعلری معموراولدیغندن حرکات‌مردانه‌لرینی ممکن اولدیغی قدر سهولتله اجرا ایدرلر وبناءً‌علیه حربك دائما اوروپا طرفندن وقوعنی ایسترلردی .

ایران ایسه جنکیزك وبلکه سلجوقیلرك ظهورندن
بری برقاچ یوز سنه ایچنده قرق اللی دفعه بلای استیلایه
اوغرادقدن صکره صفوینك شیعیت نامنه تلف ایتدیکی جانلر،
ییقدیغی خانمانلرله بر بیوك خرابه زاره و بلکه ایچندهکی
کویلر، قصبهلر مزارجی کلبهسی کبی کورینهجك برقوجه
قبرستانه بکزهمش اولدیغندن وبرده ینه آرهده رابطهٔ
اسلامیت موجود بولندیغندن بشقه استانبولدن حدوده
وحدوددن کیریلهجك یرلره قدر همان اوزوپانك عمومنه
یقین برمسافه کچلمك اقتضا ایدردی. بومسافهده ایسه
هیچ برنوع غنیمت یوق ایدی. بالعکس هرنوع مشقت
موجود ایدی. اوجهتله عسکر طاقمی ایران سفرینی یا
سلطان سلیمك ذاتنده اولان مهابت ویا سلطان سلیمانك
کندی کوکللرینه القا ایلدیکی حرمت قوتیله اجرا ایدرلردی.

صقوللی زماننده ایسه نه اویله بر مهابت، نه اویله
بر حرمت موجود اولدیغندن عسکر ایران ویرانهلرینه
سوق اولندیغی حالده یتمش سکسان ییلدن بری بیكدرلو
بلالرله آرقهسی آلنان فتنهلرك، قیاملرك ینه عودت ایتمسندن
احتراز ایدرلردی. بووکرده تمامیله اصابت ایدی، چونکه

ایدیلر . ایکیسیده دولتده صقوللیدن صکره کندیلرندن بیوك آدم بولنه بیلدیکنی تصور ایده مزلردی .

بونکله برابر آره‌لرنده بر فرقده وار ایدی . لالا مصطفی پاشا « صقولویچ » ویا ترکجه‌سی « شاهین اوغلی » خاندانندن وبناءً علیه صدر اعظمك الڭ یقین اقرباسندن ایکن الڭ بیوك خصماسندن ایدی . چونکه کندی ، نه‌قدر حریص اقبال ایسه صدراعظم ، اوقدر وظیفه‌پرور ایدی .

سنان پاشا ایسه کرك اخلاقجه ، کرك قرابت وقومیتجه صقوللی‌یه هیچ برمناسبتی اولمدیغی وحرص اقبالده لالا مصطفی پاشایه بیله فائق بولندیغی حالده

« تیز رفتار اولانك پاینه دامن طولاشور »

فکرینی مصدق بردور اندیش ذات اولدیغندن مقربلردن زیاده صقوللینك سایهٔ حمایتنی اختیار ایتمشیدی . مع مافیه مقربلری‌ده الدن براقمزدی . خصوصیله کندی اصحاب ثروتدن ، زمانی ایسه ادوار هدایا وعبودیتدن ایدی .

سنان پاشا، ایران سفری مسئله‌سنده طبیعی صقوللیدن آیرلدی . چونکه کرك مقربلرك ، کرك مصطفی پاشانك سرای همایونجه درجهٔ نفوذلرینی لایقیله بیلدیکندن حربك مطلقا اعلان اولنه‌جغنه قانع اولمشیدی . اوحالده ایسه

عثمانلیلرك سلاح سطوتی رقیب خاصی اولان واقتدارجه كندینه بیك كره فائق بولنان لالا مصطفی پاشانك یدغالبه‌سنه ترك ایدوب‌ده صقوللینك میراث اقبالنی آكا تأمین ایتمك فكارینه، آمالنه بردرلو موافق كلمزدی .

بو ایكی ذاتدن لالا مصطفی پاشا، ایرانك تداركاتنه قارشی صلحه میل اولنورسه سلطنت سنیه‌نك شان وحیثیتنه طوقنه‌جغنی وبلكه بوصورتله دشمنه كوستریله‌جك مماشات، ضعفه حمل ایدیله‌جكندن دشمنك تمایلات حربیه‌سنی برقات دها تشدید ایده‌جكنی میدانه قویه‌رق وسنان پاشا، ولو ایرانلیلر محاربه‌دن چكنسه‌لر بیله سلطنت صفویه‌یه عارض اولان طور انحطاط جهتیله ایرانی ممالك عثمانیه‌یه الحاق ایله ملت اسلامیه‌نك كافه‌سی اوزرینه حكم خلافتی نفاذ ایچون اك بیوك بر فرصت زمانی كلمش اولدیغندن طوتدیره‌رق ایكیسی‌ده الكتریقك بربرینه ضد اولان ایكی قوتی كبی برر بشقه نقطه‌دن حركت ایتدیلر، بربرلریله چارپشدیلر . آره‌ده آتش حربك علولنمسنه سبب اولدیلر . آتش حرب ایسه ییلدیرم حكمنی آله‌رق، اكریله‌طوغریله صقوللی مرحومك مبنای حیثیتنی رخنه‌دار ایلدی .

[illegible]

— ٧ —

[illegible]

تابوتی ، کیمی طاشـلری قیرلمش‌ده اوزرینـه ییغلمش
اسلاف مزاری کبی بم بیاض قارلر ایچنده بر دهشت ،
بر غرابتله نظرلره چارپار . کیجه‌لك اثوابیله یتاقلرندن
اوغرامش بر طاقم ضعیف و بیچاره قادینلر، چوجوقلر
هول جان ایله لرزان لرزان اطرافی طولاشیر .

بو حالده ایسه دریانك تلاطم طوفان نمونی ایچنده
چالقانوب کلان بر قایقدن امداده شتاب ایچون بر دلی
قانلی دریایه آتیلیر ، قایقده‌کیلر بر بارکراندن قورتلمش
اولدقلرینه حکم ایدرلر ، کندی سلامتلری ایچون او
بیچاره‌نك امواج آره‌سنده یوارلنوب کیتدیکنی نفسلرنجه
بر بیوك عنایت بیلیرلر ، طالغه‌دن زیاده آنك قایغه تقربندن
احتراز ایدرلر ! خارجده‌کیلر علوك هر طرفه صارلمسنه
نظراً کویا دکزه بیله بر تحته پارچه‌سی آتلسه دفعیله
اوغراسدقلری آتشی تزیید ایده‌بیلیر ایمش قورقوسیله
کوکللی معینلرینه اوفاجق برمدار معاونت هدیه ایتمکه
جسارت ایده‌مزلر . بیچاره‌نك ـ فورطنه چاغلدیسیله
بر بر ینه چارپشدقجه تویلری اوریره‌جك ، سیکیرلری
قوتندن کسه‌جك بر تأثیر مدهش حاصل ایدن ـ
فریادلری‌ده وجودی کبی امواج آره‌سنده غائب

اولور کیدر . شعله‌نك روزکار قوتیله تتره‌دکجه طالغه‌لره،
کوپوکلره باغچه‌لرده‌کی ، طاغلرده‌کی آغاجلره ، قارلره ،
دکزده‌کی، قرده‌کی چهره‌لره ، لباسلره انعطافندن حاصل
اولان بیك دهشتلی رنکلر، بیك هائل شکللر آره‌سنده
دریا کبی ، هوا کبی طاغلری یرندن اوینادوب‌ده اوکنه
قاته‌جق قدر شدید ، بتون دنیایی احاطه ایده‌جك قدر
بیوك ایکی خصم غالب ایله اوغراشیر. اوزرینه اهرام‌قدر
طالغه‌لر ییغیلیر . هر طرفدن ، آلتنده یانار طاغ غلیان
ایتمش بر مزارستانده‌کی موتا کمیکلری کبی هوایه بیاض
بیاض وفقط مدهش مدهش کوپوکلر فیشقیریر ، کاه
تلاطمك هر دقیقه‌ده برشدتله اوغرایه‌رق کرهٔ نسیمك
فوقنه چیقمق ایستیان قاصرغه کبی طوغریلور، کاه دونه
دونه یرك دیبنه کچن سیل منحدر کبی آشاغی‌یه سوزیلور،
هوا اوزرندن تضییق ایدر، جسمنی کرهٔ زمینه بار اولمش
خائنلر کبی اسفل سافلینه قدر سوقایمق ایستر، ینه دریا
اوتضییقه مقابله ایدر ! وجودینی مزار قبول ایتمامش
کنهکارلر کبی طیشاری آتمغه چالیشیر، آتش آره صره
جمله‌سنی بیچاره‌نك بولندیغی طرفه چویرر، حیاتنی افنا
ایچون اوایکی قوهٔ غالبه ایله مسابقه‌یه قالقیشیر، هر کردابه

طوتلدقجه وجودینه برجلاد کمندی صاریلیر، هرطالغه ایچنده قالدقجه برکره مزاره کیرر، چالیشه چالیشه سیکیرلری طاقتدن کسیلیر، اوغراشه اوغراشه سیکیرلری وجودینی تاشیه بیله‌جك قدرتدن قالیر. صولر یوتار، ایچی زهرایله طولار، صغوق جانه کچر، قانی طوکغر، حیات الندن آیاغندن چکلمکه باشلار، فریاد ایدر، کیمسه ایشتمك ایسته‌مز! استمداد ایدر، کیمسه معاونته کلمز!..

حال بوکه قارشیسنده کوزینك اوکنده بوینك اوچ درت اوزونلغی قدر بر مسافه‌ده وجودینی ایصیده‌جق آتش جهنم علولریله یاریشیور!! کندینی قورتاره‌جق انسان، اورالری عشر میدانك بر نمونه‌سنی کوستره‌جك قدر غلبه‌لك!!!

هیهات او آتش ایصیتمق ایچون دکل یاقمق ایچون اشتعال ایتمش، او انسانلرك یوزده بری آفتك دفعنه سعی ایدرسه طقسان طقوزی جان قورقوسیله کندینی قورتارمقدن عاجز اولمش، دیوان حشره کیتسه حرصندن مظهر غفران اولان عبادك حیاتنه قصد ایده‌جك، جهنمه آتیلسه طمعندن آتشلرینی قوینه صاقلایه‌جق قدر دنی اولان

بر جزؤی‌ده او بلای طاقتسوز ایچنده ینه قاتلکه ، غاصبلکه چالیشیور !

نهایت ون الهی امداده یتشیر ، اوصاحب مروت نجات بولمقده حضارك اکثرندن زیاده مساعدهٔ تقدیره مظهر اولورده صکره خیردن تولد ایتمش برشرایله لذاید حیاتی غائب‌ایدرسه یالکز دکزه دوشان آدمك حالنه ، سعینه حصر مقال ایتمك بریله برهنکامه‌یی تعریف‌ایچون کافیمیدر ؟ البته دکل !

ایشته دکزه آتیلان کوکلی معینك حالنی ، شکلنی تصویر ایچون آتشدن ، فورطنه‌دن بحث ایتمك لازم کلدیکی کبی جزمینك سرکذشتنی بیان‌ایچون‌ده یوقاروده‌کی مقدماتی ایراد ایتمك اقتضا ایلمش ایدی .

مقایسه‌ده شوقدر فرق وار: یانغین برتصویر خیالی، برنجی فصلك تعریفاتی ایسه رنکلری ایلریده میدانه چیقاجق بررسم مسوده‌سیدر .

— ۹ —

جزمینك تاریخ ولادتنی یوقاروده بیان ایتمشیدك . شمدی برازده عائله‌سندن ، تربیه‌سندن بحث ایده‌لم .

جزمی ، تیماری استانبول جوارنده برسپاهینك‌اوغلی

ایدی . دها ایکی یاشنه کیرر کیرمز والده‌سنی غائب ایلدی . شفقت مادرانه معلومدر . انسانده نه‌قدر رقیق حسلر وارایسه جمله‌سی اوسایه‌ده پرورش بولور، اوسایه‌ده دها کوچکدن اثرینی کوسترمکه باشلار .

جزمینك والده‌سنی بیلمکسزین غائب ایدوب‌ده اوتربیه‌دن ، اوشفقتدن محروم اولمسی قلبنده مستور اولان قابلیتلری بتون اخلال اتمدی . یالکز بردرجه‌یه قدر بشقه یوله چویردی . چونکه مربیسی پدری ایدی . پدری ایسه عسکر اولدیغندن چوجوغنی عسکرجه تربیه ایدردی . چوجق ، مثلا کوچك ایکن دوشرسه باشی اوجنده آغلایه‌جق وآغلامسیله کندیسنی آغلاده‌جق بروالده ، برملك الصبیانه‌یه مالك دکلسه دوشدیکنی ، قاتقدیغنی کوره‌جك واطوار معصومانه‌سنه وحتی آغلایشنه خنده‌لرله مقابله ایده‌جك بر پدره ، برخواجهٔ تشویقه صاحب ایدی .

بناءً علیه استعدادینك رقت وشفقتدن اوّل اقدام وجرأت جهتلری ترقی‌یه باشلادی . وبناءً علیه آنادن عسکر طوغمامش اولسه بیله بابا اوجاغندن اولسون عسکر اوله‌رق آیرلمسی مقرر ایدی .

جناب حقك دنیاده معصوملره اك بیوك احسانی ، اك بیوك عنایتی والده‌لر اولدیغنی انكار قابل دكلدر. فقط حكمتِ الهیه برچوجوغی والده‌سندن محروم ایدر ایسه آنك یرینه البته بری قائم اولیور . جزمینك والده‌سی یرینه قائم اولان وجودایسه شفقتده والده‌دن پك‌ده دون اولمیان پدری ایدی .

بعض پدرلر اولادینی محافظه‌ده ، تربیه‌ده والده‌لره تفوق ایدر .

تاریخ بشره ، ـ برنظر تدقیق ایله ـ مطالعه اولونورسه ظهور ایدن اعاظمك آثار عالمیه‌سنه ایكی بیوك ، ایكی اساسلی سبب كوریلورکه بری مرحمت ، بری‌ده جرأتدر. اكثری مرحمت والده ، یاخود قادین قوجاغنده ، جرأت پدر ، یاخود اركك قولتوغی آلتنده پرورش بولیور .

بو جهتله جنت والده‌لرك آیاغی آلتنده بولندیغی كبی پدرلرك قولتوغی ویا قیلیچی سایه‌سنده بولنور . بر والده چوجغنی افراط شفقتله شمارده‌بیلیر . فقط البته مقصدی شمارتمق دكل تربیه ایتمكدر . بر پدر اولادینی شدتله ییلدیره‌بیلیر . فقط البته مقصدی ییلدیرمق دكل تربیه ایتمكدر .

[illegible]

دنیاده طبیعت بشره مدار شرف اوله جق بوندن بیوك بربدیعه وارمیدر ؟.. بوسوق انسانیت ، نظر قدرت اوكنده الكمطیعانه برمسلك عبودیته برهان اولان تماشالردن دكلمیدر ؟

جزمینك پدری ، بو حكیمانه تصورلری بر كتابده كورمامشسه ده قلبنده حس ایدنلردن اولدیغندن حرمندن كندینه یادكار اولان چوجغی ارككجه بیوتدی . چوجق آغلارسه كندی كولر ، آنی ده كولدیردی . چوجق خسته لنیرسه كندی صحتنی آنك محافظه سنه حصر ایدر ، كندی صحتنه خلل كلمكسزین آنك ده عافیتنی اعاده یه موفق اولوردی .

چوجق دها سكز طقوز یاشنده ایكن سالم بر فطرته ، لاابالی بر مشربه ، رندانه بر طوره مالك اولمق استعدادینی كوسترمشیدی .

بنیه سنده كی قوت ، جزمی یه نوجوانلغی بر بهار انشراح صورتنده كوسترمك طبیعی اولدیغی كبی پدرندن كوردیكی « دنیایی بر مسیره عد ایتمك » تربیه سی ده كوكلنه بشقه درلو استعدادلر ، بشقه درلو هوسلر ویرمش ایدی . باشی اوجنده ییلدیرم پاطلاسه كوك یوزنده بریسی

کولیور قیاس ایدردی . کوزینك اوکندن بر جنازه کچسه تابوتنی ببك صندوقی ظن ایلردی .

درسلرینی عمجه‌سندن اوقودی . عمجه‌سی‌ده باباسی کبی سپاهی ، یعنی عسکر اوغلی عسکر اولمغله برابر او زمان همان هر صنفه شامل اولدیغی ـ سلطان سلیمان زماننده‌کی یکیچریلر آره‌سنده سکسان قدر شاعر بولنمسیله مثبت اولان ـ هوس معرفت کندینی فنون موجوده‌نك عمومنی تحصیله سوق ایتمشیدی .

جزمی‌یه لازم اولان علومدن درسلر ویرمك و سپاهیلکه متعلق اولان تعلیملری اوکرتمك ایله برابر صورت مخصوصه‌ده برده عسکرلك فکری القا ایتمك ایله اوغراشیردی که او یولده اولان تربیه‌سنك خلاصه‌سی‌ده :

« عسکرلکك شانی کوله‌رك اولمك وحتی اولورکن بیله کولمکدر . عسکر کوز یاشنی شهید اولدیغی وقت وجودینی تزیین ایدن ، یاخود دشمنی اولدیردیکی زمان قلیجندن او مغلوبك اوزرینه دوکیلان قان طامله‌لرنده کورر . عسکر صحیحاً عسکر ایسه مزارینك الك قرا کلق کوشه‌سنده جنته بر پنجره بولور . عسکر صحیحاً عسکر ایسه جسمی طوپراقلر آلتنده یاتیرکن روحی کوك یوزلرنده ،

نامی خاقك لسان افتخارنده كزینه‌جكنی دوشونورده برك آلتنی اوستیله مساوی وبلكه آلتنی اوستنه مرجح كورر . عسكر كرچكدن عسكر ایسه راحت دوشكنده ارتحال ایدوب‌ده شویله‌جه بر مزاره آتیلویرمك ایله شان میداننده شهید اوله‌رق مزاره بدل بر ملتك قلبنده یاتمق آره‌سنده نه قدر فرق اولدیغنی پك قولای بیلیر . بویله عالی ، بویله وطن پرورانه مطالعه‌لردن طولایی‌در كه عسكرلكك الك بیوك خصاتی‌ده میدان محاربه‌یی بیله بر كوزل مسیره ، بر كوزل كذركاه حكمنده عد ایتمكدر ،

كبی سوزلرله چوجغك حسیات علویه‌سنی آچمقدن ، بیوتمكدن عبارت ایدی .

چوجق ، سن رشده بالغ اولور اولمز پدرینی ویكرمی یاشنده ایكن عمجه‌سنی غائب ایلدی .

دنیایه یالكز باشنه كلدیكی كبی دنیاده ینه یالكز باشنه قالدی . فقط قدرت صانعك انسانلر ایچون عائله‌دن صكره الك بیوك استنادكاه اولمق اوزره خلق و تشكیل ایتدیكی جمعیت بشره قاریشه‌بیله‌جك اقتداری حائز اولمشیدی .

اجدادینك قلیجی اتمكی اولان تیمارینی قانون دولت كندیسنه تأمین ایلدیكندن اسباب تعیشندن ده محروم دكلدی .

چوجق دینیله جك قدر كنج ایدی . فقط بنیه‌سی اختیارلقدن مصون عد اولنه‌جق قدر قوی ، پدرندن میراث آلدیغی قلیج ایسه وجودینی دشمن شرندن محافظه ایتمكه كافی ایدی .

تربیه‌سی اقتضاسنجه دنیایی هرطرفی موت ایله طولمش بر محاربه میدانی بیلیردی . او جهتله هیچ بر شیدن احتراز ایتمدكدن بشقه اولومدن ، بلادن قورقمق نصل حال ، نصل تصور اولدیغنی ذهننه بیله صیغدیره‌مزدی .

كنجلكی ، حسن تربیه‌سی ، ضرورتسزلكی مشرب لاابالیانه‌سنه بشقه بر رونق ، بشقه بر قوت ویرمش ایدی . احوالی ،

« آچمش برر دهان صفا مرحبادن
احوال دهره خنده‌لر ایلر شرابمز »

تعریفنه مثال مشخص عد اولنه‌جق قدر رندانه ایدی . بر درجه‌كه او قدر كنجلك عالمنده عشقی بیله طراوت ازهار ویا نشاط عشرت كبی بر قاچ ساعت ایچنده فنا بولمق شاننده اولان حاللردن قیاس ایدردی .

ایشته جزمی ایله عادل كرایك طبیعتلرنده بر مغایرت كوسترن بو حاللر اولدیغی كبی او ایكی فطرت متضاده‌یی

بربرینه تقریب ایدن جهتلرده جزمینك عادل کرای کبی
طبعاً شاعر ، فطرةً عسکر یرادلمش اولمسی ایدی .

جزمی دنیانك هرکدرندن ، هرغصه‌سندن وحتی
جدی برمحبتدن بیله سرآزاده اوله‌رق اوکنجلك عالمنده
هم اکلنمك ، هم میخانه‌ده حافظ دیوانی اوقویان رندلر
کبی اکنجه آره‌سنده تحصیلانی اکمال ایتمك ایچون استانبوله
کلمشیدی .

کندیسی « قلمنی قلیجیله کسر ، قلیجنی مقطه‌سنده
بیلر » عباره‌سیله توصیفه لایق بر عسکر اوله‌رق صورتی
نه قدر مهیب ایسه سیرتی اوقدر مونس اولدیغندن اطوار
مردانه‌سی ، بذله کولقلری سایه‌سنده او زمانك هم الك
ممتاز عسکرلرندن ، هم الك قدرتلی شاعرلرندن برخیلیسنه
برر برر انتساب ایلدی .

الك اوّل پیدا ایلدیکی حامیلر ایسه ـ سرای همایونك
الك بیوك جندیسی اولمق جهتیله ـ اصطبل همایون مدیرلکنده
ویا اووقتك تعبیرنجه میرآخورلقده بولنان «فرهاد» آغا [١]
ایله « باقی » دن صکره زمانك الك بیوك شاعری عد
اولنان « نوعی » ایدی .

[١] برنجی فقره‌ده حالندن برنبذه بحث اولنان فرهادپاشادر .

فرهاد آغانك حال وشانی یوقاریده بر درجه‌یه قدر كورلمشیدی . آشاغیده ایسه دها برچوق مأثری مشهود اولور .

نوعی ، مشهور مرثیه‌سیله باقی‌یه خیرالخلف اولدیغنی اثبات‌ایدن و خراباتك برنجی جلدنده مندرج‌اولان « نون » قافیه‌لی اوفاق منظومه‌جكیله « نفعی » یی بیله كندینه پیرو ایتمك شرفنه مظهر اولان ذاتدركه اوغلی « عطایی » ، « شقایق نعمانیه » یه ذیل یازمش ومع مافیه حیاتنده نفعینك برچوق هجولرینه هدف اولدقدن بشقه خمسه‌نامنده اولان منظومه‌سی ایچون وفاتندن برایكی یوز سنه‌صكره‌ده شیخ « غالب » لساندن ،

« استانبولمزده نوعی زاده
ایتمش تك وپونی پیاده »

تقبیح نابجاسنه اوغرامشدر .

— ١٠ —

جزمینك فرهاد آغایه انتسابی دهشتلی بروقعه‌نك نتایجندن ایدی ، ممكن مرتبه تعریف ایده‌لم :

استانبولده‌كی جبسخانهٔ عمومی‌یی شوكتاب عاجزانه‌یی

مطالعه‌یه تنزل بیوران ذواتك البته اکثری خارجدن مشاهده ایلمشدر .

ایشته اوحبسخانه بحث ایتدیکمز وقوعاتك زمان جریانی اولان اوتجی عصرده اکثر وزرایه جلوه‌کاه تنزه اولمش برکوزل سعادتخانهٔ اقبال ایدی .

پیشکاهنده بولنان وشمدی (سلطان احمد میدانی) دینیلان عرصه ایسه بشقه برصورتده ایدی. واقعا شمدی اولدیغی کبی اوزمان دخی بری مصرلك ، بری یونانك دلائل عظمتندن اولان ایکی طاش - بری شکل اهرامیسی، بری شکل عمودیسی - ایله آثار مدنیتده‌کی بقایی هندسی ایکی دلیل ایله کوسترر .

وقتیله روم اینپراطورلرینك تختکاه ذوقیاتی اولان اوییلان شکلنده‌کی تونج دیرك ایسه - قیریق دوکوك ، دلیك دشیك قیافتیله - ظلمك طبیعتنده‌کی زوال استعدادینی علنی بربرهان ایله ابراز ابدر طورردی .

فقط حبسخانه طرفندن باقلدیغی زمان اوتماشیلك براز اوته‌سنده نظره تصادف ایدن چنارکه داللرینه بیکلرجه مظلوم ویا متهم آصلدیغی ایچون تاریخلرده « شجر وقواق » عنوانی آلمش ویکیچریلرك جامع

میداننده اعدام اولنانلری ینه او آغاجك آلتنه آتلدیغی ایچون برشاعرك لساننده ،

« میوه وقتنده یتشدك شجر وقواقك »

یوللو مرحمه ، انسانیته یاقشمز براستهزایه مظهر اولمش ، شمدی ایسه قوری یه قوری یه تاریخ بیلانلر نظرنده نیچه بیك انسانك چوروك کمیکلرندن یاپلمه برهیکل دهشت حالنه کلمش اولان شجرهٔ ملعونه‌در ـ بلکه دها دیکلمامش ایدی .

سلطان احمد جامع شریفنك ـ که آیاصوفیه‌یه پك قریب اولدیغی ایچون تنها قالیر مطالعه‌سیله مداوم جماعتنه وظیفه تعیین اولنمشیکن صکره‌لری بایراملرده ، مولدلرده یوزلرجه آلایلرك ، بیکلرجه خلقك موقع اجتماعی اوله‌رق کشف استقبال محال اولدیغنه بربرهان متحجر اولمقده‌در ـ حضرت هدایی دعای افتتاحی اوقومامش وحتی برنجی تمل طاشنی وضع ایدن سلطان احمد اوّل رحم مادره دخی دوشمامشدی .

جامعك بولندیغی یرده بری صقوللینك ، بری وزیر ثانی احمد پاشانك بربرینه متصل ایکی قوناغی وار ایدی . بوقوناقلر شمدی جامع دیوارلرینك بولندیغی یردن برخیلی

اوته‌ده اوله‌رق واقعا میدان روملر زماننده‌کی قدرکنیش دکل ایسه‌ده بوکونکی حالنه نسبتله دها واسع واوجهتله عثمانلیلرك اوزمانك بیوك اکلنجه‌سی اولان آت اویناتمغه دها مساعد اولدیغندن سرای اغالریله وزرانك دائره خلقی اوموقعی مهارت جندیانه‌لرینه امتحانكاه اتخاذ ایتمشلردی، موسم مساعد اولدقجه تعطیل کونلری جرید اوینامق ایچون اورایه چیقارلر ایدی .

٩٨٤ سنه‌سی شوالنك ایلك جمعه کونی میرآخور فرهاد آغا بعض تلطیفات شاهانه‌یی حامل اولدیغی حالده صقوللی محمد پاشا مرحومه کیده‌رك قوناغك میدانه ناظر دیوان اوطه‌سنده بر پنجره‌یه اوتورمش ، جزمی ایسه وزیر ثانی احمد پاشا قوناغنده - پاشانك توابعندن - بر بیلدیکنی کورمکه کیده‌رك میدانه ناظر براوطه‌ده مصاحبته طالمش ایدی .

اوصره‌ده سرای همایون طاقمی آیاصوفیه جهتندن ظهور ایتدیلر. وزیرلرك دائره خلقی ده قوناقلرك قپوسندن کورندیلر . آت اویناتمغه ، جرید اوینامغه باشلادیلر .

جزمی برمدت تماشادن صکره « بونلرك ایچنده آتلی یوق! » دیه‌جك اولدی . بوسوز قونوشدیغی ذاته

پك غریب كورنمكله « چوجوق سن نه سویلیورسك ؟ عثمانلی آتلیسنك اك ممتازی بونلردر ! » دینجه جزمی « اویله لقردیمی‌اولور ! بن برقلیج تیماره مالك سپاهی‌یم. آلتمه برخركله ویرسونلر هپسیله اوغراشیرم ! » جوابنی ویردی . دائره خلقنك قوناقده قالانلری كولشمكه باشلادیلر . نهایت بحثی آزدیردیلر . جزمی‌یی میدانه چیقمغه دعوت ایتدیلر . ركوبی ایچون پاشانك آخوردن غایت خرون بر یاغزكرد آتی چیقاردیلر ، بنك طاشنه چكدیلر .

جرید ایچون لازم اولان ادوات حیوانك اكرنده موجود ایدی . جزمی ، بنك طاشنه كلنجه حیوانی سیر ایتمك ایسترمش كبی برطورایله اینه‌رك وآتك دیزكندن طوته‌رق بر ایكی كره اوته‌یه بری‌یه چویردكدن صكره یردن آتلادی ، حیوانك اوزرنده بولندی . حیوان خرون ایدی، سركش‌ایدی. فقط جزمی اوزرینه آتیلیر آتلمز ـ افندیسنی كورمش عجمی كوله كبی ـ رام‌اولدی . جزمی‌ده حضاری سلاملادی ، قپودن‌چیقدی ، آتلیلرك آره‌سنه قارشدی .

اویونده جرید آتمق ، قووالدیغنی ایستدیكی یردن

اورمق، اکر بوشالدارق کالان دکنکلری صاوشدیرمق، براليه آتك يله‌سنه صاريله‌رق براليه يردن دكنك قاپمق، باشدن يوقاريسيله آرقه‌يه دونه‌رك اوزرينه آتيلان جريدلری طوتمق خصوصلرنده اوقدر مهارت کوستردی که سیر ایدنلرك جمله‌سنی حیران ایلدی .

اویله بر کنج سپاهینك جندیلکده سرای آغالرینه وارنجه‌یه قدر غلبه‌سی صقوللی محمد پاشا قوناغندن تماشا ایله مألوف اولان فرهاد آغانك نخوت جندیانه‌سنه طوقوندی . پاشا مرحومه « بو چوجوقله بندن بشقه اوغراشه‌جق کیمسه یوق مساعده بیورکز ! » سوزلریله وداع ایدرك آتنه بندی . اوده میدانده جولان ایتمکه باشلادی .

فرهاد آغا ، کرچکدن زمانك شهسواری ایدی . برقاچ کره میدانك بر باشندن بر باشنه کیتدی کلدی . جزمینك برقاچ کره جریدینی صاوشدیردی . فقط کندی جزمی‌یه بر دکنك اوره‌مدی . نهایت ملکه‌سی جهتیله جزمی‌یی احمد پاشا قوناغنك اوکنده صیقیشدیردی . جزمی اکر بوشالتمق ایستدی . آرقه‌یه دونوب‌ده دکنك طوتمق امیدینه دوشدی . فرهاد آغانك آتی تمامیله

تربیه‌لی ، کندی بندیکی حیوان ایسه بتون بتون خرون اولدیغندن بر درلو آتنك باشنی ایستدیکی یولده اداره‌یه مقتدر اوله‌مدی . نه‌قدر مهارت ، نه‌قدر معرفت کوسترسه دکنك یه‌جکندن وبناءً علیه مغلوب کورینه‌جکندن امین اولدی . حیوانك برقاچ کره دکنك ایله بوینه چارپه‌رق آخورك آرد قپوسنه چویردی .

اوقپو ایسه وقتك عادتیجه یالکنز بر حیوان کیره‌بیله‌جك قدر آلچق ، قپونك اوزرنده‌کی دیوارده بردکل بیك باش پاره‌لیه‌جق قدر متین ایدی . قپونك کنیشلکی ایسه اکر بوشالدارق کچیله‌جك درجه‌ده دکلدی . قپودن نهایت آت صیغه بیلیر و بلکه کچر ایکن اکری بیله سورینوردی .

فرهاد آغا بوحالی کورنجه کندی مشربنه کوره دنیانك الك قیمتدار آدملرندن معدود اولان وجندیلکك الك بیوك امید استقباللرندن کورینان اویله برکنج سپاهی‌یی – چوجقلرك اکلنیرکن قیردقلری اویونجقلر کبی – بیهوده یره ضایع ایده‌جکندن طولایی فوق‌الغایه جانی صیقلدی . « اوغلم ، حیوانك باشنی صوله طوغری چویر ، دیواره چارپه‌جقسك ! » فریادیله نصیحته باشلادی .

جزمی ایســه بنه یولنده دوام ایده‌رك قپویه برقاچ آدیم قالیر قالمز اکر بوشالتدی . فقط اکر بوشالدیرکن ایکی آیاغنی بردن اوزنکیدن چیقاردی. صاغ النی حیوانك باشنی پك یوقاری قالدیرمامسیچون قولانه ربط اولنان ولسانمزده « بیلان » دنیلان قایشــه ، صول النی‌ده کمنه آتدی ، قارننك آلتنه صوقولدی ، آخوره سالم اوله‌رق دخول ایلدی .

آخور قراکلق ، حیوان یملکنه مأنوس اولدیغندن اوراده برقضــا وقوع بولمدی . جزمی‌ده آتك قرنندن صیریلدی ، اوفاق قپودن دیشاری فرلادی ، فرهاد آغانك اوزنکیسنی اوپدی . هرکون هرزمان یانه کیدوب کلمك ایچون امر آلدی . آلدیغی امر ایســه اوزمانلر حکمنجه برمشخص اقبال ایدی .

— ۱۱ —

جزمینك نوعی‌یه انتسابی اویله برمخاطره سائقه‌سیله دکلدی، طبیعت شاعرانه‌سنك یاردیمیله وقوع بولمشیدی .

احمد پاشا دائره‌ســنده الفت ایلدیکی ذات ، پاشانك تذکره‌جی یماقلرندن کندی ســننده بردلی قانلی اوله‌رق دوستتك میرآخور آغادن التفات کورمسنه خدمت ایتمك

کبی برخیره مظهر اولدیغنـدن طولایی پك زیاده مفتخر
اولمش وبوافتخار ایله توجه ایدن اقبال کندینه عائد ایمش
کبی فاتح جوارنده بولنان خانه‌سنده جزمی‌یه برده ضیافت
ویرمشیدی . بوضیافتده سرای همایون خاص اوطـه
طـاقمندن وصقوللی دائره‌سـندن وصاحب ضیافتك قپو
یولداشلرندن بش آلتی ذات‌ده مدعو بولندیلر .

حضار، عشرته باشـلادیلر . صحبت ایسـه جزمینك
جرید وقعه‌سی دائره‌سنده طولاشیر طورردی . هربری
جزمی‌یه آیری آیری ستایشلر ، بشقه بشـقه تحسینلر
ابذالنده قصور ایتمدیلر .

نهایت لقردی‌یی فرهاد آغانك توجهی کندی ایچون
نه‌قدر بیوك اقباللره مقدمه‌اوله‌بیله‌جکنك تخمین وتعدادی
جهتلرینه عطف ایلدیلر . حتی ایچلرندن بری « بر ایکی
کیجه اوّل رؤیامده آته بنمشدم ، دولته ایرسك دیدیلر .
هیچ برشی ظهور ایتمدی . شمدی آکلادم‌که رؤیاده آته
بنمکدن برشی حاصل اولمیور . انسان اویانق ایکن بویله
آته بنمکه مقتدر اولورسـه دولت آیاغنـه کلیور » کبی
سوزلرله نکته‌کولقلره باشلامشیدی .

جزمی ایسه او خلوصلرك ، او ترغیبلرك جمله‌سـنه

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

فکرینی ، وجدانتی شرح ایلمشیدی . چونکه اقباله ، ترقی‌یه مائل ایدی . فقط اقبالنك ، ترقیسنك محصول استحقاق اولمسنه آرزوسی هرشیدن زیاده ایدی .

بو صورتله صحبتك برخیلی زمانلر دوامی صره‌سنده نشئه‌لرده کرما کرم اولمغه باشلادی .

مجلسده حاضر اولانلرك جمله‌سی اوقور یازار طاقمدن اولدقلری کبی موسیقیده‌ده اصحاب اقتداردن ایدیلر . اکلنجه اوله‌رق بر آغزدن اولا باقینك ،

خوش کلدی بکا میکده‌نك آب وهواسی
بالله نه کوزل یرده یاپلمش ییقلاسی

مطلعنده وآنی متعاقب نوعینك ،

کوکل هرجایی دلبر بی‌حقیقت نیلسون نوعی
شکایت بیوفالردن شکایت بیوفالردن

مقطعنده اولان غزللریله نغمه‌ساز اولدیلر .

اوقودقلری شیلر ، اصحاب مجلسك نظرعبرت اوکنده حاللرینی تصویر ایدردی . زیرا کیمی باقینك بیتیله عشرته مستانه ستایشلر ، انکسارلر ایده‌جك قدر کندندن کچمش ، کیمی نوعینك شعریله برابر عشقدن کوردیکی ستملری‌ده برر برر تخطر ایلمشیدی .

[illegible]

[illegible]

اولسه طلب ایتمکه یعنی آرامغه مأمور اولدیغمز حالده علمك ناشر حقیقیسی اولمق جهتیله اشرف صنایع بشر بولنان طباعت آیاغمزه کلسه ینه اغتنام ایتمك ایستمدیکمزدن ،

قلم اولسون الی اول کاتب بد تحریرك
که سواد رقمی سور مزی شور ایلر
کاه بر حرف سقوطیله قیلر ناصری نار
کاه بر نقطه قصوریله کوزی کور ایلر !

قطعه‌سیله خطاطلرك جاهللکندن فریاد ایدن فضولینك دیوانی‌ده ال یازیسیله ویك نادر بولنمق جهتیله صاحب ضیافتك خانه‌سنده یوق ایدی . سرای همایونه منسوب اولان حضاردن بری آدم کوندردی ، کندی دولابنده موجود اولان دیوانی کتیرتدی ، کاغدلرینك آره‌سنه تفأل ایدر کبی بر خلال صوقدیلر ، کتابی آچدیلر . برنجی صحیفه‌سنده بغداد وصفنده اولان مشهور قصیده ظهور ایلدی .

جزمی ، فضولینك اویله اك کوزل آثارندن برینه تصادف اولندیغنی کورنجه قلباً پك مضطرب وحتی ادعاسنه بیك کره پشیمان اولدیسه‌ده اکثر انسان ایچون اشد مجازات اولان مسخره اولمق قورقوسیله هیچ رنك

ایدرسکز ! چوجق نظیره‌یی پك کوزل سویلمش ، برطاقم یرلرنده فضولی‌یه‌ده تقدم ایتمش .

فضولینك ،

دشت وصحراسنده صد لیلی و مجنون جلوه‌ساز
کوهساری‌اوزره بیك فرهاد وشیرین باده‌خوار

بیتی که قصیده‌سنك الك کوزل پارچه‌سیدر ،

نظیره‌ده‌کی

روشنا برساحه‌سنده روضهٔ پیغمبری
رونما بر روضه‌سنده کعبهٔ پروردکار

بیتیله قیاسی قبول ایدر ؟ » سوزلریله تعییب ایده‌رك وجزمی‌یی همان اوکوندن یانسه کتیرده‌رك ، بیك درلو تلطیفلره مستغرق ایتمش وبزله کولغنه ، حاضر جوابلغنه ، جودت طبیعتنه ، کشایش اخلاقنه باقدقجه همان اوغلی « عطایی » یه ترجیح ایدرجه‌سنه سومکه باشلامشدر .

نوعی بو التفاتلرله قناعت ایده‌مدی ، قصیده‌یی بالذات تقدیم ایده‌رك ذاتاً شاعر ونکات شعره تمامیله واقف اولان ذات پادشاهیدن اوسخن کوی نوظهور ایچون برچوق احسانلرده استحصال ایلدی .

فرهاد آغا میرآخور ، نوعی‌ده شهزاده خواجه‌سی

اولمق مناسبتیله اویله ایکی حامیٔ صاحب اقتداره انتسابی جزمی‌یه سرای همایون قپولرینی و بناءً علیه ترقی واقبال شهراهلرینی تماميله آچمش ایسه‌ده جزمی اومشربده برشی اولمدیغندن حامیلرینه برنجی عرض ایتدیکی تمنی ، حربه کیتمك ایچون برتوصیه طلبندن عبارت ایدی .

— ١٢ —

وقتاکه یوقاروده بیان اولندیغی اوزره ایران سفری آچلدی ، جزمی کندیسنك‌ده سوق اولنمسی ایچون طوغری سرای همایونده فرهاد آغانك اوطه‌سنه عزیمت ایلدی . بالتصادف نوعی دخی اوراده ایدی . آرالرنده جریان ایدن محاوره شودر :

فرهاد آغا — واه چوجق ! سنی‌ده عجم سفرینه کوندره‌جکلرده آنك ایچون رجایه کلدك دکلی؟ تلاش ایتمه ، البته برچاره‌سی بولنور !

جزمی — خیرافندم! نی کیمسه‌نك بریره کوندره‌جکی یوق . بوکون آدم آریبورلر ، قولکزی « چوجقدر » دیه بکنمدیلر ! کیتمك ایچون عنایتکزی نیازه کلدم .

فرهاد اغا — نره‌یه ؟

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

کمالی اوراده حاصل ایدرسك ! » دیدی . وفرهاد آغایه دونه‌رك « عجبا پاشالرك هانکیسنه بر توصیه ویره‌ك ؟ سنان پاشامی ، یوقسه مصطفی پاشامی دهامناسب اولور ؟ » سؤالنی ایراد ایدنجه ، فرهاد آغا طبیعی مصطفی پاشایه توصیه ایدلمك اقتضا ایده‌جکنی سویلدی . آره‌لرنده :

نوعی — مصطفی پاشانك سزه خصومتی معلومدر . نامداشی اولان بودین والیسی اقرباسندن ایدی ، آنك اوغرادیغی قضایه‌ده سزی واسطه ایتدیلر .

فرهاد — مصطفی پاشا اغراضدن سالم بر ذات دکلسه‌ده اغراضنی منفعت وجدیاته صرف ایدن دهات زمانه‌دندر . مالایعنی عوارضه اهمیت ویرمز . بودین والیسی وقعه‌سنده بنم دخلم اولمدیغنی پك اعلا بیلیر ، مأمور ایدم ، اوجهتله امرك اجراسنده معذور ایدم . حال بویله اولمسه بیله بن ینه مصطفی پاشایی سنان پاشایه ترجیح ایدرم . چونکه اوته‌کی مبارك تفاخردن بشقه برشیئه یارامز . لزومسز تجاوزلر ، فائده‌سز غرضلرله اوغراشمق آنك کبی اطوار عوام فریبانه ایله مألوف اولانلرك خصایصندندر . خصوصیله هر نصل اولسه مصطفی پاشایه مراجعت مجبوریتنده‌یز . سنان پاشا ذاتاً حربه کیتمیه‌جك .

[illegible] [١]

[illegible]

[١] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

دولت‌ده سلطنت‌سنیه‌نك معظمات امورنده اغراضه تابع اولورسه بوقوت وشوکت نصل محافظه اولنور ؟

یوللو بر محاوره جریان ایلدکدن صکره ایکیسی‌ده مصطفی پاشایه جزمینك جندیاکندن ، عرفانندن بحثله برر توصیه‌نامه اعطا ایلدیلر .

جزمی‌یه فرهاد آغا ، بر عرب شاعرینك محصول فکری‌اولان « آلتون‌وجودلی ، کمش‌خلخاللی ، زبرجد طرناقلی » توصیفنه موافق برکحیلان قوله ، نوعی بر عجم ادیبنك اثر خیالی اولان (سحابپارهٔ منجمد) تعریفنه مطابق برقاره خراسان قلیج یادکار ایتمشلر ایدی .

اوچنجی فصل

— ١٣ —

وقتا كه ٩٨٦ سنه‌سنك اوّل بهاری ایرشدی . ایران سفری ، دولتجه مقرر اولمغله برابر صقوللینك رأی و اصراری اوزرینه تجاوزك دشمن طرفندن ظهورینه معلق طوتلدیغندن عصیان حالنده بولنان بعض كرجی امراسنك تأدیبی شایعه‌سیله اوردوی همایون اسكداره مرور ایلدی .

یكیچریلرك اشكال كونا كونی ، سپاهیلرك قرمزیلی ، صاریلی بایراقلریله آرایشی ، خصوصیله سردار دائره‌سی خلقنك آلتونلره ، كومشلره مستغرق رخت وسلاحلری وتللر ، صرمه‌لر ایچنده جبه وخفتانلری اسكدار صحراسنی ، ازهارینك جمله‌سی بردن آچلمش بر مناقب طبیعیات باغچه‌سنه بكزتمشیدی .

جزمی ایسه بواحتشامك آره‌سنده چهره‌سنده لمعان ایدن پرتو ذكا حالنده تجسم ایتمش كبی كورینان طور مردانه وآنلره انضمام ایلیان طراوت شبابت جهتلریله .

قوجه براوردونك ایچنده برمخلوق ممتاز عداولنه جق قدر هرکسك نظر التفاتنی جلب ایدر طورردی .

وقتاکه اوزمانلر وسائط نقلیه‌ده اولان نقصانلر جهتیله برقاچ آی اوغراشلدقدن صکره ارضرومه وصول میسر اولدی . هرشیدن اوّل بش آلتی یوز قدر دشمن کله‌سی تقدمهٔ وصول اولمق اوزره سردارك پیش پاینده غلطان ایدلدی . بوکله‌لر وان والیسی خسرو پاشانك هدیه‌سی وامرای اکراددن محمودی حسن بکك محصول همتی ایدی .

شوصورتده‌که ایران حکومتی اوردونك استانبولدن حرکتنی خبر آلیر آلمز برزمان اوّل سفارتله استانبوله کلمش اولان وایرانجه شجاعت وسیاستله بر شهرت فوق‌العاده‌یه نائل بولنان طوقماق‌خانی کرجستان محافظه‌سنه تعیین ایلدیکی کبی تبریزده‌کی عسکرینه‌ده (الله قلی) خان معیتیله وان اوزرندن ممالك عثمانیه‌یه هجوم ایچون امر ویرمشیدی .

وان والیسی خسرو پاشا ، ایرانلیلرك تجاوزینی وامرای عثمانیه‌دن ایکی ذاتك برقلعه‌ده محصور قالدیغنی خبر آلدیسه‌ده اسباب مقابله‌یی ایجابنه کوره ترتیب ایتمك

ایچون محمودی حسن بکی آلتی یوز آتلی ایله دشمنك مقدار قوتنی کشفه سوق ایلدی .

بوفرقه دشمن اوردوسنه تقرب ایدنجه عجملرك قوتی یکرمی بیك کشی‌یه بالغ اولدیغنی کورر [١] وامرا ، پاشایه کیفیتی خبرویرمك ایچون عودت رأینده بولنورسه‌ده حسن بك باشنی آچه‌رق و « بن سکسان یاشنه کلدم ، برکره دشمندن یوز چویرمدم ، آرقه‌می دشمن کوره‌جکنه قره طوپراق کورسون » دیه‌رك سل سیف ایله عجم آلایلرینه طوغری آت سورر ، یاننده بولنان عسکرك جمله‌سی کندی عشیرتی وبناءً علیه کندی عصبیتی اصحابندن اولدیغی جهتله آرقه‌سندن آیرلمزلر . عجمك قره‌قولنه چاتارلر ، بالتصادف تبریزخانی قره‌قولده بولندیغندن وبویله برآووج عسکرك اوقدر قوتلی براوردو اوزرینه هجومی عقل قبول ایده‌جك شیلردن اولمدیغی جهتله محمودیلرك صولتنی ایرانلیلری عثمانلی اوردوسنك کمیننه چکمك ایچون بردسیسهٔ حربیه‌یه حمل ایلدیکندن کمال تلاش ایله بررجعت امری ویرر ، عسکرك انتظامسزلغی

[١] ایکی طرف عسکرینك مقدارینی تحقیق ایچون بچوینك ایکنجی جلدنده اوتوز طقوزنجی صحیفه‌یه مراجعت بیورلسون .

[illegible]

— ٣١ —

[illegible]

سودالرنده بولنوردی . واقعا دولتنك يولنده فدای جان ایتمکی وظائفی اقتضاسندن بیلیردی ، فقط فداکارلغنك بیلنمسنیده کندنجهاووظیفه‌یه مقابل برحق عد ایدردی. نظرنده اقبالك اك زیاده آرزویه لایق اولان جهتی شهرت ایدی .

هیهات ! او یاشده ، اومزیتده برکنج بر زمان کلوبده شهرتی اولومدن شنیع کوره‌جکنی و حربه صرف ترك حیات آرزوسیله کیده‌رك تحری ایتدیکی اجلنه بیله وصولدن محروم اوله‌جغنی نره‌دن کشف ایده بیلسون .

ایشته جزمی ، اوحسیات قلبیه نتایجندن اوله‌رق استانبولدن بیك درلو خیال ظفر واطمئنان اقبال ایله برامید مجسم کسلمش اولدیغی حالده چیقمشیدی . رؤیالرنده اك بیوك غالبیتلره کندی سبب اولدیغنی کورر، خولیالرنده میدان حربه اك اوّل آت سورمك امتیازینی کندینه شایسته بولوردی .

ارضرومه واصل اولوبده طوغریدن طوغری‌یه دولت عسکرلکنده بولنمیان برعشیرت مفرزه‌سنك هم حربی کشادایتمك ، هم‌ده بربرینی متعاقب ایکی‌فوق‌العاده

غالبیت قزانمق شرفنه نائل اولدقلرینی ایشیدنجه کندینك اوزمانه قدر سرداره آلای کوسترمکدن بشقه برخدمتده بولنمدیغندن طولایی نهایت درجه‌لرده متأثر اوله‌رق ایلك ظهور ایده‌جك فرصتده هرنصل اولورسه اولسون میدانه آتلمغی تمامیله ذهننده قرارلشدیردی .

برخیلی کوڭلو برانتظارشدید ایچنده متأذی اولدقدن صکره قره‌قوللرمزدن اللی التمش کشی اطرافی طولاشیرکن چیلدیر صحراسنده طوقماق‌خان اوردوسنه تصادف ایده‌رك وقتلرینه باقمقسزین برمناسب موقع طوته‌رق محاربه‌یه قیام ایتدکلرندن آنلری قورتارمق ودشمنك حالنی اطرافیله تحقیق ایتمك ایچون سردار طرفندن طلیعه‌ده بولنان دیاربکر بکلر بکی درویش پاشانك ایلری حرکته مأمور اولدیغنی جزمی‌یه خبر ویردیلر .

بوخبر، جزمی ایچون انتظارینه نهایت ویره‌بیله‌جکندن بشقه درویش پاشا معیتنده بولنمقده کندنجه همان حرب کورمك درجه‌سنده ملتزم اولان حاللردن بولندیغیچون اك بیوك مژده‌لردن معدود ایدی .

درویش پاشا صقوللی خاندانندن کریم‌النفس ، شدیدالصوله برکنج قهرمان اوله‌رق جندیلکده ایسه

امرانك وبلكه عثمانلی سپاهیسنك عمومنه مرجح عد اولنوردی . حتی اوزمانده وبلكه هروقتده دنیانك اك برنجی سواریسی اولان عرب آتلیلری بیله كندینك شاكرد مهارتی اولمغله افتخار ایدرلردی .

جزمی بویله ایكی قوتلی آرزونك شوقیله همان یرندن فرلایه‌رق سردارك دائره‌سنه عزیمت ایلدی . فرهاد آغا ایله نوعینك توصیه‌سی جهتیله ذاتاً دائره‌یه تقرب ایتمش وفطانت وظرافتیله كندیسنی معتبران توابعه سودیرمش اولمق جهتیله درویش پاشا رفاقتیله كیتمك آرزوسنده بولندیغنی بیان ایدنجه آغالر ، سردار پاشادن یالكز مأذونیت دكل برده قوتلی توصیه آلدیلر .

— ۱۵ —

هرنه مسلكده اولورسه اولسون برنجی تشبث ، برنجی حركت وجدانده نه‌درلو تأثرلر ، فكرده نه‌یولده تصورلر حاصل ایلدیكی هركسك نفسنده تجربه ایله بیلدیكی حاللردندر .

جزمینك طریقی اولان عسكرلكده برنجی تشبثدن ظهور ایده‌جك تأثرات وتصوراتك شدتی ایسه هیچ

برحاله قیاس قبول ایتمز . فطرتده نه‌قدر لاابالیلك ، مشربده نه‌قدر قیدسزلق ، کوکلده نه‌قدر فداکارلق اولورسه اولسون طبیعتك حاسهٔ غالبه‌سی اولان حفظ نفس انهماکی آره‌دن زائل اولمق ممکن دکلدر . هله اعتیادسزلق ، تجربه‌سزلك دنیانك اك ذکی ، اك جرأتلی اولان اصحاب تمیزنده بیله ذهناً برتردد ، قلباً برخلجان حاصل ایتمامك احتمالك خارجنده کورینیور .

کیدیله‌جك میدان حرب ایسه برموقع امتحاندرکه آخرته اك اوزاق مسافه‌سی برکله منزلندن عبارتدر . ائتلاف ایتمیانلر ایچون هادم اللذات اولان موت ، بالطبع دشمنك افرادنده دکل افرادینك کولکه‌لرنده بیله تجسم ایتمش کبی کورینور. انسان کزندیکی طوپراقلرك هرطرفنی کندی ایچون حاضرلنمش برمزار قیاس ایدر . دنیانك نه‌قدر بدایعی ، عمرك نه‌قدر لذایذی ، قلبك نه‌قدر آمالی وار ایسه جمله‌سی بر یره طوپلانیرده عرض اشتیاق ایلرجه‌سنه کوز اوکنده دور ایتمکه باشلار .

ایشته جزمی حربه کیتمکه اودرجه‌لرده آرزوکش ایکن ینه آتنه بنوبده آلایه کیرنجه بوانفعالات طبیعه‌دن

بردرلو کندینی قورتاره‌مدی . بزندن بشقه عاقل نه‌قدر کندینه اعتماد ایسه طالعنه اعتماد ایده‌مز .

بناءً علیه اومولمدق یردن بر بادره ظهور ایدوب‌ده مهارت ویا شجاعتنه شین ترتب ایده بیلمك واو صورتله کرك حامیلری، کرك آرقداشلری نظرنده آلچقلقله معروف اولمق واهمه‌سی‌ده کوکلنده‌کی اضطرابه خیلیدن خیلی قوت ویرمکده ایدی .

فقط فطرتنده‌کی شجاعت، عزمنده‌کی قوت وخصوصیله کبر نفسنك مزیاتندن اولان داعیهٔ ناموس وسائقهٔ غیرت یوقاریده بحث ایتدیکمز حسیاته تمامیله مقابله ایدردی . بوتأثراتك یکدیکریله چارپشمسی دها دشمن کورنمدن جزمینك عالم خیالنده بربیوك جنك داستانی کشاد ایلمشیدی .

جزمی بوکشاکشلر ، بوترددلرله دشمن قارشیسنه کلوب‌ده تفنك علوی ، قلیج پارلدیسی نظرنده جولان ایتمکه باشلاینجه محاربه‌یی نه دها آرزوسی قوه‌ده ایکن تصور ایتدیکی کبی برصفا واقبال مسیره‌سی حالنده کوردی ، نه آرزوسی فعله کلدکدن صکره توهم ایلدیکی کبی بربلای مبرم جولانکاهی حکمنده بولدی .

حالی نظر امعان اوکنه آلنجه غائب اوزرینه حاصل

اولمش افراطلی ، تفریطلی ایکی خیالدن‌ده ذهنی تجرید ایده‌رك حربك ماهیتنه پك‌قولای حکم‌ایلدی ، یعنی غوغا دینیلان شی نظرنده خطر وظفر احتماللرینك ایکیسنه‌ده تساوی‌اوزره مساعد برتجربه‌گاه طالع‌کورنمکه باشلادی .

درویش پاشا قهرمانلغی ، شهسوارلغی ایله برابر ذاتاً پك کنج وفطرةً پك متهور برذات وله‌رق دشمنی کوردیکی کبی طبیعتنده اولان صولت شیرانه کافهٔ حواس وقواسنه غلبه ایلدیکندن ، ایکی طرفك مقدارنجه اولان تفاوته هیچ اهمیت ویرمدی ، رایت اقبالی آلتنده بولنان اوچ درت‌یوز دلیرایله [۱] قوجه براوردونك قلبکاهی اوزرینه هجوم‌ایلدی ، کویاکه پاشانك فرقه‌سی برزبانهٔ جهانسوز ، مقابله‌سنه کلان دشمن ایسه بریبغین خاشاك ایدی . برنجی صفده بولنان ایران آلایلری صدمهٔ اولیسنده محواولدی . بوصولت طاقت برانداز انه‌ایله دشمن اوردوسنك عمومی تزلزله وحتی بعض فرقه‌لری انهزامه باشلادی ایسه‌ده طوقماق خان اوقدر کوچك برفرقه اوکندن فرار ایتمك رذالتنی موتدن شنیع عد ایده‌رك نهایت درجه‌لرده غیرتلرله عسکرینی ینه موقع ثباته کتیرمش وهرجهته

[۱] بجوی تاریخی : جلد ثانی — صحیفه ٤٠

عثمانلیلرك عمومندن غلبه‌لك برفرقه سوق ایده‌رك پاشانك اطرافنی بردائره صورتنده احاطه‌یه قالقشمش ایدی .

قهرمان زمان‌ایسه شکار آلاینه اوغرامش شاهین کبی ساعتده بر فرقه‌یه هجوم ایدر وهر هجومنده اظفار غیرت وجناح اقدامنه تصادف ایدن دشمنك کیمنی یرلره دوکر ، کیمنی اطرافه طاغیدیردی .

نه فائده‌که بزم عسکر ، معاونك فقدانی جهتیله حیات کبی آزالیر چوغالمز ، دشمن عسکری‌ایسه امدادك تعاقبی جهتیله سنین حیات کبی چوغالیر آزالمز برحالده اولدیغندن ایرانلیلر مهاجمات متوالیه‌ایله بزم عسکری احاطه ایتدیلر وبرخیلی آدمده تلف ایلدیلر .

درویش پاشا یاننده بولنان بقیهٔ شهدا ایله ایکی اوچ ساعت قدر قلیج قلیجه برجنك رستمانه ایله ینه دشمنی لرزه‌ناك ایتمشیکن طوقماق خان طرفندن اوزرینه برمکمل سواری فرقه‌سی دها سوق اولندیغندن بوتازه قوت برصولت شدیده ایله پاشانك توابع جلادتندن اوتوزقدر دلاوری قربان ایلدکدن صکره کرز وقلیج ضربه‌لریله کندیسنی آتدن آشاغی آلمشیدی .

مجاهد حیدر اقتدار ، پیاده بولندیغی حالده تك

[illegible] [١]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [١] [illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

ایلدی وحتی امید غالبیتی‌ده قوهٔ قریبه‌یه کتیردی . فقط طوقماق خان پیدرپی یکی فرقه‌لر سوقیله حرب اوزرنده بولنان قوتی تزیید وتأییدایتدیکندن اوچنجی دفعه اوله‌رق محاربه علولنمکه باشلادی .

عثمانلیلر نه قدر آزالدیسه ایرانلیلر آنك برقاچ قاتی چوغالدیغیچون بودفعه‌کی مصادمه اولکیلریله نسبت قبول ایتمیه‌جك درجه‌لرده شدید ایدی . عثمانلیلرك هر نفری سکز اون کشی ایله اوغراشیر واوغراشانلرك هر بری قانك هر طمله‌سنی برجوهر جانه بدل ویرر ایدی .

بقیهٔ شهدا ایچنده مجروح اولمدق کیمسه قالمدی . فقط اوزمانك سلاحنده شمدیکی تأثیر اولمدیغندن اکثرینك جریحه‌سی خفیف ایدی .

عاقبت کندی نفسلرینی ولی نعمتلرینه سپر ایتمکده اولان توابعك سیرکلنمسی جهتیله عجملر بر مهاجمهٔ شدیده ایله پاشانك صاغ طرفنده بولنان برقاچ سواری‌یی عموماً شهید ایتدکدن صکره بر اوق ایله آتنی تلف وبر دیکر اوق ایله کندیسنی مجروح ایده‌رك ینه اوپرتو رخشان حمیتی زمینه دوشوردیلر .

استعداد طبیعی قوتیله اوقدرجق بر زمان ایچنده

حاصل ایتدیکی ائتلاف مهالك سایه‌سنده حمیت مردانه‌سی درجه درجه توسع ایده‌رك بیساغی قلبنه صیغیشه‌میه‌جق بر حاله کلمش اولان جزمی ، بولندیغی برقاچ یوز آدیم مسافه‌دن پاشانك دوشدیکی مهلکه‌یی کورنجه وجودنده نه قدر حرارت غریزیه وار ایسه بردن بره التهاب ایده‌رك بهار کونشنه اوغرامش آغاجلر کبی درلو درلو رنکلر ایچنده قالمغه باشلادی . کوزلرینی قان بوریدی ، هر بری یکی آچلمش بر غنجه‌یه بکزه‌دی . تویلری اورپردی ، برر دیکن شکلی باغلادی . کندندن کچمش دینیله‌جك برطرز مهیب ایله

سرکشلك ایتدی توسن بخت ستیزکار
دوشدی زمینه سایهٔ الطاف کردکار

بیتنی اوقویه‌رق و « پاشا یرلرده یاتیور ! دینی ، دولتی‌سون آرقه‌مدن کلسون ! » دیه‌رك قلیجنی آغزینه ، قارغیسنی النه آلدی . فرهادپاشانك یادکاری اولان کحیلانك دیزکینی بوینه آتدی ، باشنی دشمن اوزرینه چویردی . « کسکین اوزنکی » پاشانك بولندیغی طرفه هجوم ایلدی . دائره طاقندن یانسنده اولانلرده مسلك غیرتده جزمی‌یه مرافقتدن چکنمدیلر . بلکه ولی‌نعمتلرینك خلاصنه آتدن

زیاده اقدام ایتدیلر . آنجق جزمینك کحیلانی روزکار
ایله مسابقه ایده‌جك برسرعته مالك اولدیغندن پاشانك
اطرافنی احاطه ایدن دشمن عسکرینه هرکسدن اوّل او
یتشدی وبربرینی متعاقب برقاچ عجم تلف ایده‌رك سلاح
قوتیله آچدیغی شهراه جلادتدن ملك مؤکل کبی مجروحك
یانته ورود ایلدی ، همان یره ایندی ، پاشایی کندی آتنه
سوار ایلدی . تعظیماً وبلکه ادبه رعایتدن زیاده حرمت
ذاتیه‌سنك الجاسنه اتباعاً اوزنکیسنی اوپدیکی صره‌ده
ایدی‌که سلاح آرقداشلری‌ده بربرینی متعاقب یانلرینه
واصل اولدیلر .

بوفرقهٔ ناجیه اقدامات متوالیه ایله ینه دشمن مهاجملرینی
اطرافدن دفع ایتمکه باشلامشیدی . حیوانی پاشایه تقدیم
ایلدیکی جهتله پیاده قلان جزمی‌ده قرن اوّل مشاهیر
غزاتندن (عمرو بن معدی کرب) ك قادسیه ملحمهٔ
کبراسنده ابراز ایلدیکی زور بازویه نظیره یاپار کبی برعجم
سواریسنك دیزکینه صاریله‌رق وچیره دستانه بر مهارتله
کندینی اعدام ایده‌رك آلتنده‌کی شاه بکندی‌یه [۱] سوار
اولدی واو مجاهدلرك آره‌سنه قارشدی .

[۱] شاه بکندی برجنس آتدرکه ایرانده چیقان فرس
انواعنك جمله‌سندن مقبولدر .

اوبر آووج اصحاب نجدت رنك آمیز البسه‌لرینه دوكلمش قان لكه‌لریله او میدان حمیته نشانهٔ ظفر اوله‌رق دیكلمش برر سما كی عمود كبی مركزلرنده ثابت اولدیلر .

آره‌دن براز وقت كچرچمز دشمن عسكرینك آرقه‌سنده هوادن بر سیاه دومان پیدا اولدی ، بر طرفی یرده سورینه‌رك كمال سرعتله بزه قارشی كلمكه وبزم عسكرك آرقه‌سنده بر قزل توز قالقدی ، اوجی كوكلره صاریله‌رق نهایت شدتله دشمنه قارشی یوریمكه باشلادی . برحالده‌كه توزك ، دومانك دهشتنه‌باقلسه یرلركوكلر بربرینك اوزرینه ییغیلوب كلیور ظن اولنوردی .

دشمن طرفندن كورینان دومان فورتنه‌لی بر یاغمور بلوطی ، بزم طرفدن قالقان توزده سردار پاشانك درویش پاشا امدادینه كوندردیكی اوزتیمور اوغلی عثمان پاشا فرقه‌سی ایدی .

بری ایكی طرف ایچون‌ده برقضای آسمانی ودیكری یالكز ایرانلیلره قارشی بر بلای ناكهانی اولان توزلر ، دومانلر بربرینی متعاقب معركه‌یه یتشدی . بلوط حامل اولدیغی یاغمور طمله‌لرینی اوردولرك اوزرینه صاچمغه ،

عثمان پاشاده دشمنه او طمله‌لرله یاریشیرجه‌سنه قورشـون باغدیرمغه باشلادی .

عثمانلیلرك آتشی بریارم ساعت دوام ایتمش اولسه عجم اوردوسنك بتون بتون مضمحل اولمسی مقرر ایدی . نه فائده که او وقتك سـلاحی صودن محافظه اولنور شیلردن اولمدیغی ایچون یاغمورك شدتیله اون اون‌ایکی دقیقه‌ایچنده طوپلر ، تفکلر بتون بتون اسـتعمالدن قالمش و ینه ایش قلیجه طیانمش ایدی .

عجم عسـکری ایسه درویش پاشـا وحتی مؤخراً امدادلرینه کلان بهرام پاشـا و موتاب زاده احمد پاشـا فرقه‌لرینك مجموعندن یوزده یتمش نسـبتنده زائد اولدیغی ایچـون ـ اوزمانلر حکمنجه حسن اسـتعمالی عثمانلیلرك مخصـوصاتندن اولان ـ آتشلی سـلاح معطل اولنجه کثرتلرینـه کووندیلر . قلیجمزه مقـاومت ایده‌بیلمك امیدینه دوشدیلر ، اوردومزله کوکس کوکسـه کلمکدن چکنمدیلر .

عثمان‌پاشا ، درویش‌پاشایه بکزه‌مزدی . درویش پاشا انسان قیافتنده غضنفر ایسه عثمان پاشا غضنفر صولتنده بر انسان اوله‌رق ترتیبات حربیه‌جه زماننده‌کی اصحاب سیفك

عمومنه فائق ایدی . اوجهتله ایش قلیجه ایندیکی صره‌ده دخی تعبیه‌ده ابراز ایتـدیکی مهارت فوق‌العاده دشمنك كثرتنی حكمدن اسقاط ایلدی .

اوكله‌دن غروبه قدر امتداد ایدن محاربه‌ده عثمان پاشا تعدد ایدرجه‌سنه برسرعتله هرمخاطره محانه یتیشه‌رك جبر مافات ایدردی ، هرفرصت غالبیتك موقع ظهورنده بولنه‌رق تماميله اغتنامه موفق اولوردی .

درویش پاشا اویله كندندن قدملی ، كندندن اقتدارلی بر ذاتك میدان حربه ورودی اوزرینه یاره‌سنه باقدیرمق ایچون بر چادره چكلدی . مع مافیه حربك او فصلنده‌ده ینه دشمنك هجومنه قارشی مقاومت ، مقاومتنه قارشی هجومده عثمانلی عسكرینك ممتازی درویش پاشا فرقه‌سنك بقیه‌سی واو بقیه‌نك اك ممتازی‌ده جزمی ایدی .

ایكی عسكر بتون بتون یكدیكرینه قارشدیغی صره‌ده جزمی صـول بجاغندن بر قارغی یاره‌سی آلمش وآنك‌ده وجعنه آلشمش اولدیغنـدن حربی هیچ مهمسـه‌مامكه باشلامش وهله درویش پاشایی قورتارمغه موفق اولمسندن طولایی غوغایی بیاغی جرید اوینامقدن قولای كوره‌جك قدر نفسنه ، طالعنه اعتماد حاصل ایلمشیدی .

بناءً علیه درویش پاشا چادره چکلنجه جزمی همان
غنیمت جسارتی اولان شاه بکندی بی آتی اورلمش بر چادر
اوشاغنه امانت ایده‌رك کندی کحیلاننه بندی، میدانه
آتلدی وابراز ایلدیکی نجدت ومهارته بزمکیلری دکل
دشمن طاقمنك بیله اصحاب شجاعتنی تحسین خوان ایلدی .
الندهکی سیف حمیت بلوطده‌کی یلدیرملره نظیره یاپارجه‌سنه
دشمنك هر تحشدکاهنده بارقه اظهار ایدردی .

صره‌سی دوشدکجه آت ، سلاح قوللانمقده اویله
خارقه‌لر کوستردی که عثمان پاشا کبی کافهٔ حوابی مشاغل
حربه وقف شانندن اولان جدیات پرور بر عسکری بیله
وقت وقت بیاغی ترتیباتنی اونوتدیره‌جق قدر اطوار
جندیانه‌سنی تماشایه مجبور ایدردی .

غروب زمانلرینه یقین ایکی عسکر صوك دفعه اولمق
اوزره ینه تمامیله بر برینه قاریشه‌رق عثمانلیلرك رنکارنك
بایراقلری عجملرك ظلام تحشدی ایچنده متعدد قوس
قزحلر پیدا اولمش کبی برشکل غریب حاصل ایتمشیدی .

ایرانلیلر هوا بتون بتون قرارنجه‌یه قدر ایستر ایسته‌مز
موقعلرنده ثبات ایده‌رك نهایت قرا کلقدن استفاده ایله
محاربه میداننده بش بیك بوقدر مقتول و براوقدرده اسیر

براقدقدن [١] وچادرلرینی ، قطارلرینی و سائر هر درلو مهمات حربیه‌لرینی عثمانلیلرك دست اغتنامنه ترك ایلدکدن صکره مقتدراوله‌بیلدکلری قدراوزاغه فرار ایله اوردولرینك بقیه‌سنی بتون بتون اضمحلالدن قورتاردیلر ..

عثمان پاشا میدان محاربه‌دن عودت ایدنجه اك اولکی ایشی درویش پاشانك خاطرینی سؤاله عزیمت اولدی .

درویش پاشاده عثمان پاشایی کورر کورمز جزمی ماجراسنی نقل ایله حقنده نیاز مکافات ایلدی . عثمان پاشا بوسوزه قارشی « بن‌ده بوکون قوله آتلی برسپاهی کوردم، پاشالرمزدن زیاده ایشه یارامشیدی . انشاءالله ایکیسنه بردن مکافات ایده‌رز » دینجه درویش پاشا عسکر ایچنده قوله آتلی برآدم اوله‌رق کندیسنی قورتاران‌ده ینه او سپاهی اولدیغنی بیان ایتدیکندن عثمان پاشا چوجوغك ایکی صورتله مکافاته لایق اولدیغنی بیان ایله درویش پاشا توابعنه جزمینك بولدیریله‌رق کندی یانته کوندرلمسنی تنبیه ایتدکدن صکره چادرینه عودت ایلدی .

وقتاکه جزمی‌یی بولوب یاننه کوتوردیلر ، پاشا همان یرندن قیام ایده‌رك واویله‌تك آتلی برسپاهی‌یی (کل اوغلم !)

[١] صحایف‌الاخبار - جلد ٣ صحیفه : ٥٢٥

خطابیله قوجاقلایه‌رق تلطیفاتنه مستغرق ایلدی، باشنه الیله ایکی چلنك طاقدی [۱] آرقه‌سنه بر کوزل خلعت کیدردی ، کندیسنه بش یوز آلتون ، بر آلتون قبضه قلیج ، بر زمردلی خنجر احسان ایلدی .

پاشا بونلرله قناعت ایده‌میه‌رك دها بر مطلبی اولوب اولمدیغنی سؤال ایدنجه جزمی « پادشاهمزك نصرتندن ، دولتکزك دوامندن بشقه هیچ بر مطلبم یوقدر . بالفرض اولسه بیله سویلمکه حیا ایدرم . بنده‌کز استانبولدن بر قانسز قلیج ، بر صوغوق تفك ایله کلمش تك آتلی بر سپاهی‌یم ، یالکز بر کره حربه کیردم . درویش پاشایه آت یتشدیرمك کبی اوفاجق بر خدمتله بوقدر عنایاته مظهر اولدم که اك کوچکی حدمك بیك قات فوقنده‌در » سوزلریله مقابله ایلدی .

فی‌الحقیقه جزمینك یوقاریده تفصیل اولنان اخلاق و آماله کوره نظرنده پاره ، قلیج ، خنجر ، خلعت کبی شیلرك اوقدر حکمی یوق ایدی . فقط آلدیغی چلنکلر ــ اکر سایه‌سی کیمك باشنه قونارسه بر تاج دولته نائل ایتمکله مشهور اولان ــ هما کرچکدن موجود اولسه‌ده آنك

[۱] اوزمانلرجه اصحاب سیف ایچون نشان افتخار مقامنده ایدی .

[illegible]

يوقاريده بيان ايتديكمز غلبه كرجستانده اكثر امرانك اطاعتنى واخسـخه‌دن تبريزه وارنجه همان بتون قلعه‌لرك ضبط ويا تسـليمنى انتاج ايلمش و بناءً عليه نوبت تسـخير شروان قطعه‌سنه كلمشيدى .

سردار پاشا اونيتله اوردوبى تحريك ايده‌رك « قنق » نهرينه يقين برمناسب موقعده آرام ايلدى .

برى طرفدن ايسـه طوقماق خانك عرضى اوزرينه شاه محمد خدابنده ، تبريز حاكمى امير خانى حدود اوزرنده اولان اوردولرك عمومنه سردار تعيين ايلمش واوده معيتنه ويريلان مغان حاكمى مراد خان ونخجوان حاكمى شرف خان كبى مشـاهيردن يدى سـكز ذات ايله طوقماق خانه التحاق ايتمش ايدى . بواجتماع ايله يكرمى بيك كشى‌يه بالغ اولان ايرانيلر قنق نهرينه منصب اولان چايلردن برينى « قيون كچيدى » ناميله معروف بر يردن كذار ايلديلر ، اوردونك پراكنده شوراده بوراده طولاشان حيوانلرينه ، خربنده‌لرينه تعرض ايتمكه باشلاديلر .

مصطفى پاشا ، اميرخانك مقابله‌سنه ينه اوردونك سيف مسلول سـطوتى اولان عثمان پاشايى سـوق ايتمش وحلب

بكلربكی محمد پاشا ایله ذوالقدریه بكلربكی مصطفی پاشانی‌ده معیتنه تعیین ایلمشیدی . بوایكی فرقه بیننده اولان محاربه چلدیر غوغاسی كبی انقلابات متنوعه كچرمش بر وقعه دكل ایدی .

حربك مبدأندن نهایتنه قدر عثمانلیلر مهاجمه‌ده، ایرانلیلر مدافعه‌ده اصرار ایلدیلر. شوقدروار كه بو محاربه‌ده عثمانلیلرك مهاجماتی چیلدیر غوغاسنده‌كی قهرمانلقلرینه مساوی، ایرانلیلرك مدافعهٔ مأیوسانه‌لری ایسه اوزمانكی صولتلرینه برقاچ قات غالب ایدی . بونكله برابر عثمان پاشانك مهارت فوق‌العاده‌سیله عسكرك اقدامات مردانه‌سی ینه عجملری سكز ساعت ایچنده پریشان ایلدی . حتی جان قورقوسی وانهزام شاشقینلغی ایله قیون كچیدینی‌ده بوله‌مدیلر. عثمانلیلرك مرمیاتندن تخلیص نفس ایتمك امیدیله آلای آلای نهره آتیله‌رق آب وآتش آره‌سنده افنای وجود ایلدیلر .

ایرانك بواوردوسندن آنجق یوزده‌بش عسكر وبعض خانلرله دمدارلق ایچون نهرك قارشیسنده قالمش اولان امیرخان فرقه‌سی نجات بوله بیلمشیدی .

جزمی، بو محاربه‌نك مبادیسنده چلدیر وقعه‌سندن زیاده

[illegible]

— ١٧ —

جزمی ، بو حشراتی دفع ایله چادرینه عودت ایتمك اوزره ایدی‌که یانی باشنده نهرك ایچندن استمداد ایدر یوللو ایکی ال و آره‌سندن برده باش کوروندی ، باشك جزؤ مرئیسی چکدیه قدر کلنجه اوشکل هائل ینه آشاغیلادی ، کوزدن نهان اولدی .

جزمی ، بو وجودك البته ذی حیات اولدیغنه حکم ایده‌رك اوکون ایسه وجداننده ظهور ایدن بر غریب انقلاب ایله نظرنده برجان قورتارمق ، بردشمن اوردوسنی محو ایتمکدن بیوك فضیلتلردن معدود اولدیغیچون همان ممکن اولدیغی قدر صوینه‌رق صویه آتلدی ، کوردیکی آفتزده‌نك برده ظهورینه انتظار ایلدی .

کندی ساحلده بیومش وعائله‌سنك سوق ایتدیکی طریق تربیه اقتضاسنجه زوربازانه تعلیملرك هیچ برنده اهمال ایتمامش اولمق جهتیله پك کوزل یوزمك بیلیرایدی .

آره‌دن بر ایکی دقیقه کچنجه معهود اللر قرق ، اللی آدیم اوزاقدن ینه کورنمکه باشلامش وجزمی همان یوزه‌رك طوتمغه شتاب ایلمش ایسه‌ده مغروقك کوردیکی محل آقندی اوزرنده اولدیغندن امداده یتشمك بردرلو قابل

اوله‌مدی . کوردیکی ایکی قول دیرسکلرینه قدر میدانه
چیقارچیقماز ینه‌باتمغه‌باشلادی ، برصورتده‌که جزمی نقطهٔ
مقصوده‌واردیغی‌زمان حریف بتون‌بتون غائب‌اولمشیدی .

جزمینك ایسه - ولو نتیجه‌سنده جان مخاطره‌سی
اولسون - عزمندن‌دونمك شانندن‌اولمدیغیچون ،غروقك
بر دها میدانه چیقمدیغنی کورنجه کندی نهره طالدی ،
مطلوبنی آرامغه باشلادی . برقاچ ثانیه کچر کچمز قولنی
اله کچردی ، طوتدی ، حریفی صویك یوزینه چیقاردی .

چیقاردقدن صکره هرنه قدر کندینه صارلمامسنی
ویالکز اتکندن طوته‌رق آرقه‌سندن کلمسنی صیقی صیقی
تنبیه ایتدی وصارلدیغی صورتده ایکیسی بردن هلاك
اوله‌جغنی‌ده‌آکلاتدی ایسه‌ده‌آفتزده جان هولیله ایشتدیکی
سوزلرك معناسنی بیله آکلامیه‌رق جزمینك ایکی بازوسنی
بندی قوللرینك ایچنه آله‌رق وجودینه برصورتده
صارلدی‌که حرکتنه امکان براقمدی .

جزمی برطرفدن آیاقلریله یوزمکه، برطرفدن وار
قوتیله طوتلدیغی مضیق بلادن قورتلمغه چالیشیردی . نه
فائده‌سی وارکه بریکنك کافهٔ قواسی بر یره طوپلانه‌رق
حفظ حیات خدمتنه مصروف اولدیغندن اللری بربرینه

کلیداندی ، اعصابنك هر بری بر زنجیر کسلدی ، جزمینك مساعیسنی بتون بتون فائده‌سز براقدی .

بو حال ایله برچاریك قدر صو یوزنده اوغراشدقدن صکره ایکیسی‌ده طاقتدن قالدیلر ، نهرك دیبنه طوغری ایتمکه باشلادیلر .

حیاتنی تخلیصه چالشدیغی آدم کندی ایچون تجسم ایتمش بر اجل قضا شکلنه کیرنجه بیچاره جزمی محاربه‌لرده بوقدر آتشلردن ، قلیجلردن قورتولدیغی حالده اختیار ایتدیکی برخیراوغرینه او کنجلکنده هلاك اولمق مطالعه‌لریله اودرجه مأیوس اولمشیدی که قوللرینه حکمی کچمك لازم کلسه بر قاچ دقیقه اول نهرده بوغلمقدن قورتارمغه چالشدیغی آدمی کندی الیله اختناق ایتمکه قیام ایتمسی مقرر ایدی .

نهایت نهرك بك دره‌درین اولمیان قعرینه واصل اولنجه قوتنك بقیه‌سنی طوپلایه‌رق و بتون بتون تاب و تواندن قالمغه باشلامش اولان حریفی شدتله سلکه‌رك بر طرفه آتدقدن صکره آیاقلرینی یره اوردی ، صویك یوزینه صعود ایلدی ، ساحله وصول ایچون یوزمکله اوغراشیرکن آقنزده تکرار صویك اوستنه چیقمغه باشلادی . بو دفعه

ایسه بیچاره اقتدار حرکتدن بتون بتون بری کوریئوردی . اوحال اوزرینه جزمینك کوکلنده ینه مرحمت غلیانه باشلادی ، چکدیکی بوقدر مشاق ومهالکك صرف بیهوده کتمسنه‌ده بردرلو قائل اوله‌مدی ، آفتزده‌نك تکرار امدادینه شتاب ایلدی ، بایغین برحالده بولنان مغروقك بلنده‌کی قوشاغه ال آتدی .

وجودینه برذی روحك اعضاسی تماس ایدیویرمکله حریفك غشی مطلق حالنده بولنان قوهٔ حیاتیه‌سی ینه کمال شدتله حرکته کلدی ، حریف اولکندن دها قوتلی برحال ایله جزمی‌یه صارلدی . برقاچ دقیقه اول مندفع اولان هنکامه دها مهلك ، دها ازاله‌سی ممتنع برطرز ایله تجدد ایلدی .

موسم هرنه قدر یاز اورته‌لری ایسه‌ده جوارده‌کی جبال شاهقه‌نك بوزلری دها یکی چوزولمکه باشلادیغی کبی هوالرده زیاده‌جه یاغمورلی اولدیغندن نهرده اوکون حس اولنور اولنمز برطاشقنلق وار ایدی .

شوایکنجی مهلکه‌نك ظهوری صره‌سنده سیللر ، طوفان بلا کبی برشدت طاقت براندزانه ایله خروشه باشلادی . جزمینك حالی ایکنجی فصلك ابتداسنده تصویر

اولنان یانغین خیالندن بیك قات مدهش ، بیك قات خطرناك ایدی . معرکه‌نك جنوب غربیسندن شرق شمالیسنه طوغری آقوب کیتمکده اولان نهرك کچدیکی یرلر پك زیاده عارضه‌لی اولدیغندن مجرا « ییلان قاوی » برشکلده بوله‌رق یکرمی یکرمی بش آدیم آره‌لی زاویه‌لر، چیقندیلرله محاط ایدی .

سیلاب مصیبت ، خروش ایدنجه طاغلر ، صحرالری ایچلرنده بولنان نباتات وذوات‌الحیات ایله برابر یرلرندن قوپارمش‌ده سورکلر ایمش کبی صویك یوزنده بیکلرجه سوکلمش آغاجلر، تلف اولمش حیوانلر یوزمکه باشلادی.

جزمی ذاتاً وجودینی احاطه ایتمش اولان بلای مبرمدن قورتلغه برچاره بوله‌مزکن برطرفدن سیلك سوروکلدیکی اشیا، مقاومتی ناقابل برشدتله اوزرینه هجوم ایلدیکندن بتون بتون نجاتدن قطع امید ایده‌جك برحاله کلمشیدی .

برطرفدن مغروق ، شکارینه صارلمش اژدر کبی جزمی‌یی تضییقی ایله ازوب طوررکن برطرفدن دخی کاه برآغاجك داللری، کاه برلاشه‌نك آیاقلری ایکیسنی بردن احاطه ایده‌رك نهرك برقاچ دقیقه‌ده برکره میلنی تحویل ایتمکده اولان آقندیلری بیچاره‌یی - کمیکلرینی قیرارجه‌سنه -

برزاویه‌دن برزاویه‌یه چارپار وبوصدمات ایله وجودنده حاصل اولان اوجاع ایسه بتون بتون تاب وتوانی کسر ایدی .

اوته‌یه بری‌یه چارپندقجه ساحلده‌کی قیا پارچه‌لرینك، آغاج کوکلرینك وجودینه آچدیغی یاره‌دن دوکیله‌رك انجماده یوز طوتان ونهرك تشکیل ایتدیکی اوفاق تفك کردابلر اوزرنده اکیله بوکیله برشکل مخوف پیدا ایلیان قانلره باقلسه وجودینك هرطرفنه‌قاره قاره ییلانلر یاپشمش ظن اولنوردی .

یورغونلقدن، جان آجیسندن بشقه اسمکده اولان شدتلی برروزکارك تأثیریله یارم ساعتدن زیاده صو ایچنده بولنان وجودی بیاغی قانی طونمش، حرارت غریزیه‌سندن اثر قالمامش دینیله‌جك برحاله کلمشیدی .

بومصائبك تعددیله جزمینك آرتق اوغراشمغه هیچ اقتداری قالمدیغی صره‌ده ایدی‌که قورتارمق ایستدیکی آفتزده‌نك آغرلغی غلبه ایده‌رك ایکیسی بردن ینه آشاغی طوغری ایتمکه باشلادیلر .

نهرك اوراده‌کی درینلکی اوّل باتدقلری یردن برقاچ قات زیاده ایدی . جزمینك قدرتسزلکنه برده شاشقینلق

منضم اولدیغندن پك كوزل یوزمك بیلدیكی حالده بر حركتده، بر تشبثده بولنمغی بیله تخطر ایده‌مدی . بر قوهٔ غالبه كندیسنی اسفل سافلینه طوغری چكر كوتوررمش كبی بر خیلی مدتلو آشاغی اینر طورردی . نهایت جسم جامد كبی بر حركت قسریه ایله نهرك قعرینه واصل اولدی . او صره‌ده ایسه بریكی آفتزده‌یه بر اویوشقلق عارض اولمغله قولی بتون بتون جزمینك وجودندن چوزیله‌رك یالكز صول الی طوتوندیغی یرده كلیدلنمش قالمش ایدی .

جزمی بو صورتله قوللرینی آزاده كورنجه بردن بره امیدلنه‌رك وامیدینك تجددیله عقلی باشنه، قوتی یرینه كله‌رك مقتدر اولدیغی قدر چالشدی، صو آلتنده قالمش هوا سرعتیله نهرك اوستنه صعود ایلدی . بر الی جزمینك كوملكندن آیرلمیان عجمه‌ده كندیسیله برابر ایدی . چیقدیغی یر، ساحله پك یقین و آغاجدن، لاشه‌دن خالی اولمغله جزمی ممكن اولان اقدامی صرف ایلدی، برایكی دقیقه‌ده ساحله چیقدی، یولنده جانی ساعتلرجه ملك الموتك پنجه‌سنه تسلیم ایلدیكی آفتزده‌یی‌ده برابر چیقاردی .

كیم بیلیر قاچ ساعتلردن بری اوسیلاب مصائب ایچنده

یوارلنان حریف بتون بتون یخوداولدیغی کبی جزمینکده
کوردیکی متاعب جهتیله وجودینی قملداتمغه اقتداری
قالمامشیدی . مع مافیه اویله ایصلاق ، چپلاق بر حال ایله
دیکلنمکه قالقشمق اجلی دعوت ایتمك قبیلندن اوله‌جغی
ایچون جزمی ، اوراده دشمنك باشی بوش ترك ایلدیکی
حیوانلردن برینی طوته‌رق خسته‌یی آنك اوزرینه صاردی ،
کندی‌ده کمال ضعف ایله آتنه بیندی ، اوردویه عودت
ایلدی .

چادرینه واصل اولنجه همان برحکیم جلب ایلدی ،
او وقتلر حکمجنه صویه دوشانلر ایچون معلوم اولان
تدابیرك جمله‌سنی اجرا ایتدیردی . کندیسی چکدیکی
مشقتلردن وخصوصیله وجودنده‌کی بره‌لردن عادتا خسته
اولدیغی حالده خدمتکار کبی حریفك اطرافنده طولاشیردی .
خسته پك کوزل باقلدیغی ایچون برقاچ کونده اکتساب
صحت ایلدی . جزمینك راحتسزلکی ایسه سکز ساعت
قدر بر اویقو ایله بتون مندفع اولمش وخسته‌سی
اکتساب عافیت ایدنجه‌یه قدر وجودنده‌کی بره‌لرده
صاوشمش ایدی .

جزمینك او حریف یوزندن اوغرادیغی مشقت

[illegible]

[illegible]

کوستردیکی جرأت ، مجرد اوانتسابی ایچون حقنده برقاچ
قات زیاده شدتی دعوت ایلدی .

عثمان پاشانك مزاجی غایت عصبی و نادراً ظهور ایدن
حدتی پك غالب اوله‌رق جزمینك حرکتنی وخصوصیله
نتیجه‌سنده امرینك اجرادن ساقط اولدیغنی خبر آلنجه
برخشم مجسم کسلدی . چهره‌سنه بلوط قرالدیسی کبی
بررنك هائل مستولی اولدی . جزمی‌یی نره‌ده ایسه
حضورینه کتیرمك ایچون بربرینی متعاقب برقاچ آدم
ارسال ایلدی .

پاشانك اختیار ایتدیکی طور اوقدر مدهش ، التزام
ایلدیکی سکوت اودرجه غضب آلود ایدی که مجلسنده
حاضر بولنان میرمیرانلر ، کوز اوجیله یوزینه باقمغه بیله
جسارت ایده‌مدیلر . چونکه عثمان پاشاده فی‌الحقیقه بکلر
بکیلردن اوله‌رق مجلسنده حاضر بولنان پاشالرك اکثری
اقرانی ایدیلر . فقط قانون عثمانی‌یه پك‌ده خلل کلمامش
اولمق جهتیله پاشانك عهده‌سنده بولنان ریاست ، هردرلو
مراتبك فوقنده اولدقدن بشقه قدر ذاتیسی‌ده هردرلو
حیثیات عارضه‌یه غالب ایدی .

جزمی ، بوصورتله صیقی صیقی آراندیغنی وخصوصیله

تحریسنه کلان آدملرك جلادلق خدمتلرنده قوللانیلان طاقمدن اولدیغنی کورنجه اوغرادیغی مخاطره‌نك اهمیتنی پك چابوق (چابك) تقدیر ایلدی .

مع مافیه پاشانك لطفنه اعتمادینی ینه بتون بتون غائب ایتمدی ، اواعتمادی اولمسه‌ده کندیسی قورقو نه اولدیغنی بیلیر طاقمدن دکل ایدی . حضور فکر وسکینت قلبنه ذره قدر خلل کتیرمکسزین پاشانك حضورینه عزیمت ایلدی .

عثمان پاشا ، جزمی‌یی کورنجه برمجسّم تهور کسیله‌رك آغزندن علو پوسکورر کبی بر شدت ، ییلدیرم پطلار کبی بر صدا ایله « ظاهر ، سن جاسوسسك که ویریلان امرلره قارشی‌طوریبورسك ، پادشاهك اوردوسنی فساده ویرییورسك ! » دینجه حضار کرام دفعةً نتیجه‌یه انتقال ایده‌رك پاشانك لساننده « قالدیرك ! اولدیرك ! » کبی بر امر صدورینه میدان ویرمکسزین بربرینی متعاقب تمنی‌یه ، شفاعته قیام ایلدیلر .

پاشانك مزاجی اصحاب توسطك جمله‌سی عنده معلوم اولدیغندن نیازمندانه برسوز سویلدکجه ترویج مراد ایچون جزمینك برده خدمتنی تعداد ایدرلردی . بو

صورتله پاشایه براز سکونت کله‌رك « بو دفعه‌لق سزه باغشلادم ، اسیرلرك اعدامنه‌ده آنی مأمورایتدم ، کیتسون وظیفه‌سنی اجرا ایلسون ! » دیمش ایسه‌ده جزمینك علو جنابی حیاتیچون اولسون بشقه‌سنه منتدار اولمغی قبول ایتمدیکندن وادارهٔ کلامده اولان اقتدارینه ایسه‌خیلیدن خیلی اعتمادی اولدیغندن هرکسك سکوتندن استفاده ایله سوزه باشلادی ، شرکای معرفتندن اولان نوعی زاده‌نك ،

تأنیدن ایتمه صاقین اجتناب
امور سیاستده قیلمه شتاب
که‌بردمده‌برخونه‌واردرمجال
ولی مرده‌یی زنده‌ایتمك محال

بیتلرینی مقدمه ایده‌رك حریفی صودن نه صورتله قورتاردیغنی غایت مؤثرانه ، غایت شاعرانه برادا ایله تفصیل ایلدکدن صکره « حیاتمی مخاطره‌یه قویوبده برجان قورتاردیغم ایچون بنی اعدام ایتمك موافق مروت ایسه آکاده قائلم ، فقط اسیر اولدیرمك المدن کلمز ، عسکرم ، جلاد دکلم » سوزلریله ختم کلام ایلدی .

عثمان پاشا ، وقعه‌یی دیکلدکجه کوکلنده‌کی میل معالی ، غضب وشدتنه بتون بتون غلبه ایتمشیدی . فقط ضعف

کوسترمامك وحیثیت امیرانه‌سنه خلل ویرمامك ایچون هیچ طورینی دکیشدیرمدی « برعجمی قورتارمق ایچون جانی مخاطره‌یه آتمقده نه معنی وار ایدی ؟ آنلرك بزه ایتدکلرینی بیلمیورمیسك ! » سؤالیله عتابه قیام ایلدی. جزمی ایسه ایشك اوجهتنی هیچ دوشونمامش اولمق جهتیله جواب تدارك ایده‌مدی . بولدیغی جواب « بنده کنزك قورتاردیغم آدم شماخی سنیلرندندر . کندی اسمی پرتو وفقط پدرینك نامی عمر ، همشیره‌سنك آدی‌ده عایشه‌در. آرقه‌سنده شروان اثوابی کوردیکم ایچون امدادینه شتاب ایتمشیدم » سوزلرندن عبارت ایدی .

بوافاده‌سنك اکثر یرلری حقیقته مطابق وفقط برایکی جهتی مغایر ایدی . واقعا حریفك پدری عمر وهمشیره‌سی عایشه اسمنده اوله‌رق ایکیسی‌ده سنی ایسه‌ده برعجم جاریه‌سندن تولد ایتمش اولان پرتو ، والده‌سنك مذهبنی اختیار ایلمشیدی. فقط بو حقیقتی جزمی‌ده بیلمزدی. ایراد ایلدیکی دروغ مصلحت آمیزك آکا عائد اولان جزؤی پرتوك اوزرنده شروان البسه‌سی کورمك مسئله‌سندن عبارت ایدی‌که بوقاریکی تفصیلاتدن‌ده آکلاشلدیغی اوزره جزمی نهره آتلدیغی زمان حریفك قوللریله باشنك

بر پارچه‌سندن بشقه بر یرینی کورمامش وبناءً علیه بالطبع جنسیتنی ، ملیتنی فرق ایتمامش ایدی .

عثمان پاشا ، بو ایضاحات اوزرینه پرتوك اعدامندن صرف نظر ایتمکله جزمینك فداکارلغی پاشالرك نه‌درجه تقدیرینی جاب ایلدی ایسه فداکارلغك انتاج ایلدیکی موفقیتده او مرتبه‌لرده غبطه‌لرینی دعوت ایلدی . بناءً علیه ایچلرندن حلب بکلربکی محمد پاشا شریك اجر اولمق ایچون سوزه کیریشه‌رك « سائر اسیرلر آره‌سنده‌ده سنی بولنمق احتمالی واردر . خصوصیله سنی اولمیانلرك کافةً عصیانده شریك اولدقلری ثابت دکلدر . « العفو ذکوة الظفر » حکم جلیلنه تبعیت بیورلمش اولسه مناسب اولور » دیدی .

عثمان پاشاده « الله جزاسنی ویرسون ، جزمی ذاتاً هم فعلیله ، هم بوراده‌کی سوزلریله امرمزی اجرادن اسقاط ایلدی . بوندن بویله کیمسه‌یه تعرض اولنمسون » جوابنی اعطا ایلدی .

جزمینك ابتدا ومحمد پاشانك اکمال ایلدیکی وساطت مروتمندانه ایکی بیك قدر بیچاره‌نك جلاد الندن خلاصنه سبب اولمشیدی .

وجودنده تناسبدن اثر براقامش برچیرکین شی ایسه‌ده پدری اولان میرزا عمر الا کوزلی ، آل یناقلی ، قیر صقاللی ، متناسب‌الاعضاء ، قلبنك صفوتی چهره‌سنه عکس ایتمش کبی کورینور برمبارك اختیار ، همشیره‌سی عایشه ایسه دستکاه قدرتده نمونهٔ جمال اولمق ایچون یاپلمش ، تحریرلی مائی کوزلی ، اوزرینه یالدیز سرپلمش کبی پارلق صاری‌صاچلی ، صاریلغیله برابر غایت کور قاشلی ، آغزی برونی اوفاق ، وجودینك هرطرفی بربرینه یاقشمش ملك کبی برچوجق ایدی . فقط دها اون ایکی یاشنده اوله‌رق وجودی‌ده ضعیف اولدیغندن استعداد حسنی بر باقشده نظرلره چارپه‌جق قدر انبساط ایلامشیدی .

میرزا عمر ، فقیر اولدیغی جهتله حرمی یمکنی پیشیرر ، خانه‌سنك ایشنی‌ده اوغلیله قزی کورردی . بوصورتله قز ، هراقشام جزمینك یانده بولنور ، جزمی ایسه شوخ مشربلکنه بناءً چوجقله پك چوق لطیفه‌لر ایدردی . عایشه‌نك ذکاسی‌ده کوزللکی درجه‌سنده اولدیغی ایچون جزمینك لطیفه‌لرینه ایتدیکی معصومانه مقابله‌لرله مجلسه رونقلر ویرر ایدی . برحالده‌که بش اون کونك ایچنده جزمی‌ایله چوجق بربرینه نسبت‌احبابدن معدود اولدیلر .

میرزا عمر ایچون جزمی براحسان الهی قبیلندن
ایدی . پرتوك حیاتنی قورتاردقدن بشقه عثمان پاشایه
اولان انتساب مخصوصی جهتیله کندینی ، اقرباسنی ،
احبابنی اوردولق عالملرنده وقوعی ضروری حکمنده بولنان
تعرضلردن صیانت ایدر وثروتی قوتیله مهمان اولدیغی
خانه‌ده بیاغی میزبانلق ایلر ایدی .

پرتوده جزمینك کندینی قورتارمق ایچون حیاتنی
ایکی دفعه مخاطره‌یه آتمش اولدیغندن وآندن صکره دخی
پك چوق احساننی کورمش بولندیغندن حقنده اولان
معامله‌سی بیاغی پرستشکارانه دینیله‌جك درجه‌لرده ایدی.

جزمینك عایشه‌یه التفاتی خانه خاقنك جمله‌سندن
زیاده اوله‌رق بوحال ایسه میرزا عمر نظرنده جزمینك
پرتوی تخلیص ایتمسندن دها بیوك بر نعمت حکمنده
ایدی . چونکه طبیعتلرنده اولان مغایرت جهتیله اختیار ،
پرتوی پك سومز وفقط عایشه‌یه مزاجنك ملکیت
درجه‌لرنده اولمسنه بناءً چیلدیررجه‌سنه محبت ایدردی .

میرزا عمر ، جزمینك چوجغه توجه ابراز ایلدیکنی
وخصوصیله عایشه او یاشه کلنجه‌یه قدر قرأن کریم وعلم
حال اوقومش واستعدادی قوتیله کوردیکی یازی‌یی سوکمکه

[illegible]

— ۷۱ —

[illegible]

تبریز حاکمی امیر خان وگنجه وبردع حاکمی امام قلی خانله‌ده خبرلشه‌رك وباشنه بریکرمی بش بیك‌دن زیاده عسکر جمع ایده‌رك اوردونك ارضرومه عودتندن صکره ارش نهرندن بری طرفه تجاوز ایلدی .

امیر خان ایله امام قلی ، اوّل امرده عسکرك اون بش بیك کشیدن عبارت برفرقه‌سیله ارش قلعه‌سی اوزرینه دوشدیلر . بکلر بکی اولان قیطاس پاشا ، یاننده بولنان بیك قدر عسکرله ایران فرقه‌سنه مقابله‌دن چکنمدی . اومجاهد عالیهمت‌ده فداکارلقده درویش پاشا مرتبه‌سنی احراز ایدن حمیت پرورلردن ایدی . فقط درویش پاشا قدر مهارت جندیانه وصولت موانع برانداز‌انه‌یه مالك اولمدقدن بشقه ، اکثریسی اوجاقلره یکی داخل اولان عسکری‌ده درویش پاشانك دائره‌سی خلقنه هیچ قیاس قبول ایتمزدی . بوجهتله خانلر اون برساعت امتداد ایدن برمحاربه‌ده پاشایی اکثر توابعیله برابر شهید ایتدیلر ، قلعه‌نك‌ده بعض جهتلرینی یغما ایلدکدن صکره ارش‌خانه ملحق اولدیلر .

بوقوۀ کلیه ۹۸۶ رمضاننك طقوزنجی کونی شماخی‌یه کله‌رك خانلر ، عثمان پاشایه میدان اوقومغه باشلادیلر .

پاشانك یانندەكی قوت طوپی اون بیك كشی ایدی . فقط بوفرقه عثمانلی عسكرینك الڭ مجرّب ، الڭ ممتاز قهرمانلرندن اولەرق كرك نفسلرینه اعتمادلری ، كرك سردارلرینه امنیتلری كمالنده اولدیغندن پاشا دشمنله میدان محاربەسنه كیرشمكدن اجتناب ایتمدی .

اوكون وایرتسی صباحدن اقشامه قدر حرب اولندی . اقشاملری طبل آسایش چالنیر وایكی عسكر بربرندن آیریلیردی . غوغانك حالی ینه یكرنك اولەرق یالكز بودفعه هجوم ایرانلیلرده ، مدافعه عثمانلیلرده ایدی . عثمان پاشا ، ینه برمعتاد تعبیەده اولان مهارتیله دشمنك كثرتنی تأثیرسز براقیر ، عسكر كوستردكلری غیرت قهرمان پسندانه ایله هرمحاربەده احراز ایدەكلدكلری شان حمیته برونق دیكر علاوه ایلر ایدی .

جزمی ایسه پاشانك شمدیكی یاورلركبی اوته یه بری یه خبرجیلكی خدمتنده بولنەرق ضابطانه اوامرینی تبلیغ ایتدكدن بشقه لزوم كوردكجه طوپلایه بیلدیكی اوفاق تفك فدائی فرقەلری ایله دشمن آلایلرینی استقباله چالیشیردی .

رمضانك (١١) نجی وحربك (٣) نجی كونی ایسه

عجملر یا موت ویا غلبه عزم قطعیسیله مهاجمه‌لرینی
بر درجه‌لرده تشدید ایتدیلرکه عثمانلی عسکرینی برقاچ
کره‌لر یرندن قوپاردیلر . فقط آلدقلری مواقعی ـ عثمان
پاشانك همت وسیاستی قوتیله ـ بر درلو الده طوتمغه
مقتدر اوله‌مدیلر . عسکرمز طاغ پارچه‌لرینه تصادف
ایتمش امواجه بکزردی . دشمنله چارپشدقجه کری
چکیلیر ، فقط کری چکلدکجه بردها طوپلانه‌رق ینه
اسکی موقعنه کلیردی .

جزمی ، بربری اوزرینه ایکی کون فوق‌العاده یورلمش
اولان کحیلانی اوچنجی کون چادرینك اوکنده براقه‌رق
جیلدیر غوغاسنده اغتنام ایتدیکی « شاه بکندی » یه
بنمشدی . طرفیندن مبارزه‌لرك شدت بولدیغی صره‌ده
اوزرینه هجوم ایدن ایکی عجمی تپه‌لدکدن صکره برینی‌ده
اوکنه قاتمش واوکندن فرار ایدن دشمنی ایسه کندینی
مزراقله صول اوموزندن یاره‌لدیکندن انتقام آلمغه پك
زیاده انهماك کوسترمشیدی .

نه فائده‌سی وارکه « شاه بکندی » قوغدیغی دشمنه
ایریشه‌جك قدر سریع دکل ایدی . کندیسی عجملرك اوق
منزلنه‌قدر یاقلاشدیغی حالده خصمی آلایلره التحاق ایلدی .

[illegible]

كسلدی ، ایكی عسكر مزراق مزراقه ، قلیج قلیجه ، خنجر خنجره ، حتی بوغاز بوغازه اوغراشمغه باشلادی.

ایرانلیلرك مقصدی بزم اوردونك آرقه‌سنی آلمق ویاتعبیر معروفیله خط رجعتنی كسمك ایدی . فقط عثمان پاشا اویله‌برتپه‌یه استناداتمشیدی‌كه موقعی حكمنجه عثمانلی عسكرینك سلاحندن قورتیله‌رق اوراسنی ضبطایده‌بیلمك اون بش یكرمی بیك كشی فدا ایتمكه محتاج ایدی .

كشاكش اوچ درت ساعتلر امتداد ایلدیكی حالده واقعا بزم طرفده بر انهزام اماره‌سی كورنمدی ایسه‌ده دشمنك كثرته‌نظراً برغلبه حصولیده مأمول اولنمزدی .

سردارك امیدی ینه اقشام اولوب‌ده ایكی طرفك بربرندن آیرلمسنه وایرتسی كون ایچون دها بشقه درلو برطاقم ترتیبات ایله اوغراشلمسنه منحصر قالمشیدی .

ناگهان عثمان پاشانك استناد ایتدیكی تپه‌نك آرقه‌سندن اوزاقدن اوزاغه آت ، سلاح شاقیردیلری ایشیدلمكه باشلادی . سردار همان نه اولدیغنی تحقیق ایچون جزمی معیتیله براوفاجق سواری فرقه‌سی سوق ایلدی . جزمی تپه‌یه چیقنجه كوردی‌كه غالبه‌لك برعسكر ، یكرمی دقیقه‌لك برمنزله قدر كلمش آرام ایدییور .

کلان عسکر عادل کرای معیتیله قریم خانی محمد
کرایک سوق ایتدیکی قرق بیك قدر تاتارك مقدمه‌سی
ایدی . عادل کرایك برادری مشهور غازی کرای و دیکر
برادری اولان وصکره‌لری ا کری ملحمهٔ کبراسنده پك
بیوك خدمتلری کوریلان سعادت کرای ایله خانك اوغلی
مبارك کرای دخی بو اوردوده برابر ایدیلر .

جزمی اوردونك وضعندن وعسکرك خیال میال
اطوارندن کلانلرك تاتار اولدیغنه حکم ایدنجه بو اعانهٔ
غیبیه‌یی تبشیر ایچون یانند‌ه کیلردن برایکیسنی عثمان پاشایه
کوندردی . کندیسی‌ده برقاچ کشی ایله کوریلان اوردو
موقعنه آت قالدیردی . محل مقصوده واصل اولنجه
تاتارلر آرقه‌سنده‌کی البسه‌دن عثمانلی اولدیغنی آکلادیلر،
حرمت مخصوصه ایله عادل کرایك حضورینه کتوردیلر.

جزمی ، چادره کیرر کیرمز همان اتك اوپمك کبی
تشریفاته بیله باقمقسزین عادل کرایه « شهزاده‌م ! نیچون
بوراده آرام بیورر‌سکز؟ شوتپه‌نك آرقه‌سنده پادشاه
عسکری قانلر ایچنده یوزییور ، اون بیك کشی‌یز ،
اطرافمزی یکرمی بش بیك عجم صاردی » دیمکله عادل

کرای « طوپ وتفنك صداسی ایشیدیلیور! عثمانلیلر بویله‌می غوغا ایدر ؟ » سؤالنی ایراد ایلدی .

جزمی « افندم ! اوچ کوندر وغراشیورز ، ایکی ساعت اوّل یاقه یاقه‌یه کلدك ، طوپه تفنکه میدان قالمدی » جوابنی ویرنجه عادل کرای ، همان کندی یانده بولنان فرقـه ایله امداده شـتاب ایده‌رك تاتارلر طولی دیز ین برچاریك ایچنـده معرکه‌یه واصـل اولدیلر وآیاقلرینك توزیله استعمال سلاحه باشلادیلر .

شهزاده ، عسـکرك کری‌ده قلان فرقـه‌لرینی‌ده مخصـوص امرلرله دعوت ایلشـیدی. بربرینی متعـاقب آنلرکده برازی یتیشدی . آره‌دن برسـاعت کچر کچمز تاتارلرك ورودیله برقات دها قوت بولان عثمانلی‌عسکری ایران اوردوسنی بتون بتون محو وپریشان ایلدی .

بو محاربه‌ده عجملردن بر اون بیـك قدر آدم تلف وبراوقدرده اسـیر ایدلمش وخانلرك اکثری‌ده یامقتول ویا کرفتار ایدلمشیدی . بوندن بشقه دشمن اوردوسنده نه‌قدر اشیا وار ایسه کافه‌سی‌ده اغتنام ایدلدی .

بوفتح جلیلی متعـاقب عادل کرای ، دشمنك تعقیبنه قیام‌ایده‌رك وموقعك حالنی بیلدیکی جهتله قلاغوزلق ایتمك

ایچون جزمی‌یی‌ده معیتنه آله‌رق (ارش) نهرینی کذار ایلدی .

ایرانك بقیهٔ سیوفیله خانلرك خزینه وحرم وسائر اشیاسی اوجوارده بر یرده بولندیغنی خبر آلدیلر وبرهجومده درت بیك قدر ایرانلی تپه‌لیه‌رك خانلرك حرملرینی ، جاریه‌لرینی اسیر ایتمکله برابر ارش خانك خزینه‌سنی وعموم عسکرك ایکی بیك دوه یوکی آغرلغنی ضبط ایلدیلر .

جزمینك کرك بوملحمهٔ کبراده کوستردیکی غیرت کرك ـ سرداره خبرکتیرمکدن عبارت اولان ـ مأموریتنك فوقنه چیقارق عادل کرایك دعوتنه یتشمکده ابراز ایلدیکی فطانت، عثمان‌پاشانزدنده اعتبارینی برقات‌دها تزیید ایتمکله علوفه‌سنه دفعةً اوچیوز آقچه ضم ایلدکدن بشقه برچلنك ، برده خلعتله قدرینی اعلا ایتدی وغیرتندن اولدیردیکی شاه بکندی‌یه بدل ارش خانك اغتنام اولنان حیوانلرندن غایت قیافتلی کومش برون ، دمیری قیری برنجدی احسان ایلدی .

جزمی‌ایسه وقعه‌ده فطانت‌وشجاعتی سایه‌سنده عادل کرایك‌توجه‌ومحرمیتنی قزانمشیدی‌که بومظهریت غنای قلب

ومشرب عرفان حکمنحه نظرنده نائل اولدیغی عواطفك جمله‌سنه مرجح ایدی .

یوقاریده‌ده برنبذه بیان اولندیغی وجهله حزن دائمی‌یه مبتلا وسوداوی بر خیاله مستغرق اولان عادل کرای ایله فکری خیالنه غالب واحوال عالمه دائما کولنج طرفندن باقمغله مجبول اولان جزمینك مزاجلرنده ظاهرده بر مغایرت وبلکه ضدیت کورینوردی . فقط ایکیسنك‌ده خصائص عالیه‌سندن اولان قوهٔ عرفان ومیل معالی الفتلرینه ـ اختلافات صدادن حاصل اولان آهنك موسیقی کبی ـ بشقه بر لطافت ، بشقه بر روحانیت ویرردی .

جزمی ، عادل کرایك حالنده طبیعتك اوحزن علویسنی تماشا ایله غروب سیر ایدر کبی وجداننده بر طاقم غریب غریب تأثرلر حاصل ایدردی . عادل کرای جزمی‌یی سویلدیر ، لقردیلرندن قلبنك انشراح روحانیسنی تخطرله بلبل سسی دیکلر کبی فکرنده حزین حزین بر طاقم شونلر پیدا ایدردی .

عادل کرایك شماخی‌یه ورودندن بری جزمی ایچون عثمان پاشا طرفندن آلدیغی اوامری اجرا ایتمك وعایشه‌یه درس اوقوتمقدن عبارت اولان مشاغلنه برده عادل

کرایه ندیملك خدمتی منضم اولدی . خدمتدکل ایشلرك اوچی‌ده کندی نظرنده برر نعمت‌ایدی. چونکه هربری فکرینه ، مشربنه ، آرزوسنه تمامیله موافق اولدیغندن سوه‌رك اجرا ایدردی .

— ۱۹ —

عثمانلی عسکری بویله بر سنه ایچنده ایرانك اوچ بیوك اوردوسنی محو ایده‌رك کرجستان وشروان کبی هربری بر پادشاهلق عد اولنان ایکی ملکی ضبط ایتدکدن بشقه قره‌باغ ومغانه‌قدر سلطنت سنیه‌نك دبدبهٔ سطوتنی ایصال ایلینجه ایران‌ارباب حکومتی، سلطان سلیم‌وسلطان سلیمانك ارتحاللریله دولت عایه‌نك قوتی نه‌قدر نقصان بولمش اولسه ینه ایرانی آز برهمتله محو ایتمکه کافی اولدیغنی وهله آچیلان حربك مبادیٔ مصلحتده تخمین ایلدکاری کبی اویله سرحد امراسیله اداره‌سی قابل‌اوله‌جق اموردن اولمدیغنی پك قولای درك ایلدیلر . بناءً علیه ویردکلری قرار اوزرینه اوزمانلر شاهك وزارتنده بولنان میرزا سلیمان که اصحاب سیف و قلمدن جری ومدقق برداهیه ایدی ، کلی برتدارك‌ایله شروان اوزرینه حرکت ایلدی . عسکره مدار انضباط ، عثمانلیلره مورث

دهشت اولمق مطالعه‌سیله حمزه میرزانی‌ده اوردو ایله برابر استصحاب ایلمشیدی .

میرزانك والده‌سی اولان « شهریار » دخی ظاهرده اوغلندن آیرلمامق ، حقیقتده پای تخت کبی اوردویی‌ده کندی نفوذینه محکوم ایتمك عزمیله سوقاولنان عسکره التحاق ایلدی .

شهریارك بو حرکتنه صحیحاً الك زیاده مروج اولان « پریخان » اوله‌رق مقصدی‌ده سلطنت معنویه‌سنی ـ تجارب کلیه‌سی قوتیله ـ کندی درایت فوق‌العاده‌سنه بیاغی‌رقابت ایده‌بیله‌جك اویله برذهن وقادك مداخله‌سندن قورتارمق ایدی .

بیچاره « محمد خدابنده » ایسه شهریارك النده عادتا اسیر حکمنده اولدیغندن یاننده بولنمیه‌جق اولدقدن‌صکره اوردویه دکل هر نره‌یه کیتمك‌ایستسه جانه‌منت بیلیردی .

عموم اوردوی همایون سرداری لالا مصطفی پاشا حالا مشتاسندن چیقمامش ایدی‌که میرزا سلیمان قرق بیك کشیلك برمکمل ایران اوردوسیله شروان قطعه‌سنه کچه‌رك شماخی‌یی محاصره‌یه قیام ایلدی . اواثناده ایسه

تاتار عسکری آت چاپلاتمق ایچون محمود آباد دینیلان صحرایه چیقمش اولدیغندن عثمان پاشا قوهٔ کلیه‌یه قارشی یاننده قلان اون بیك قدر عسکرله ایستر ایسته‌مز قلعه آرقه‌سندن حرب ایتمك مجبوریتنده بولنمغله برابر میدان محاربه‌سنده دشمنك بوعسکرینی‌ده اوّلکی اوچ اوردوسنه بکزتمك مطالعه‌سنی خاطردن چیقارمدی .

بو تصورك اجراسنی ایسه تاتار عسکریله اوردوسنی بر درجه‌یه قدر تکثیر ایتمکه متوقف کوردیکندن عادل کرایه همان کلوب شماخی‌یه یتشمسی ایچون یازدیغی شقه‌یی بر چاوشه تودیع ایله ارسال ایلدی . حیفا که چاوش یولی غائب ایده‌رك دشمنه اسیر اولمش ایدی .

میرزا سلمان ، عثمان پاشانك مکتوبندن ترتیباتی اوکرنجه تاتارك بشقه برواسطه ایله خبر آله‌رق امداده شتاب ایله ایران اوردوسنی ایکی آتش آره‌سنه دوشوره بیلمسی مطالعه‌سیله فوق‌الغایه تلاش ایده‌رك شماخی‌یه ورودینك اوچنجی کونی محاصره‌یی رفع ایله برابر عثمان پاشا اوردوسنی اغفال ایچون حرکتنی ایران اوزرینه رجعت صورتنده کوسترمشیدی . بودسیسه ایله شماخینك افق مرئیسندن سالماً آیریلنجه همان محمود آباد اوزرینه تحویل عنان ایلدی .

ارش خان محاربه‌سندن صکره تاتار عسکرینك جزؤ اعظمی سعادت کرای ومبارك کرای ایله قریمه عودت ایلمش وعادل کرای ایله غازی کرای سردارك یاننده طوپی اون بش بیك عسکر ایله قالمشیدی .

شهزاده‌لر، آت چاپرلانمغه چیقدقلری صره‌ده یانلرنده بولنان عسکرك اکثری عادتلری اوزره غارتکرلکه طاغلدیغندن وعثمان پاشا، عسکرینك عودتی تاتار آوازهٔ هجومندن حاصل بر دهشت نتیجه‌سی قیاس ایده‌رك میرزا سلیمانك دسیسه‌سنی کشف ایده‌مدیکی جهتله خانزاده‌لره ایقاظ یوللو برخبر ویا معاونت ایچون برمقدار عسکر کوندرمکه لزوم کورمدیکندن ایرانك قوهٔ کلیه‌سی محمود آبادده یالکز درت بیك قدر تاتاره تصادف ایلدی .

عادل کرای، اك بیوك مزیتی اك چاره‌سزلك زمانلرنده کوسترمك شاننذن اولان اعاظمدن بولنمق جهتیله ناموس حمیتنی محافظه ایچون موتی اختیار ایتمکدن چکنمدی ، ابراز ایلدیکی مثال حمیتله سکینت فداکارانه‌سنی ـ اك بیوك تدبیر حربلری دشمنه کثرتله غلبه‌دن عبارت اولان ـ تاتار عسکرینه‌ده سرایت ایده‌رك اوقدر جزؤی برقوتله کندینك اون مثلی اولان دشمنه قارشی پیاپی اوچ کون محاربه‌ده دوام ایلدی .

[illegible]

یانه جمع ایده‌رك پاره‌لنمش آرسلان تهوریله برادرینك امدادینه شتاب ایتدی .

عادل کرایك بو حرکتی اوردونك وضعیتنی بتون بتون تحویل ایده‌رك اوردو موقعنك جانب یساری ساقه منزلنه کچمش اولدیغندن حمزه میرزا ، بوقارغه‌شه‌لقدن استفاده‌ایده‌رك عسکرینك صاغ جناحنی تحریك‌ایله تاتارك هم خط رجعتنی قطع‌ایلدی ، هم صول جناحنی چویردی .

غازی کرای ، بولندیغی محیط بلا ایچنده منسوب اولدیغی خاندان جلادتنه مدار مفخرت اوله‌جق درجه‌لرده مردانه‌طورانمش ویانندەقلان برقاچ دلاوردن‌یك فداکارانه برچوق مساعیٔ معاونت کورمش ایدی . فقط شجاعت نه‌قدر فوق‌العاده اولسه ینه نسبتسز برکثرته مقابل کله بیلمك محال اولدیغندن حمزه میرزانك بربرینی متعاقب سوق‌ایتدیکی قوریجیلر جریحه‌یه ، موته‌باقمقسزین ایتدکلری مهاجمات ایله خانزاده‌یه تقرب ایتدیلر وآلتنده‌کی آتی اتلاف ایله کندینی‌ده یره دوشوردکدن‌صکره وجودینه قوللرینه آیاقلرینه اوچر بشر کشی صاریله‌رق دها عادل کرای ، او میدان مصائبه یتشمدن اول بیچاره‌یی اسیر ایلدیلر . او جهتله عادل کرایك برادرینی تخلیص ایچون

صرف ایتدیکی همت کندیسنی‌ده آنك بولندیغی مخاطره‌یه دوشورمکدن بشقه بر نتیجه ویرمدی .

عادل کرای برادرینك خبر اسارتی اوزرینه تهورینی بر یأس و غیظـه تحویل ایله باری عسـکرینك بقیه‌سـنی اولسون هلاك واسارتدن قورتارمق املنه دوشوب اقتضا ایدن تدابیره عطف نظر ایتدیکی صره‌ده یانـنـده قلان بش آلتی یوز قدر فداینك هر جهتده دشمن فرقه‌لریله محاط اولدیغنی کورنجـه غلیان حمیتله سراپا بر آتشپارهٔ غضب کسـیله‌رك قزیل یاغمـور بلوطلرنده لمعـان ایدن ییلدیرم کبی قانلی چامورلر ایچنده یوارلنه یوارلنه یارلمسی قابل کبی کورینان بر صفك اوزرینه هجوم ایلدی .

حمزه میرزا ایسه خصم صاحب اقتدارینك بر نظرده نیتنی کشف ایده‌رك همان هجوم ایتدیکی صفك امدادینه احتیاطده بولنان برقاچ آلاینی سرعتله سوق ایلدیکی کبی کندی‌ده یاننده موجود اولان عسکرله تاتارك ساقه وجناحلرینه صوقولمغه باشلادی .

خانزاده ، کمال تأثرله بوقدر رفقای سلاحنك جنازه‌لرینی چکنیه‌رك قصـد ایتدیکی صـفه ایرشدیکی صره‌ده حمزه میرزانك سوق ایتدیکی امداد دخی قارشیسنه واصل اولمشیدی .

عادل کرای اوتدبیرندنده مأیوس اولنجه رایت حمیتی آلتنده بولنان بقیهٔ شهدا ایله یا آرقه‌یه ویاخود جناحلردن برینه یورمك ایستدی . کوردی که اطرافنده بولنان نقطه‌لرك هر برنده پیشکاهندن دها بیوك برازدحام وار . عسکرینی احاطه ایدن دائرهٔ تضییق ایسه کیتدکجه طارالوب کلیور ، کمال یأس ایله چاره‌سز اوکه طوغری هجومنده دوام ایلدی . تکمیل فشنکلرینی ، اوقلرینی بیتیردکدن ویاییی برقوریجینك باشنده وباشیله برابر پاره‌لدکدن صکره یالین قلیج دشمن صفلری آره‌سنده دونمکه باشلادی .

دشمنك ایسه اك کزیده عسکری اولان قوریجیلردن برقوتلی فرقه شهزاده ایله توابعنك آره‌سنه صوقولدیغندن رئیسندن ، اداره‌سندن محروم اولان دشمنه نسبت یوزده برمرتبه‌سنده بیله قالمیان عسکر بتون بتون حرکتنی شاشیره‌رق برر برر یاشهید ویااسیر اولمغه باشلادیلر . الماسلر قدر صاف ومتین برقلبه مالك اولان عادل کرای ایسه غیرت خارق العاده‌سیله اوقدر دشمنه تك باشنه قارشی طورمق ایستردی .

دشمن اوردوسیچون هر درلو معینندن محروم قالمش اولان عادل کرایی بر حمله‌ده شهید ایتمك اسهل امور

ایدی . فقط کندینك حیاً اله کچیرلسی ایچون حمزه میرزادن امر قطعی اولمق جهتیله قورجیلر اوزرینه سلاح آتمزلر و آنك ده غازی کرای کبی آتی اورمغه چالیشیرلردی . برزمان اوغراشدقدن صکره حیوانی تلف ایتدیلر . خانزاده اکر قاشندن زمینه صیچرادی . فقط چاموره صاپلانه رق هیچ بر طرفدن بر آدیم بیله آتمغه مقتدر اوله مدی . اوحال ایله برابر آغزی دستره یه دونمش برقلیج ایله ینه برچاریك قدر مهاجملرك صولتنه مقابله ایلدی . کویا که اوقهرمان عدیم المثال یاری وجودی بر مکمل اوردو حکمنده ایدی .

عاقبت برعجم على الغفله آرقه سندن کرز ایله اورارق اوبنیان متین حمیتی یوزی اوزرینه دوشوردی . اطرافنده بولنان اون قدر قورجی یانه طوپلانه رق فلکه نیچه لشمك ایستیان ید اقتدارینی ضوتدیلر ، برایپك قوشاقله آرقه سنه باغلادیلر .

یردن قالدیردقلری صرده چهره سی اوزرینه بولاشان قان ، طوپراق لکه لریله کسوفه طوتلمش آفتابی آندیردی .

حمزه میرزا مالك اولدیغی فطرت قهرمانی مقتضیاتندن اوله رق نهایت درجه لرده مفتون شجاعت اولمق جهتیله

اسیری اولان خانزاده‌لری کندینه مخصوص اولان مطنطن چادرلرده مسافر ایده‌رك کیجه کوندوز یانلرندن آیرلمز وحقلرنده کندی اعضای خاندانه ایده‌بیله‌جکی حرمت قدر رعایت ایلردی .

حتی خانزاده‌لرك اسارتندن براون کون صکره منسوب اولدیغی قومك خصائصندن اولان مبالغات وخیالات ایله عادل کرای حقنده برطاقم ستایشلره ، تلطیفلره قیام ایده‌رك برمناسبت دوشوردی ، بدایت ملاقاتلرندن بری برنجی دفعه اوله‌رق حاله عطف مقال ایله « فلکك انقلاباتنه تأسف اقتضا ایتمز ، باقسه‌کز آجدادکز برقاچ یوز سنه اول جهانکیر ومقتدای عالم ایکن شمدی خاندانکز اوزمانلر نامی بیله معلوم اولمیان آل عثمان تابعیتنده بولنیور . اما شرف ، ینه سزده‌در که جنکیز خان اولادندنسکز ! » دیه‌جك اولدی .

بوسوزلر ایسه عادل کرایك مسلك سیاستنه بتون بتون مغایر دوشکله « واقعا انقلابات عالم بیوردیغکز کبیدر . فقط شمدی به قدر فلکك بزلره کوستردیکی معامله روی التفات ایدی . یالکز بودفعه نمله قرداشمه لطفنده براز امساك ایلدی . اسیر اولدق ، شهید اوله‌مدق . مع مافیه اسارتده‌ده

مفتخرز. چونکه دولتمزك خدمتی یولنده اویله برمصیبته اوغرادق. بزم ایچون خاندانمزدن بحث ایتمك مباهات اولنه‌جق برشی دکلدر. شکرلر اولسون‌که جناب حقك عدالتی احفادی اجدادك افعالنه وارث ایتمامش، یوقسه بزه جنکیزدن کله‌جك حصهٔ وراثتك جزؤ اعظمی یاری دنیا خلقنك وبال‌خونی اولوردی. آل‌عثمان ایسه اولاد مجاهدیندندر. جناب حق، اسلامه ایتدکلری خدمته مکافاةً کندیلرینی خلافتله مشرف ایلمش، حکم‌ایتدکلری اقوامدن حتی برفردك سایه‌سی بیله اوزرینه دوشمیان بوقدر اسلام ملکنده نام‌لرینه خطبه اوقونیور. بزم الك بیوك شرفمز اوخاندانه اولان خدمتمزدر.» سوزلریله مقابله ایلدی.

حمزه میرزا، محاربه‌ده اسیرایتدیکی برذاته محاوره‌ده بوقدر شدتله مغلوب اولدیغندن طولایی پك زیاده متأثر اولمش ایسه‌ده موقع ونجابتنك شانی محافظه ایده‌رك هیچ رنك ویرمکسزین برمناسبت دهادوشوردی، صحبتی بشقه جهتلره تحویل ایلدی.

میرزا سلیمان، عثمان پاشایه امداد ایچون کلان تاتار عسکرینك قرق بیك کشیدن زیاده اولدیغنی بیلیر وفقط

جزؤ اعظمنك ينـه قريمه عودت ايلديكنى بيلمزدى . حال بوكه‌درت بيك تاتارى افنا ايدنجه‌يه‌قدر ايران اوردوسنك نصفندن زياده‌سى هلاك اوله‌رق عثمان پاشا اوردوسيله تاتارك بقيه‌سنى ايـ ـه ذهننده برقرق بيك كشيدن زياده تخمين ايلديكندن اوورالرده اوطورمغى ايران اوردوسيچون ارسلان يتاغنده اويومق قبيلندن عد ايلردى .

حمزه ميرزا ، قهرمانانغك اكثر خصايصنى جامع اولمغله برابر اوخصايصك رابطهٔ امتزاجى اولان تحمل مشـاق وغلبـهٔ شهوات مزيتـلرندن محروم اولمق جهتيله اويله هوسات نفسانيه‌سنك الك غليانلى زمانلرنده بتون عمرينى اوردولرده كچيرمك ايسته‌مديكنه‌و برطرفدن‌ده آل جنكيزدن اويله ايكى قهرمان شهزاده‌يى اسـير اوله‌رق پاى تختـه كتورمكدن حاصـل اوله‌جق طنطنهٔ اشتهار ، نخوتنى پك زياده اوقشاديغنه بناءً ميرزا سليمانك شروانده طورمامق حقنده اولان رأينى التزام ايدردى .

فقط عودتك الك بيوك مروجى شهريار خانم ايدى . آنك بوتهالكنه اوردوده پاى تخت قدر اعمـال نفوذه فرصت بوله‌مامق تجربه‌سى خيليجه ياردم ايتدى ايسه‌ده اصل سبب عادل كراى ايدى .

چونکه نفسنه کرچکدن اسیراولان بودلهٔ روزکار، خانزاده‌نك ـ یوقاریده‌کی تعریفندن‌ده آکلاشیله‌جغی وجهله ایران سیالرنده کورلمه‌ی محـال اولان ـ حسن وجمالنی کورنجه هوس شهوتپرستانه‌سی بر درجه غلبه ایتمشیدی‌که کندنجه عادل کرایه تماکی خاندان صفوینك بتون جهانه مالك اولمسنه ترجیح ایدر اولمشیدی .

ذاتاً ایران اوردوسی بواوچ قوتك افکار وآمالنه تابع اوله‌رق حالبوکه اوچی‌ده بشقه رأیده، بشقه املده بولنمغله برابر عودت مسئله‌سنده اتحاد ایلدکلرندن همان قره‌باغ ومغانه طوغری چکلمکه باشلادیلر .

بری طرفدن عثمان پاشا، عادل کرای حادثه‌سنی ایشیدنجه فوق‌الغایه مأیوس اولمش وآرزوی انتقام ایله چلدیره‌جق درجه‌لره کلمش ایدی . آنجق عسکرینك موجودی قلعه‌دن برخطوه دیشاری چیقمسنه مساعد اولمدیغندن زنجیره اورلمش آرسلانلر کبی زمانی غریتش غضب وزهرخندکین ایله کچیرر ایدی .

واقعه‌دن اك زیاده متأثر اولانلرك بری‌ده جزمی ایدی . عادل کرایه اولان محبت مخصوصه‌سندن بشقه کویا کندیسی برابر بولنسه شهزاده‌یی‌ده درویش پاشا کبی

[illegible]

هم حامیسی ، هم ولی نعمتی اولدقدن بشقه پدرینك
« بیوسون سکا ویره‌یم . » یوللو لطیفه‌لرندن ـ ازدواج
نه‌دیمك اولدیغنی تخیل بیله ایده‌میان ـ معصومه‌نك
کوکلنده جزمی‌یه بر تملك ابدی امیدلری‌ده حاصل اولمش ،
واو جهتلرله جزمیدن آیرلمق ، عایشه ایچون لذاید حیاتنك
جمله‌سنی بردن غائب ایتمك حکمنده کورنمشیدی .

دردنجی فصل

— ۲۰ —

عثمان پاشا ، تیمورقپویه واصل اولنجه اطرافه کوندردیکی استمداد خبرلری اوزرینه اون بشبیک قدر نوغای ایله طاغستان امیری شمخال طرفندن ده براون بش بیک تیرانداز دلاور کلدیکندن پاشا همان عادل کرایك ثاریني اخذ ایتمك ایچون قره باغ اوزرینه حرکت تشبثاتنه باشلامشیدی .

فقط اوصره ده ایران اوردوسنك قزوینه قدر چکلدیکی تحقق ایتمکله ایران ملکنك تامرکزینه قدر صوقیلوب ده دشمن آرامغه رایت حمیتی آلتنده متحشد اولان قوت کافی اولمدیغندن چاره سز سردار مصطفی پاشانك حرکتنه انتظار ایلدی . بوخالی زمانده ایسه سفرك حین کشادنده تدارکاتی مکمل واستادکاهلری امین اولمق ایچون برر برر طاغستان بکلرینی طولاشه رق تطییب واحسانلرله کوکللريني جلب ایتمکه بذل همت ایتمشیدی .

پاشا ، بودوروندن عودت ایلدیکی وقت وجودجه خیلی

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

— ١٨ —

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

زمانلرنده مستشاری اولدیغی کبی اکلنجه عالملرنده‌ده هم
صحبتی بولنه‌جق قدر محرمیتنی قزانمشیدی .

اویولده اولان محرم مجلسلرك برنده ایدی‌که پاشا
معتادی قدر اکلندکدن صکره همبزمان الفتنه استراحت
ایچون رخصت‌ویردی. یانده یالکز جزمی‌یی آلیقویدی.
قوجاغنه طیاندی ، اویقویه بدل حربك الجاآتنه وممالك
مفتوحه‌نك الده ایدلمسیچون اوزون اوزادی صحبتلره ،
استشاره‌لره باشلادی .

جزمی ، پاشانك معتادی خلافنه‌اوله‌رق بویله وقتسز
آچدیغی محاوره‌نك نتیجه‌سی نره‌یه واره‌جغنه انتظار
ایلر وکندینه وارد اولان سؤاللره‌ده اویله بر مراق
آلتنده بولنان ذهننك تدارك ایده‌بیلدیکی جوابلری اعطا
ایدردی .

پاشا ایسه کیریشدیکی مسئله‌نك تفرعاتنه عطف مقال
ایده‌رك صحبتی اوزاتمغه چالیشردی. عاقبت بحثی طولاشدیردی
طولاشدیردی ، « شروانك تصرف آتیسنی تأمین ایچون
شمخال خاندانی برقرابت صهریه‌ایله عثمانلی عصبیتنه ربط
ایتمکدن بشقه چاره اوله‌مز . مرحوم پدر ، مصرده
حیثیتی خاندان عباسی‌یه منسوب اولان والده‌مله ازدواج

ایتدکدن صکره قزانمش ویمنده‌کی خدمتلرینه‌ده او حیثیت سایه‌سنده موفق اولمش ایدی . بن‌ده شمخال خاندانندن برقادین آلیرسه‌م بتون چرکس و طاغستان خلقنی کندیمه جان‌ودلدن جلب ایدرم ، ایرانك باشنه بیوك بیوك ایشلر آچارم . » سوزلرنده قرار بولدیردی .

جزمی بادیٔ امرده پاشانك سوزلرینی هردرلو فکر خفیدن عاری برتدبیر صورتنده تلقی ایده‌رك « رأی دولتکز عین صوابدر ، فقط بیلمم شمخال خاندانندن بریسی وارمیدر ؟ » دیمشیدی . پاشا بو سوزه « اوت ! شمخالك برادری طوجه‌لاویکك برکریمه‌سی اولدیغنی خبر ویردیلر ، بن‌ده خانه‌سنده مسافر اولدیغم کیجه اوزاقدن اویله بر قرالتی کورمشیدم » جوابیله مقابله ایتمکله جزمینك ذهننه قرالتی کورمك مسئله‌سندن برچوق شبهه‌لر استیلا ایتدی . هله کوز اوجیله برازدقت ایدوب ده پاشانك چهره‌سنده‌کی قانسزلغی ، طوداقلرنده‌کی خفیف خفیف تتره‌مك علامتلرینی کورنجه قزی سودیکنه ذهننده قطعیاً حکم ایلدی . بو حکمی ده حقیقت حاله عینیله مطابق ایدی .

پاشا دها یکرمی یاشنده ایکن امرای عسکریه

[illegible]

دكل ایدی . خصوصیله مزاجنده‌كی عصبیتله برابر اكثر
ارباب مجدتك لوازم طبیعتندن معدود اولان غلیان دم ،
قوهٔ غریزیه ، تمایلات شهوانیه كندیسنده مع زیادة موجود
ایدی .

كوردیكی « رابعه مهردل » خانم ایسه مولدی اولان
طاغستانك یوزلرینه خورشیدك انعطافیله حاصل اولان
الوان لطائفدن یارادلمش ظن اولنه‌جق قدر بر جمال
نورانی و ادای روحانی‌یه مالك اوله‌رق كوزللكده اقرباسندن
اولان پریخانه تفوق ایدردی . حتی اووقتلر یونانیلر كبی ،
مجارلر كبی ، ایتالیانلر كبی ، چركسلر كبی حسن سماجه
دنیانك كافهٔ اقوامنه راجح عد اولنان ملتلرك اك نازنین
كوزللریله مالامال اولان استانبوله كلدیكی زمان بیله
پایتختك افراط حسن ایله مشهور اولان دلبرلری ـ طلوع
شمسه تصادف ایتمش یلدیزلر كبی ـ نظرده غائب اولمش
وهوا پرستان زمانه‌نك منظومات محبت ومقامات اشواقی
آنك حسن عالم فریبنه انحصار ایتمشیدی [۱] .

اودرجه‌لرده متانت قلب وعظمت اخلاقیله برابر
اویله مشكل بر موقعده محبتله ائتلافنه تعجب اولنمسون !

[۱] پچوی ـ جلد ثانی صحیفه ۵۰

شیرلر صیده چیقدیغی زمان کونشه باقارسه کوزلری یاشارمامق ممکنمیدر؟ مع مافیه جزمی ، محبتك دها جدیاتنه اوغرامدیغندن فکراً پاشایی استخفاف ایله کوکلندن حافظك ،

پیرانه سرم عشق جوانی بسر افتاد
وان رازکه دردل بنهفتم بدر افتاد

بیتنی برقاچ کره تکرار ایلدی . ظاهرده ایسه پاشایه تعریضه جسارت ایده مامکله برابر حال آکلامامزلقدن کلمکی ده عرفانجه برذل عد ایلدیکندن مشرب شاعرانه سنی اله آلەرق وقوهٔ ناطقه سنه برکشایش دیکر ویره رك « افندمز ! نه بختیار ایمشسکزکه دولتمزك مؤسسی اولان نامداشکز سلطان عثمان غازی مظهریتنده یارادلمشسکز! آنلرده حرم مکرملرینی مهمان بولندقلری بردرکاه عالیدن انتخاب بیورمشلر ایدی . نسللرندن شو عظمتلی خاندان خلافت ظهوره کلدی . انشاءالله افندمزده اختیار ایلدیککز جسم نورانی یه . . هانی شو کوردیککزی دمین بیان بیوردیغکز قرالتی یه مالك اولورده خاندان خلافتك خدمتنده بولنمق ایچون دنیایه برخاندان حمیت براقیرسکز . طوجه‌لاویك کریمه‌سی خلیفهٔ اسلامك

شاهلردن حیثیتلی بر وزیر عالیشانه ویرمیوبده کیمه ویره‌جك ؟ شمخال هم کندینك بیوکی هم طاغستانك حاکمی همده سنی ایکن ینه قزی شاه شیعه‌نك تحت نکاحنده بولندی » یوللو اقناعات ایله آرزوسنه مروج کورنمکه باشلادی .

پاشا ایسه جزمینك ایمالرینی بر خفیف تبسمله کچیره‌رك « بنم ظنمه قالیرسه شمخال طاقمی مخالفت ایتمز . قزی طلب ایچون طرفمدن سنی توکیل ایتمکی مناسب کوردم ، لقردی‌یی آچدیغمده آنك ایچون ایدی » دیمکله جزمی ، پاشا نزدنده حائز اولدیغی امنیت ومحرمیتك بویله بر دلیل جدیدندن حقیقةً منتدار اوله‌رق مأموریتنی مفتخرانه قبول ایلدی وهمان ایرتسی کونی یانینه ایکی شاهد آله‌رق طوجه‌لاویکك قرارکاهنه عزیمت ایلدی .

شمخال طاقمی ایچون ایرانك تحکمندن قورتلمق اخص مطلب وبوکا ایسه سلطنت سنیه‌نك عنایت وحمایتی سایه‌سنده بولنمق چارهٔ منفرد اولدیغندن جزمینك تکلیفنی پاشانك انهما کندن بیوك بر شوق وتهالك ایله تلقی ایلدیلر . بناءً علیه جزمی ، خدمتنی بر هفته ایچنده کمال سهولتله اتمام ایده‌رك بر هفته صکره عروس ایله برابر تیمورقپویه عودت ایلدی .

عثمان پاشا ، بو آرزوی وجدانیسنك حصولندن
طولایی ذاتاً حائز اولدیغی مرتبهٔ دولت و فوز غالبیتدن
بیوك براقباله نائل اولمش ومهردل ایسه برمشرب اعتدال
ایله متخلق اولەرق راحت واعتباریله وقت كچیرمكدن
بشقه بر املی اولمدیغندن عثمان پاشا قدرنده بر زوجه
دوشدیكنی كندی ایچون فوق الغایه بربختیارلق عد
ایلمشیدی . فلك هركسی آنلر كبی قناعت ایتدیكی سعادتدن
بهره دار ایلسه بو جهان ابنای جنسمز ایچون عالم محنت دكل ،
بر فردوس كامرانی صایلمق لازم كلیردی . هیهات !..

— ٢٢ —

ایران اوردوسی قره باغدن قزوین اوزرینه چكلدكجه
هرقوناقده شهریار ، برفرصت ومناسبت دوشوره رك عادل
كرایك یاننه كیدر وایرانده مدبرهٔ دولت ووصیهٔ سلطنت
كندیسی اولدیغی حقنده درلو درلو ایضاحات ایراد ایده رك
حرب وصلح واتفاق وافتراق مسائلنه وخصوصیله قریم
خانلغنك استقبال واقبالنه دائر بر چوق بحثلر ایدردی .
بو مباحثك آره سنه طبیعی زوجی اولان شاهك اعمالنی
قاریشدرنجه اعمالغك بر چهره یه ویره بیله جكی چركینلكه وحتی
شاهك ذاتی اولان چركینلكی اوعارضه ایله زیاده لشدیكنه

دائر بر چوق سوزلر ایراد ایده‌رك لسان حال وقالنك ایمالریله عادل کرایه محبتنی کوسترمکه چالشیر ، واثنای صحبتده اورتوندیکی جاری دوزلتمك بهانه‌لریله عرض جمالدن ده کری طورمزدی .

عادل کرای ایسه نسلاً تاتار وفقط قلباً عثمانلی اولدیغندن حرب وصلحه متعلق ایشتدیکی سوزلردن ممکن اولدیغی قدر استفاده ایتمکله برابر قریمك استقلالی جهتلرینه هیچ یناشمدیغی کبی شهریارك مشتاقانه نکاهلرینه ، مفتونانه شیوه‌لرینه دقت بیله ایتمزدی . چونکه شهریار، فی الحقیقه کوزلدی. فقط عادل کرایك بکنه‌جکی کبی وجدانی کوزللردن دکل ، شهوانی کوزللردن ایدی . بوندن بشقه سنلرنده‌ده بر بیوك تفاوت وار ایدی .

شهریارك برشیطنتی‌ده غازی کرای ایله اولان معاملاتی ایدی . قزوینده وارلدیغی زمان ایکی برادری بردرجه‌ده آغرلامق ، بر دائرده بولندیرمق وهیچ اولمزسه دائما برابر بولنملرینه مساعده ایلمك آداب ملوك اقتضاسنجه ضروری حکمنده اولدیغندن وبوحال ایسه شهریارك عادل کرایدن امیدوار اولدیغی الفت محرمانه‌یه بتون بتون مانع اوله‌جغندن ایکی شهزاده‌نك آره‌سنده بر تفاوت

اخلاق کوسترمك واوصورتله حقلرنده ایدیله‌جك معامله‌یی‌ده بر برینه بکزتمامك تدبیرینی التزام ایده‌رك عادل کرای ایله کوریشدکجه نه‌قدر اطوار حرمتکارانه ونازکانه‌سی وارایسه میدانه دوکه‌رك شهزاده‌یی تربیه‌سی اقتضاسنجه حسن مقابله‌یه مجبور ایتدیکی کبی غازی کرایی کوردکجه بالعکس کنایه‌لر ، ایمالر آلتنده مستور بر چوق سوزلرله حمیتنه ، نخوتنه ، وقارینه ، حیثیتنه طوقنور ومقابلنده طوقوناقلی جوابلر آلیردی .

قزوینه واریله‌جنی صره‌ده میرزا سلیمان ، اظهار سطوت فکریله شهزاده‌لری اسیرلر کبی میرزا حمزه‌نك اوکنده اللری باغلی یایان یوریده‌رك وحشیانه بر آلای احتشام ترتیب ایتمك ایستمش ایسه‌ده میرزانك مشربی هر درلو مظالمه تمایلیله برابر بویله دنائتلره تنزل مرتبه‌سندن عالی اولدیغندن وخصوصیله شهریاره کوره ایسه عادل کرایی ذره قدر انجتمك کندی قلبنی یاره‌لمك حکمنده بولندیغندن وزیرك بورأینه ایکیسی‌ده شدتله مخالفت ایلدیلر . ترتیب اولنان آلایده حمزه میرزا ، عادل کرایی صاغ ، غازی کرایی صول طرفنه آله‌رق قزوینه اوچ شهزاده برابر کیرمشلردی .

شهریار ، قزوینه واصل اولوب ده شاهی کورنجه حربك

احوالنه وعودتك اسبابنه دائر اقتضا ایدن تفصیلاتی ایراد ایلدکدن صکره خانزاده‌لره عطف کلام ایده‌رك وهر سوزینه حمزه میرزا ایله میرزا سلیمانی اشهاد ایلیه‌رك عادل کرایك شجاعت فوق العاده‌سیله برابر عرفان جبلی وحسن تربیه ولطف مشربنی برطاقم اطرالرله تعریف ایتدی . ورعایت ناموس شاهی مقتضیاتندن بولندقدن بشقه اوقدر ظرافت اخلاقه مالك برشهزاده‌یی ایرانه مجلوب ایتمك واوصورتله قریم اوزرندن دولت عثمانیه‌یه بر دغدغه چیقارمق احتمالاتی برمهارت خرد فریب ایله همان تشبثی واجب برمقصد صورتنده کوستردی . وبناءً علیه شهزاده‌نك سرای ایچنده بردائره‌یه مسافر ایدلمسی وکوز حبسنده بولندیرلمقله برابر اوبیله کندینه سزدیرلمامك ایچون یانته هرکسك کیروب چیقه‌بیلمسنه رخصت ویرلمسی رأینده بولندی .

غازی کرایه کلنجـه کندی اثر تحریکی اولان برقاچ سردجه معامله‌سندن طبعنك خشونتنه وتربیه‌سنك فقدانه دائر برطاقم دلیللر استخراج ایده‌رك فرصت بولدیغی کبی فرار ایتمسی اغلب احتمال اولدیغنه وشهزاده بایزید بولنده برطاقم طرفدارلر پیدا ایتمك واختلاللرله اوغراشمق کبی حاللردن اجتناب ایتمیه‌جکی کندنجه محقق بولندیغنه دائر بر

طاقم اقناعات ایراد ایلدکدن صکره آنکده قهقهه قلعه‌سنده توقیفنی تصویب ایتدی .

کرك شاه وکرك میرزا سلیمان ، شهریارك آمال خفیه‌سنی تفرس ایده‌جك قدر دقیق برفکره مالك اولمدقلرندن سوزلرینی عین حقیقت ، رأیلرینی اسلم تدابیر عد ایلدیلر . یالکز حمزه میرزا محمود آباد محاربه‌سنده غازی کرایك نه جوهرده برقهرمان اولدیغنی کوردیکنه و اعتقادنجه شجاعت ، اصحابنك هرحالنی معفو و بلکه معذور کوسترمکه کافی اولدیغنه بناءً قهقهه‌یه ارسالنه بردرلو قائل اولمق ایستمدی . کندینك حمایه‌لوندانه‌سی ، والده‌سنك مغالطات شیطنتکارانه‌سنه غلبه ایده‌مدیکندن اوده بو بحثده ملزم وهیچ اولمزسه ساکت اولمشیدی .

قزوینه وصوللرینك ایرتسی کونی غازی کرایی قهقهه‌یه کوندردیلر . عادل کرایی سرایه مسافر ایلدیلر . شهریار ، آرزو ایتدیکی الفتده سهولتی موجب اولمق ایچون خانزاده‌نك اقامتنه سرایك سائر جهتلریله اتصالی آز بردائره تخصیصنی التزام ایلدی .

انتخاب ایتدیکی یر ایسه حرم وسلاماق دائره‌لری آره‌سنده وباغچه اوزرنده طهماسبك کندینه عشرتکاه

اولمق ایچون یاپدیردیغی کرشك طرزنده بردائره ایدی که
نهایت درجه‌لرده کوزل بر طاقم لاجوردی نقوش چین
آره‌سنده ادوات عیش وعشرت وحالات شوق ومحبته دائر
آلتون ایله یازلمش غایت نفیس بیتلر ، ایرانك اك کزیده
حالیلرندن مرتب اولان دوشمه‌سی اوراره مخصوص اولان
طرز بدیع معماریسنه بررونق دیکر علاوه ایده‌رك قصرك
هیئت مجموعه‌سنی شرقده‌کی زینت واحتشامك کامله نمونه
اولمق ایچون یاپیلمش کبی کوستردی .

عادل کرایك محافظلرینی‌ده خدمتکار صورتنده
کوسترمك بهانه‌سیله ینه شهریار انتخاب ایلدی . بوندن
مرادی‌ده دائره‌نك اطرافنه کندی محرمان سفاهتنی
یرلشدیرمکدن عبارت ایدی .

— ۲۳ —

شهریار ، بو ترتیباتی اکمال ایلدکدن صکره برکون
عائلهٔ سلطنت اعضاسنك جمله‌سی حضور شاهیده
بولندقلری حالده عادل کرای ایله محاربهٔ حاضره‌یه وتدابیر
آتیه‌یه دائر یولده کلیرکن برچوق محاوره‌لره کیریشدیکنی
وشاه طرفندن مکالماتنك دوامنه مأذون اولورایسه خیرلی
بر نتیجه استحصالنه امیدوار اولدیغنی بیان ایلدی .

خدابنده ایچون شهریارك برسوزینه اولمز دیمك محال واعضای سلطنت افرادی ایسه منویات خفیه کشفنه اقتداردن محروم اولدیغندن قادینك عرض ایتدیکی خدمت تکلیفنی مع الممنونیه قبول ایلدیلر .

یالکز پریخان ، مجلسده برلقردی سویلمدی . فقط شهریارك تشبثنده کیزلی بر مقصدی اولدیغنه بداهةً حکم ایلدی . چونکه قادینك خصوصی منفعتدن عاری هیچ بر حرکتده بولنمیه جغنی پك اعلا بیلیردی . اوجهتله شهریارك طوری پریخانك نظرنده حلی واجب بر معما شکلی باغلادی . عمق نظر وحدت فکری اقتضاسنجه مشکلنی حل ایچون خارجدن اماره آرامقدن ایسه طوغریدن طوغری یه تعلقی اولان عادل کرایك نه قبالده بر وجود اولدیغنی اوکرنمك دها مناسب اوله جغنه قرار ویردی که تدبیری بو یولده یاپیله بیله جك شیلرك الك مناسبی ، الك مکملی ایدی .

عادل کرایك حالنی تحقیق ایسه کندنجه اسهل امور ایدی . چونکه خانزاده یی اسیر ایدوب کتورن حمزه میرزا ، شاه اسماعیلك جلوسی وقعه سنده کوستردیکی حرکات خارق العاده دن بری پریخانی قادینلغیله ایرانك الك

بیوك قهرمانی عدایلدیکندن ، اعضای خاندانیڭ جمله سندن زیاده آکا محبت واطاعت ایدردی .

پریخان، برکون حمزه میرزایه برمکمل ضیافت ویره رك دها بوسنده ایکن ایلك محاربه سنده کوستردیکی مهارتلردن، شجاعتلردن طولایی شهزاده نڭ اك حساس اولان اعصابنی غیجقلایه جق برچوق ستایشلرله میرزایی عادتا ممنونیتندن غشی اوله جق درجه لره کتیردکدن صکره رجحان فطانتیله مقصدینی برطاقم اوضاع ساده دلانه آلتنده ستر ایده رك مهمانیله شویله برمحاوره یولی کشاد ایلدی :

پریخان ـ مظفریتکزك اك زیاده شایان تقدیر اولان بریریده قارشیکزده کی عسکرك حالیدر. اسیرایتدیککز خانزاده لر عثمانلیلرك اك قهرمان امراسندن اولدقلرینی روایت ایدییورلر .

حمزه ـ بن عثمانلیلرك بشقه عسکرینی، بشقه امراسنی کورمدم ، فقط بودلی قانلیلر ، بحق مرتضی کرچکدن قهرمان ایدیلر . والدهم بیلمم نیچون مراق ایتدی ده غازی کرایی قهقهه یه کوندردی ! حالا آجیسی کوکلمدن چیقمیور .

پریخان ـ دیمك که سز غازی کرایك شجاعتنی دها زیاده بکندیکز .

حمزه ـ خیر! دنیاده عادل کرایه ترجیح اولنه‌جق وبلکه مقابل کله‌جك فرد آفریده موجود دکلدر. فقط الله ایچون بریکی‌ده فوق‌العاده جسور ایدی.

پریخان ـ عادل کرایك اوقدر شجاعت نره‌سنه یاقیشور؟ قیصه بویلی، قانبور بر آدم ایمش.

حمزه ـ (کوله‌رك) سزه آنی کیم سویلدی؟ بن مدت عمرمده اوقدر یاقیشقلی، اوقدر لوند بر کنج کورمدم.

پریخان ـ عادل کرای کنجمی‌یا؟

حمزه ـ یکرمی اوچ، یکرمی درت یاشنده، غایت وجاهتلی، غایت خوش‌صحبت، عالم، عارف، شاعر، بر قهرمان. فیاض‌قدرت، بوقدر فضائلی دکه بر وجودده جمع ایلمز.

پریخان ـ (تبسم ایده‌رك) عجایب شیلردر! بز بو خاندانه اجنبی ایشنز کبی سرایمزه مسافر اولانلرك یوزینی بیله کوره‌میورز. کنج ایسه‌ك چوجق دکلز آ! یکرمی بر یاشنه واردق، تدبیر حکومتده اولدقجه اقتدارمزی ایسه‌دها اون سکز یاشنده‌ایکن کوسترمشیدك. بزده مکالمه‌لره کیریشه‌بیلورز، ایشنك دولتمزه فائده ویره‌جك یرلرینی کوریرز ظن ایده‌رم.

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

بزه لازم اولان امرلرینه اطاعتدر » یوللو منفعلانه بر مقدمه‌دن
صکره قاشلرینی چاته‌رق و حمزه میرزانك حدتله یوزینه
باقه‌رق « بو تدبیرلری سنمی بولوب چیقاریبورسك ؟ »
سؤالنی ایراد ایلدی . بوندن مرادی وجداننه برهمزبان
بوله‌رق رأیك پریخان طرفندن کلدیکنی بر بشقه‌سنك
آغزندن‌ده ایشتمك ایدی . حمزه میرزانك اعترافندن
مقصد و تدبیرنجه بر فائده حاصل اولمزدی . فقط کندیسی
بو مسئله‌ده دخی اویله بر اعتراف ایله کشف حقیقتده اولان
اقتدارینه بر برهان علی دها کورمك ایستردی .

حمزه میرزا ایسه یالکز والده‌سی ایله خاله‌سی بیننده
بر برودت حاصل اولماسنی التزام ایلدیکی حالده کویا
مسئله‌نك کافهٔ خفایاسنه اطرافیله واقف ایمش کبی « فرض
ایدیکزکه بنم تدبیرم اولسون ! شمدی‌یه قدر دونك
هر مصلحتنی برلکده تسویه ایتمیورمی ایدیکز ؟ سرائر
دولت بیوریبورسکز ، صحبت والدم ایله خاله‌مك آره‌سندن
چیقوب‌ده عثمانلی سردارلرینه عکس ایده‌جك دکل یا ؟
سکسان رأی دییورسکز ! حال بوکه آره‌ده سزك ایله
آندن بشقه کیمسه یوق . خاله‌م دولتمزه بیکانه‌میدر ؟ »
یوللو مقابله ایلدی .

[illegible]

برقاچ ساعتلر براوطه‌یه چکیله‌رك خان زاده ایله ایده‌جکی بحثی ذهننده بیك شکله، بیك رنکه قویدی ایسه‌ده دها بادئ امرده خاطرینه کلان برتدبیر نظرنده کافه‌سندن مناسب، کافه‌سندن قطعی التأثیر کورینوردی . بناءً علیه اوتدبیرك اجراسنه ذهننده قطعیاً قرارویرمکله عادل کرایك حضورینه کیروب‌ده یاننده‌کی توابعی دفع ایدر ایتمز برقاچ کلمه ایله برمقدمهٔ اعدادیه ترتیبنه بیله حاجت کورمکسزین شو محاوره‌یی کشاد ایلدی :

شهریار ـ امان خاندانکزك عنایتنه صغندم ! حیاتم مخاطره‌ده، قورتاررسه‌کز سز قورتاره‌جقسکز .

عادل ـ (بویله دنیاده هیچ برسببه اسنادی قابل اوله‌میه‌جق برخطابه اوغرایجه بردنبره قادینك جنون کتیرمش اولمسنه ذاهب اوله‌رق برقاچ دقیقه شاشقین شاشقین یوزینه باقدقدن صکره) نه‌دیمك ایستیورسکز ! آکلایه‌مدم .

شهریار ـ آکلادیم، صفاکزی، راحتکزی محافظه ایچون بن بورایه صیق صیق کلیورمی‌یم؟

عادل ـ الله عمر ویرسون، تشریف بیوریورسکز .

شهریار ـ کلیورم اما نصل کلدیکمی بیلیرمیسکز ؟

عادل ـ سویلمامش ایدیکز، نره‌دن بیله‌یم ؟

شهریار ـ شاهدن نه‌وقت ایسترسه‌م سزی کلوب کورمکه مأذونیت آلمق ایچون محاربه‌یه، قریمه، فلانه دائر آره‌مزده جریان ایدن صحبتلره برمکالمهٔ رسمیه رنکی ویرمشیدم .

عادل ـ امان افندم، نه‌قدر یاکلش بر حرکتده بولنمشسکز .

شهریار ـ بیلیورم، فقط نه‌یاپه‌یم که سزی هرایستدیکم وقت کوره بیلمك ایچون بشقه چاره یوق ایدی .

عادل ـ آی افندم بنده‌کزی هروقت کورمکی نه‌دن اوقدر التزام بیوریبورسکز ؟

شهریار ـ (محبت وستمدن مرکب برنظر حزین ایله یوزینه باقه‌رق) احتیاج وار ایدی !...

عادل ـ هرنه‌حال ایسه برکره اولمش، بوندن صکره ایشك آرقه‌سنی کسمك لازم کلیر، آرتق بنده‌کزدن جواب رد آلدیغکزیمی بیان بیوررسکز، نه‌سویلرسکز اوراری سزك اراده‌کزه محولدر . فقط مطلقا ایشك آرقه‌سنی کسملی . قورقارم که نتیجه‌سنده بر فنالق ظهور ایتمسون .

شهریار ــ قورقدیغکزه اوغرادق، هم اویله برفنالق ظهور ایلدی که ایشك آرقه‌سنی کسمکده امکان براقمدی .

عادل ــ نه کبی فنالق ؟..

شهریار ــ بیلمم معلومکزمیدر ؟ شاهك پریخان اسمنده برهمشیره‌سی واردرکه کرك بیوك قرداشنك، کرك بونك جلوسلرنده قانلی قانلی برطاقم خدمتلرده بولنمشیدی .

عادل ــ اویله برشی ایشتمشیدم .

شهریار ــ شاه، بوکون بزم موهوم اولان مذاکراته آنی‌ده شریك ایتدی .

عادل ــ ایشته اصل ایشك آرقه‌سنی کسه‌جك زمان شمدی کلش یا ! بن کویا مکالمه‌یه آدم تشریك اولندیغنه جانم صیقلمش کبی کورینورم، بحثده دوام ایتمم .

شهریار ــ سز پریخانی بیلیرمیسکز ؟ نخوتنه اوقدر طوقونیلورسه انسانی یریوزنده دکل، یرآلتنده بیله راحت براقمز .

عادل ــ برقادین نه یاپه‌بیله‌جك ؟

شهریار ــ اوسزك بیلدیککز قادینلردن دکلدر، حیدر میرزایی جلوس ایتدیرمك ایچون سرایه کلان برقاچ

بیك كرجینك تك باشنه یالین قایچ اوزرلرینه اوغرایه جق قدر جسور، اسماعیل ثانی یی شیطانك بیله خبری اولمقسزین برمهارتله آخرته كوندره جك قدر حیله كار برخنزیر! ولوكه قادین اولسون، انسانه نه یاپه مز ؟ خدا بیلیر بركره سوء قصده باشلادیغی صورتده بیك جانمز اولسه برینی الندن قورتاره میز .

عادل ــ بنده كزك هیچ برشیدن قورقق عادتم دكلدر. فقط مادام كه سز احتراز بیوربیورسكز، بشقه درلو طورانمق ده قابلدر . برایكی كون جعلی مكالمه لر ایدرز ، نهایت ایكی طرفك تكلیفنی قابل توفیق اولمیه جق بردرجه یه كتیررز ، ایشك طبیعی آرقه سی كسیلیر . مقصدده ایشك آرقه سی كسیلمكدر .

شهریار ــ اوهیچ اولمز ، چونكه شمدی یه قدر اوموهوم مذاكره لر كویا دوام ایدوب طورركن پریخان ایشه داخل اولور اولمز كسیلیورسه پریخانك كندیسنه استثقال آكلایه جغنده هیچ شبهه یوقدر .

عادل ــ اوجهتی اداره ایده رم .

شهریار ــ ایده مزسكز ! فقط فرض محال اوله رق دیه لم كه پریخان اداره اولنمش. سزك ذاتاً بورادە قالیشكز،

طوغری بی‌اختیار آغر آغر برایکی آدم آتدی ، بردنبره مندرك اوزرینه ییغلدی و یأس ومفتونیتدن مرکب بر نظرله یوقاریدن آشاغی عادل کرایی سوزدکدن صکره « نیچون‌می؟... کوکلی یرندن قوپاروب‌ده اوکگه‌می آته‌یم! سنی‌سوییورم‌ده آنك‌ایچون !... » دیدی ، اللرینی یوزینه قپادی ، کمال شدتله آغلامغه باشلادی .

اویله مأمولك خارجنده بر بحثدن بویله استلزام طبیعیسنك‌ده خارجنده بر نتیجه چیقنجه بیچاره عادل کرای ، کندینی کرهٔ زمینك خارجنده بر بشقه‌عالمه دوشمش قیاس ایدرجه‌سنه بهت صرف ایچنده قاله‌رق برخیلی زمانلردن صکره تربیه‌سنك اجباریله کندینی طوپلایه‌بیلدی « افندم .. شمدی ... مخاطره میدانده ... چوجقلغك ، آغلامه‌نك صره‌سی‌دکل !.. تدبیرنه‌ایسه آنی دوشونه‌لم ! » دیمکه‌مقتدر اولدی . بوخطاب‌اوزرینه شهریارده اضطرابنی‌بردرجه‌یه قدر دفع ایده‌رك آره‌ده ینه شویله برمحاوره باشلادی :

شهریار — یاپیله‌جق برتدبیر قالدی . اوده پریخان‌بورایه کلدیکی‌زمان کرچکدن برمذاکره ، برمکالمه یولی آچمقدر.

عادل — نصل مکالمه یولی آچه‌جغز؟ نم‌اویله برمکالمه‌یه کیرشمك‌ایچون نه پادشاهدن رخصتم وار ، نه‌ده برادرمدن...

شهریار ــ خانزاده‌سکز ، کوکلکزده حرص جاه یوقمیدر ؟ شـونك بونك مأذونیتنی نه‌دوشونیورسکز ! برمکمل اوردو ترتیب ایدییورز، برقاچ آیه‌قدر ینه‌شروان اوزرینه کیده‌جکز ، سزی‌ده برابر کوتوررز . عثمانلینك سردارینه غلبه میسر اولورسه معیتکزه لزومی قدر عسکرویررز، قریمه کیدر خانلق مقامنه جلوس ایدرسکز. اوزمان ایستر بزم طرفه، ایستر عثمانلی‌یه تابع اولمق ویاخود بر طرفه تابع اولمامق الکزده‌در . اما بوزیلور ایسه‌ك شمدیکی حالکزه هیچ برتغیر کلمك احتمالی یوقدر. « اسیر ایدم، برابرطاشیدیلر » دیدیککز زمان سزه کیم برقباحت ترتیب ایتدیره بیلمکه مقتدر اولور ؟

عادل ــ نعوذبالله ! نعوذبالله ! هم خلیفهٔ اسلامه، هم قرداشمه خیانت ایده‌یم‌ده دنیاده بولنان اراذلك الك آلچغی بن‌می اوله‌یم ؟ قریم خانلغی دکل، سلطنت عالم ایچون اویله بردنائتی ارتکاب ایده‌مم .

شهریار ــ نه غریب طبیعت ! بن کندی اقبالی ایچون کنـدینی غائب ایدوب‌ده حسرتیله هلاك اولمه‌یی کوزه آلیـورم‌ده او، عثمانلینك خاطری ایچون بوراده اسیر قالمغی قریم تختنه ترجیح ایدییور !

عادل ـ عصیان ایله کله‌جك تخته اسیرلکی دکل مزاری بیله ترجیح ایده‌رم .

شهریار ـ افندم سزی قریمه قدر ایران عسکری کتوروب ده تختکزه اجلاس ایدرسه زور ایله کلدیککزی اعلان ایتمکدن عاجزمی قالیرسکز؟ ایستیه‌رك عصیان ایتدیککزه کیم نه ایله حکم ایده‌جك ؟..

عادل ـ بن کندی وجدانمك دلالتیله حکم ایده‌جك دکلمی‌یم؟ هم عصیان ، هم ریا . حکمدارلغه نه‌قدرده لایق صفتلر !..

شهریار ـ ایکی کوزم ! سز حالکزك الجاسیله ، بن کندی صنعمله بر بلایه طوتلدق . دفعنه بشقه چاره یوق . هیچ اولمزسه یالکز وعد ایدك ، شورادن اوردویه قدر کیده‌لم ، نه یاپارسه‌م یاپارم ، سزی قاچیررم . بن‌ده جانمی قورتارمق ایچون برابر کلیرم .

عادل ـ یاپمیه‌جغم برایشی نصل وعد ایده‌یم ؟ نجابتمه لایق کوردیککز طولاندیریجیلقمیدر ؟

شهریار ـ سز بوقدر عناد ایدرسه‌کز ایشلك نتیجه‌سی نره‌یه وارر ؟

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

یالکز قلبنه دکل ، فکرینه دخی غلبه ایده‌رك « جدی برمقاوله‌یه کیرشمك المدن کلمز . فقط چاره‌سز یلان سویلیه‌جکز . باقه‌لم فلك عاقبتنده نه کوسترر ! » دیدی . شهریارك مذاکرات موهومه‌سنی صحیح صورتنده کوستره‌رك ظهوراتە انتظاراً پریخان ایله بحثلره کیرشمکه موافقت ایلدی .

خانزاده‌نك بو موافقتی ، شهریاری محقق بر بلادن قورتاردیغی وعادل کرای ایله کورشمك لذتندن ایستدیکی قدر استفاده‌سنی تأمین ایلدیکی کبی کندیسنجه محبتك حسن تلقی کوردیکنه‌ده بر دلیل ضمنی حکمنی آلدیغندن اوچ عمره بردن مالك اولمش قدر ممنونیتنی دعوت ایلمشدر .

شهریار، اوزون اوزادی تشکرلرینی بیتیروب‌ده عادل کرایدن آیریله‌جغی صره‌ده پریخانه عطف کلام ایده‌رك شیطانه درس فسون اوکره‌دیر برمکارهٔ زمان اولدیغنه وهیچ برسوزینه اعتماد اولنمامق ومجلسنده غایت احتیاطلی طورانلمق اقتضا ایده‌جکنه دائر رقیبانه برچوق اخطارلر، تنبیهلر ایرادنده‌ده قصور ایلمدی .

عادل کرای ، تنهاقالنجه ذهننه غریب غریب خولیالر، مدهش مدهش تصورلر هجوم ایتمکه باشلادی . اوطه‌نك

بر باشندن بر باشنه طولاشیر ، کندی کندینه کاه خفی ، کاه جهری اوله‌رق :

« حریف نه‌ده غریب شاه ایمش ! ذاتاً نظر بصیرتی علیل ایکن بیچاره‌نك کوزلرینه میل چکمه‌نك نه‌لزومی وار ایدی ! قوجه ملتنك ایچنده اموردولتنی النه تسلیم ایده‌جك ایکی قادیندن بشقه کیمسه بوله‌مامش ! قادینلرده نه‌قادین! اوته‌کنی بیلمم ، یاشو کوردیکم قادین! انسان حمزه‌میرزانك والده‌سی اولدیغنی دوشوندکجه قدرت فاطره‌نك معجزه‌لرینه حیران اولوب قالیور. ظاهر سوپرندیلکده چیچك بیتدیکی کبی بویله قادینلردن‌ده اویله اولاد وجوده کلیرمش !.. تحف شی! اسیر ایکن شورادە اولدقجه اکرام کوریورز ، قادین بزه میزبانمزك زوجه‌سنی قاچرمغی ، ناموسنی برباد ایتمکی تکلیف ایدییور! خلیفهٔ اسلامك برقوجه ملکنده سلطنت سوریورز ، قادین بزی اویله بر ولی‌نعمته عصیان ایتدیرمك ایستیور ! خانك سایه‌سنده قریمك ایکنجی پادشاهی‌یز ، قادین بزه آنك مسندینه وبلکه حیاتنه قصد ایتدیرمکی دوشونیور ! نه‌قدر آلچق مخلوق ایمش‌که برانسانده بوقدر آلچقلغه قابلیت تصور ایلمش ! کوکل ایکره‌نیور ، انسانك چیلدیره‌جغی کلیور . یاصوك قراره

[illegible]

[illegible]

فی‌الحقیقه ایران اوردولری مظفر اولدیغی صورتله کندیسنك قریمه کیره‌بیلمسنه امکان وار ایسه‌ده بو ظفر پك محقق برشی اولمدیغی کبی قریمه کیردیکی حالده دخی خانه غلبه‌سی مساعدهٔ بخته وخصوصیله ایرانجه قریمه متعلق تدارك اولدیغنك او طرفلره عکس ایتدیرلمامسنه متوقف اولدیغندن وبرادرینی بوراده اسیر براقوب کیدرسه اورالرجه بتون بتون حیثیتی زائل اوله‌جغی جهتله طبیعی بر ایش کوره‌میه‌جکندن کرك خانه، کرك دولت علیه‌یه برشی سزدیرلمامك ایچون کندیسنك اوردویه اسیر صورتنده کوتورلمسی، غازی کرایك ده بای حال برابر بولنمسی دائره‌سنده طوتمشیدی. بحث، شهریار ایله برایکی ساعت قدر دوام ایتدی، فقط او دائره‌دن چیقارلمدی.

پریخان ایسه یالکز جریان ایدن محاوره‌یی دکلردی. بر کره‌ده لقردی‌یه قاریشه‌رق «قریمه کیرلدیکی حالده خانه غلبه، مساعدهٔ بخته متوقفدر» بیورمشیدیکز. طالعك سزك طرفه توجهنه معاونت ایتمك ایچون رفاقتکزه نه‌قدر ایران عسکری ایسترسکز؟» سؤالنی ایراد ایدنجه عادل کرای، ضروری اختیار ایتدیکی دسیسه‌یی حدود یوبوندن ایلری کوتورمامك عزم قویسنده بولنمق جهتیله

یاننه ایران عسکری آلمغی هم مقصدینه، هم وطن پرورلکنه بتون بتون مغایر کوردیکندن « ایران عسکریله کیررسه‌ك عثمانلی آره‌یه برمذهب مسئله‌سی چیقارر، تاتارك تعصبنی تحریك ایدر، اوزمان موفقیتمز بیاغی محال درجه‌سنه کلیر، بن‌ده ذاتاً وطنمه قارشی سلاح چکه‌مم ! » سوزلریله مقابله ایلدی .

پریخان، عادل کرایك حجابندن میدانه چیقمغه تردد ایدرمش کبی ـ آغزندن برر برر دوکیلان سوزلرینه نظراً شهریارك اولکی اقرديلری تماميله حقيقته موافق اولمديغنه حکم ايلدی . طوروب طوررکن آره‌یه برغازی کرایی برابر کوتورمك تکلیفی چیقدیغنی وعادل کرایك یاننده ایران عسکری ایستمدیکنی ووطننه قلیج چکه‌میه‌جکنی تصریح ایله سوزه ختام ویردیکنی مطالعه ایده‌رك خانزاده‌نك بویله برمکالمه بهانه‌سیله کرك کندینی کرك برادرینی اسارتدن قورتارمق املنده بولندیغنی‌ده احتمالات غالبه‌دن عدایلشیدی .

فقط شهریار، سوزی بیاغی خانزاده‌یه تعلیمات ویرر بر یولده سویلیوب طورر وکندی‌ایسه فاجره‌نك هرحالنی اطرافیله بیلیرایکن مسئله صرف آنك مخترعاتندن برشیء اولدیغنی ادراك ایده‌مدی .

فی الحقیقه شهریارك چوجوقا کلندیرمکه ماصال (مثل)
ترتیب ایدر کبی بویله هیچ یوقدن برمسئله ایجاد ایده جکی
کیمسه نك خیالنه خطور ایدر شیلردن دکلدی . فقط
پریخان ، خبیثه نك اخلاق وسوابقنی پیش نظره آله رق کچن
محاوره یه اطرافیله تطبیق ایتمش اولسه ایدی حدت ذکاسنه نظراً
حقیقت حالی کشف ایده بیلیردی ، آکا مقتدر اوله مدی .
حتی عادل کرایك میدانده اولان وجاهتی وشهریارك کندنجه
مجرب اولان هوسات نفسانیه سیله برابر مجلسده کی
اوضاعندن اولسون خانزاده یه ابتلاسنی تفرس ایده مدی .
چونکه بیچاره نك بارقهٔ فطانتنی برسیه سحاب سودا بوریمش
وحتی شهریارك سوزلری حقیقته موافق اولمدیغنی وعادل
کرایك مقصدینی ــ آلشدیغی یره قرا کلقده فنارسز
کیده بیلان آدملر کبی ــ ذهننده اولان ملکهٔ استخراج
کندی کندینه تبیین ایلدی . یوقسه پریخانده اعمال نظر
وادارهٔ افکار اقتداری بتون بتون منسلب اولمشیدی :

کوزلری آنادن طوغمه پرده لی برصاحب فطانت
تصور بیورلسون! کنجلکنك اك زیاده طراوتی ، حسیات
محبتنك اك زیاده شدتی زماننده ذهننده کندی ایچون
بر معشوق وجدانی تصوریله عمر کچیروب طوررکن قوهٔ

کرامتنمای حکمت پیش نظرندەکی حائلی رفع ایدوبده پرستش ایدرجەسنه سودیکی تصویر خیالیسنك روحانی برجسم وبلکه جسمانی برروح شکلنه تمثل ایدەرك شونامتناهی ابعاد فطرتك نورلره غرق اولمش بیك درلو بدایع رنکا رنکی آرەسنده جلوەساز اولدیغنی کورنجه نەحاله کیررسه پریخانده عادل کرایك مجلسنده اویله بر استغراق شوق ایجنده قالمشیدی .

فی‌الحقیقه پریخان ، طوغدیغندن اوکونه کلنجەیه قدر ذوق محبته میلنی ایمایدر هیچ برطورده ، هیچ برحرکتده بولنمامشیدی . بوکوکل صوغوقلغی اویله شهریارك ظنی کبی قوای معنویەسنه بتون بتون آرزوی نفوذ وحرص اقبال استیلا ایتدیکندن دکل ایدی . بالعکس حسیات عالیەنك لازم غیر مفارقی اولان تأثرات دقیقه پریخانده مزیات فطرتنك هیچ برندن آشاغی قالمیەجق درجەلرده موجود ایدی .

او زمانه قدر کیمسەیی سومدیسه او بیوك قلبنك استیعاب ایلدیکی قوجه برجهان محبتی حکمی آلتنده طوتمغه لایق بروجود کورەمدیکیچون سومدی . کوکلی اجسام لطیفه ، فکری شعلهٔ جواله کبی دائما عالم بالایه میل ایدر

طورردی . فطرتنك فوق العاده لكی جهتیله نه قدر كوزله تصادف ایدر ایسه نظرنده پك آشاغی كورینوردی. فطانتنك علویلكی مناسبتیله نه قدر اصحاب ذكاوت كوررسه محاكمه سنده پك عادی بولوردی .

دنیاده برنجی دفعه اوله رق صورتی خیالنك ، سیرتی تصـورینك فوقنده بروجود كوره بیلدی كه اوده عادل كرای ایدی . عادل كرایك برنجی فصلده تعریف اولنان و آشاغیلرده مناسبت دوشدكجه تفصیل ایدیلان لطافت سیما و تمایز عرفان واخلاقنه سـوابق جلادت وحال اسارتی ده برمزیت دیكر علاوه ایدر واحوالنك شوهیأت مجموعه سی ایسه كندیسنی پریخان نظرنده صرف طبیعتك فوقنده عادتا بتون بتون كنـدی خاطری ایچون یارادلمش برمشخص معجزهٔ قدرت كبی كوستردی . یك نظرده محبت، عوامه كوره خیالات شـاعرانه دن معدود ایسـه اخلاق عالیه وخصوصیله آنك نتایجندن اولان حسیات شدیده اصحابنه كوره نفسنده تجربه ایله ثابت اولان حاللردندر .

پریخانك قابلیات محبتی ایسه ـ آچلمق ایچون كونشك ذره قدر بر پرتو التفـاتنه متحسر طوران غنچه لر كبی ـ عادل كرایك جمالنه مقابل كلدیكی آنده انكشافه باشلامشیدی.

اوجهتله برخرم بهارسعادتده کوکدهٔانفلاق سحرك ، پرده کشایش ازهارك تماشای لطائفیله خیالات عاشقانه‌سنه مستغرق اولمش برسوزده یه اوزاقدن اوزاغه آقوب کیدن چایلرك چاغلدیسی نصل کلیرسه پریخانه‌ده مجلسك محاوره‌سی اویولده تأثیر ایدردی . چونکه دکلدیکی شی ، مباحثه‌نك مؤداسی دکل ، عادل کرایك سسنده اولان آهنك دلفریب ایدی .

بوحال ایله برایکی ساعت کذار ایلدکدن صکره ایشی اطرافیله مطالعه ایده‌رك بربشقه اجتماعده ینه تعاطیٔ افکار ایدلمك قراریله رفع مجلس ایلدیلر .

شهریار ــ افراط شیطنتیله برابر کوکلنده محبت وترددن حاصل اولان خلجان ، ذهننه‌ده طبیعی بر طورغونلق کتیرمش اولدیغی ایچون ــ بحثك پریخانه دفعةً بوقدرشبهه‌لر ایراث ایدن جهتلرینه هیچ دقت ایده‌مدیکندن مجاسی امیدندن زیاده آرزوسنه موافق بولمش و کیجه‌سنی معشوقنك قویننده‌یاتارکبی برمسرت روح پرورایچنده کچیرمش ایدی.

عادل کرایك حالی ــ برعمان طوفان خیزه دوشوبده وجودی مساعد اولدقجه تخلیص نفسه چالیشه‌رق وقوتدن کسلدکجه امواجك سوقنه تسلیم وجود ایده‌رك ظهوراته انتظار ایلیان بیچاره‌لر کبی ــ آتلدیغی کرداب مهلکده

ادارۀ فکره مقتدر اولدقجه برچارۀ نجات تحری ایده‌رك ویورغونلق ذهننه غلبه ایتدکجه کندینی بتون بتون حیرته ویره‌رك عاقبت کاری بکلمك ایدی .

بر یحان ایسه ـ مشاق واذواق حیاتك حقیقتنی تمامیله آکلایوب‌ده حیاتندن برجهتله متلذذ ، برجهتله بیزار اولان بعض حکما کبی ـ عادل کرانی کوردیکی ایچون برطرفدن کوکلنده آثارینی کوسترمکه باشلایان حیات محبت جهتیله برانسان عدمدن عاقل اوله‌رق دنیایه کلمش اولسه حاصل ایده بیله‌جکی مسرت قدر صفالره مستغرق ، برطرفدن‌ده وصالده تصور ایلدیکی صعوبتلردن طولایی بیك درلو رنج الیم آلتنده ازیلوب‌ده آلامنی تسکین ایده‌جك دوالر کوزینك اوکنده طورر کن ال ایرشدیرمکدن مأیوس اولان مجروحلر قدر متأذی ایدی .

صباحه قدر کوزلرینه اویقو کیرمدی ، زمانی‌ده بیاغی رؤیا کبی کچر ایدی . چونکه اویله یکرمی بر یکرمی ایکی سنه‌دن بری ایچنده عمر سوردیکی برعالمك ـ صرف انقلابدن عبارت اولان ـ طبیعتنی بتون بتون تحویل ایله جحیم حسرتله جنان وصال آره‌سنده برنوع اعراف حکمنه کیردیکنی کورنجه حالنی اویانقلق ، مشهوداتنی حقیقت عدایتمکه قائل

اولمق ایسته‌مزدی . قوهٔ مفکره‌سی عادل کرایك خیالنی ـ
حکمت طبیعیه‌نك مقعر آینه‌لرله پیدا ایلدیکی ظل مشخص
کبی ـ پیش نظرنده تجسم ایتمش کوسترر ، کندی ایسه دائما
کوزینك اوکندن آیرلمیان او جسم لطیفی قوجاقلامغه جان
آتدیغی حالده انسانك هراملنده اولان نقطهٔ انتها کبی کندی
نه‌قدر تقرب ایدرسه آنی او درجه تباعد ایدر کبی کوردکجه
وجودینه اولان اعتمادینی بیله غائب ایده‌رك وارلغنه کندینی
ادراك ، جسمانیتنه هرطرفنی لمس ایله حکم ایلردی . فقط
خیالنك غلیان تمییزینی یالکز برکیجه ستر ایده‌بیلمشیدی.
وقتا که صباح اولدی، کونشك پرتوی جهانی استیعاب
ایدن قرانلغی محو ایتدیکی کبی سحرك فیضیله فکرنده طبیعی
حاصل اولان انجلاده خیالنده‌کی مظلم مظلم واهمه‌لری ازاله
ایلدی . کوکلنده ، ذهننده هیچ اولمزسه شهریار قدر وفقط
شهریار برابر اولمقسزین عادل کرایك مجلس الفتندن مستفید
اولمغه چاره تحریسندن بشقه بر آرزو ، بر خولیا قالمامغه
باشلامشیدی. او چاره‌یی بولمق ایچون هیچ صعوبت چکمدی.
شهریارك ایکی اوچ کیجه‌ده برکره خدمت شاهیده نوبتجی
قالدیغنی و بناءً علیه او کیجه‌لر کندی ایچون برکوزل زمان
فرصت اولدیغنی دوشونه‌رك معهود مذاکره‌لرك برحسن

نتیجه‌یه وصولندن زیاده امید کوسترسه مکالمه‌یی هر کیجه‌یه بنـدیرمك واوجهتله شهریارك نوبتجی بولندیغی صره‌لرده عادل کرای اینه تنها بولنمق قابل اوله‌جغنه قرار ویردی .

حتی محرمانه الفت خیاللرینی اودرجه حقیقت شکلنده کورمکه باشلامش ایدی که هر سره‌، هر حقیقته واقف ایمش کبی بزم انسیتلرینه نکهبان اوله‌جق نوبتجیلری کندی عنایت دیده‌لرندن بولندیرمق واوعنـایت دیده‌لرینی ینه شهریارك آدملری آره‌سنه صوقشدیردیغی خواص منتسبینندن آییرمق رأینده بولندی واستخدام ایده‌بیله‌جکی آدملری ذهننده همان اوکیجه‌دن قرارلشدیردی .

پریخان ، اوزمانه قدر فکراً قرارلشـدیردیغی هیچ برتصـورینی عیناً فعله چیقـارمقدن عاجز قالمدیغی ایچون بوتدابیری‌ده تجـاربنه قیاس ایله مقصدینك حصـولنجه قطعی التـأثیر عد ایتمش و اوجهتله کوکلنده‌کی اضطرابلر برکوزل سکونته ، بربیوك مسرته منقلب اولمشیدی .

انجق اوسکونت ، اومسرت‌ده برچوق زمانلر دوام ایده‌مدی. انسان ایچون برحالده وخصوصیله آمال محبتده مقصدك مقدمه‌سیله دکل نتیجه‌سیله بیله قناعت ایتمك محالاتدندر.

حتی روح ، نه‌قدر لذته مستغرق اولسه ینه آنك فوقنده

برلذت تحریسندن خالی قالمدیغیچون عشقك طورلری ، درجه‌لری کوریلورکه قلبه وصال عالمنده هجراندن زیاده اضطراب ویرر. طبیعتده اولان او خاصهٔ غریبه نتایجندندرکه پریخان ، املنك حصو لنه اطمئنان حاصل ایدنجه همان کوکلنده بریکی امل دها پیدا ایتمکه و بو ایکنجی املیچون اوّلکندن زیاده خلجانلره دوشمکه باشلادی .

او امل ده محبتنه عادل کرایدن مقابله کوره بیلمك آرزوی طبیعیسی ایدی. بو آرزو ایسه الده اولان اسبابی حسن استعمال ایله حصوله کلیر حاللردن دکلدی که نفوذینه ، درایتنه استناد ایتسون ده آکاده برچاره بوله بیله جکندن امیدوار اولسون.

پریخان ، بو آرزو ایله هر درلو احتمالاتی برر برر پیش نظردن کچردیکی صره ده ــ دنیاده برنجی دفعه اوله‌رق کوکلنده برمحبت حس ایتدیکی کبی ینه برنجی دفعه اوله‌رق کندی سیماسنی دوشوندی ، کوزللکی خاطرینه کلدی. فقط بو خاطره ، مرآته اوّلکی بیقیدانه نظرندن حاصل اولان تصورلره مستند اولدیغی ایچون بك ده اعتمادینه مظهر اوله‌مدی ، همان یرندن فرلادی آینه‌سنده کندینی برنظر امعان ایله تماشایه باشلادی .

اویقوسزلقدن کوزلرینه برخمار چوکمش ، باقیشی سودا

قدر طاتلی برحزن ایچنده قالمشیدی. تعب جسمانیسیله اشواق وجدانیسی بربرینه غلبه ایله اوغراشدقچه اوکوزل چهره‌سی‌کاه صباحه قالمش مهتابلر کبی نور ایچنده برطونوقلق کوسترر، کاه کونشك ضیاسنی هنوز بلع ایتمکه باشلامش کلغنجه‌لر کبی پنبه‌لکله ممتزج بر نور لطیفه مستغرق کورینوردی. بولطائف ایله کندی جمالی کندیسنه‌ده دنیالری مفتون ایده‌جك قدر کوزل کورینوردی.

فقط قلبنه بتون بتون قناعت کلمدی. کوزللك مقصدینه خدمت ایده‌بیله‌جکی ایچون ذهنی کندینی بکنمکده کوکلنه آلدانمش اوله‌بیلمسنه احتمال ویردیکندن ساعتلرجه آینه قارشیسندن آیرلمدی. اسیر آلیش ویریشی ایدن قوجه قاریلردن، اوطه‌لق آلمق استیان کنج بکلردن دها مشکلپسندانه برنظرله سیماسنك، اندامنك هرجهتنی آیری آیری تدقیق ایلدی. محاکمه‌سنده نهایت درجه‌لرده خصمانه طورانمغله برابر هیچ برطرفنده حسننه سکته ویره‌جك برنقیصه دکل، حتی لطائفنك مجموعنه برحسن دیکر علاوه ایتمیه‌جك قدر عادیلك بوله‌مدی. بوجهتله اندیشه‌سی عادل کرایك مشربنه توافق ایدوب ایتمامکه منحصر قالمشیدی. اواندیشه‌یی‌ده آز زمان ایچنده دفع ایلدی.

چونکه طبیعتنده بدایع ، فکرنده حقیقت ایله اوقدر امتزاج اولان بر نوجوانك ماهیت جمالی ادرا کدن عاجز قاله‌جغنه عقلاً بردرلو احتمال ویره‌مدی. بالعکس کوزللکنه نه‌قدر اطمئنان حاصل ایلدی ایسه عادل کرایه کندینی سودیره بیله‌جکنه‌ده اوقدر امیدلر حاصل ایلدی. جرأت تشبث ، حدت نظر ، آرزوی معالی کبی مزیتلرده عادل کرایه نفسنده بولدیغی مشابهت دخی اوامیدلره خیلیدن خیلی قوت ویرمشیدی .

کیده کیده امیدینك حصولنی لوح ازلدن تحقیق ایتمشجه‌سنه کوکلنه بر اطمئنان ، برسکون کلمکله اورتالق آغارمغه باشلادیغی زمان خزان دورلرینك صبح شافعیسی کبی غریب ویأس آلوده برجمال حزین ایچنده بولنان پریخان، انفلاق سحردن برساعت کچر کچمز حرارت محبتدن نامیهٔ نوجوانیسنه کلان فیضان ایله اوقدر رنك رنك لطافتلر ، اوقدر طاتلی کشایشلر ، اوقدر نازك نازك تبسملر ایچنده قالمشیدی که حالنه باقانلر ، بدایع نوبهار انسان شکلنه تمثل ایتمش ظن ایلسه روا ایدی .

حالندن اغیاره رنك ویرمامك ایچون برمدت مجاهدهٔ نفس ایله کتم سرورده بر ملکه پیدا ایلدکدن صکره حضور

شاهی‌یه دخول ایلدی . حمزه میرزا ایله شهریار ، مجلسده حاضر وصحبت ایسه بالطبع عادل کرایه دائر ایدی .

پریخان، نهایت درجه‌لرده صوغوق، فوق العاده بیقیدانه برطرز ایله کندی فکرینه قالیرسه مسئله بیتمش حکمنده بولندیغنی وبلکه شمدی‌یه قدر بر نتیجه‌یه واصل اولنه‌ماسی ایشك صیقیجه طوتیله‌ماسی جهتیله خانزاده‌نك مؤثر بر معاونت کورمکه لایقیله امنیت ایده‌مدیکندن نشأت ایلدیکی اغلب احتمال اولدیغنی سویلدی . و مناسبت دوشوره‌رك عادل کرایك فطانتنی براز استخفاف ایله برابر غازی کرایی برلکده کوتورمك ایستمسی‌ده جالب نظر برحال اولدیغنی ایما ایلدی .

بوافاده‌لریله احوال قابیه‌سنی شهریارك دقت ضمایر کشایانه‌سندن پك کوزل ستر ایده‌رك رقیبنك نظرنده عادل کرایه بیاغی بردرجه‌یه قدر خصم کورندیکی کبی مذا کراتی صیقی طوتمق رأیی ملاقاتك‌ده سرعتله تکررینی ایجاب ایده‌جکندن پریخانك ایشده کندینه اشتراکی شهریارجه بتون بتون تأثیرنی دکشدیره‌رك اوّللری نا کهظهور برمصیبت کبی کورینور کن شمدیلرده غیر مترقب برنعمت حکمنی آلمغه باشلادی .

شاهك حضورنده ویریلان قرار اوزرینه بر برینك حالندن خبرداراولمیان ایكی رقیب همان ایكی كیجه‌ده بر كره عادل كرای ایله اجتماع ایدر اولدیلر. آره‌ده گچن محاورات ایسه یك آهنك اوله‌رق پریخان، ایران امراسنك افكارینی تأمین بهانه‌سیله غازی كرایك ایرانده قالمسنی، مقصدك حصولنی تسریع وسیله‌سیله عادل كرایك یاننده ایران عسكری بولنمسنی التزام ایدر، عادل كرای بو تكلیفلره دائر برنجی كیجه ایراد ایلدیكی معذرتلری كاه الفاظنی تحویل وكاه معناسنی ایضاح ایله تكرار ایلر، شهریارده قبولی نا قابل بر طاقم تعدیلات ایله كویا ایكیسنك آره‌سنی بولمغه چالیشیر ایدی.

بو اوچ فطنت فوق العاده صاحبی هر بری بر بشقه مقصده مبنی ایشی اوزاتمغله اوغراشه‌رق كندی امللرینی ترویج یولنده بر برینك‌ده املنه خدمت ایدر طورورلردی.

شهریار، فی الحقیقه قرق سكز ساعتده بر كره عادل كرایی كوره‌بیلمكده اوله‌رق بو ایسه اسكی ملاقاتلرینه نسبت پك صیق وبناءً علیه اوتلكی حالنده بولنسه كندنجه فوق الغایه تشكری جالب ایدی. فقط بر كره عادل كرایه محبتنی آچیقدن آچیغه سویلمش بولندی. بویله حجابنك برنجی پرده‌لری یرتیلدقدن صكره سودیكنه قارشی كوكلنده‌كی منویاتی

ستر ایده‌جك برحال قالمدیغندن آرزوسی قدر معاملات نار ونیاز ایله اکلنمك ایستر واو املنك حصولی‌ایسه بر عالم تنهایی‌یه محتاج بولندیغندن‌دائما آره‌لرینه کیرن پریخانی قلباً نهایت درجه‌لرده استثقال ایلردی .

عادل کرای، بالعکس شهریار کندیله کورشدکجه‌یانلرنده عفتك، ادبك اویله برظل مشخصی موجوداوله‌رق قادینك خلیع‌العذارلغنه پرده‌کش رجز اولدیغندن‌طولایی نهایت درجه‌لرده ممنون ایدی .

پریخانك ایسه محرمانه الفت، شهریاردن بیك قات زیاده شوق‌ایله آرزو ایلدیکی بربختیارلق اولدیغندن عادل کرایك نوتجیلرینه دائر تصور ایتدیکی تدبیرلرك هبسنی برقاچ‌کون‌ایچنده فعله کتیردکدن‌صکره برچارشنبه کیجه‌سی ایدی‌که معلوم اولان مجلس مکالمه‌ده شهریار ایله برابر بولنمامق ایچون تمارض ایلدی .

عادل کرای ایله تنها کورشمك شهریارك جاننه منت ایدی . فقط رنك ویرمامك ایچون « سز برابر بولنمدقجه نه‌فائده حاصل‌اولور؟ مذاکره‌یی بشقه‌برکیجه‌یه براقه‌لم ! » یوللو استغناره دوکولدی .

پریخان ، قادینك بواستغناسنه « ذاتاً مذاکره سزك

همتکزله وجوده کلامشمی ایدی ؟ دوامنده بنم بولنشم ، بولنمیشم مساویدر . هم دائما ایکی کشی برابر بولنمقدن ایسه آره‌صره کندیسنی تنها کورسه‌کز دها کوزل اولور صانیرم . بنم تکلیفلرمجه اصل مطالعه‌سی نه‌ایسه اطرافیله آکلایه‌بیلیرسکز » سوزلریله مقابله ایلدی .

شهریار ایچون بورأیه موافقت برعمر ابدی یه دکر نعمتلردن ایدی . فقط طالعندن آرزوسنه بودرجه‌لرده موافقتی بردرلو امید ایده‌مدیکی ایچون اوسوزلرك پریخان طرفندن برتجربه اوله‌بیلمسنه احتمال ویردیکندن ، هم تجربه‌یه بردیکر تجربه ایله مقابله ایدوب‌ده حقیقت حالی آکلامق ، هم‌ده ظهور ایتمش برفرصتی بتون بتون الدن قاچرمامق ایچون « حقکز وار اما مجرد خانزاده ایله تنها کورشمکلکمدن حاصل اوله‌جق فائده مکمل اولمز . آره‌صره سزده کندینی یالکز کورملیسکز. بنم تکلیفلرم حقنده‌کی فکرینی تحقیق بیورملیسکزکه مسئله تماميله تشریح ایدلسون ، نه‌یه قرار ویریله‌جك ایسه ایجابنه باقلسون » دیدی .

پریخانك اویله بر رأیده بولنمقدن مقصدی ایسه ذاتاً بونتیجه‌یی استحصال ایدی . ایشك بویولده قراربوله‌جغنه

[illegible]

مشغولیت کبی ، کیفسزلك کبی بیك درلو عذر بولنه‌بیلیر . یانه هروقت آیری کیدیلنجه عادتك بوتبدلنی نه‌ایله تأویل ایدرز » سوزلریله مقابله ایلدی .

پریخانك جوابی شهریارك املنی بردرجه‌یه قدر تحدید ایتمش ایسه‌ده تنها کورشمك قرارینه بتون بتون مانع اولمدیغیچون شهریار ـ ظاهرده پك معقول کورنمیان ـ رأینده اصرارایدوب‌ده پریخانی شبهه‌یه دوشورمکدن ایسه ایشك اودرجه‌سیله قناعتی بیك قات خیرلی کوره‌رك آره صره آیری کورشمك دها مناسب‌اوله‌جغنی اعترافایتمش وبواعتراف اوزرینه پریخان‌ده تجربه‌یه اوغرامش اولمق شبهه‌سندن قورتلمش ایدی .

شهریار « بن بواقشام خانزاده‌یی براز صقشدیررم . سزده یارین اقشام کوروشور ، محاوره‌مزك تأثیراتنی آکلارسکز » دیه‌رك پریخانه وداع ایلدی .

شهریار ، عادل کرایك یانه تنها داخل اولنجه کچن مجلسلرده پریخانی پك کوزل اداره ایلدیکندن ومرحمتی کندینك ناموس وحیاتنی محافظه ایتمش اولدیغندن بحثلر آچه‌رق‌ایرانك‌مبالغه‌لرندن، مداهنه‌لرندن دها بالاتر برلسان ایله برچوق تشکرلر ایتدکدن صکره بحثی محبته انتقال

ایتدیردی وایمادن باشلایه‌رق آرزوسنی اون دقیقه ایچنده صراحته چیقاردی .

عادل کرای تربیه‌سی ، ظرافتی وخصوصیله بولندیغی حالك الجاآتی جهتیله او آرزوینی کویاهیچ آکلامز ایمش کبی برطاقم ذوالوجهین جوابلر ، واهی امیدلر آلتنده مستور براقمغه چالیشیر وآلشدیغی اخفای مرام قوتیله شهریاردن نفرتی ادب وعصمت شکلنده کوسترمکه موفق اولوردی .

شهریارایسه ـ هرصاحب املك حالنده کورلدیکی کبی ـ عادل کرای طرفندن بررد صریح کورمامکی امیدینك تخلف ایتمیه‌جکنه برهان واضح صورتنده تلقی ایلدیکندن ایشك بودرجه‌سنی مأمولندن بیك قات بالاتر بردولت عد ایلردی .

ایکی طرف اویله برطاقم حسیات متضاده آره‌سنده ایکی ساعت قدر وقت کچردکدن صکره بربرندن مفارقت ایتدیلر .

شهریار ، مجلسك ختامی صره‌سنده ایدی که معهود مذاکره‌یه عطف مقال ایده‌رك ایرتسی اقشام کندی شاهك یاننده نوبتجی اولدیغندن پریخان یالکزجه کورشمکه کله‌جکنی سویلدی وعادل کرایی کندندن بشقه حمایه ایدر کیمسه اولمدیغنی کوستروب ده معنوی برمنت آلتنده بولندیرمق

ایچون بیچاره قزه ریاکارلق، ناموسسزلق، خائنلك وحتی سحاره‌لك کبی عقلنه کلان هر درلو سیئاتی اسناد ایتمکده — آکا دائر اولان اوتلکی صحبتلرندن — برقاچ قات زیاده تشدید لسان ایده‌رك و پریخانك مذمتنه‌ انسان‌قانی ایچمش بر مخلوقدن نه‌امید ایدرسك » سوزیله ختام ویره‌رك عادل کرایه نه‌قدر اقتدار عرفانی وار ایسه جمله‌سنی احتیاطه صرف ایله رنك ویرمامکه اعتنا ایلمسنی تکرار تکرار توصیه ایلدی .

عادل کرای، اوکیجه‌لك‌ده دفع بلایه مقتدر اوله بیلدیکندن طولانی خواب حضوره طالمشیدی . پریخان ایسه ایکی دقیقه‌جق اولسون کوزلرینی قپامغه مقتدر اوله‌مدی . اوطه‌سی تنها قالنجه یتاغك اوزرینه طوغرلدی . فکرینی بتون بتون امید وصاله حصر ایده‌رك دها کونش طوغمزدن غروبه انتظار ایتمکه باشلادی .

نظرنده زمان انتظارك هرساعتی اوقات جهنم کبی سنه‌لردن اوزون کورینوردی . فقط اوعذاب مدید ایچنده شوق محبت وامید وصالدن کوکلنده حاصل اولان حسیات ایله اوقدر انبساط، اوقدر فرح بولوردی که فیاض قدرتك دوزخنده‌بیله اذواق جناندن مستفید اوله‌جق قدر بر لطف خاصنه مظهر اولمش کبی کورینوردی .

— ٢٥ —

وقتا که اقشام ایرشدی ، پریخان وجودی مستور قاله‌جغیچون البسه‌سنه اعتنایه حاجت کورمیه‌رك طبیعتده نه‌قدر ظرافت وارایسه مستوریتنی آچیقلق قدر خاطر ربا ، انتظامنی پریشانلق قدر کوزل کوسترمکه حصر ایلدی . آرقه‌سنه کومش تمغالریله براق یلدیزلی کیجه‌لری آندیرر ، آچیق‌مائی برجار اورتوندی . چهره‌سنی قپامق ایچون بیاض تلدن برنقاب اختیار ایلدی . اورتوندیکی جارك اوجلرینی ایچ طرفندن قوشاغنه برحالده ایلشدیرمشیدی که خارجدن کورنلر ایچون اندامنك تناسبنی عینیله تصویر ایتمك قابل اولوردی . نقابی اوقدر خفیف ایدی که تنفس ایتدکجه نسیم سحره اوغرامش برك سمن کبی طاغلیویره‌جك ظن اولنوردی .

بوروحانی جاذبه‌لر ، بوعاشقانه طورلرله عادل کرایك اوطه‌سنه کیردی . برمناسب مقام اختیارایتدی . هرطرفنك تناسبنی ، لطافتنی ، وجودینك بیاضلغنی ، صفوتی کوسترمك ایچون صاغ آیاغنی جارندن طیشاری براقدی . صول الینی دیزینك اوزرینه قویدی اوطوردی . برحالده که اوطوردیغی یردن موملرك انعطاف ضیاسیله چهره‌سی تارنکنه وارنجه‌یه

قدر سچیلیردی. آیاغنده کی ظریف برعجم پشماغی پارمقلرینك صورت تشکلنی بیله کوستررٔ الی ایسه بیلکنه قدر بتون بتون آچیقده بولنوردی .

عادل کرای، فوق العاده متمکن برشهزاده اولمغله برابر کنجلکنه منضم اولان مشرب شاعرانه‌سی اقتضاسنجه جاذبهٔ حسنه مقاومت شانندن اولمیان وکوکلنك عنصر ترکیبی ینار طاغلردن آلنمش دینلمکه شایان اولان سینه سوزان محبتدن ایدی . رنك طراوتی هاله‌ده پنبه‌لکنی کوسترن انعطاف ضیا قدر دلفریب برلطافت، جاذبهٔ جمال وزینت اندامی بارقهٔ مهتابدن برالهة‌الجمال تصویری دوکلمش ده سمانك اك رنکین، اك نجم آلود برپارچه‌سنه بورنمش ظن اولنه‌جق قدر نظر ربا بربدیعه ایله قارشیسنده اوطوران پریخانی کورنجه ووجودینك، اللرینك، آیاقلرینك خیالات رسامانه‌ده بیله مثلی مشهود اولمیان تناسبنه دقت ایدنجه پریخانه همان برنظرده پرستش ایدرجه‌سنه مفتون اولدی .

ذاتاً برحسن طبیعت صاحبنه کوره کوزل برجماله محبت وقته محتاج اولور حاللردن دکلدر. ماهیتنده استعداد اولان اجسامه تنور ایچون کونشه برکره مقابل اولمق کفایت ایدر .

عادل کرای ایله پریخان بربریله برطاقم بحثلر، مذاکره‌لر

ایدرلردی . لکن یاری اویقوده ایکن ایشتدکاری سوزه جواب ویرنلر کبی لسانلری ناطقیت ملکه‌سیله سوز سویلر، ذهنلری درك مسموعات اعتباریله مأل آکلاردی.

خیاللری، فکرلری، تمیزلری، وجدانلری ایسه بر برینك تماشای جمالیله بر استغراق صرف عالمنه دوشه‌رك اذواق محبتدن، روحانیت سودادن بشقه برشیله اوغراشمغه وقت بوله‌مزدی .

اویله ایکی سودازدهٔ عفت مزاجك هیچ بری دیکرینك حالندن خبردار اولمقسزین حسن وعشقك جاذبهٔ طاقت کدازیله روح ووجدان کبی بربرنده محو اولمشجه‌سنه کچیردکاری اذواق معصومانه حقیقةً ملکاری خنده‌ریز نشاط ایده‌جك لطائف روحانیه‌دن معدود اولسه روادر .

ایکی اوچ ساعت صکره بربرندن آیرلدیلر . فقط جان بدندن آیریلیر کبی آیرلدیلر . بحثه دائر اولان لقردیلرینك خلاصه‌سی ایسه آکلاشلمز برقاچ کلمه‌ایله پریخان طرفندن اوّلکی تکلیفلرك، عادل کرای طرفندن اوّلکی معذرتلرك تکرارندن عبارت ایدی .

هرکس یتاغنه چکیلنجه ـ اوملاقاته قدر کندینی سودیره بیله‌جکندن امین اولان ـ پریخانك کوکنه ینه

[illegible]

اولمش وکندینی بتون بتون اذواق عشقه تسلیم ایده‌رك آلام عالمی عدم‌آباد نسیانه قدر آتمش ایدی . حیفا که آنك ایچون‌ده بودورهٔ سعادت بش اون دقیقه‌دن زیاده سورمدی.

چونکه شهریارك کندینه محبت واوجهتله بالطبع پریخانه رقابتندن حاصل اوله‌جق نتایجه دائر ذهننه عارض اولان واهمه‌لری دفع ایله اوغراشمقده ایکن بردنبره قادینك بیچاره پریخانه اسناد ایلدیکی صفت سیئه‌یی تخطر ایتدی، شهریارك مذمتلرینی خوف رقابته حمل ایتمك ایستدی ایسه‌ده شاه اسماعیلك اعدامی عموماً پریخاندن بیلدیکی ایچون « انسان قانی ایچمش برمخلوقدن نه‌اومارسك » سوزینی بردرلو خاطرندن چیقاره‌مدی . بیاغی اودنائتده برقادینه میل ایتدیکندن طولایی کوکلنی یرندن قوپاروب‌ده آیاغنك آلتنده ازه‌جك درجه‌لرده کندی کندندن نفرت ایتمکه باشلادی. حتی مجاهدهٔ نفسده اولان قدرت فوق‌العاده‌سی جهتیله ساعتلرجه اوغراشه‌رق پریخانك خیالنی بتون بتون ذهنندن رفع ایلدی ، هیچ اولمزسه رفع ایتمش اولمق اعتقادنده بولندی .

ایرتسی اقشام شهریار، پریخانك یانته کله‌رك تنها ملاقاتنده‌کی مباحثه وحسیاتنك نتیجه‌سنی سؤال ایله « بحثك خلاصه‌سی

اوّلکی مذاکره‌لرك عینیدر. سوزلرندن سزه داڭرده هیچ برشی سزدیرمدی . عجایب مشربلی بر آدم، براز دهامی صیقشدیرملی نه‌یاپملی » جوابنی آلنجه برفرصت ملاقات‌دها اله کچدیکنه حکم ایتمش وفی‌الحقیقه سفر زمانی دها کلمدی ایسه‌ده لازم اولان تدارکاتی اکمال ایچون ممکن اولدیغی قدر سرعتله برقرار ویرلمك مهم اولدیغندن طوتدیره‌رق همان اوکیجه ینه برابرجه ملاقاته کیدلمسنی رأی ایلشیدی . پریخان ایسه بولندیغی بحران ترددن خلاصنه چارهٔ منفرد اولان بورأیده براز استغنادن صکره کویا مجرد خدمت شاهیده قصور ایتمامك مجبوریتیله قبول ایلدی .

پریخان، فکرنده نه‌قدر قوت وارایسه جمله‌سنی تأثرات محبتنه غلبه‌یه صرف ایده‌رك شهریار ایله برابر عادل کرایك مجلسنه کیتدیکی زمان هرطورینه، هر وضعنه اوقدر دقت ایتمش ایدی که بارقهٔ ذکاسی بتون بتون کوزلرینه طوپلانمش دینلسه روا ایدی . فقط عادل کرایك یوزینه دها برنجی باقیشنده پشیمان اولمغه باشلادی .

چونکه عادل کرای، پریخانی کورنجه ـ شدت مفتونیت برحقلی سبب ایله برطرف اولنجه‌ یرینه‌ شدت نفرت بدل اولمق طبیعی بولندیغیچون ـ کوکلنده غلیان ایدن غیظی چهره‌سنده

کوسترمامکه بردرلو مقـدر اوله‌مدی . شهریاردن اولان استکراهنی خفیف خفیف تبسملر، نازك نازك استهزالرله‌ستر ایده‌بیلیردی . فقط نه‌زمان پریخانه توجه ایدرسـه سیماسی جلادینه قارشی یاتان مخلوقلر قدر قورقنج برشکل غریبه کیرردی .

بیچاره قز، بو اوضاعی کوردکجه وجودینك هر ذره‌سی آیری آیری پاره‌لنه‌جك بردرجه‌یه قدر کلمشیدی . کویا که معشوقنك جمالندن آیره‌مدیغی خیاط باصره‌سنك هر بری قزغین برمیل اولور بیننه صاپلانیردی . کویا که طیشـاری آتمغه میدان بوله‌مدیغی کوز یاشلرینك هر دانه‌سی برطمله آتش کسیلیر قلبنه دوکولوردی .

شهریار، کمال شوق ایله بحثی اداره ایلدیکی صره‌ده برقاچ دفعه سوزه قاریشه بیله‌رك آنده‌ده محبته مغلوبیتندن و عادل کرایك توجهنه عرض اشتیاقدن کندینی آله‌مدی. اولکی مجلسـلرك خلافنه اوله‌رق شهریارك تکلیفلرینی تخفیفـه چالشدی. خانزاده ایسه نفرتنی اودرجه‌ایلری کتورمشیدی که بیچاره‌نك بوطور رضا جویانه‌سنه دقت بیله ایتمدی .

عادل کرایك اودقتسزلکنه باقه‌رق شهریارده دائمـا پریخانك سوزینی کسر و اولکی تکلیفلرده اصرار ایدردی.

بحثی آزدیره آزدیره مکالمه‌یی قطع ایده‌جك درجه‌لره کتیردکاری صره‌ده شهریار، ینه لسانی دکیشدیردی، خاطر جویانه برطاقم مکالمه‌لرله عادل کرایی تسکین ایده‌رك مذاکره‌یی ایرتسی کیجه‌یه تعلیق ایلدی .

پریخان، چکدیکی بار آلام آلتنده بتون بتون ازلمش، محو اوله‌جق درجه‌یه کلمش اولدیغی حالده اوطه‌سنه کیرنجه همان چارشبنی، نقابنی آته‌رق یوزی اوستنه یتاغه ییقلدی. بر ایکی ساعتلر هیچ برشی دوشونمکه مقتدر اوله‌مقسزین طویه طویه آغلادی. آنکله‌ده تسکین اضطراب ایده‌مدی. عادل کرایك حالنی دوشونوردی، هر وضعنده مبالاتسزلغه دکل، بیاغی نفرته نیجه بیك دلیل بولوردی . سبب تحری ایدردی، خاطرینه ذره قدر برشی کتیره‌مزدی. شهریارك فسادینه حمل ایتمك استردی، حال بوکه آنك‌ده عادل کرایی کندندن صکره کورمدیکنه ولوکه کورمش اولسون اویله برفسادده بولنمق لازم کلسه کندینی برابر کوتورمکده بوقدر خواهش کوسترمیه‌جکنه، خصوصیله شهریارك اویله برفساده قیام ایتمسی ایچون‌ده برسبب بولنمدیغنه، شهریارك ایسه لزومسز یره هیچ بر شیئه تشبث شانندن اولمدیغنه نظراً آکاده بردرلو امکان ویره‌مزدی . ذهننه امواج دریا

[illegible]

اقشام اولوب ده پریخان، شهریار ایله بولندیغی زمانلردن دها مستور، دها زینتسز برحال ایله اوطه‌سنه کیرنجه عادل کرایك ینه انفعالات قلبیه‌سی بردن بره غلیان ایلدی. بادئ نظرده پریخانك اوقدر زینتسز برطرزده کلسندن ممنون اولمق ایستدی، صکره اوحال ایچون‌ده برقات‌دها غضبی زیاده‌لشمکه باشلادی.

پریخان، هرنه یاپار هرنه سویلرسه کوکلنده قپانمغه یوز طوتمش اولان جریحه‌نك برطرفنی یارمق، تازه‌لمك قبیلندن ایدی. بتون بتون انقطاع الفتله چکدیکی اضطراب دروندن قورتلق ایچون هرچه باد آباد قرار مأیوسانه‌سنی کوزه آله‌رق پریخانك اك نازك، اك ملایم سوزلرینه بیاغی تربیه‌سنه یاقشمیه‌جق وخصوصیله بولندیغی حال ایله هیچ مناسبت آلمیه‌جق درجه‌لرده چرکین مقابله‌لر ایدردی. پریخان، بو حقارتلری آنجق یارم ساعت قدر چکه بیلدی. نهایت بتون بتون صبر وسکوننی غائب ایلیه‌رك وآغلامق میلنه بیك بلا ایله غلبه ایده‌رك شویولده برمجادله‌یه باشلادی:

پریخان ــ صانیرم که بن شمدی‌یه قدر سزه رعایتده قصور ایتمدم. حقمده بومعامله کز نه‌در، برقباحتم وارسه سویلیکز.

عادل ـ ای بن سزه نه‌یاپیورم .

پریخان ــ شو سوز کزدن‌ده نه یاپدیغکزی آکلامیورمیسکز ؟ عادتا حقارت ایدییورسکز .

عادل ـ استغفرالله بن اسیر برآدمم، برشاه همشیره‌سنه حقارت نه‌حدمدز .

پریخان ـ مانع دکل ، حقارته برده استهزا علاوه ایده‌بیلیرسکز . مرد اولانلرك شانی عاجز قادینلره اویله معامله ایتمکدر .

عادل ـ عفو بیوریکز ، بنده کزی سوز سویلمکه مجبور ایدرسکز . صکره بلکه تربیه‌مك خارجنه چیقارم .

پریخان ـ سویلیکز قباحتم نه‌اولیور ، سویلمزسه‌کز مرد دکلسکز .

عادل ـ (براز ترددن صکره) افندمز بنده قان دوکرم ، اما غوغاده دوکرم ، کیزلی اوطه‌لرایچنده دکل .

پریخان، جوابدن عادل کرایك مقصدینه انتقال ایدنجه اللرینی باشنه قویه‌رق وکمال نفرت وحدتله برآه ایده‌رك « شاه اسماعیلی بنم تلف ایتدیردیکمه‌سزی ده‌اینانادیردیلر، یانکزه کلدکجه قارشیکزده بوصودن اوریجی برجیدود طوریور فرض ایدیورسکز ، بکا ایتدیککز حقارتلر

کوکلکزك نفرتندن ایلرو کلیور اویله می؟ اسماعیلی کندی حیاتمی مخاطره‌یه قویدم‌ده بن‌شاه ایتدم. خلق‌بویله شیلرده براز نفوذم، اقتدارم اولدیغنی بیلیرلر، بیچاره‌نك قاتلی بلنمدیکیچون ذهنلرنده اویله برقباحتی بکا اسناد ایتدیلر، یوقسه باللّٰه‌القهار اعدامنده نه‌رأیم وار ایدی، نه‌ده کندینه قصد اولنه‌جغنی ذره قدر تفرس ایده‌بیلمشیدم (شدتله یوزنی آچه‌رق) یوزمده‌کی نقابی حجابمدن اورتلشمیدر صانیورسکز، باقکز! چهره‌مده‌خائن قیافتی، کوزمده جلاد باقیشی، برطرفمده قان لکه‌سی کوره‌بیلیرمیسکز؟ بن کیدرم بوندن صکره یانکزده‌ده کلم. شاهنك قانی ایچن برجانوار سزه کیم بیلیر نه‌لر یاپمز» دیدی، قپویه‌طوغرلدی.

صوك لقردیلرینی سویلرکن ایسه کوزلرندن باران بلا کبی یاشلر دوکولمکه باشلامشیدی. برصورتده‌که حدتله آل آل اولان چهره‌سی اوزرنده آقوب کیدن کریه دانه‌لریله شهابلره غرق اولمش بر شفق بلوطنه بکزه‌مش ایدی.

پریخان، فی‌الحقیقه شاه اسماعیل مسئله‌سنده بیکناه اولدیغندن قلبنده‌کی اطمئنان قوتیله هرسوزی وبلکه هروضعی معصومیتنه بر برهان کسلدی. عادل کرایك نظری

ایسه فهم حقایق ایچون لسان حالك اوقدر طلاقته محتاج اولمدیغندن کوکلنده‌کی شبهه‌لر ، نفرتلر تمامیله امنیته ، ممنونیته انقلاب ایلدی .

پریخانك اویله بر مهارت دل شکارانه ایله نقابی آچیلوب ده عادل کرای ، برقاچ کیجه اوّل پرده آلتندن خیال میال تماشا ایلدیکی مه جمالنی هردرلو حائلدن مجرد اوله‌رق کورنجه کوکلنده‌کی حال ، محبتدن آرزوی پرستش درجه‌لرینه یاقلاشمش ایدی . هله او حال حزین ایله اوطه‌دن چیقمق ایستدیکنی کورنجه بتون بتون اختیاری الندن کتدی . همان اوکنی کسه‌رك « الله عشقنه مرحمت بیورکز ، جرممك نه قدر بیوك اولدیغنی بیلیرم . کوزلرکزدن بغیر حق آقان بر طمله یاش برینه صوك قطره‌سنه وارنجه‌یه قدر قانمی دوکسه‌لر ینه آزدر . لکن نبی خلقك کفتکوسی آلداتمشیدی . مرحمت مذهبنده خطایه جزا اولمز . قباحتمی عفو ایتمه‌دن کیتمك خدا بیلیر نبی اولدیرمکدن بیك قات بتردر » یوللو بر طاقم نیازلره باشلادی .

عادل کرایك بو مرتبه تلاشی تأثر وندامتدن زیاده سودای محبته دلالت ایلدیکندن عادل کرایك آغزندن چیقان هر لقردی پریخانه بر نفخهٔ روح کبی تأثیر ایدردی .

پریخان، بویله هم معشوقنك شبهه‌سنه غلبه ایتمك وهم ده محبتنه اطمئنان حاصل ایلمك کبی کندنجه هر بری دنیالر دکر ایکی موفقیته نائل اولدیغی حالده ینه فوق العاده بر اقدام ایله کندینی ضبط ایده‌رك سرورینی کتم ایله « مسافرسکز، رعایته بورجلی‌یز. آلدانتقده ده سزه قباحت بوله‌مم. چونکه نی ده، خلقك خیالات ومفتریاتی ده تماميله بیلمزسکز، بو حادثه‌یی ده کأن لم یکن حکمنده طوته‌لم » دیدی، ینه بر کوشه‌یه اوطوردی.

بو صره‌ده یالکز اوّلکی حاللرینه کتیردیکی تغیری اونوتمش کبی نقابنی آچیق براقمقدن عبارت ایدی. ینه مکالمه‌یه باشلادیلر. عادل کرایك مفتونیتی بر درجه‌یه وارمشیدی که همان پریخانك هر تکلیفنه موافقتی کوزه آلمق ایستر ایدی. فقط ینه خفیف خفیف مخالفتلردن کری طورمزدی. آکا سبب ایسه هپ پریخاندن آیرلمق مطالعه‌سی ایدی. پریخان ده عادل کرایدن اوقدر ملایمت کوردیکی حالده تکلیفلرینی قبول ایتدیرمکده اصرار ایتمز ایدی که آنك سببی ده عینیله معشوقندن آیریلق قورقوسندن بشقه برشی دکل ایدی.

عادل کرای‌ده پریخان کبی اوقدر دهشتلی، اوقدر جانخراش برمجادله آره‌سنده هم معشوقه‌سنجه اولان شبهه‌سنی دفع ایتمکه وهم‌ده ایتدیکی بربیوك مناسبتسزلکی عفو ایتدیرمکه مقتدر اوله‌بیلدیکی ایچون ایکی دنیاسنده بردن نائل سعادت اولمش درجه‌لرده ممنون ایدی. فقط براملی وارایدی‌که حاصل‌اولمدقجه دنیاده حیاتك برلذتندن مستفید اولمغه امکان تصور ایده‌مزدی. اواملی‌ایسه پریخانه محبتنی قبول ایتدیرمکدن عبارت‌ایدی.

عادل کرای، اك مخاطره‌لی زمانلرده‌حیاتنی قورتارمق ایچون اولومی کوزه آلانلر کبی بو املنی‌ده حاصل ایتمك تمنیسیله برتجربهٔ طالعه قیام‌ایتمکدن چکنمدی. پریخانی تنها اوله‌رق برنجی دفعه‌کوردیکی زمان برمناسبت دوشوروب‌ده کندیسنه ویرمك ایچون ماجرای محبتی حاوی اولان شومنظومه‌یی ترتیب ایلدی:

« صورت منظومه »

مادرله پدر اولوب بهانه   سوق‌ایتدی قضا بنی جهانه
خان زاده ایدم ولادتمده   طوغدم ینه بك قلندرانه

یوکسل که بویك قدر قالیرسك

سعی ایله که بی هنر قالیرسك

کلدی دم رغبت معارف   اولدم نیجه فنه بن ده واقف

هر علمه که صرف دقت ایتدم   بر مشکله اولمدم مصادف

هر هانکی کتابی درس ایدنسه‌م   کویا بن ایدم آکا مؤلف

ادرا که سعیم اولدی یاور   تحقیقمه حافظه‌م مرادف

بر بحثی اونوتمدم جهانده   براصل ایله دوشمدم مخالف

ایلردی فحوله هر کلامم   تعیین مقاصد ومواقف

عرفان ازل مسائلنده   فکرمدی ینه بکا معرّف

تحقیق صفات خالق ایتدم   اسرار ینه اولمدمسه عارف

طورمز ینه اعتلای جاهه   بو بیت ایله سوق ایدردی هاتف:

یوکسل هنرکله قانع اولمه

احسان خدایه مانع اولمه

خان اولدی قریمه بر برادر   چکدی بنی تختنه برابر

اولدی هوس شباب متروك   کلدی یرینه امور کشور

اولمشدی مقلدم جهانده   عدل عمری، عطای جعفر

عزم ایتمشیدم قلمرومده   ترك ایتمامکه خراب بر یر

بر رأیمه بولمدم معارض   بر امرمی وزمدم محقر

دورمده عبادی کبریانك　دلسیر سرور ایدی سراسر
هر کسده کی خندهٔ نشاطك　عکسیله آچاردی دلده کللر
حکممده صفا سورن رعیت　اوصافمی ورد ایدردی یر یر
اما که ینه ایدردی هاتف　کوکلم بو عتاب ایله مکدر:

یوکسل که جهان سفیل و دوندر
رغبت آکا عادتا جنوندر

حرب آچدی عدویه آل عثمان　مردم دیانه کوروندی میدان
اورنك شهامتمدن ایتدم　آت صرتنه نقل مرکز شان
تیر اولمشیدی المده نیزه　بکمزردی کمانه سیف بران
میدانه کیرنجه ظن ایدردم　هر برق بلایی ورد خندان
یانمده قضا طورردی دائم　باشمده اجل دونردی هر آن
طوب اولسه آتلسه باغریمه ارض　اولمزدی ینه کوکل هراسان
جانقورقوسنه دکرمی بر عمر　باقیمی اولور جهانده انسان
کوستردیکم اقتدار و نجدت　ایتمشدی بتون جهانی حیران
حیفا که ینه صدای غیبی　بر بویله مآل ایدردی اتیان:

یوکسل که بونكده فوقی واردر
انسانلغك آیری ذوقی واردر

بختم نه سیاه ایمش که بیلمم　حالمله دکشدی حال عالم

« بنشینم و سر بپیش پایت
برخیزم و جان کنم فدایت »

معهود ماجرادن صکره پریخان، اوطه‌سنه برنجی دفعه اوله‌رق تنها کلدیکی کیجه عادل کرای ده مخصوصاً منظومه‌سنك تبییضیله مشغول بولنمش ایدی. پریخان « اکر محرم دکلسه یازدیغکزی بن ده کوره بیلیرمی‌یم » دینجه عادل کرای « بنم محرم نه‌ایشم اوله‌جق، عالم تنهاییده اماتهٔ زمان ایچون برایکی بیت سویلدم » جوابنی ویردی.

پریخان « ایرانلی ایسه‌کده براز ترکجه‌ده آکلارز، اشعارکزی کورمکه جواز وارمیدر » سوزلریله منظومه‌یی ایستدی. عادل کرای، کاغدی ایکی قات بوکه‌رك « شو نسخه‌سنی افندمز ایچون یازمشیدم، برخالی زمانکزده اوقورسکز » دیدی، تقدیم ایلدی.

پریخان، عادل کرایك کرك اوضاعندن و کرك سوزلرندن شعرك کندیسنه متعلق اولدیغنی بك نظرده تفرس ایلدیکی ایچون او مجلسده اوقومق ایستمدی. آلدی، قوینه قویدی. برزمانلر معتاد اولان صحبتلری تکراردن صکره اوطه‌سنه چکلدی.

شعری اوقوینجه عادل کرایك صحیفهٔ وجدانی تمامیله
مطالعه ایتمش وهر حرفنده کندی محبتنی مندرج کورمش
کبی برامنیتلره ، برسعادتلره مستغرق اولدی . فقط کرك
اوکونه‌قدر سکوتی وکرك برقاچ کیجه اوّلکی معامله‌سی
ایچون عادل کرایی اوزوب‌ده عاشقانه بر انتقام آلمق
هوسندن‌ده کچه‌مدیکیچون شوغریب مقدمه‌لی مکتوبی
یازدی ، طرفداری‌اولان نوتجیلرك بریله‌عادل کرایه‌ارسال
ایلدی :

« صورت مکتوب »

« شعرکزی اوقودم . حرکتکزك نتیجه‌سنی
بیلیورمیسکز؟ سوق‌قضا سزی‌اسیر ایتمش ، ینه‌بوکون قوجه
ایرانه‌حکم‌ایدن برشاه‌عالیشانك سراینده اوطوریورسکز .
میربانکز سزه کندی شهزاده‌لرندن ، اقرباسندن زیاده
رعایت‌ایدییور . سزکله رسمی مقاولاته کیریشمك‌ایستیور .
حرمنی ، همشیره‌سنی امنیت ایدییور ، تنهاجه اوطه‌کزه
کوندرییور . سزایسه اوپادشاهك همشیره‌سنه حرف‌اندازلغه ،
محبت‌پردازلغه قالقشمقدن چکنمیورسکز . مطلقا دوشونمش

ودوشوندیککز حالده البته یقین حاصل ایتمش سکزدرکه بوحرکتك جزاسی قهقهه زندانی دکل ، مزار عدمدر !

بوقدر مخاطره‌لری اختیار ایتدیککزی تصور ایتدکجه، حیرتمدن نه سویلیه جکمی بیلمیورم. فقط نه یالان سویلیه‌یم، سونجمدن ده چیلدیره‌جغم کلیور. دنیاده هیچ برکوکل اولمسه کرکدرکه محبتنه بوندن مؤثر ، بوندن بدیهی دلیل کوسترمش اولسون. کندی تجربه‌لرم میدانده طوریبور. ظن ایدرمیسکزکه یانکزه برنجی دفعه تنها کلدیکم کیجه نقابمك خفتی، جارمك زینتی تصادف قیلندن ایدی ! صانیرمیسکزکه کچن اقشامکی ماجراده نقابمی آچدقدن صکره قپامق خاطریمه کلمدی! برقادینه کوره امکانك نهایتی عد اولنه‌جق درجه‌لرده محبتمه دلیللر کوسترمشیدم ، نظرکزده هیچ برینك حکمی اولمدی . سز ، بکا توجهکزی . نم ایچون نفسکزی مخاطره‌یه القا ایتمکله کوستریبورسکز. بن‌ده سزه اسارت وجدانمی انشاءالله بولکزده اولمك، قوجاغکزده تسلیم جان ایتمکله اثبات ایدرم . هیهات ! عجبا بربیچاره‌یه روح حقیقیسی اولان جانانك قوجاغنده تسلیم جان ایدوب ده موتنده حیاتدن زیاده لذت بولمق نصیب ایده‌جك قدر فلکده انصاف وارمیدر .

آه ! سن نیچون بو مملکتلره دوشدك ! جسم لطیفی نور تجلیدن مخلوق بر ملکك بو قره طوپراقلر ایچنده نه ایشی وار ایدی ، نیم ایچون می کلدك؟ الله عشقنه سویله ! نیم ایچون سه قدومکه نه درلو پیشکشلر ایثار ایده یم؟ جانه جوهر دیمشلر ، فقط سنك کبی بر مهمان عزیزك قدومنه اهدا اولنمق ایچون او جوهرلکده قیمتی یوقدر. باق ! نه قدر دلی دلی سویلنوب طوریبورم یا نه یاپه یم ! محبتك انسانده ادراکمی براقیور؟ دها سکا مالك اوله مدم، المدن قاچیرمق قورقوسیله هلاك اوله جغم. کوکلم سینه مدن آیریلوب ده روحانی مجلسکك ندیملکی خدمتنده بولنمق، روحم بدنمدن چیقوب ده نورانی وجودیکه سایه لك ایتمك ایستیور .

بر نور لطافتسك ، درونکده او قدر حرارت نه در ؟ شعریکك خیالاتنی آتشله می ترکیب ایتدك ، هر حرفی کوکلمه یاپشمش ، جان یاقیقده محبتکله یاریشیور .

هوای محبتکده انفاس عیسی خاصیتیمی واردر، جمالك کوزمدن دور اولدقچه دقیقه ده بر کره هلاك اولیورم ده خیالك نظرمدن کچدکچه وجودمه بر روح دیکر افاضه ایدییور .

آرایش رنکار نکیله تجسم ایتمش نوبهار میسك، عکسك

کوکلمده جلوه‌ساز اولدقجه کوزلرمدن نیسان قطره‌لری کبی کریهٔ مسرت دوکیلیور ، کوکلم ریاض جنت کبی بیک درلو ازهار لطائفله مالا مال اولیور .

محبتك دنیاده الك بیوك برلذت اولدیغنی ایشیدیردم . فقط عذابنده بیله دنیالر دکر بر بشقه لذت اولدیغنی بیلمزدم . نه‌سویله‌یم ، دهانمدن روحلر جوشان اولسه ، قلممدن نورلر جریان ایتسه ینه اذواق وجدانمی تصویره مقتدر اوله‌میه‌جغم . کل کل ، سینه‌می آچ کوکلمه باق ! کورکه عشقك نه‌غریب برکرامته ، نه بیوك براعجازه مالك ایمش . عوالم روحانیه‌نك نه‌قدر اذواقی ، نه‌قدر بدایعی وار ایسه نصل برنقطه‌یه جمع ایتمش ، نصل برلوحه‌یه نقش ایلمش! آه! کل دییورم ، نصل کله‌جکسك ، فلك غدارلقده برطور دیکر ایجاد ایتمش ، عالمی فیوضاتنه غرق ایتمك ایچون یارادلمش برآفتابی برزندان ظلم ایچنده صاقلایور ! ضرری یوق سن روحسك ، ولوکه مستور اول ، آمالك سنی آرایه‌رق آیاغکه کلیر !

ایشته بوکیجه پریخانك کلیور ، ملاقاتده ضروری شهریارده بولنه‌جق . اوف !.. مجلسکه کلدکجه ذهنمده‌کی قاره قاره خولیالر بیله یانمزه تقرب ایتمکه جسارت

ایده‌میورده باشی اوجمزده طو لاشان اوکابوس نه‌در ؟ عجبا بنم هر آننی بر عمره مرجح بیلدیکم اوروحانی اذواق محبتی اویقوده‌می کچیرییورز ؟

برلشدیکمز زمان بحثی قیصه کسه‌لم ، ارکن طاغیله‌لم، شهریارایله مذاکره‌یه ختام‌ویردکدن صکره بن تنها کله‌جکم، ذره کبی آفتاب جمالکه انجذاب ایله کندی کندیمی غائب ایتمك ، نور عالملرینه قارشمق ایچون کله‌جکم .

مکتوبمی کتیرن قوریجی محرممدر ، بو کیجه صباحه قدر سزی او بکلیه‌جك . ساعت بشدن‌صکره آندن بشقه سرای ایچنده آچیق بر کوز ، آیاقده بر وجود قالمز .

یوقسه سن‌ده اوزمان اویورمیسك ؟ اویومه ، بن رؤیامدن هیچ برزمان آیرلمیان مثالکه خیالکدن زیاده مشتاق اولمسه‌م بر دقیقه کوزلریمی قاپامق ایسته‌مزدم ، بتون عمرمی تخیلکه حصر ایدردم . بیلیرمیسك که سنی بر دقیقه‌جق دوشنمك وجودمه ساعتلرجه اویقودن بیك قات زیاده راحت، بیك قات زیاده سکونت بخش ایدییور. فقط رؤیاده مثالك هیچ برزمان کوزمك‌اوکندن آیرلمیان خیالکدن دها جسمانی ، دها روحانی ، حتی دها نورانی، دها وجدانی کورینیورده اویقویه راحت ایتمك ایچون

دکل، سنی ایستدیکم کبی کورمك ، یولکده راحتمی غائب ایتمك ایچون یاتیوردم .

مکتوبمه جواب ایستهمز! یانکه دعوتسز کلمك مزیتنی بکا براقیرسهك بر یخانکی برکره دها احیا ایتمش اولورسك! شعر سویلمکه مقتدر دکلم که سوزکزی تنظیره هوس ایدهیم. معمافیه حرکتم حقیقت حالده جرأتکزه برغریب نظیرهدر. شعرکز، سزی مزار عدمه ایصال ایدهبیلهجکنی مکتوبمك ابتداسنده یازمشیدم . سزایسه ذاتاً کفنی بوینده کزن قهرمانلردن اولدیغکزی فعلیات ایله اثبات ایتمش اولدیغکزدن طبیعی سزك ایچون اولوم پك قورقنج برشی اولهمز. لکن بن شمدی یهقدر برلحظهجق حیات کوردم. اوده التفاتکه مظهر اولدیغم زمانلردر . بو جرأتم بنی اوالتفاتدن محروم ایدهبیلهجکی ایچون دها دنیاسنی یکی آکلامغه باشلادیغی وقت ارتحال ایتمش معصوملر قدر آجینهجق برمصیبته اوغرامغی کوزیمه آلدم . برمزبلهیه کونشك ضیاسی دوشر ، فقط انسانك نظری کوکل بولاندیرمق قورقوسیله تعلق ایتمك ایستهمز . سز صورتده کونش، سیرتده انسان دکلمیسکز ؟ قادینلره لایق اولمیهجق یولده عرض ایتدیکم اشتیاقلردن احتمال که .. آه احتمال که ..

استکراه ایدرسکز نه‌یاپه‌یم ! ریایی عرض محبتدن دها فنا بولدم، مادام که حالی هر نه‌وقت اولسه سویایه‌جکم قباحتمی برمدتجك پردهٔ ریا آلتنده صاقلامق طبیعی هم سنك ، هم بنم قدرمزه مغایر اولور .

حرکتم نفرتنکی دعوت ایدرسه هلاك اولورم. حال بوکه دردیمی عرض ایتمامش اولسه‌م ینه هلاك اوله‌جغم . ایکی درلو اولوم آره‌سنده قالمش بر بیچاره‌نك حیاتنی قورتارمق اوفاجق بر نظر التفاتکزه محتاجدر . باقی : بیلمم نه‌سحر ایتدك ...

« رسیده کار بجایی که کفر اکرنبود
ترا پرستم وکفتم خدای من اینست » پریخان

عادل کرای، مکتوبی آلنجه مقدمه‌سنی بیك درلو اولوم عذابلری ایچنده بیتیره‌بیلدی . ذهننه عارض اولان وله ، کوکلنی استیلا ایدن خلجان ایله اوطه‌نك بر طرفنه ییغیله‌رق ساعتلرجه وجودینك برجزؤنی تحریکه مقتدر اوله‌مدی . نهایت چکدیکی اذالردن قورتلمق ایچون زهر ایچمك ایستیان خسته‌لر کبی حیات وآلام حیاتنك ختامنی تسریع ایدر امیدیله کاغدی بر کره دها النه آلدی ، آشاغیلرینی اوقومغه باشلادی . بردن بره کوزلرینه اینانمق

ایستمدی ، تکرار تکرار مطالعه ایتدی . ذهننك ادراك معـانیدن عجزینه حکم ایتمك ایستدی . اویله برمقدمه‌دن بویله برنتیجـه‌نك ظهوری نظرنده مزاردن ریاض جنتی تماشا ایتمك قبیلندن اولدیغی ایچون بوعالمك احوالندن خارج برنعمت کبی کورینوردی .

مکتوبی یکرمی اوتوز کره اوقودی . هر کلمه‌سـنك حاوی اولدیغی معنایه آیری آیری دقتلر ایتدی . عقلی صحیحاً پریخانك عرض محبت ایلدیکنه حکم ایدردی . فقط بر درلو کوکلی امین اولمق ایسته‌مزدی . مالك اولدیغی اومشرب شـاعرانه ، اوقابلیت محبتله برابر ینـه علاقه‌یی ارککلره مخصـوص عد ایتمك ، قادینلری یالکز سـولمك ایچون یارادلمشدر قیاس ایلمك ایسترده .

ضـعف قلبك برنوعی‌ده بر بختیارلغه تفـاوت امل قورقوسـیله اعتماد ایده‌مامکدر . ایشـته عادل کرایك بوترددلری‌ده هب اوضعف قلب اقتضاسندن ایدی . فقط پریخان کبی حقیقت قدر کوزل بر وجوددن یالان صادر اوله‌بیله‌جکنه ذهننده بردرلو احتمال ویرمدیکندن دوشونه دوشـونه نائل اولدیغی حسن قبوله تمامیله اعتماد ایلدی . سعادتنك درجه‌سنی لایقیله تقدیر ایتدی . اقشام اولنجه‌یه

قدر کچیردیکی زمان، طبیعتك فوقنده عد اولنه‌جق بر طاقم
اشواق ایله مالا مال ایدی . کویا که حسن کبی نورلر ایچنده
طورر ، عشق کبی روحلر آره‌سنده کزردی . نظرنده
بولندیغی غربت ، وطن قدر سویملی ، دوشدیکی اسارت
حریت قدر جاذبه‌لی کورینوردی .

— ۲۷ —

وقتا که اقشام اولدی وشهریار ایله برابر عقد ایدیلان
مجلس هر طرف بر برینك فکرینه ممکن اولدیغی قدر متمایل
کوروندیکی ایچون بحثی اوزاتمغه احتیاج قالمدیغندن ـ همان
برایکی ساعت ایچنده طاغلدی . عادل کرای، اوطه‌سنك
کوشه‌سنه چکیله‌رك وکوزلرینی قپویه دیکه‌رك هلال عید
بکلر کبی وقف انتظار اولمشیدی .
آره‌دن بر بچق ساعت کچر کچمز قارشیدن پریخان
ظهور ایلدی . عادل کرایك بتون بتون مأمولنه مغایر
اوله‌رق جاری‌ده ، نقابی‌ده سیاه ایدی . بورنك هائل ایسه
عادل کرایه صباح العید امل بیلدیکی اوزمان وصالی بردور
ماتم شکلنده کوستردی . فقط پریخان اوطه‌یه کیروب‌ده
قپویی قپاینجه همان اوزرنده بولنان ستره‌لری آتدی . یوقاردن

آشاغی کیندیکی بیاض اباسلرله ظلمتدن صیرلمش‌ده نور ایچنده قالمش ابرسحر کبی آغرآغر یوریه‌رك یاپراقلرندن تجرد ایتمش‌ده چیچکلره غرق اولمش نهال سمن کبی نازلی نازلی خرامان اوله‌رق کلدی، عادل کرایك یاننه اوطوردی.

عادل کرایك صاری‌یه مائل اولان نورانی چهره‌سیله پریخانك صاف بیاض جمالی، بعض کره آچیق هوالی صباحلرده بربریله امتحان لطافته قالقیشیر کبی بری طلوع ایتمش ایکن بری غروب ایتمیان شمس ایله قمرك برمنظره‌ده طوریشنی آندیریردی.

کیجه آیك اون آلتیسنه مصادف اوله‌رق مهتاب، اوطه‌نك پنجره‌لرندن داخله طوغری برسیلاب نور آقیدیر، نسیم پنجره‌نك پرده‌لرینی اهتزازه کتیردکجه انعطاف ضیاده حاصل اولان تغیرلردن او سیلاب نور تموجه کلمش کبی کورینوردی. اوطه‌نك خارجنده‌کی باغچه‌یه دوکیلان ضیادن شبنم دانه‌لرینك هر بری برطمله نور کسیله‌رك طفل طبیعت، اومسیرهٔ صفاده طوپلایه بیلدیکی قدر آتش بوجکلریله معصومانه برشهر آیین اجرا ایدیبورظن اولنوردی. بهارك فیضیله باغچه‌ده‌کی کللرك طبیعتك فوقنده کورینه‌جك قدر کثرتنه باقیلنجه ایران خیالاتنه مبتلا اولان برشاعر ایچون.

صبر وطاقتسز چیقوب برکل دخی پیدا ایدر
خنده صیغمز غنجه‌نك کویا لب خندانه

تصورینی عالم خیالدن جهان مثاله چیقمش فرض ایتمك قابل ایدی .

کویا که بخشایش قدرت ، بویله پریلر نزهتکاهی دینیله‌جك قدر لطیف برمکان ایله ملکلر سور سروری عد اولنه‌جق قدر روحپرور برزمانی اوایکی عاشقك الفت معصومانه‌سنه برقاندها لطافت ویرمك ایچون عالم طبیعته احسان ایلمشیدی .

پریخان ایله عادل کرای ، هیچ برلقردی سویلمکه مقتدر اولمقسزین دقیقه‌لرجه بربرینك حسننده محو اولمشجه‌سنه بربرینی تماشا ایتدکدن صکره پریخان ، چفته خلقه‌سیله کیوانك کوزللکنی تصویر ایتمك ایسترمش کبی ایکی قوللریله عادل کرایك چهره‌سنی صاردی ، وجدانی برصحبت شوق وغرامه باشلادیلر .

بویله رنك وبوی عصمتله مستور اولان مجالس محبتك احوالنی ایضاحه قالقشمق برغنجه‌یی نفسله آچمغه چالیشوب ده صولدیرمق قبیلندن اوله‌جغیچون بوایکی عاشق عفت‌پرورك

اوبزم صفاده حصه‌یاب اولدقلری لطائف محبتی تعیین ایتمکه اصحاب مطالعه‌نك خیالنی توكیل ایلدك .

یالکز شوراسنك بیانی لازمدرکه مجلسك مباحثاتی یالکز اذواق عشقه انحصار ایتمدی ، ایکی عاشق برزمانلر بربرینك طویه طویه تماشای جمالندن ، برزمانلرده وجدانلرنده‌که حسیاتك تعاطیٔ آثارندن مستفید اولدقدن صکره حالك روحانیتی ، محبتك انوار لطائفی آغر آغر چکیله‌رك استقبال دیدیکمز لیلهٔ یلدای دهشت ، هردرلو ظلمتی ، هردرلو مهالکیله نظر ابتصار اوکنده تجسم ایتمکه باشلادی .

عادل کرایك اسارتی ، پریخانك اسارتدن دها مقید اولان موقعنی برلسان حزن‌وتأثرله تصویر ایده‌رك واثنای مباحثه‌ده هربری کوکلندن برامل ، لساننددن برسوز قاچیره‌رق صحبتی صورت مشروعه‌ده وصالك چاره‌سنه انتقال ایتدیردیلر .

عادل کرای ، اوبابده برتدبیر بوله بیلمکدن عجزینی بیان ایدنجه پریخان « حقکز وار حیفاکه اسیرسکز ، الکزده قدرت یوق! غریبسکز بورانك حالنه وقوفکز ناقص! قادین آغزینه یاقشمزسه‌ده بربرمزدن کتم ایده‌جك

برسرمز قالمدی . بن دوشوندیکم تدبیری سویلیه‌یم: یارین آقشام سزه‌شهریاری حمزه ایله برابر کوندریرم . حمزه‌یه‌ده ایمـا ایله بعض شـیلر آکلادیرم ، مکالمه‌یی اوزاتمیکز ، دولته امنیت کلمك ایچون بنی نکاح ایله ایستیکز ، اقتداریمه اعتمادلری بك زیاده‌در هم موافقت ایدرلر ، هم ده برادریکزی آلیقویمق ، یاخودیانکزده اوردویه کوندرمك کبی تکلیفلرك هبسـندن ال چکرلر » دیجه عادل کرای ، حیران حیران پریخانك یوزینه باقه‌رق شومحاوره‌یه باشلادی :

عادل کرای ـ نه‌سویلیورسکز ؟ دیمك سزك حقیقت حالدن هیچ خبریکز یوق . امازه‌دن‌ده خبریکز اوله‌جق . سز اومکالمه‌لره جدی نظریله‌می‌باقیورسکز ؟ بنی کرچکدن ایران ایله اتفاق ایدر ، کرچکدن خلیفه‌یه ، خانه عصیان ایدرمی قیاس ایلیورسکز ؟

پریخـان ـ جدی دکلسـه اومحاوره‌یی آچمغه نه‌لزوم وار ایدی ؟ راحتـده ایدیکز ، اذیتده دکلدیکز که دفع بلا ایچون بویله برتدبیره قیـام لازم کلسون . اسـارتدن قورتلمق فکرنده اولسه کز یالان سویلمکی واسطه‌ایده‌جك قدر قورقاقلغی سزدن مأمول ایتمم .

عادل ـ هیچ بریسی دکل ، شهریار کندی کندینه اویله برمکالمه تصور ایتمش ، وقوعنی شاهه سویلمش سزده

مأمور اولنجه یالانه اشتراك ایتمسهم رذیل اوله جغنی، بلکه اعدام اوله جغنی دوشـونمش کلدی، آغـلادی ، فریاد ایلدی ، کوکلم خیانتنی میدانه چیقارمغه قائل اولمدی .

پریخـان ـ ذهنمه برحاللر کلیور ! واهمـهم تجسم ایدییورده جادی کبی کوزمك اوکنده طولاشـیور !.. شهریارك سـببسز هیچ برشیئه تشبث ایتدیکی یوغـدی ، نه لزوم کورمش که کندینی اویله برمخاطره یه دوشورمش .

عادل ـ کندنجه لزوم وار ایمش !

پریخان ـ نصل لزوم ؟

عادل ـ بمله هرزمان کورشمسی اقتضـا ایدرمش . آکاده بویالاندن بشقه برچاره دوشونه مامش .

پریخـان ـ سزکله نیچون هرزمان کورشمسی اقتضـا ایده جك ؟

عادل ـ نی سوییورمش ده آنك ایچون .

سوز ، بورایه کلنجه پریخان مأیوسانه برفریاد ایده رك ایکی الیله باشنی صیقدی . مجنون مجنون اوطه نك اطرافنی طولاشمغه باشلادی. برخیلی زمانلر بوحرکت قسریه ایله کزندکدن صـکره کلدی ، اللرینی عادل کرایك دیزلرینه طیادی « بکا ویردیکك خبرك نه اولدیغنی بیلیورمیسـك ؟

اولوم مژده‌لری ویردك !.. قارینك نه‌قدر ملعنته ، نه‌قدر
خنزیرلکه قابلیتی اولدیغنی دوشونه‌مزسك ! ایکی ساعتلك
ذوق شهوانیسی ایچون بتون دنیایی فدا ایدر . حالمزدن
ذره قدر خبر آلیرسه بتدیکمز کوندر . باکه اولدرمکه ،
قانمزی ایچمکله بیله قناعت ایده‌مز!.. شوسرایك ایچنده
براز نفوذم وار ، بن شهزاده ، او برفقیر قزی‌ایکن حیثیتمی
بیله چکه‌میور ، شمدی کندیسنه رقیب ، هم‌ده غالب رقیب
اولدیغمی کوررسه قودیرمش کوپکلر کبی کندی کندینی
یر !. اوف !.. آدیمی‌ده رقیب غالب قویدم سویله ! الله
عشقنه سویله ! آنی سومیورسك یا ؟.. سورسه‌ك بیله بنی
دها زیاده سورسك دکلمی ؟.. » یوللو سویلنمکه باشلادی .
عادل کرای ، پریخانك هرعباره‌سی برقاچ دقیقه کریهٔ یأس
ایله انقطاع ایدن سوزلرینی بهت صرف ایچنده دیکلردی .
لقردی محبت مسئله‌سنه کلنجه بردنبره وجدانی غلیان
ایتدی ، وجودی سراپا آتش حدت کسلدی « دنیاده
هیچ انصافك یوقمیدرکه کندیکی اویله برجادی‌یه قیاس
ایدرسك ! انسان نه‌قدر طبیعتسز اولسه بیلانی‌ده سومك
احتمالی وارمیدر ؟.. بنم کوکلدن اوقدر آلچقلغی نیچون
مأمول ایتدك » یوللو پریخانه کوره اك بیوك التفاتلردن .

بیك‌قات قیمتلی براز ستملر ایراد ایتدکدن‌صکره « شمدی تلاش ایتمکدن برنتیجه حاصل اولمز . باش باشه ویره‌لم‌ده چاره‌مزی دوشونه‌لم . ایکی فکر اتحاد ایدرسه بردنیا ایله اوغراشه‌بیلیر » سوزی‌ایله مقابله ایلدی .

برقاچ ساعت مذاکره‌دن‌صکره پریخان ، عادل کرایك یاننده عسکر کوتورمامك فکرنده ثبات ایتمسنی ، فقط غازی کرای قهقهه‌دن چیقارلمق وخانلقله برخدمتده قوللانلمق شرطیله ایرانده براقمغه موافقتله برابر شهریاری اغفالده دخی دوام ایلسنی ، پریخانك‌ده اوزدو ایله کیدرك کندی ایله برابر عثمانلی طرفنه کچمسنی بررأی سالم صورتنده بیان ایلدی ایسه‌ده عادل کرای « ذاتاً بریکی خیینه‌نك تکلیفی ، بمله عثمانلی‌ملکنه برابر کچمکدر. صکره آنك النده نصل قورتیله بیلیرز ؟ » دیمکله برقاچ دقیقه‌لر فکر خفیسنی کشفه چالیشیرجه‌سنه عادل کرایك یوزینه دقت ایتدکدن صکره پریخان « سزه برشی سویلسه‌م خائنلکه حمل ایتمزسکزیا » دیوب‌ده عادل کرایدن « الله عشقنه شوتکدیری براق ، جانمه قصد ایتدك ایسه‌هردقیقه‌ده برکره اولدیرمك مرحمته مطابق دکلدر » جوابنی آلنجه « والله تعریض مقصدیله سویلمدم ، بنی دیکله‌یکز ، ینه

اوّلکی یمینی تکرار ایدرم ، بنم اسماعیل ثانی مسئله‌سنده صنعم ، خبرم یوق ایدی. فقط خاندانمك بقاسندن امین دکلم ، حتی نه یالان سویلیه‌یم بقاسنی‌ده ایسته‌مم . شاه ، علیل برشی. بوقاری ، ارواح خبیثه کبی عروقنه ، اعصابنه کیرمش نه‌امر ایدرسه آنی یاپدیریور . بن بوراده اولمسه‌م ایرانده ذوقی ایچون قان دریالری ، آتش طوفانلری پیدا ایدر . حمزه‌نك شجاعتنه ، قهرمانلغکزا ایچون سزه اولان مفتونیتنه باقمیکز ، والده‌سندن بتردر . ملك آنك النه قالیرسه قیرلمزده ، طاغلرمزده برچادر دیرکنه مقابل بیك مزار طاشی بولنور . عرضه تسلطدن اوتانمز ، جان یاقمقدن اوصانمز ، برغریب جانواردر . عباس ، درت یاشنده برچوجوق ، خانلر ایچنده نه‌قدر قان قوقوسیله بسلنور ، شهید مسلوباتیله چکنیر کشتنی موجود ایسه اطرافنه طوپلانمشلر ، اللرنده اومعصومی سپر لعنت ایدوب ده جانلری بدندن ، بدنلری ستر عورت ایده‌جك پیرهندن عریان براقمق ، جنکیزك دورینی اعاده ایتمك ایستیورلر . اهالی ، جمله‌سندن وحتی سایه‌لرنده کندی حیاتلرندن بیزار اولمش . برکیمسه‌یه برکوتولك ایتمدم ، هرکسك بردرجه‌یه قدر توجهنه نائلم . دایم شمخاللك طرفدارلری دائما امرمه

منتظر طوریور . محرم برچوق آدملرم وار ، فقط هم محرم ، هم کارکذار کیمسه‌یه مالك دکلم . اکر اویله برواسطه‌م اولسه شمدی بودولتی تقلیبه مقتدرم . صفوی اولادینك عمومنی طوتار ، جانلرینه قصد اولنمامق شرطیله یا استانبوله، یاقریمه کوندریرز. سزك شاهلغکزی‌ده اعلان ایدرز . هم خاندان عثمانی ایله آره‌ده‌کی اختلاف قالقار ، هم خلق بونلرك شرندن امین اولور، هم بز بختیار اولورز ، هم‌ده نه یالان سویله‌یم ، بن‌ده شهریاردن سنی سومکه جسارت ایتدیکی ایچون ایستدیکم کبی برانتقام آلیرم » یوللو ایضاح مرام ایلدی .

بوتصور، عادله بادیٔ نظرده خولیا قبیلندن کوروندی. فقط خولیا ایسه‌ده طاتلی برخولیا اولدیغندن بتون بتون رد ایتمك ایستمدی ، شوصورتله بحثه باشلادی :

عادل ـ شهزاده بایزید وقعه‌سنی تخطر ایتمیورسکز .

پریخان ـ سز شهزاده بایزید ایشنی تقلیب دولت تشبثنه قالقشدیغندن بیلیرسکز اما ایرانده اعتقاد اویله دکلدر . بایزیدی استانبولك طلبی اوزرینه افنا ایتدیلر اعتقادنده‌یز . طوغریسی‌ده بواولسه کرکدر . چونکه شهزاده ارتحال

عادل کرای ـ بنم مزاجم براز غلیظدر، برشی سویلسه‌م طارلمزسك‌یا ! خاندانکه نصل قیه بیلیورسك ؟

پریخان ـ خاندانمك نه‌سنه نصل قیه‌جغم ! سوزلرمه دقت ایتمدك ، شمدی بنی ینه اقربا خائنلکی تهمتی‌التنده‌می کورمك ایستیورسك ، بنم دایم شمخال اولدیغنی بیلمیورمیسك ؟

عادل کرای ـ بیلیورم ، فقط شمخالدن بشقه اقرباك یوقمیدر ، اوراسنی آکلامیورم .

پریخان ـ بشقه اقربام اولمسیدی اسماعیلك تخت سلطنته کلسیچون برقادین ایکن جانمی مخاطره‌یه آتمغه نه‌دن مجبور اولوردم . آنك سنیلك دعواسندن بشقه سائر قرداشلرمدن نه فرقی وار ایدی ؟ خانزاده‌م ! حالامی آکلایه‌مدك ، بن سنی‌یم ، تربیه‌می والده‌مدن ، دایمدن کوردم .

محاوره‌نك نتیجه‌سی ایسه عادل کرای ایچون پریخانك برأینه مخالفت ، قلبنه ملکه کلمش برالهامه اعتماد ایتامك قیلندن اولمشیدی .

ایکی مبتلا ، خیاللرینی برقرار جدی صورتنه تحویل ایلدکدن صکره تشبثلرینه محرم وکار آشنا برواسطه تدارکی

مطالعه‌سنه صرف ذهن ایتدیلر . پریخان هیچ کیمسه‌یی بوله‌مدی . عادل کرای ، جزمینك جلبنی تصور ایلدی .

اصحاب ذکانك مشاوراتنده رأیدن رأی تولد ایلك طبیعی اولدیغندن جزمینك جلبنی دوشوندکلری صره‌ده آکا کوندریله‌جك آدمك کیزلی ویا آشکاره ارسالی شقلرینی مقایسه ایلدیلر . آشکاره یعنی شهریار ایله شاهك معلوماتی منضم اوله‌رق کوندرلمسی طرفنی ترجیح ایتدیلر . بوکا بهانه اولمق ایچون عادل کرای طرفندن برمناسب آدم ارسالی وآکاده ایراندن بردیکرینك ترفیقیله قریمك حال حاضرینی اوکرنمکه حصول مقصد ایچون لزوم کوسترمك رأینده بولندیلر .

پریخان، بومناسبتله شمخالدن‌ده معلومات آله بیله‌جکنه اعتماد کوستردی. عادل کرایك کندیله برابر اسیراولانلر ایچنده محرمانه قوللانه‌جغی برایکی تاتار اولدیغی کبی ظاهرده شهریارك ، حقیقتده پریخانك منسوبلرندن صادق اسمنده برطاغستانلی وار ایدی که پریخان، کندیسنه هرحالنی امنیت ایله سویلیه‌بیلیردی، آنکله عادل کرایك یتیملکدن پرورده ایده‌رك انسان آره‌سنه قاریشدیردیغی ابراهیم اسمنده بربنده‌سنك ارسالنه قرار ویردیلر .

مذاکره‌لرینك نتایجندن برقرار دها حصول بولمشیدی که کندیلرنجه ایشك الك مشكل ، الك جانخراشی ایدی . اوده آدملری کیدوب کلنجه‌یه قدر شهریارك شرندن تماميله تحفظه مدار اولمق ایچون ممکن اولدیغی قدر آز برلشمك وفقط مکالمات روحانیه‌لرینه انقطاع کلمامك اوزره هرکون بر مکتوب ایله احوال وجدانیه‌لرینی بربرینه تصویر ایتمکدن عبارت ایدی . ایکیسی‌ده حفظ حیات ایچون عملیات جراحیه‌یه ایستر ایستمز رضا ویره‌ن بیچاره‌لر کبی کمال حرمان ایله بوقراره موافقت ایلدیلر .

ایرتسی کیجه شهریار ایله برلشدیلر ، هرنه رأی ایتدیلرسه قبول ایتدیردیلر . غازی کرایه خانلق تکلیفی ایله آدم کوندردیلر . صادق‌ایله ابراهیمی پریخان طرفندن شمخاله‌رسمی بعض هدایا شایعه‌سیله حدوده سوق ایتدیلر . پریخان دایسنه ، عادل کرای عثمان پاشایه خفی بر مکتوب یازه‌رق ایکیسنی‌ده ایرانلیلر نظرنده ابراهیمدن دها امین اولدیغی ایچون صادقه تسلیم ایتدیلر .

پریخانك مکتوبی یالکز شمخالدن کندی امرینه مخالفت ایتاملرینك ایرانده‌کی آدملرینه تأکید اولنمسی طلبندن عبارت ایدی . عادل کرای ، کاغدنده درایت

وامنیتی جامع بر آدمه مالك اولسه ایرانجه برمسئلهٔ داخلیه چیقاره‌بیله‌جکنی واهلیتی جهتیله جزمی بربهانه بولنوب‌ده یاننه کوندریلورسه حصول مقصده پك زیاده امید وار اولدیغنی بیان ایلمشیدی .

بوتشبثدن صکره عادل کرای ایله پریخان هفته‌ده ، اون کونده برکره آنجق تنها برلشیرلر وسائر کونلرده آشاغیده نمونه اوله‌رق برقاچنك صورتی یازیلان مکتوبلرله تسکین اشتیاق وادامهٔ نشاط ایدرلردی .

عادل کرایدن پریخانه

فراقك بوقدر شدید برعذاب ، انتظارك بوقدر دلسوز برآتش اولدیغنی بیلمزدم !.. کوزلرم تماشای جمالکدن دوراوله‌لی سکز کون اولمدی ، وجودم سکسان سنه مزارلرده قالمش‌ده بتون بتون محو اولمغه یوزطوتمش میتلرده بکزییور . آینه‌ده‌کی عکسمه باقدقجه کندی کندمدن قورقیورم . هیهات ! بوحال ایله بکا نصل محبتك دوام ایده‌جك ! محبتك بندن انقطاع ایدرسه بن نصل یاشایه‌جغم ! کوکل بردرلو مواصلت زمانلرینك معین برفاصله ایله محدود اولدیغنی ایستمیور . ولو بردقیقه ایله تحدید اولنسون اودقیقه انسانه حیاتندن اوزون کورینیور !.

ضرری یوق ، اولورم !.. سنك ایچون اوله‌جك دكلمی‌یم! سنك ایچون اولمك عندمده عمر ابدی‌یه مرجحدر. لكن فراقه!.. آه اوظالم فراقه ! نه‌یاپالم حیاتم فراق ایچنده كچیور. اولسه‌م ینه فراقكه دوشه‌جكم ! فی‌الحقیقه موت ، هجران كبی عمره سورمیه‌جك. فقط هجران ابدی‌یی دعوت ایده‌جك!.. هجران ابدی!.. نه‌جانكدازلقردی! نه‌مدهش تصور !

عجبا اك قدرتلی جباره ایله اك عاجز ضعفایی همحال ایدوب‌ده نظر حكمت اوكنده عدالت مطلقه‌یه بر برهان بدیهی كوسترن قره طپراق ، اوعدالت مطلقه حرمتنه اولسون اش یارادلمش ایكی روحك الی‌الابد وصالنه حائل اولمقدن چكنمزمی !..

هجران ابدی !. نه‌اولمیه‌جق واهمه ! نه كولنج خیال !

عجبا احوالی كندی كبی فانی ، اوقاتی دوری كبی محدود اولان دنیای دنینك یالكز هجرانندەمی ابدیت حاصل اوله‌جق!.. خلاق كریمك قوللرینه نزهتكاه مرحمتی اولان عالم آخرتده وصال عاشقانه‌دن بیوك نه مكافاتی واردركه محبت كبی اللهك اعز الطافی دنیایه منحصر اولسون‌ده عمر ابدی هجران ایچنده كذار ایلسون . آه !

[illegible]

جزاسنی چکه‌یم ؟ حالمی دوشوندکجه قاز، باشمه بردرجه
حرارتله صعودایدییورکه بینم اریبوب ده یرلره دوکوله‌جك
ظن ایدییورم . بیلمم سنك محبتکه لایق اوله‌جق قدر
قیمتدار برشی دکلسه‌م آنك هوساتنه شایان اوله‌جق قدرده
آلچقمی‌یم ! سبحان الله !.. عاشق اولدرمش محبتلر چوق
کوردم، فقط محبتك معشوق اولدیرن نوعنی هیچ ایشتمامشیدم.
ظاهر فلك اوبلایی‌ده بنم ایچون صاقلامش !

آره‌مزده سکسان آدیم مسافه یوق ، بنده بوقدر
اشتیاق، سنده اودرجه مرحمت وارده ینه بربرمزی سکز
کونده اولسون کوره‌میورز . کوره‌میورز دکل، کندی
اختیارمزله کوره‌میورز . هجرانك بونوعی‌ده چکیلیر
اذیتلردنمیدر ؟

نه‌یالان سویله‌یم ، بن بوحاله طاقت کتیره‌میه‌جکم.
جادینك برهوسی ایچون اختیاری برحسرت ایچنده اولملکی
بردرلو کوکلم قبول ایتمیور. ایلك کوردیکم زمان کندیسنه
طوغریدن طوغری‌یه نفرتمی بیان ایده‌جکم ، بندن فارغ
اولسون . خبیثه ، وصالکه مانع اولدقجه بنم حیاتمدن
یاشیور ، بکا مخصوص اولان اذواق محبتی غصب ایتمش
آنکله اکلنیور قیاس ایدییورم . مرحمت ایت !.. بواقشام

[illegible]

اوفاجق برتأثیری کوکلمه‌کی خیالکدن قیمتدار بیله جکمده شبهه‌می ایدرسك !..

یاهله ! وجودکه برازضعف عارض اولمغله نه‌اوله‌جق، حسنکه زوالی ترتب ایده‌جك !.. مهتاب بوقدر شکللره کیرییور ، هانکیسنده لطافته خلل کلدیکنی کوردك !

هایدی بواستغنا که‌ده قاتلانه‌یم ، مقصدك ستم اولسه بیله آنی‌ده بربیوك التفات عد ایده‌یم ! اوموت کبی، هجران ابدی کبی هائل هائل سوزلریکه نصل طـاقت کلیر ، بکا آجیمزسه‌ك کندیکه‌ده آجیمزمیسك ؟ تشأمدن کیم نه‌فائده کورمش ، طـوتالم که فائده‌سی اولمـدیغی کبی ضرری‌ده اولمسـون ، قلبه ویرمسی طبیعی اولان بیهوده اذیتـلرینی اختیار ایتمکده نه‌لطافت واردر ؟..

الله کوسترمسون سکا برحال اولورسه بنم صاغ قالمقلغمه احتمال وارمیدر ؟ ولو مزارمی آییرسونلر ، فلکك پنجه‌سی بیله کوکللرمزی بربرندن قوپاره‌مز .

خیـال ایله ، یازی ایله ا کلندیککی کندك اعـتراف ایدییورسك، اوحالده برقاچ کونلك تحسردن اوقدر شکایته حق بوله‌بیلیرمیسك !

هجرانی بز کندیمز اختیار ایتدکسه اختیارمز قلبمزك

[illegible]

[illegible]

[illegible]

پریخان، بوصورتله فرصت دوشوردکجه یانته کیدرك ، فرصت بوله‌مدقجه مخابره‌سنده دوام ایده‌رك عادل کرایی مقتدر اوله‌بیلدیکی قدر تسکین‌ایدر وآنی تسکین‌ایده‌بیلمك فرحیله کندی‌ده اولدقجه سکونت بولوردی . کیده کیده سیرکجه کورشمك مشقتنه‌ده ، شروانه کوندردکلری آدملرك انتظار ورودینه‌ده آلشدیلر . اولدقجه راحت برزمان کچیرمکه باشلادیلر . یالکز بودورهٔ ترقب ایچنده ایکیسنك‌ده راحتنی ایکی حادثه برقاچ کونلر اخلال ایده‌بیلمشیدی .

— ۲۸ —

بوحادثه‌لرك بری غازی کرای وقعه‌سیدر . عادل کرای ایله پریخان وشهریارك صوك قراری‌اجرا اولندیغی صره‌ده قریمه کیتمامك وایرانده آرزو ایتدیکی کبی بر مسندده بولنمق شرطلرینی قبول ایدرسه قهقهه‌دن تخلیصنه امکان اولدیغنی بعض معتبر خانلر ، شاهك امری اوزرینه متعدد مکتوبلرله غازی کرایه بیان ایتمشلردی . بوتکلیف ، خانزاده‌نك حمیت‌وطنپرورانه ووقارشاهانه‌سنه‌طوقوندیغندن

ومسئله‌نك خفایاسنه قطعاً معلوماتی اولمدیغندن کلان مکتوبلرك كافه‌سنه بردن آثار بلیغانه‌سندن اولان

تابوده غم وشادی وحرمان بوده
زین کونه کذشته تا که دوران بوده
ما تجربه کردیم که در ملك شما
راحت همه درقلعه وزندان بوده

رباعیٔ متهکمانه‌سیله مقابله ایلدی .

بوجواب شدیدك دغدغه‌سی سرای شاهی‌یه قدر یتشمکله شهریار ، همان برکیجه پریخانی یاننه آله‌رق عادل کرایك مجلسنه چیقه کلدی . وایران دولتنی بویله برحقارته اوغراتدیغی ایچون خانزاده‌یه اوزون اوزادی برطاقم تعریضلره وتعداد نعمت یولنده برچوق‌زوز کلکلره ابتدار ایلدی .

پریخان، مقابله ایتمك ایستردی. فقط سویلیه‌جك برقوتلی سوز بوله‌مزدی. بوله‌بیلدیکی مطالعه‌لری سویلمكده کندینه مناسبت آلمزدی . فقط عادل کرای آکا احتیاج براقمدی « قرداشمده بنم کبی برشهزاده ایکن بورایه کلنجیه‌دك بکا نه‌قدر ملایمت کوستردیکنز ایسه آکا اوقدر شدتله معامله

[illegible]

خطا بزم طرفده‌در. فقط رباعینك حاوی اولدیغی حقارتده ایدیلان یا کلشلق ایچون جزای کافیدر . شمدی بویله حادثه‌لرله اصل مقصده خلل کتیرمامکه چالشمق اقتضا ایدر . بز ، خائمله برابر کرك شاهی ، کرك امرایی تسکین ایدر، صوصدیریرز. سزده برادرکزه مرام آکلادوبده کندیسنی قرار دائره‌سنه کتیرمکه همت بیورملیسکز » سوزلریله آزه‌یه بر صورت تسویه مطالعه‌سی چیقارمش وعادل کرای‌ده « بن آکا مرام آکلاده بیلیرم. فقط براز زمان کچمکه وایدیله‌جك تشبث اطرافیله وبرابرجه دوشونلمکه محتاجدر » دیه‌رك پریخان ایله الفتی صیقشدرمغه برمناسب وسیله پیدا ایلمشیدی .

نه‌چاره‌که بو وسیله‌دن شهریارده استفاده‌یه باشلادی . ایشته ایکی عاشقی راحتسز ایدن حادثه‌لرك ایکنجیسی‌ده شهریارك هر ایسته‌دیکی زمان عادل کرایی کورمکه فرصت بولمسی ایدی . شوصورتله‌که شهریار ایله پریخان همان هر کیجه که منفرداً کاه متفقاً عادل کرای ایله برلشدکاری جهتله شهریار ، تنها بولندیغی براقشام مقصد اصلیسنه عطف کلام ایده‌رك وصاله چاره‌لر تحریسنه ، منتلر عرضنه ابتدار ایلدی .

عادل کرای ، تکلیفنی ینه اولکی کبی آداب عصمته متعلق برچوق سوزلر وصیقلدقجه التباسلی برطاقم وعدلرله دفع وهیچ اولمزسه ایلری یه تعلیق ایتمکه چالیشیردی . کوکلنده‌کی نفرت اودرجه غلبه ایدردی‌که برتحانك تأکیدلی ، یمینلی تنبیهلری اولمسه خبیثه‌یی بار تحقیری آلتنده اولدیرمك درجه‌سنه قدر کیتمسی مقرر ایدی .

شهریار ایسه اوعذرلرك ، اووعدلرك هیچ برینی تسکین اشتیاقه کافی کورمزدی . تکلیفنی تکرار ایده ایده ایستدیکی کبی موافق برجواب آلمقدن مأیوس اولنجه « بن اوچ کیجه صکره ینه کله‌جکم ، اووقته قدر برچاره‌می بول . یوقسه وجودمی بیك پارچه ایده‌جکلرینی بیلسه‌م آندن صکره یانندن بردقیقه آیرلمقلغمك احتمالی یوقدر » حکم قطعیسیله لقردیسنه ختام ویردی ، مجلسدن آیرلدی .

عادل کرای ، شهریارك صحیحاً هررذالتی ، هربلایی کوزه آلدیغنی وهله کندینك بردغدغه چیقارمقدن اجتنابنه اطمئنانی اولمق جهتیله جسارتی برقاتدها تزاید ایلدیکنی بیلدیکیچون کوستردیکی ابرام وانهماکه لایق اولدیغی قدر اهمیت ویره‌رك دفعی خصوصنده ایسه کندی کندینه بررأی بولمقدن عاجز قالمش وتأثیرنده اوله‌جق شدتی

بیلدیکی حالده چاره‌سز صورتی زیرده‌کی تذکره ایله پریخانك مشاوره‌سنه عرض احتیاج ایلمشیدی .

عادل کرایدن پریخانه

امدادمه یتش ملك، کوکلم شیطان پنجه‌سنده ازیلیور !

عشق ایچون جنون کتیریر دیرلر، کرچکمیدر بیله‌میورم. فقط بعض حاللرده انسانی جنوندن قورتاردیغنی بواقشام نفسمده تجربه ایلدم . خیالك بر ملك الصیانه کبی قارشیمده طوروب ده وجودمی آفتلردن حفظ ایتمسه بنی شمدی‌یه قدر چیلدیرمش، زنجیرلره باغلانمش کورردك. مکر فلك بنی نه‌سیه بلالره مبتلا اولمق ایچون یاراتمش . اوف! حالمی سویلیه‌میه‌جکم . دوشوندکجه ذهنمده‌کی قره قره خولیالر تجسم ایدییور، موت کبی اوزریمه چوکیور. قلبمك نبضانی، وجودمك تنفسی کسیلیور . بیلمم که حالمی نصل تعریف ایده‌یم . برساعت اوّل قاری، یانمده ایدی، بتون پردهٔ عاری چهره‌سندن قالدیردی . بیاغی بزچاپقین ...... توبه‌لر اولسون بکا بر عفت مجسمه حضورنده سوء ادب ایتدیره‌جك ..... جبر وقهر ایله

کندینی سودیرمك ایستیور . اوچ کیجه صکره یانمه کله‌جکنی ومطلق کندیسنه برچاره بولمزسه‌م اوانجه‌یه قدر اوطه‌مدن آیرلمیه‌جغنی صورت قطعیه‌ده سویلدی‌ده اویله جهنم اولدی کیتدی . اویوسه‌م کابوس کبی رؤیامدن ، کیرسه‌م سیأت عمل کبی مزارمدن آیرلمیه‌جق ! یاربی بوملعونه‌نك الندن قورتارمغه برچاره بول ، یارخصت ویر بن آندن کندی کندیمی قورتاریرم . آه یانمه کلسه‌ك‌ده برایکی دقیقه‌جق یوزینی کوره‌بیلسه‌م ، کوکلمك بوخلجانی بلکه براز سکونت بولوردی . مرحمت ایدوب‌ده یارم ساعتجك اولسون کلمزمیسك ؟ خدا بیلور چکدیکم اذای روحانی عذاب جهنمه رحمت اوقودییور . امداد ! مرحمت !

هانکی بردردمی هجران ایله تعداد ایده‌یم
سن‌ده داد ایتمز ایسه‌ك بن کیمه فریاد ایده‌یم

عادل

جواب اوله‌رق شوتذکره‌یی آلدی :

پریخاندن عادل کرایه

بوقادین سکا دکل ، اجلنه عاشق اولمش ، آرقه‌سندن

طولاشوب کزیور . عجبا هیچ بر کره آیینه‌یه باقمزمی ،
عجبا کور اوله‌جق کوزلری جمالکده‌کی نوری، طورکده‌کی
عصمتی کورمزمی ، عجبا بیلدیرملر آلتنده ازیله‌جك بنی
کندی یاشیله سنك نوجوانلغکی مقایسه ایتمزمی ، سکا
اوقدر تسلط ایده‌رك بندن اولومنی‌می دیلیور، یاقه‌سندن
طوتوب‌ده غیای جهنمه آتمقلغمی‌می ایستیور؟ شرندن
چکدیکم عذابلره شیطان اوغراسه شایان مرحمت اولور .
اما او بنم حالمی بیلمیورمش ، بن آنك حالنی بیلیورمیا .
اللهم ! انتقام انتقام ! بر کره قارشیسنه طوروب‌ده
طورنده‌کی ، اندامنده‌کی دنائتی ، کراهتی یوزینه قارشی
سویلیه بیله‌جکمی‌یم، بر کره آیاقلریمك التنه آلوب‌ده چهره‌سنك
ییلان دریلرینی یوزمکه مقتدر اوله‌بیله‌جکمی‌یم ؟ ملعونه
نامشروع برمحبت چیقاردی ، عموم قادینلرك ناموسنی
برباد ایتدی . الویرمدی ، اورته‌یه بر یالان قویدی. سنی
مخاطره‌لره دوشوردی . الویرمدی ، بنی ایشك ایچنه
قاریشدیردی، یالانجیلغنه ملعنتنه تشریك ایتدی. الویرمدی،
بیچاره برادریکی زندانلره آتدیردی . آندن صکره جلاد
کبی اوزرینه مسلط اولدی ، آز قالدی بتون بتون افنا
ایده‌جکدی . الویرمدی ، سنی فکریکه مخالف ، بنی حالمه

یاقشمز بر طاقم تشبثلره مجبور ایتدی. ایکیاك محرم آدمز، ایکیاك مخاطره‌لی کاغدمز قضانك ، مصیبتك اك ایشلك شهراهلرنده طولاشوب طوریور . ملاحظهٔ عاقبتله خوابمزی ، حضورمزی سلب ایتدی . الویرمدی ، هفته‌ده ایکی اوچ کون جادی باقیشی ، ییلان نفسی ایله کل جمالنی صولدیرییور . الویرمیور ، شمدی‌ده سنك عصمتکی ، نم حیاتمی برباد ایتمکه چالیشیور . خنزیری برلطمه ایله اسفل سافلینه کوندرمك قدر قولای برشی یوق . فقط کریبان اقتداری پنجهٔ ملعنتندن قورتاروب‌ده کندیله برابر دوشمامك ممکن دکل . اوزرینه وارلسه طپوق آلتنده ازیله‌جك . برعقربك زهریله ایکی انساننده برابر تلف اوله‌جق .

یاربی ! یاربی ! نه‌چیقلمز بر کریوهٔ بلایه طوتلدق ! بیلسه‌ك کوکلمدن نه‌لر کچیور ! بشقه بر بهانه بولوب‌ده سرایك‌اورته یرنده خنجرلیوره‌جکم . قادینلغمه باقمه ، بن خنجر ، قلیج قوللانمغه‌ده مقتدر قادینلردنم . خنجرلرم قرداشمدن قورقمم . چونکه او بیچاره‌یی بربلادن قورتارمش اولورم . حمزه ، بلکه بکا قصد ایدر . آره‌ده سن اولمسه‌ك باللّه‌العظیم بویولده اولمکی‌ده قطعاً دوشونمم .

فقط ایستمیورم . سنی بو حاللرده براقوبده موت ایله کندیمی عذابدن قورتارمغی سکا دشمنلك صانیورم . غیظ ، قصقانجلق کوکلده برر اژدرهای جهنم کسلمش ، آتشین دندانلریله وجودمك هرذره‌سنی آیری آیری قوپاریبورده ینه تحمل ایدیبورم .

ممکن دکل ، سکا ترتب ایده‌بیله‌جك برمخاطره ذهنمه کلنجه هیچ برشیئه تشبث ایتمك بنم ایچون ممکن دکل . یاتمه کلسه ، تحقیر ایتسه ، اشکنجه‌لره قویسه ، وجودمك هرطرفنی آیری آیری پاره‌لسه ، حتی . . . . . . آه حتی سنی المدن آلسه ینه برشی یاپمغه مقتدر اوله‌میه‌جغم . ینه بنم ایچون بردقیقه‌جق اندیشه‌یه دوشدیککه کوکلی قائل ایده‌میه‌جکم .

ایتمه ! الله عشقنه مناسبتسزلك ایتمه ! مردسك قادینلردن صبر درسی آلمق سکا یاقشمز . تحمل ایت ، مقصدکی ممکن اولدیغی قدر محاللره تعلیق ایله اویالا ، نه‌یاپارسه‌ك یاپ الله برسررشتهٔ خصومت ویرمه . باللهالعظیم ــ اکر جائز اولسه ــ شیطانه رحمت اوقوده‌جق ملعونلردندر .

برده الله عشقنه ، پیغمبر حرمتنه اولسون بنی وقتلی وقتسز دعوت ایدوب طورمه ، کندم کله‌میورم . امریکه

اطاعت ، محبتكه انجذاب سائقه‌سيله روحمده نه‌بدنمدن آيريله‌رق يانته كلكه ، نه‌ده برنده طورمغه مقتدر اوليور. بنی بويله حيات بهر عذاب وعذاب بهر حيات اشكنجه‌سنده براقمق شانكه لايق دكلدر . كوريورسككه فرصت دوشوردكجه يانكدن آيرلمامغه چاليشيورم . فلك مساعد اولمدقجه بر برمزدن محروم قاليورسه‌ق نه‌يايالم ، اتحاد روحانيتمزله تسلی بولورز .

چون فاصلهٔ بيت بود فاصلهٔ ما
ما از تو جدايیم بصورت نه بمعنی

پريخان

عادل كرای ، بوجوابی آلنجه پريخانك هر امرينه اطاعتی وجدانته مترتب فرائضدن بيلديكی ايچون چاره‌سز فكرنده اصرار ايده‌مدی ، بشقه درلو تدبيرلر ، مطالعه‌لرله بريكی دلهٔ روزكارك ورودينه انتظار ايلدی .

اوچنجی كيجه ايسه شهريار ، تقاضای داين كبی باشنه مسلط اولمقده موعدندن بر دقيقه كری قالمدی واستفسار خاطر يوللو مراسم بتر بتمز ينه مقصد معلومی اورته‌يه آته‌رق نيازلره ، ابراملره قيام ايتديكندن آره‌ده شو محاوره جريان ايلدی :

[illegible]

عادل ـ وار ایمش که سلیم اوّل زماننده شاه اسماعیل اوّلك حرملرندن تاجلی خانمی طوتدیلر . نشانجی جعفر چلبی‌یه تزویج ایلدیلر .

شهریار ـ اوت ! اویله برشی خاطرمه کلیور . مادام‌که عثمانلی طوپراغنده برمانع یوق ایمش ! .... آه شو کوندردیککز آدملرده کلمزکه نه‌یاپیله‌جق ایسه شمدیدن تشبث اولنسه ....

بحث ، بونتیجه‌یه انتقال ایدنجه عادل کرای ، همان شاقراقلغنی اله آلمق و « توجه وعاطفت شرفلرینی سز قزانیورسکز ، باری تحسر مزیتنی‌ده ارککلره براقکز » یوللو برطاقم کوه‌زه‌لکلر ایتمك ایستدی . فقط لقردیلری کوکلندن نفرت‌ایدرده قاچارمش کبی آغزندن بربری آردنجه دوکلور طورردی .

هرنه‌حال ایسه بیك بلا ایله جلاد وجدانی اولان ملعونه‌یی باشندن دفع ایتدکدن صکره برآنك شهوات نفسانیه‌سی یولنده ارتکاب ایتدیکی دناءتلری ، برده پریخانك برمحبت معصومانه آتشنده محو اولوب طورر کن هرتدبیرینی برفکر علوی ، برمقصد انسانیته اسناد ایده‌جك مرتبه‌لرده کوستردیکی حسیات طاهره‌یی پیش نظرینه آله‌رق اوایکی

وجودی قدرت فاطره‌نك خلق اضداده اولان كماله‌ایكی برهان مجسم عد ایلردی .

برقاچ كیجه‌دن صكره پریخانك ینه تنها برمجلسنه نائل اوله‌بیلدی، ماجرایی تفصیلاتیله برابر حكایه ایلدی . عادل كرایك ولو یالان اولسون شهریاره اویله بروعدی پریخان ایچون قلبنه بیك خنجر صاپلامقدن بدتر برعذاب الیم ایدی. فقط نه‌چاره‌كه ضرورت ، زواللی قزی‌اوعذابی‌ده صبر وسكونتله كچشدیرمكه مجبور ایلمشیدی . چونكه عادل كرایه اویالامق رأیی ویرن كندیسی ایدی . رأیك صورت اجراسندن شكایت ایتمكه طبیعی كندنده حق بوله‌مدی. اوطه‌سنه چكلنجه چاره‌سزلرك تسكین‌اضطرابده الك بیوك چاره‌سی اولان كریهٔ تأثره قویولدی . صباحلره قدر آغلادی ، آنكله برابر تسلی بوله بیلدی .

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

— ٨٩ —

[illegible]

تحقیق ایچون تفلیسه کوندرمش وجزمی اوراده بولندیغی صره‌ده اون بیك قدر ایران عسکریله امام قولی خان قلعه‌یی محاصره ایلمشیدی .

عثمان پاشا ، چاره‌سز عادل کرایك مکتوبنی ، کتیرن آدمیله برابر سردار لالا مصطفی پاشایه ایصال ایده‌رك جزمی‌یی تفلیسدن قورتارمق ایچون چاره‌لر آرار طورردی. چونکه قلعه‌نك محاصره‌سی اوچ آیه بالغ اولدیغی حالده ایران دولتنك تحریکیله عصیان ایدن کرجیلر یوللری کسه‌رك قلعه‌یه کوندریلان ذخائری یغما ایده کلدکلرندن ودها سفر موسمی حلول ایتمامك جهتیله اوزرلرینه برقوۀ کافیه سوق ایتمکه یکیچری وسپاهك عادات واطواری مساعد اولمدیغندن چاره‌سز اصحاب غیرتدن بعض پاشالر دائره‌لری خلقیله قلعه‌یه ذخیره یتشدیرمکه چالیشیر ودشمنك کثرتنه بناءً همان هیچ بری استحصال مقصده موفق اوله‌مزدی .

تفلیس مجاهدلری برطرفدن تجملرك مهاجمات متوالیه‌سنه، بر طرفدن‌ده آچلغك تولید ایتدیکی امراض متنوعه‌یه قارشی طوره طوره یالکز یدی یوز کشی‌یه تنزل ایتمشلردی. بوفرقۀ ناجیه صوك دانه‌سنه وارنجه‌یه قدر ذخیره‌لرینی

بتوردیلر . قلعه‌ده نه‌قدر حیوان وار ایسه یدیلر ، حتی جزمی ـ فرهاد آغانك هدیه‌سی اولان قوله‌کحیلان نظرنده پك قیمتلندیکی ایچون تفلیسه عثمان پاشانك احساننـدن نائل اولدیغی قیرنجدیسی ایله کلش و برسواری‌یه کوره الك بیوك سلاح عداولنان اوحیوانجغزی‌ده کسه‌رك احبابیله برابر صفای خاطرله اکل ایتمشیدی .

مجاهدلر ، ضابطلرینك وخصوصیله جزمینك کوستردکاری مثال مکانت وایراد ایتدکاری مقالات تشویق ایله آچلقدن اولمکی قلعه‌یی تسلیم ایتمکه ترجیح ایدر اولمشلر ایدی . برزمانلر کدی ، کوپك یمکه باشلادیلر . حتی برکلبی ایکی یوز آقچه‌یه قدر صاتون آلدیلر [١] ینه مقام حمیتده استقراردن نکول ایتمدیلر .

ابراهیمك سردار مصطفی پاشا نزدینه‌ورودی تفلیس محصورلرینك بربرینی تعاقب ایدن فریادنامه‌لری صره‌سنده ایدی . پاشا ، قلعه‌یه معاونت نه‌یه موقوف ایسه دوشونمك ایچون اوتاغنده عموم پاشالردن مرکب برمجلس مشورت جمع ایلدی .

خلاصهٔ مذاکرات ایسه طبیعی براز امداد ایله براز ذخیره ارسالندن عبارت اوله‌رق مطالعه‌لر بوذخیره‌یی ،

[١] پچوی ـ جلد ثانی ـ صحیفه ـ ٥٧

٧٥ و ٨٥ - [illegible] - [illegible] - [illegible] - [illegible] [١]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [١] [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

کیرمسنه امکان ویره مامکده اولدیغی برزمانده که ارضرومدن مفارقتك اون التنجی کونی ایدی ، پاشا جزمی ده یاننده اوله رق اوردویه واصل اولدی وتفلیسه عزیمتله ذخیره وعسکر براقدقدن ماعدا محاصره ایدن دشمنی ده دفع ایلدیکنی اخبار ایلدی .

اوردو خلقی ، حسن پاشانك اوکنجلکی ایله برابر بویله بیلدیرم سرعت ودهشتیله اکمال ایلدیکی سفره علی العموم حیرتده قالدیلر . حتی مصطفی پاشا ، پدرینه فوق العاده منفعل ایکن مجاهد حیدر اقتدارك موفقیت خارق العاده سنی کورنجه اعصاب قرابتی ضروری هیجانه کلەرك پاشایی پدرانه قوجاقلادی « بوطوغان سرعتی، بوارسلان حرکتی شاهین اوغللرینه مخصوصدر » کبی سوزلرله انواع تلطیفاتنه مستغرق ایلدی .

— ۳۰ —

اقشام اولنجه پاشانك برنجی ایشی مجلسنی اغیاردن تخلیه ایدرك جزمی یی یاننه چاغرمق وعادل کرایك مکتوبنی کوسترمك اولدی .

جزمی ، کندیسنه تکلیف اولنان خدمتی بالافتخار

قبول ایله برابر ایشك اطرافلی واحتیاطلی طوتلمسی کندیسنك کرك عثمان پاشایی وکرك شمخالی کورمسنه وباخصوص ایرانه امین اوله‌رق کیره بیلمك ایچون شمخالدن پریخانك مکتوبنه جواب آلمسنه متوقف وبوده زمانه محتاج اولدیغنی سویلدی . پاشا ، جزمینك حقنی تسلیم ایله « هیچ اولمامقدن ایسه کج اولمق اولادر » دیه‌رك وکندیسنه احتیاطاً اوچ بیك آلتون اعطا ایده‌رك همان اوکیجه‌دن جزمی ایله ابراهیمی تیمور قپویه ارسال ایلدی .

جزمی ، عثمان پاشا ایله شمخالی واوصره‌ده شروانه کلمش اولان وعادل کرایك بیوك برادری بولنان محمد کرایی کوردکدن واقتضا ایدن اوراق وتعلیماتی آلدقدن صکره ابراهیم وصادقله برابر ایرانه آچیقدن آچیغه کیرمك ایستدی ایسه‌ده بر درلو مقتدر اوله‌مدی . چونکه طوقماق خان باشنده بولنان عسکرله دائما عثمانلی کاربانلرینی اورمق وبزه تابع اولان یرلری غارت ایتمك ایله مشغول اولمق جهتیله مقابله بالمثل ایچون اوزتیمور زاده عثمان پاشا ایله محمد کرای خان تکرار ایرانیلرك پنچه‌سنه دوشمش اولان شماخی‌یه بر مقدار عسکر سوق ایده‌رك محافظه‌سنه مأمور اولان

مازندران حاکمی محمد خانی اعدام ایله قلعه‌یی استرداد
ایتدیردکدن وباکوبه‌یی‌ده بر تاتار فرقه‌سی واسطه‌سیله
تسخیر ایلدکدن‌صکره کر نهرینی کذار ایده‌رك واطرافه
آقینجیلر طاغیدارق او حوالیده بولنان ایران مالکنی
تاقزل آغاجه قدر غارت ایتدیردکلری کبی سردار مصطفی
پاشا دخی اناطولی بکلر بکی جعفر پاشایی قوتلیجه بر فرقه
ایله روانك تخریب وغارتنه مأمور ایتمش واومبارك‌ده
انتقامنی بیاغی حدك خارجنه ایصال‌ایله کرك روان‌شهرنده
وکرك اطرافنده‌بولنان یالدیزلره، آلتونلره مستغرق‌برچوق
ابنیهٔ عالیه‌یی زیر وزبر ایتدکدن‌بشقه یکرمی‌بیکدن‌زیاده‌ده
قادین ، چوجق اسیر آلمش اولدیغندن ایران امراسنی
بر غیظ مفرط استیلا ایده‌رك ولو نه نام ایله اولورسه
اولسون عثمانلی ملکندن کندی حدودلرینه فرد متنفس
کچیرمامکه قیام ایلمشلر ایدی . حتی جزمی‌یی کوردکلری
زمان اوزرینه هجوم ایدن عجم قره‌قوللری ، سوزه حوالهٔ
سمع ایدر، مرام آکلار کروهدن اولمدقلرندن برهجومده
بیچاره صادقله ابراهیمی اعدام ایلدیلر .

جزمینك آلتنده قوله کحیلانی موجود واویله نجیب
برحیواندن استدیکی کبی استفاده ایده‌جك قدر سلاحشور

اولدیغی جهتله یانه یاقلاشـه بیلانلردن اوچ درت کشی تپـه‌لدیکی واوموزندن خفیفجـه برغارغی یاره‌سی آلدیغی حالده مهـارت جندیانه‌سی سایه‌سـنده نفسنی بیك بلا ایله تخلیص ایده بیلدی .

بوبادره اوزرینـه جزمی ، سرداره مراجعتله چاره صـورمقدن، تعلیمات آلمقدن بشقه ذهننده مقصدینه وصول ایچون برطریق امکان تصـور ایده‌مدی . همان ارضرومه عودت ایلدی . کلدیکی صره‌ده ایسه مصطفی پاشا ، زیرده تفصیل اولنه‌جق سـببلر اوزرینه سردارلقدن انفصـال ایتمشیدی .

داماد پادشاهی صدراعظم صقوللی محمد پاشا که التمش سنه خدمت دولتده بولندیغی حالده هیچ برکره دهابیوك برخدمته انتقـال ایتمکسزین هیچ برمأموریتندن انفصال ایتمامش ، اوچ پادشاهك بلا فاصله اون بش سـنه وکالت مطلقـه‌سی خدمتنده بولنمش وبوصـورتله زمان وزارتی چاندارلیلردن مقتول خلیل پاشا ایله کوپریلی فاضـل احمد پاشادن بشقه دولت علیه‌ده کلان صدراعظملرك کافه‌سندن زیاده امتداد ایتمش وذوق وشوقیله مشغول ایکی پادشـاه زماننده سلطان سلیمان کبی کرهٔ ارضك همان هر طرفنه

حکمی نافذ اولان بر شهنشاه عظیم الاقتدارك سنه‌لرجه یوقلغنی بیلدیرمامش ودولت عثمانیه کبی وسعت ومکنتده جهانکیرلك درجه‌سنه یاقلاشمش برسلطنت معظمه‌یی مائل اولدیغی وادئ قعرنایاب انحطاطه سقوطدن ید غالبه‌سنك قوهٔ موانع اهتمامیله منع ایتمکه موفق اولمشیدی .

دور حکومتنك سال اخیری اولان طقوز یوزسکسان یدی رمضاننده برکیجه معتادی اوزره تهجد نمازینی ادادن صکره خزینه‌داری خادم حسن آغایی مجلسنه جلب ایده‌رك دولت عثمانیه تاریخنی اوقودرکن حکایهٔ سلطان مراد اوّلك قوصوه ملحمهٔ کبراسنده شهادتنه کلدیکندن پاشاء برکریهٔ خالصانه ایله بخشایش الهیدن کندیسنه‌ده اویله دولت نصیب اولمسنی طلب ایلدی .

ایرتسی کون سراینده ایکندی دیوانه حاضر بولندیغی حالده دیوانه روشـلی برجرار عرضـحال ایدر کبی یانـنه تقرب ایتدی وبربچـاق ایله برقاچ خطرلی یرندن پاشـایی یاره‌لدی. آره‌دن برساعت کچر کچمز مرحوم دارالمکافات آخرته انتقال ایلمشیدی .

پاشانك توابعی حدت وتهورله جراری پاره پاره ایلدیلر. بناءً علیه خیانتنك سببی نه‌اولدیغی وبشقه رفیق ومحرکلری

[illegible]

کبی دنیاده انتساب ایده‌بیلدیکی اصحاب همتك همان جمله‌سندن
زیاده سودیکی عادل کرایدن کلّه برتکلیفی رد ایتمك نظرنده
ناموسنی کندی الیله اخلال ایلمك درجه‌لرنده برتنزل ،
برغیرتسزلك کورینور ایدی .

اوجهتله الك بیوك مزیتی صعوبتدن سهولت تولید
ایتمك اولان قوهٔ عرفاننه کووه‌نه‌رك آلدیغی امرك اسباب
اجراسنی کندی کندینه احضار ایتمکی کوزه آلدی .
حیاتنی قورتاردیغی جهتله کندیسنه‌اك صادق رفیق اوله‌جغندن
امین بولندیغی پرتوی تحری‌ایله طوغریجه شماخی‌یه عزیمت
ایده‌رك آنك خانه‌سنه نزول ایلدی و مرامنی کرك میرزا
عمره ، کرك پرتوه اطرافیله افهام ایتدی .

جزمی ، ذاتاً فارسی بیلور ولساننده‌کی استعداد ایله
هر درلو تلفظی تقلید ایلر ایدی . فارسی ایسه پرتوك آنا
لسانی ایدی .

اوزون اوزادی برطاقم مذاکره‌لردن صکره قیافتلرینی
تبدیل ایله عثمانلی سواریسنك تسلطندن ایرانه چکلمکده
اولان روان خلقنه قاریشه‌رق حدوددن کچمکه قرار
ویردیلر .

شماخیده برده صفی نامنده برعجم وار ایدی‌که ایران

حکومتی زماننده میرزا عمر، کندیسنی بر جنایتدن طولایی محکوم اولدیغی جزای اعدامدن قورتارمش و پرتو ایسه هر حالنه، هر فعلنه تشریك ایلمش ایدی، پرتوك اخطاری ایله آنیده یانلرینه آلدیلر.

— ۳۱ —

شماخیدن چیقه‌جقلری کونك صباحی ایدی که میرزا عمر، حزین بر طور ایله جزمی‌یه توجیه خطاب ایده‌رك «سز بو خانه‌یه بر ملك مؤکل کبی نازل اولدیکز، اوغلمی قورتاردیکز، بنی صیانت ایتدیکز. بو قدر احسانلریکزه مستغرق اولدق. قزیمی‌ده تربیه‌یه همت ایلدیکز. چوجغه نه قدر محبتم اولدیغنی بیلورسکز. اختیارلق وجودمده طاقت براقمدی، کندمده پك فنا بر طاقم حاللر حس ایدییورم. جناب حق بیلور اما بزم رحلت یقیندر. اوقدر تربیه‌دن صکره بن قزیمی بوراده کیمه ویره‌بیلورم؟ چوجق، معصومیتی جهتیله ایتدیکمز لطیفه‌لری بتون بتون جده حمل ایتمش، حالا کندیسنی سزه مالك قیاس ایدیور. خدا بیلور ایش کندیمه عائد اولدیغی ایچون سویلمیورم. سنمه حرمت بیوریکزده تجربه‌مه اعتماد

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

کندیسی قریم خانڭ دائره‌سی معتبراننده‌ن اولدیغنی وعادل کرایه برادری طرفندن پاره وهدایا کتیردیکنی سویلدی وبو مقصدینه خدمت ایده‌بیلیرسه حقنده کرك خانزاده‌نڭ، کرك کندینڭ هردرلو احسانی مبذول اوله‌جغنی وعد ایلدی .

موسی کاظم ، ناموسلی ، خیرخواه ، مذهبنه ، مذهبداشلرینه کمالیله محب برآدمجگز ایدی. فقط جزمینڭ تکلیفنی قبول ایده‌جك قدر جسارته مالك دکل ایدی . بناءً علیه ایشك رفیق وهمشهریسی اولان عباسه آچلمسنی رأی ایلدی. جزمی ده عباسی ایشه یرار، مذهبنه محب برآدم کورمش ایسه‌ده اخلاقنده طمعکارلق حس ایلدیکیچون بو نقیصه‌نڭ حریفی خیانت درجه‌سنه سوق ایدوب ایتمیه‌جکنی آکلامدقچه عباسه آچلمغه جسارت ایده‌مزدی. بو مسئله‌ده موسی کاظمی اوزون اوزادی استنطاق ایلدی . عباسك بیاغی تفصیلاتی ایله ترجمهٔ حالنی اوقورمش کبی هرحالنی اوکرندی. عباسك قورقوله‌جق قصوری « پاره جانلی » لغنه منحصر اولدیغنه امنیت حاصل ایلدی. کندی ایسه مقصدینه صرف ایچون اوچ بیك التونه مالك اوله‌رق قزوینه واصل اولنجه‌یه قدر حیوان ، لباس مبایعه‌سیله برابر النده‌کی

ودیعه‌نك همان بوزده برینی صرف ایتمدیکندن وموجودینك بقیه‌سی اوزمانلر حکمنجه ایران قوریجیلرینك کافه‌سنی اشترایه کافی اولدیغندن عباسك طمعنی ایش بوزه‌جق قدر مضر برحال عد ایتمدی .

همان اوکون موسم کاظم واسطه‌سیله عباسی بولدیردی. آکاده بی‌پروا کشف راز ایلدی . عباسك طمعکارلنی قدر جرأتی ده وارایدی. اوحرأته ایسه بویله ایشلرده طمعکارلغی برقاتدها قوت ویردی . بناءً علیه جزمینك تکلیفنی بلا تردد قبول ایده‌رك « خانزاده البته سزی بیلیر . قپودن اولمزسه پنجره‌دن یانته کیرمکده برمانع یوقدر. یارین کیجه بن خانزاده‌نك پنجره‌سی آلتنده نوبتجی‌یم . رفیقمده یالکز کاظمدر . بز قوریجی‌یز ، یانمزده کمند بولنمق عادتدر . تاجرلر پازارنده پك کوزل ایپك کمندلر وار، کاظمه سپارش بیوریکز اون اوچ اون درت آرشون قدر بردانه‌سنی تدارك ایلسون. اوبویده سنی پك چوق اولسه اوچ آلتونه ویررلر ، سزه کوندزدن باغچه‌نك قپوسنی کوستریرم ، کیجه‌ده آچیق براقیرم ، ساعت بش التی راده‌لرنده کلیرسکز ، کمندی پنجره‌یه آتارز . چیقار ، خانزاده‌یه هدیه‌لرکزی تقدیم ایلرسکز . بن آشاغیده بکلرم ،

[illegible]

بیوك اندیشه‌لری موجب اولمغه باشلادی . شهریار ، بو تأخرك دوامی مقصدینی تأخیر ایتدیکی ایچون مضطرب اولور ، عادل کرای ایله پریخانی مکتوبلری اله کچمش اولمق واهمه‌سی بیك درلو خلجانه دوشوررردی . بناءً علیه ینه هیچ اولمزسه ایکی کیجه‌ده بر عادل کرایك اوطه‌سی شهریار ایله پریخانك یا ایکیسندن ویا ایکیسنك بردن خالی قالمامغه باشلادی . بونلر ، بریره طوپلانیرلر درلو درلو مطالعه‌لرله اتعاب افکار ایدرلر ، بربرلرینك سوزندن کندی آرزولرینه کوره چیقاره‌بیلدکلری معنی ایله تسلی بولور ، طاغیلیرلر ایدی .

بویله اندیشه کیجه‌لرینك برنده که شهریار ، شاهك خدمتنه کیتمش ، پریخان ایسه میدانی تنها بوله‌رق عادل کرایك اوطه‌سنه جان آتمشیدی ، ایکی عاشق قارشی‌قارشی‌یه کلدیلر ، کوکللرینك اضطرابیله برابر صیجاغك‌ده افراط درجه‌ده بولنمسی جهتیله براز هوا آلمق ایچون اوطه‌نك نه‌قدر پنجره‌سی وار ایسه جمله‌سنك درت قنادینی بردن آچه‌رق وکندیلری بر کوشه‌یه چکیله‌رك حسب‌حاله باشلادیلر . مکتوبلرك طوتلدیغنه برقوتلی دلیللری وار ایدی‌که اوده آدملری قزویندن چیقه‌لی ایکی اوچ آی

کچمش اولمسی ایدی . اکر مکتوبلر طوتلمش اولسه ایدی اوزمانه قدر البته ایش میدانه چیقمش اوله‌جغنه وحالبوکه هیچ برطرفدن مسئله‌یه دائر برسس ظهور ایتمامسنه نظراً آدملرینك بای حال عثمانلی ملکنه کیردکلرینه تماميله حکم ایدرلردی . بونلرك عثمانلی ملکنه کیرمکه مقتدر اولوب‌ده اورادن چیقمغه مقتدر اوله‌میشلرینه برسبب معقول تصور ایده‌مزلردی .

ایشته عادل کرای ایله پریخان ، تشبثلرینك عواقبنه ومناسبت دوشدکجه حالات محبته دائر اوزون برمحاوره‌یه طالمش اولدقلری صره‌ده ایدی که اوطوردقلری کوشه‌نك صاغ جانبنده اولان پنجره‌دن برحرکت ، برتنفس سسلری کلمکه باشلادی . بیچاره‌لر فنا حالده اورکدیلر ، حیرتلرندن وجودلرینك برذره‌سنده بیله حرکته اقتدار قالمدی . دقتلرینی وبلکه حواس باطنه‌لرینك جمله‌سنی اوجهته وقف ایتدیلر . آره‌دن بردقیقه کچر کچمز ایشتدکلری سس هم زیاده‌لشدی ، هم اوطه‌یه بتون بتون یاقلاشدی . طبیعیدرکه مجلس محرمیتلرینه تقرب ایدوب کلان مخلوق کندیلرینه کوره هادم اللذات اولان موتك قره خبرجیسی قبیلندن ایدی . ایکیسی بردن جان هولی ، هجران قورقوسی ایله یرلرندن

فرلادیلر. پریخان، جارینی قاپه‌رق اوطه‌دن چکلمك وعادل کرای قلیجنه صاریله‌رق اوبلای نا کهظهوری قارشیلامق عزمنده ایدی که پنجره‌دن یانلرینه برکولکه ومتعاقباً عباسنه بورنمش بر آدم آتلدی . عادل کرای، مأیوسانه برتهورله اوخیال هائلك اوزرینه یوریدیکی صره‌ده مسافر سمکر نمایش آرقه‌سندن عباسنی آتنجه کوردی که برقاچ آیدن بری قدومنه انتظار ایلدیکی جزمیدر .

بیچاره‌نك ذهننه استیلا ایدن دهشت ، دشمن جان قیاس ایلدیکی برمخلوقك کندیجه برتوفیق مشخص اولدیغنی کورمسی اوزرینه اوقدر شدت ، اوقدر سرعتله مسرت واطمئنانه منقلب اولمش ایدی که قلبنده ظهور ایدن خلجانلرك شدتندن برسوز سویلمکه وحتی وجودینك برعضوینی تحریك ایتمکه مقتدر اوله‌مقسزین النده یالین قلیجله تمثال هول اولمق ایچون یاپیلمش برتصویر مجسم کبی بولندیغی یرده دیکلمش قالمش وپریخان ایسه جزمی‌یی بیلمدیکی جهتله اوغرادیغی هول واضطرابی دفعه بالطبع مقتدر اوله‌مدی ایسه‌ده جزمی‌یه کورنمدن اوطه‌دن چیقمغه وقت بوله‌مدیغنه وکورندکدن صکره چیقمق لازم کلسه ملاقات محرمانه‌لرینك تولید ایده بیله‌جکی شبهه‌لر ، عین حقیقت

رنكنه كيره‌جكنه نظراً دنياده قاچ درلو تدبير تصوری ممكن ايسه سياله‌ٔ برقيه قوتيله همان هبسی بردن خيالندن كچه‌رك نهايت اكر وقعه شايع اولورسه بوملاقاتی‌ده معتاد اولان مذاكره مجلسلری قبيلندن كوسترمكه قرار ويردی، عاقبت حاله انتظاراً مقامنده ثبات ايلدی .

پريخانك بولنديغی موقع يان دوشمك جهتيله جزمی كنديسنی كورمديكندن مجلسی بتون تنها قياس ايده‌رك وشوخ مشربلكنی اله آله‌رق « ماشاءالله شهزادهم! دعوت ايتديككز بندكانكزی نه‌قدر حسن قبول بيوربيورسكز. بوقليچ‌ده مهمانونوازلق لازمه‌لرندنميدر » ديوب‌ده عادل كرايدن « جزمی الله مستحقكی ويرسون، اوطه‌يه پنجره‌دنمی كيريلور » جوابنی آلنجه « قپوده مانع بولنتجه پنجره‌دن دكل، طامدن بيله كيرمك جائزدر » يوللو مقابله ايلدی . پريخان، جزمی سوزنی ايشتديكی كبی ايتدكلری تلاشك، اوغرادقلری دهشتك نه‌قدر بيهوده، نه‌قدر موهوم برشی اولديغنی دوشونه‌رك ظنيات ايله حقايق بينده‌كی مغايرتی خاطرينه كتيردی، قهقهه ايله كولمكه باشلادی .

جزمی، خنده‌صداسيله بری طرفه دونوب‌ده يانلرنده

جار ایچنده برقادین بولندیغنی کورنجه فنا حالده شاشردی. پریخانك چهره‌سی میدانده دکلسه‌ده برشاعره کوره اندام وخرامندن کوزللکنی تخیل ایتمك مقرر اولدیغیچون بویله برمجلس محبتی بوزمق مزاج رندانه‌سنه طوقوندی. بومناسبتسزلکنه فکرنده عذر بولوردی. چونکه ایرانه دعوت واوطه‌یه ضرورت اوزرینه کلمشیدی.

فقط عادل کرایك فکرنی خدمت ملته منحصر بیلدیکیچون دعوتنه اتباع ایدوب‌ده دقیقه‌ده برکره نفسنی اجلك پنچه‌سنه آثارجه‌سنه یوز بیك مخاطره کچیره‌رك برمحارب دولتك پای تختنه قدر کیرمکی کوزه کسدیرمش ایکن خانزاده‌یی اویله بر بزم شوقا شوق وصال ایچنده کورنجه کلدیکنه قلباً عادتا ندامته باشلادیغی کبی بوتأثرینی بعض ایمالرله اولسون اظهار ایتمکدن کندینی آله‌میه‌رق «یالکز اولمدیغکزی بیلسه ایدم تعجیز ایتمزدم» دینجه عادل کرای «مجلس ینه یالکز دیمکدر. شو کوردیکك وجود پریخاندرکه نه‌یه تشبث اولنه‌جقسه آنك ایله برابر تشبث اولنه‌جق» دیدی وشروانك حالنه وجزمینك یوللرده‌کی سرکذشتنه دائر براز معلومات آلندیغی کبی ابراهیم ایله صادقك تلف اولمسنه برچوق تأسفله برابر اوزمانه قدر

[illegible]

چونکه بوراده جدی بر تشبث اولدیغی تحقق ایدرسه شمخال، برادرینی کوندرمك نیتنده‌در » جوابنی ویردی .

پریخان « یابرادری عثمان پاشایه کریمه‌سنی ویردی . آنك کلمسی نصل اولور ؟ ایران دولتنك بوندن صکره طوجه‌لاو بکه اعتماد ایتمسی ممکنمیدر؟ » یوللو مقابله ایتدی. آکاده جزمیدن « طوجه‌لاو بکی‌دکل دیکر برادری‌دانیال بکی کونده‌ره‌جکدر » جوابنی آلدی « دانیال بکك بکا محبتی شمخالدن‌ده زیاده‌در ، اوکلیرسه بزم ایچون پك بیوك خیرلر امید اولنور . سز مذاکره کزه باقیکز ، بن اطرافی طولاشه‌یم » دیه سویلنه‌رك اوطه‌دن چکلدی .

جزمی ایله عادل کرای تنها قالدیلر ، شو یولده صحبته باشلادیلر: (جزمی، پریخانك « شمخال بنی امرادن برینه ویرمك اوزره کله‌جك » یولنده اولان لقردیلرینی سویلدیکی زمان عادل کرایك چهره‌سنده حاصل اولان قورقنج قورقنج تغیرلردن کوکلنده‌کی اضطراب عشقی دفعةً آکلامشیدی)

جزمی ـ جزمی بنده‌کز ، نظرکزده ینه اوّلکی جزمیدر .

عادل ـ قیمتك بیك قات زیاده لشدی دیمك استیورسك.

جزمی ـ آره صره مناسبتسزلك ایدرسه م انفعال بیورلمزیا !

عادل ـ نه کبی مناسبتسزلك ؟

جزمی ـ بویله بزم ایچنده رزم ترتیباتیله اوغراشمغه بردرلو عقلم ایرمدی .

عادل ـ بزم دکل، مذاکره مجلسنده ایدك .

جزمی ـ قادینلرله مذاکره ....

عادل ـ اوت ! براز غریب کورینور اما پریخان آکلادیغك قادینلردن دکل . بوندن اوّل شاه اولان اسماعیلك جلوسنه اوسبب اولمشدر . یالکز تدبیر ایله‌ده دکل، هم تدبیر ایله، هم شمشیر ایله .

جزمی ـ ارسلانلر رفیقه‌سنی ینه کندی جنسندن انتخاب ایدر .

عادل کرای ـ صکره شاه اسماعیلی‌ده اوتلف ایتدی دییورلر اما افترادر . والله ایش اویله دکل، هیچ نه مناسبت !

جزمی ـ افندمز، افترایی ایدن بن دکلم . حسن شهادت یولنده بوقدر تلاشه احتیاج یوق .

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

عصیان ترتیب ایدییورسکزده اوخاندانك اعضاسندن برقادین ایله نصل متفق اولیورسکز ؟

عادل کرای - اوت، عالمك حالی بوقدرغریب اولدیغنی بن‌ده بیلمزدم ، سویلدیکم عقلك خارجنده کورینور ، فقط صحیحدر .

جزمی - اوقدرده درایتکز ، عرفانکز ایله برابر کوستردیککز صافدرونلغه انسان حیرتده قالیر . کندینی برادری علیهنه سزکله متفق کوسترن برقادینه نصل اینانیرسکز ، قرداشنك، خاندانك سلطنتنی ییقمغی تصور ایتمسندن ایسه سزك حیاتکزه قصد ایتمسی دها ملحوظ دکلیدر ؟

عادل - پریخاندن بکا خیانت تصورنده بولنمه !

جزمی - نیچون ؟

عادل - پك اینجه‌دن اینجه سؤال ایتمکه باشلادك .

جزمی - مساعده بیوررسه‌کز سؤال ایتمیه‌یم ، وجدانکزه ترجمان اوله‌یم ، سو ییورسکزده آنك ایچون دکلمی ؟

عادل - فرض ایت که سوییورم، نه‌لازم کلیر ؟

جزمی - نه‌لازم کله‌جك ، معشوقه‌یی هر فنالقدن

تجرید ایتمك محبتك شاندن اولدیغندن سوزینه ایناتیر ، بویله مهلکه‌لره دوشرسکز .

عادل ـ سن انسانه هرسرینی سویلتمکمی ایستیورسك؟ اوده بنی سوییور .

جزمی ـ وای ! ایکی عاشق معشوق بو تنها مجلس الفتلره، بو کیجه‌لرجه محبتلره قناعت بیورمدیکز، افندمزه آکا حیاتکزی مهر مؤجل تعیین ایدییورسکز ، اوده افندمزه جهاز اوله‌رق برقوجه تخت سلطنتله کلمکه چالیشیور اویله‌می ؟

عادل ـ کوزل خلاصه ایتدك . بریرنده اکسیك وار، پریخانده بنم کبی سنیدر نه‌دیرسك، جزمی شاعرانه برتشبث دکلمی ؟

جزمی ـ انسانك خیالنی عوالم علویه‌نك اك یوکسك طبقه‌لرینه قدر سوق ایدییور . خیالك پارلاقلنی قدر اجراسنده‌ده قابلیت اولسه !....

عادل کرای ـ سلطان سلیمك، صقوللینك بری قره‌لری ضبط ایده‌رك ، بری دریالری برلشدیره‌رك حاصل ایتمك ایستدکلری اتحاد اسلام مقصدینی شیعیلر النده اسیر ایکن

سنی برقزك یاردمیله وجوده کتیره بیلیرسه‌م ـ کرچکدن سویلیورم ـ شاعرانه برخیال دکلیدر ؟

جزمی ـ افندمزه عرض ایتدم، اکر قابلیت اولسه !.. خیالك شاعرانه اولدیغنی ظن ایدرم که قولکزده همان افندمزه یقین بیلنلردنم . بنده‌کزی خیال شاعرانه‌ده قدرتکزه اقناع ایچون بیچاره صادق ایله ابراهیمی فدا ایده‌رك بیك بلالر ایچنده‌ن بورالره قدر کتیرمکه هیچ احتیاج یوق ایدی ... آکلادق افندم، بنده‌کزده اصحاب خیالدنم، سزده ... شمدی جدیاته کله‌لم . اکر برمانع یوق ایسه نصل اولوبده ایشك بودرجه‌یه قدر کلدیکنی اوکرنه‌بیلیرمی‌یم ؟

بوسؤال اوزرینه عادل کرای « وقعه‌نك صورت ظهوری اصلندن دها غریبدر » مقدمه‌سیله سوزه باشلایه‌رق شهریار ایله اولان ماجرایی ومجبوریتله یالاندن باشلادیغی برایشك بیك رنکه دوکولدکدن صکره نصل بوقراری انتاج ایلدیکنی برتفصیل حکایه ایتمکله جزمی، ایکی قادین قوتیله بردولت فتح ایتمك عادل کرایه مخصوص خارقه‌لردن اولدیغنه دائر بعض لطیفه‌لردن صکره ایکی رقیب آره‌سنده بولنمق ایکی آتش اورته‌سنده دوشمکدن دها مخاطره‌لی اولدیغنه،

ایرانك مذهب داعیه‌سی حصول امله صورت قطعیه‌ده مانع اوله‌جغنه ، تخت سلطنتده طهماسبك اوغلی اوطوروب طورركن شهزاده بایزید وقعه‌سنی تنظیره چالیشیرجه‌سنه برتشبثده بولنمق کار عاقل اولمدیغنه دائر ذهنندن کچن تصورلری برر برر عرض ایلدی .

جزمینك لقردیلرنده ایسه عادل کرایك دوشنمدیکی هیچ بر سوز یوق ایدی . فقط او مخاطره‌لر ذاتاً کندی ذهننه کلدیکی زمان تأثیر ایتمدیکی حالده بشقه‌سی طرفندن اخطار اولندیغی زمانده حکمسز قالمق طبیعی ایدی . برمدتجك پریخاندن ایشتدیکی ومجرد آندن ایشتدیکی ایچون عین حقیقت کورمك ایستدیکی دلائلی ـ که یوقاریده بیان اولنمشیدی ـ جزمی‌یه قبول ایتدیرمك ایستدی . مخاطبندن قناعت کورمینجه « بودرجه‌یه وارلدقدن صکره کیری کیدلمه‌نك احتمالی یوقدر . احتمالی اولسه‌ده بن دونمم . حتی مقصدم یالکز پریخانه تملك اولسه ایدی ینه یولنده فدای جان ایتمکدن چکنمزدم . شمدی جانمدن زیاده سودیکم برمعصومه بکا مذهبم نامنه اتحاد اسلامه برخدمت تکلیفنده بولنورسه تشبثك مخاطره‌سی امیدینه ولوکه بیك قات غالب اولسون تردد کوسترمکلکمك احتمالی وارمیدر ؟ محاربه

میدانلرنده هردقیقه کوزمك اوکنده طولاشیر ایکن
کبرپکلرمی قیرپاجق قدر بر هیجان ویره‌مامش اولان
اولومدنمی قاچه‌جغم‌ده یکرمی یاشنده برقزك شیعیلر النده
قالمش ایکن بندن زیاده کندی مذهبنك اعلای شانی
دوشونن برملکك یاننده رذیل‌می اوله‌جغم » دیه‌رك عزم
قطعیسنی بیان‌ایله یوزینه باقلمز درجه‌لرده برغضب پیدا
ایتدکدن‌صکره « سن عثمانلی اوردوسنك شهسوار جلادتی
عد اولنان جزمی دکلمیسك؟ بردشمنکی قورتارمق ایچون
آتلدیغك بلا کردابندن بزم ایش دهامی تهلکه‌لیدرکه
بوقدر محترز طورانیورسك مقصدمزك .... (هایدی
سنك دوشندیککی سویلیه‌یم) خیالمزك قدسیتنی وحتی
شاعرانه‌لکنی بیلمز ایکن شرواندن بورایه قدر کلدکده
بورادهمی و همه‌دوشه‌جکسك، ایشه‌می خلل کتیره‌جکسك؟»
سوزلریله اعصاب شجاعتنی تحریك ایلدیکندن جزمی
« مرادم افندمزك مخاطره‌ده اولدیغنی کوسترمك ایدی .
یوقسه بنده کز هیچ بر وقت بلادن، آفتدن قورقار، جان
اسرکر طاقمدن دکلم » دیدی، پنجره‌سندن آشاغی چکلدی.
صباح اولنجه آقشامکی قرار وجهله طوغریجه علی
قولی افشاره و آنك واسطه‌سیله پریخانه کیدرك اقشامدن
لدیغی تعلیماتی بتمامها اجرا ایلدی .

التنجی فصل

— ٣٢ —

(   ) سنه‌سی بهارینك اواخرینه طوغری بر کون که میرزا سلیمان ، سفر تدارکنی اکمال ایله حدود اوزرینه یوریمك حقنده هرطرفك وقوعبولان تقاضاسندن بیزار اوله‌رق چادرینی قزوین کنارینه قوردیرمش ایدی. خلاصهٔ ترجمه‌لری زیرده کوستریلان مکتوبلری اوقومغه باشلادی.

مکتوب

— ١ —

شمدی‌یه قدر دولت شاهیده ایتدیکمز خدمت معلومدر . بوسرحد فقراسیله عثمانلینك شوکتنه مقاومت احتمالی قالمدی . بزمده ، دولتمزکده چاره‌سنه باقلمق امر عالیلرینه توقف ایدر .

امضا

امام قلی خان

[illegible]

مثله‌ده اعتماد بیورلمسون . بوسنان پاشا ، نفوذ کلام ویسار بی‌پایانی قوتیله عثمانلی عسکرینی سوق‌واعاشهٔ جیش ایراندن بیك قات مشکل اولان تونس ساحللرینه ، یمن چوللرینه کوتورمش واورالرك فتحنه موفق اولمشدر . کندی غایت عنود ، خود پسند برذات اوله‌رق هرنه‌ایشه عزم ایدرسه اتمامنه کافهٔ اقتدارینی بذل ایدر . اوغرادیغی یرلری یا بای حال یا امرینه اطاعت ایتدیرمك ، یا بتون بتون خراب ایتمك ایستر . تجربه‌مه اعتماد بیورلسون ، سرعتله حرکت لازمه‌دندر .

امضا

طوقماق خان

مکتوب

— ۳ —

سنان پاشانك عهده‌سنه صدارت توجیه اولندیغی وبر ایکی آیه قدر سرحده داخل اوله‌جغی تحقق ایلدی . آلدیغمز خبرلر عثمانلی اسراسندندر . اوشرفلی قوم ، اسیرلکده‌بیله یالان سویلمکی بیلمزلر اعتماد بیوریله والسلام

امضا

امیر خان

میرزا سلیمان ، اوچ مکتوب ایله مؤید اولان بوخبر هائلدن نهایت درجه‌لرده اورکه‌رك دفع بلایه ذهننجه تدبیرلر دوشونمکله مشغول اولدیغی برزمانده ایدی که نوکر (اوشاق) لرندن بری النه برعرضحال اعطا ایلدی. عرضحالی آلدی ، کوز اوجیله صاحبنی تحری ایتدی . کوردی که قارشیسنده غایت پژمرده ، غایت چرکین بردرویش طوریور . عرضحالك مألنی صدقه طلبنه حمل ایله درویشه برقاچ پاره ویرلمسنی امر ایلدی . درویش‌ده ظریفانه برتبسم ایله حضورندن چیقدی ، غائبلره قاریشدی.

میرزا سلیمان براز وقت صکره یاننده‌کی کاغدلری طوپلادیغی صره‌ده درویشك عرضحالنه دقت ایتدی ، کوردی که عرضحالك ورقه‌سی اویله صدقه استدعاسنه بکزر برشی دکل ، هند آبادیسی دینیلان واوزمانلرجه اکابر بیننده مخابره‌ده قوللانیلان کاغد جنسندندر ، اوصراق ایله برکره‌ده عرضحالی اوقومق ایستدی ، آچدی نظرینه شو افاده‌لر اصابت ایلدی :

صورت عرضحال

غفلت بیورلمسون ، شمخال طاقمی ینه جمعیته باشلادی .

مقصدلری پریخـانی عادل کرایه تزویج ایده‌رك ایرانده بر دولت جنکیزیه تأسیس ایلمکدر . ولی‌النعمتمز اولان خاندان صفوی بتون بتون محو ومنقرض اولیور . **جزمی** بك نامنده بر آدم شمخال طرفندن مأمور اوله‌رق بورایه کلدی. بوفقیر درویش دخی برابر ایدی. جزمی بك غائب اولدی . تخمینمه کوره قوریجیلر آره‌سنه قارشمش اولسه کرکدر . قوریجیلر ایچنده ایکی سنی دوستی وار ایدی . برینك نامی « عباس » برینك « موسی کاظم » در . آنلری بولدیرمق ممکن اولور ، حقیقت حالده بالاطراف آنلردن تحقیق بیوریلور. عادل کرای‌ایله پریخان . برینه فوق‌الغایه مبتلادر . شهریار خانم دخی غالبـا میانجیلقلرنده بولنیور . آنك مقصدینی بیله‌مم . قوریجیلر بیننده دوشنیلان شیلرك بری‌ده ذات عالیکزی اعـدام ایتمکدر . سزك وجودکز آره‌دن قالقمزسه پریخان وعادل کرای وشهریار خانم بیننده اولان اتفاقك نتیجه‌سی حصول بوله‌میه‌جغنی سویلیورلر . قوریجیلری تحریك ایدن شهریار خانمدر . عباس‌ایله موسی کاظمی بولدیرمق عهده‌کزه لازمدر . »

میرزا سلیمان، برکره عرضحالی اوقودی. املاسزلغنه، ربطسزلغنـه باقدی . هیچ اهمیت ویرمامك ایستدی .

بر کرەده حاوی اولدیغی اخبار غریبەیی دوشوندی ، خصوصیله شهریارك قوربجیلرله کندی علیهنه فتنه ترتیب ایلدیکنی پیش نظره آلدی، هیچ اولمزسه شهریاردن ایشی استیضاح ایتمامك هم شان درایتنه ، هم وظیفهٔ وزارتنه مغایر اولدیغنه حکم ایتدی. همان او کیجەدن سرایه کیتدی، عرضحالی شهریاره تقدیم ایلدی .

شهریار ، اویله هیچ امید ایتمدیکی بر زمانده، هیچ اومدیغی بر آدمك هیچ خیال وخاطرینه کتیرمدیکی بر مسئله ایچون یانینه کلدیکنی کورنجه طبیعی متغیر اولمشیدی. فقط عرضحالی اوقور اوقومز حالی تغیردن تأثره، تأثردن غیظه غیظدن عادتا جنونه انتقال ایدەرك همان میرزا سلیمانك بوغازینه صاریلیرجەسنه اوزرینه آتلدی « اوت ! میرزا اوت ! بو عرضحال تمامیله طوغریدر. سنی اولدیرتمك ایچون بن آدملر ترتیبیله اوغراشیوردم . واسطەلرمده عباس ایله موسی کاظمدر . کیت آنلری آرات بولدیر ، بلکه بولدیرەمزسك . نەیاپارسەك یاپ ، سنیلرك اطرافنی احاطه ایت . بنم مقصدم بشقه ایدی ، ایشلر بشقه نتیجه ویردی. مکر مقصده دها قوتلی چالیشانلرده بولنورمش . میرزا ! نه یوزیمه اویله حیران حیران باقیورسك؟ عادل کرایی.... »

دیدیکی صره‌ده میرزا سلیمان ، سوزی کسه‌رك « افندمز اونصل لقردیلر ! سز بوکون شاه حضرتلرینك حیات ثانیه‌سی ، ولی‌عهد سلطنتك نشئهٔ اولیسی بولنیورسکز . بوعبد عاجزك خدمتندن ممنون اولمدیغکز حالده عزل وبلکه اعدام ایتدیرمك ید اقتدارکزده ایکن علیهمه بر طاقم اراذلی تسلیط ایتمك شان دولتکزه یاقیشیرمی؟ نی‌قوریجیلر پاره‌لر ایسه حامل اولدیغم وکالت اضافتیله قدر سلطنته نه‌درجه خلل ترتب ایده‌جکی تعریفه محتاج اولان حاللردنمیدر ؟ سپاهی بودرجه یوزه چیقاریلور ایسه ضبطلری نصل قابل اولور، خاندانکز نصل راحت ایدر . آیاق طاقمنك وزیره ایتدکلری تجربه‌یی شاه حقنده‌ده تکراره قالقشمیه‌جقلرینه امنیت جائزمیدر ؟ ملوك ملهمدر، یاوقعه شاهه عکس ایدر ایسه خشمندن قورتلمق قابل اولورمی؟ درایتکز مسلم عالم ایکن عرضحالك مألی اعتراف بیوردیغکزی دوشونیورم‌ده سامعه‌مه اعتماد ایده‌میه‌جکم کلیور » یوللو علنی تخطئه وضمنی تهدیدن مرکب بر مقاله‌جك ایراد ایتمکله شهریار ، تهور خردکدازینك ویره‌بیله‌جکی نتیجه‌لری پك قولای تفرس ایده‌رك شدتله چاغلایوب طوررکن صوبی چوغالدقجه آقندیسنی کوسترمیه‌جك صورتده بر شکل سکونت پیدا

ایدن دره‌لر نبی کوکلندن غلیان‌ایدن انفعالاتك ظاهرده‌کی
آثارینی ینه اوانفعالاتك کثرت وشدتی آلتنده سترایده‌رك
بردن بره تحویل لسان‌ایله ، مادامکه بنم اعترافم عقل قبول
ایده‌جك شیلردن دکلدر ، یا مجهـول بر آدمك حقکده
کاغد اوزرینه قویدیغی افترایه نصل احتمال ویردك ده نفسکده
ادرا ککدن حیا ایتمه‌دن بنی استنطاقه کلدك ! بن بوراده
شاهك حرمی‌یم ، تخت سـلطنت اوزرنده اوطوریورم .
بوندن‌صکره عرشه‌می چیقه‌جغم که برامله اولسون‌ده کندی
دولتمك علیهنده فتنه احداثنه قالقیشه‌یم! کوزلریکی برطرفه
براقدك‌ده عرضحالی قولاقلرکله‌می اوقودك؟ ذهنکی حرص
اقبال آرقه‌سـندن کوندردك‌ده اوقودیغك شـیئك مألنی
واهمه‌کله‌می آکلامغه چالشـدك ؟ کاغد ایچنده شمخالك
ینه بر وقعه احداثیله اوغراشـدیغنی کورمدکمی ؟ شمخال
ایله بنم نه مناسبتم وار ! پریخان ، شمخالك همشیره‌زاده‌سی
اولدیغنی بیلمزمیسك؟ بوراده برجنکیز دولتی تشکیل ایتمك
ایستدیکنی اوقومدکمی ؟ عادل کرایك‌ده ، شمخالك‌ده ،
پریخانك‌ده سنی اولدقلری خاطرکده دکلیدر؟ ایشته اتفاق
ایتمشلر ، دولت صفوی‌یی محو ایتمکله اوغراشیورلر . هم
اوغراشـدقلری‌ده محققدر . کویا قریمی بزم طرفه ربط

[illegible]

اولدیغنی افاده وبوکا بیك درلو مبالغات عجمانه واوضاع
پرستشکارانه‌دن مرکب برچوق اعتذارلر علاوه ایله برابر
مسئله‌نی بك آز زمان ایچنده ظاهره چیقاره‌جغنه تعهدلر
ایده‌رك شهریارك یانندن آیرلدی .

شهریار ، اوطه‌سنه چکلدی ؛ اما برحالده چکلدی که
کویا اوطه‌سی برظلمانی مزار ، کندی ایچنده قصقانجلق
کبی ، کین کبی ، حرص انتقام کبی بربرندن مظلم برچوق
اخلاق فاسده‌دن مرکب برقوقمش میت ایدی . بعض نفوس
خبیثه‌نك کبردکدن صکره جادی اولدیغی مثللرده ایشیدیلیر ،
بوملعونه یسه دها صاغ ایکن آرزوسنی جادیلره اسناد
اولنان قان ایچمکه ، جان یاقمغه حصر ایلمشیدی . کاه پریخانك
شاهانه جمال عالم تسخیرینی ، نازنده ادای روح ائتلافنی
کندی لطافت پژمرده‌سنه قیاس ایدر ؛ عادل کرای نظرنده
کندینك آکا تفوقنی آخر حریفك اول بهاره رجحانی
کبی محالاتدن بولور . وبویأس ایله عمر کذشته‌سنك هردقیقه‌سنی
کندنجه بردورهٔ ممات بیلیردی . بعض کره‌ده مبادیٔ
شبابندن بری بیك درلو اوصاف ایشیده ایشیده حسن
وآننك کمالنه حاصل ایتدیکی اطمئنان ، ذهننه برزمانك
کذران طبیعیسنی ، اشکالك تحول ضروریسنی اونوتدیره‌جق

قدر غلبه ایدر ، اوقوتله کوزللکنی فنون عشوه‌ده اولان
ملکه ومهارتیله برابر ایفای محبت موهبه‌سنده عمرنده
برادری حقنده بیله خاطر نوازانه برمعامله‌یه تنزل ایتمامش
اولان پریخاندن دون عد ایلامکه باشلار واواعتقاد ایله
کندینه مفتون اولمیان عادل کرایی پریخانک‌ده تسخیر
ایده‌میه‌جکنه حکم ایلر واوحکم نتیجه‌سندن اوله‌رق عادل
کرایک پریخانه نکاح تکلیفی اکر صحیح ایسه مجرد اوسایه‌ده
ایرانه مالك اولمق املیله ترتیب اولنمش بردسیسهٔ سیاست
اولدیغنه قرار ویرر واوقرار ایله براز تسلی بولوردی .

فقط بوپارلاق خولیالر ، بو یالانجی تسلیلرده صبح
کاذب قدر امتداد ایده‌مدی. کوز قپامقله کوندوزی کیجه‌یه
تحویل ایتمك ممکن اوله‌مدیغی کبی شهریارك تعامیلری‌ده
پریخانك بارقهٔ جمالنده اولان تأثیری نظرندن ستره کافی
اوله‌مدی . اویله بر حسن عالمکیرك توجهنه اوغرادقدن
صکره انجذابندن کندینی قورتاره‌جق هیچ بر کوکل
بولنه‌میه‌جغی شهریار عندنده کونش کبی ظاهر اولمغه باشلادی.

کونشك ضیاسی مزبله‌یه دوشدکجه بونجه اخلاط منتنه
فرجه‌یاب حدوث اولدیغی کبی اوحقیقتك ظهوری‌ده
قادینك طبیعتنده نه‌قدر اغراض کامنه وار ایسه جمله‌سنی

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

برلقردی دها سویلیه‌یم : جاسوسلق المدن کلیر ، فقط میانجیلق کلمز .

بو محاوره اوزرینه حریف ، منحوس عد اولنان ییلدیزلر کبی مغرب اختفاسنه چکلدی . شهریار ایسه آنك کیدیشنی کورمدکدن بشقه ییلدیز ضیاسندن بیله محروم اولان کیجه‌لر کبی برغریب ظلمت ایچنده قالدی. کندینی اویانق ظن ایدردی ، فقط اطرافنه باقینجه ظلمتدن بشقه برشی کورمزدی . اویانق ایکن اویور اولمق اعتقادنده بولنوردی . اوحالده‌ده میرزا سلیماندن، معهود قوریجیدن آلدیغی خبرلر نظر بصیرتنك اوکنه کلیردی، کندی کندینه اعتماد ایده‌مزدی. کوکلنده حسددن بشقه برحس قالمدی. حسد ایسه انتقامدن بشقه برشی دوشندرمز اولدی . حسرت قدر سیاه برچاره بوروندی، انتقام کبی قان‌رنکنده برنقاب اورتوندی ، طوغریجه عادل کرایك اوطه‌سنه کیتدی .

عادل کرای ، اوزمان کندی خیالی ، کندی ملالی ایله اکلنمکده ایدی . کوزینك اوکنده اویله لدوسلی هواده قاره یاغمور بلوطلری اوزرینه دوشن غروب قزیللغندن یرادلمش کبی برمخلوق کورنجه یاتدیغی یردن

طوغرلدی ، پریخانه انتظار ایتدیکی ایچون برطرز عاشقانه ایله اوسیاه جارك ، اوقرمزی نقابك آلتنده مستور اولان وجوده نظر تحسرینی وقف ایلدی .

شهریار ، کین مضمر قدر مدهش ، بلای منتظر کبی آغر برحال ایله عادل کرایه یاقلاشدی ، یاننه کلدیکی زمان نقابنی یوزندن قالدیردی .

« خانزادەم بنی بیلدیکزمی؟ بن ایران شاهنك زوجەسی اولان شهریارم! سزی بو عزت واقبال ایچنده طوتان بنم! پریخانی بکا ترجیح ایتمشسکز، ایکیکزكده بر رآوج قانیله اللریمی قنالیەجغم ، خبریکز اولسون . فکر محاربەسی قلیچ غوغاسنه بکزەمز . پریخان سنی سویورسه بن‌ده سویورودم . بلکه آندن زیاده سویوردم ! سن‌ده زوجم کبی نور نظردن محروم ایمشسك ، زوجمك بنی سومیوب‌ده اوزرمه جاریه آلدیغی کبی سن‌ده آنی سومشسك‌ده بنی آرزوکه برواسطه کبی قوللانمشسك . شهریار سرسم ایمش دیمه! پریخانك‌ده ذکیدر! الله ایکیکزی بربریکزه مبارك ایتسون ! فقط امین اولکه قاوشورسەکز آخرتده قاوشورسکز . کوررسك، نەیاپەجغمی یقینده کوررسك! »

دیدی ، اوطەدن چکلمك ایستدی .

بوبادره اوزرینه عادل کرایك ذهننه پریخانك بولندیغی مخاطره اندیشه‌لری هجوم ایده‌رك حیاتی ، آمال آتیه‌سنی بتون بتون نظردن اسقاط ایلدی . مالك اولدیغی مزیات فکریه‌نك جمله‌سنی مجبرانه ومتحکمانه برعزم قویم ایله وجدانه خادم ایده‌رك بر قاچ ثانیه ایچنده بر قاچ کونده آنجق طوپلانه بیله‌جك برچوق ملاحظات وتدابیری پیش نظردن کچیردی. دوشدیکی بلادن قورتلق ایچون شهریارك کندینه ابتلاسنی تحریك ایده‌رك ونخوتی استغنایه ازدیره‌رك اداره‌سنه چالشمقدن مؤثر بر چاره بوله‌مدی . اوجهتله بو تهدیداتنه قارشی نهایت درجه‌لرده لاقیدانه برطور ایله برقهقهه قوپاردی. اوطه‌سنك بر کوشه‌سنده یایلمش اولان یتاغنه کیرمك ایچون بلندن خنجرینی ، باشندن قلپاغنی چیقارمغه باشلادی .

شهریار ، تهدیداتنه موت اعلامی قدر دهشت مأمول ایدرکن عادل کرایه افسانه صداسی کبی اویقو کتیردیکنی کورنجه یا آلدیغی روایتك بتون بتون یالان اولدیغنه ویاخود ترتیب ایتدکلری فساد آرتق کیمسه‌دن احترازلری قالمیه‌جق قدر قوت بولدیغنه ذاهب اوله‌رق کندنجه بو احتماللرك برنجیسی لذت حیاتدن دکرلی ، ایکنجیسی سکرات موتدن

دهشتلی اولدیغندن بویله مزار طاشی کبی دنیا ایله آخرت آره‌سنده قالوب طورمقدن ایسه هر نه صورتله اولور ایسه اولسون حقیقت حالی اوکرنمکه عزم ایتدی . بو عزم ایله ینه قپودن کری دونه‌رك شو مجادله‌یی کشاد ایلدی :

شهریار ـ خانزاده حضرتلری ، یاپدقلریکزی کیمسه کوره‌مزمی ظن ایدرسکز؟ شاه خدابنده اعما ایدلدی ایسه اطرافنده کیلرك‌ده کوزلرینه میل چکلمدی . سز شمخاله یازار ، جزمی بکی فتنه‌یه آلت ایتمك ایچون بورایه کتیرتمکه قادر اولورسکز . بز آنی طوتمقدن ، سرکزی اوکرنمکدن عاجزمی قالیرز . شهزاده بایزید وقعه‌سندن اولسون عبرت‌ده‌می آلمدیکزکه بویله بر حرکته جسارت ایتدیکز .

عادل کرای ، شهریارك بر طرفدن جزمی‌یی اله کچیردیکندن واسراری اوکرندیکندن بحث ایدوب طورر کن بر طرفدن‌ده جزمینك شمخال طرفندن کلدیکنی سویلمسنه نظراً وقعه بر درجه‌یه قدر کندیسنه عکس ایتمش ایسه‌ده اویله جزمی طوتلدیغنك وایشك کنهنه وارلدیغنك اصلی اولمدیغنه وشهریارك آله بیلدیکی بر ناقص خبرله کندی تدبیر واحتیاطلرینه غلبه ایده‌میه‌جکنه حکم ایده‌رك بر قات دها اطمئنان وسکینت ایله محاوره‌یی شو صورتله نقل ایلدی :

عادل ــ ذهنکزه برفنالق کلدی ایسه بکا مراجعت بیهوده در حکیم ده دکلم ، نسخه یازمقده الدن کلز .

شهریار ــ آکلادم افندم! یقین حاصل ایتدم شهزادهم! بکا خبر ویرنلرك روایتی عین حقیقت ایمش « ایران سلطنتی لایقیله قوزمشسکز ! یاپدیغی ایشك طوغریسی، سویلدیکی سوزلرك یالان اولمسیله ثابت اولان جانیلر کبی سزده اضطرابکزی کوسترمکه چالشدیغکز تمکین ایله میدانه قویورسکز . بر آق چهره‌یه نقاب یراشمدیغی کبی اوصفوتلی کوکلکزه‌ده ریا یاقشمیور .

عادل ــ طبیعت بویا ! انسان هردرلو خولیا قورابیلیر، بعضلری خولیاسیله‌ده اکله‌نیر . فقط قوریلان خولیایی بشقه‌سنه دیکلتمك، هله برانسانك کندینه دار هیچ یوقدن برشی توهم ایدوب ده صکره دوشنیلان و همك عین حقیقت اولدیغنه بنه او آدمی قاندیرمغه چالیشمق ایشیدلمش کوه‌زلکلردن دکلدر .

شهریار ــ سزه بوجسارتلری پریخانك محبتی ، امید معاونتی ویریبور دکلمی ؟

عادل ــ (کندی کندینه) سبحان‌الله ! باری عشق

ایله ، شهوتله نه‌قدر الفتم اولدیغنی نفسنده تجربه ایتمامش اولسه ....

شهریار ــ آه ! بن بشقه ... پریخان برروح! برملك! برنور!... بن .... بن ....

عادل ــ باری کندینك حسننده ، شیوه‌سنده اولان کمالی بیلمسه ، باری جمالنك ، اداسنك ارککلرده درجهٔ تأثیرینی یکی اوکره‌نه‌جك اولسه .

شهریار ــ البته پریخانك حسنی، شیوه‌سی‌دها کمالده‌در. البته جمالی،اداسی ارککلره وهیچ‌اولمزسه قریم خانزاده‌لرینه دها زیاده تأثیر ایدییورکه بزه ترجیح اولنیور .

عادل ــ باری پریخانك برکره یوزینی کورمش‌اولسه‌م.

شهریار ــ عادل ! جزمی‌یی کتیرتدیکك ، ایران تختنی ایستدیکك، طوغری اولمش اولمامش‌اوراسی‌وظیفه‌م دکل! الله عشقنه، دنیاده کیمی سورسه‌ك آنك باشی‌ایچون‌طوغری سویله ! شوقزی سومیورمیسك ؟

عادل ــ والله نه‌یالان‌سویلیه‌یم! سوزلریکزی ایشتدکجه کندیکزی آیاقده کوزلریکزی آچیق کوروب طوررکن ینه اویقوده‌سکزده صایقلیورسکز ظن‌ایدییورم .

شهریار ـ سؤاله جواب ویر خانزادهم! مرادك تحقیر ایسه صکرهده ایدهبیلیرسك! الله عشقنه سؤاله جواب ویر!

عادل ـ نهجواب ویرهیم! شو سؤال ایتدیککز شیئه باقکز، سنی براسیر طاغستاندن کیزلی بر آدم جلب ایتمکله شیئی بر مملکتده سلطنتهمی نائل اوله بیلیرمش!

شهریار ـ یالان سویلامکه صدد دکشدیرمکدن بشقه چاره بولهمیور! بن سزه آنی صورمیورم خانزادهم! پریخانی سوییورمیسکز؟ سومیورمیسکز!

عادل ـ صفویلر سایهسنده فقردن سلطنته مالك اولدیغکزی دوشونکز! اوخاندانك بوقدر لطفنی کورمش ایکن اعضاسندن برمعصوم قزك نامنی، ناموسنی ارکك مجلسنده ورد زبان ایتمك نهبیوك کفران نعمتدر!

شهریار ـ بنی بویله دقیقهده برخنجر اورر کبی آغر آغر اولدیرمکده نهلذت وار، سوییورم دیکز سزده قورتیلورسکز، بنده خلاص اولورم.

عادل ـ بکا مطلقا یالان سویلتمکی ثواب می عد ایدییورسکز؟

شهریار ـ دیمك که سومیورسك؟

عادل ـ سبحان الله!

شهریار ــ سومدیککه بر یمین ایت الویرر !

عادل ــ والله چکلمز اولدیکز ! تسلطکزاسارتدنده طاقتکداز ایمش یا .

شهریار ــ شمدی چکلمز اولدق اویله‌می ؟ بقالم بنمی چکلمز ایمشم یوقسه اولوم عذابیمی چکلمز .

عادل ــ انسان الکزدن قورتلق ایچون اولمکی‌ده حیاتنه منت بیلیور .

شهریار ــ آکلاشیلیور ! آکلاشیلیور !... اللریمه قانکزدن حنا قویه‌جغم .

عادل ــ برازده صاچلریکزه سورسه‌کز دها کوزل اولورسکز .

شهریار ــ آه ! صاچلرمده برقاچ بیاض‌وار ، نظرکز یالکز آکا تصادف ایتدی اویله‌می؟ نه‌قدر قباحت بین ایمشسکز ! دها برقاچ دقیقه اول حسنمک ، شیوه‌مك کالندن تأثیرندن بحث ایدییوردیکز ، کوکلکزله لسانکز آره‌سنده نقدر نفاقلر وار ایمش .

عادل ، شهریارك بوسوزلرینی تحقیر واستهزادن مرکب برقهقهه‌جق ایله کچیرمك ایستدی . شهریار ایسه برقاچ دقیقه‌لر کوکلیله دوکشورجه‌سنه برشدتلی تردد کچیردکدن

صکره شدتله عادل کرایك یاننه قوشه‌رق « عادل ! عادل !
حیاتمه قصد ایدییورسـك ! سـکا نه‌قدر محبتم اولدیغنی
بیلمزسك! والله بیلمزسك .. بیلسه‌ك براز حالمه آجیردك‌ده
بکا بو معـامله‌لری ایتمزدك ! براز بکا لطف ایله نظر ایت !
بن اویله نفرت ایده‌جك کبی چرکین، اولوملری آراده‌جق
قدر معجزمی‌یم ! مرحمت ایت آزیجق محبتکی، التفاتکی
کورسه‌م پریخانکه خدمتکار اولورم. التفاتکك، محبتکك
یالاندن اولدیغنی بیلسـه‌م‌ده کندیمی آلداتمغه چالیشیرم !
بو یالانجی التفاتلرك شفقتدن، مرحمتدن کلدیکنی بیلیرم
آکاده قنـاعت ایدرم » دینجه عادل کرای « آی افندم بن
سزه نه یاپه‌یم، محبته دائر برایما بیله ایتمدیکم حالده کندی
اختراع ایتدیککز یالانجی تدبیرلره اشتراك ایتدممی؟ بورادن
قریمـه برابر کچمکی تکلیف ایدن بن دکلمی ایدم، تدبیرمز
یولنده کیدوب طورمیورمی ؟ شـمدی نره‌دن پریخـان
مسـئله‌سی پیدا ایتدیکمزده کیجه وقتی بوقدر اوزون
بر مجادله چیقاردیکز. ایشمزده دوام ایده‌لم باقه‌لم نتیجه‌سی
نه اوله‌جق. فرصت فعلیاته کلنجه‌ بن‌ده برقصور کوررسه‌کز
اووقت ایسـتدیککزی سـویلمکه حقکز اوله‌ بیلور »
سوزلریله مقابله ایلدی .

شهریار ، ینه برقاچ دقیقه دوشندکدن وعادل کرایدن اوته‌دنبری کوردیکی معاملات متضاده‌یی بربرینه تطبیق ایلدکدن صکره پریخانه محبتنك وکندندن نفرتنك درجه‌سنی لایقیله تقدیر ایلدیکی کبی سودای حسودانه‌سنك شدتی اویله جعلی التفاتلرله قناعتده میدان ویرمدیکندن یأس وابتلادن مرکب برنظرله عادل کرایی یوقاریدن آشاغی سوزه‌رك « یوق !.. یوق خانزادم ! ممکن دکل بوحاله تحمل ایده‌میه‌جکم . سکا بن مالك اوله‌جغم ، یامزار ... اوزرمزه برفلاکتدر چوکمش نهایتنه قدر حکمنی اجرا ایدوب کیده‌جکم . بنی کندیمه متصرف ظن ایتمه ! کوکلمه برقوهٔ غالبه استیلا ایتمش بکا هرنه‌ایسترسه یاپدیرییور . آیاغمله ، اختیارمله جهنمه آتلمق‌المدن کلیر ، سنی بشقه‌سنك قوینده کورمکه قاتلانه‌مم . بحران محبت طاقت کتیریله‌میه‌جك برحاله کلدی . ایکیمزده جان اوزرنده طورییورز ، بالله هم سکا هم کندیمه قیارم . هیچ اولمزسه فلك تصورلرمزی انسان اولادینك الك صکره‌کی فراش مشترکی اولان طوپراق دوشکنده برلشدیرر ! دوشون ! لذت حیاتی خاطریکه کتیر! هرکسك دنیایه برکره کلدیکنی اونوتمه! دوشونده

بکا برقطعی جواب ویر . یارینـه قدر مهلت ! یارین کیجه قونوشورز » دیه سویلنه‌رك اوطه‌دن چکلدی .

عادل کرای ، بوبلای نا کهظهورك اهمیتنی تمـامیله تفرس ایتمش یعنی شهریارك آرزوی نفسانیسیچون صحیحاً جانه قصـد ایتمکدن چکنمیه‌جکنه حکم ایلمشـیدی . اودرجه علو همتله متحلی یارادلمش بر کوکل اسارت نبی بزمذلته دوشدکدن صکره حیاتده طبیعی برلذت بوله‌مز ، هله حیاتك اومشاقه برده سودیکندن آیرلمق وحتی یولنه جان ویرمکی اك بیوك سعادتلردن عد ایده‌بیله‌جکی جانانی کندی ایچون مخاطره‌ده کورمك کبی برطاقم بلالر منضم اولورسه دنیانك قره‌طوپراغه وبلکه جهنمه ترجیح اولنه بیله‌جك برحالنی کوره‌مز .

اوجهتله عادل کرای نظرنده موتك برحکمی وار ایسه یاشامغه نسبت اهون کورنمکدن عبارت ایدی . حتی پریخانك فراقی عندنده موتدن بیك‌قات شدید ایکن آنی‌ده برمجاهدهٔ کاملانه ایله کوکلنه قبول ایتـدیره بیلیر . فقط اوبیچاره‌یی دوشـوردیکی مخاطره‌دن خـلاص ایده‌مامك مطالعه‌سنك وجدانه ویردیکی عذاب‌الیمدن بردرلو کندینی قورتاره‌مزدی .

ساعتلرجه کاه فلجدن طاقت شکن بر بحت، کاه جنوندن شدید بر تهور ایچنده حالدن حاله انتقال ایده‌رك « شیطان بیله ملائکه‌یه فنالق ایده‌میور. بن بر ملکی هر درلو لذایذدن محروم ایده‌جکم‌ده شیطاندن شنیع اوله‌جغم. اولوم بیله ملائکه‌یه تقرب ایلیه‌میور. اوقاری، اوشهریار بر ملکی حیاتندن آییره‌جق‌ده موته رحمت اوقوده‌جق » یوللو بر زمانلر سویلندی طوردی. نهایت اویقودن اویانیر، کابوس تسلطندن قورتیلور کبی بر غریب حال ایله « آه ! یالان !.... یالان .... شو یالانجی دنیادن آلچق اولان یالان ! چاره سکامی قالدی » دیه‌رك یرندن قالقدی، قلمی کاغدی الینه آلدی، بیله‌رك زهر ایچمکه باشلایان بیچاره‌لرك چهره‌سنده‌کی علایم قدر حزین بر حال ایله شو مکتوبی تحریره باشلادی :

عادل کرایدن شهریاره

تنبیهکزه اطاعت ایتدم. حالك هر جهتنی کوزیمه آلدم. عاقبتی ایجه دوشوندم. شمدی‌یه قدر اکلنجه، بر حکایه قیاسندن عد ایلدیکم وقعه‌نك نه‌دهشتلی بر حقیقت اولدیغی نظرمده تماماً تبین ایلدی. حیاتمه قصد ایتمك

[illegible]

ابدی ویرلسه بن اوسوزلری لسانمه آلیرمی ایدم » یوللو سویلندی ، ورقه‌یی شهریاره کوندرمك ایچون بر واسطه تحریسنه قیام ایلدی .

قپوسنك اوکنه وارر وارمز بر قوریجی‌یه تصادف ایده‌رك « ارقداش ! زوجهٔ شاهی شهریار خانمه تقدیم اولنه‌جق بر عرضحالم وار ، عجبا شمدی ایصاله‌امکان بولنه بیلیرمی » دینجه قوریجی تاتار شیوه‌سنی آندیرر بر ترکجه ایله درحال کوتوروب ویره‌جکنی بیان ایده‌رك کاغدی آلدی چکلدی .

عادل کرای ، شهریارك کندینه کمال انهماك ایله کوستردیکی هوسی پك اعلا بیلدیکندن کوندردیکی مکتوب ایله حاضرلنوب کلان بلایی برقاچ کون تأخیر ایده‌بیله‌جکنی واوقدرجق بر زمان قزانلدیغی حالده ایسه جزمی‌یه ، پریخانه معلومات ویره‌رك کندی تشبثلرینی تسریع ایله مخاطره‌نك بتون بتون اوکنی آلمق قابل اوله‌جغنی مأمول ایتمشیدی .

نه‌فائده‌سی‌وارکه قورقدیغی مهلکه نفسنه‌دکل پریخانه عائد اولدیغندن وآره‌دن یارم ساعت قدر وقت کچدیکی حالده شهریاردن بر جواب ظهور ایتمدیکندن تدبیرینك

تأثیرنجـه اولان امیدی یواش یواش یأسـه مبدل اولمغه باشلامشیدی . شهریارك جوابی یارم سـاعت اوزادی . چونکه ملعونه عادل کرایدن آیرلدقـدن صکره قسوتلی کوکللرده صاقلانان کدر کبی اوطه‌سـنك برکوشه‌سنه چکیله‌رك پردهٔ ظلام آلتنده استتار ایدن جانی کبی خیانتنی اجرا ایچون الك اوّل تصـادف ایده‌جك فرصتی انتهـازه چاره دوشونمکده ایکن عادل کرایك کاغدینی آلنجه دفعهٔ ذهننه محاوره‌نك نهایتنده ایراد ایلدیکی تهدیداته خانزاده‌دن جواب ظهورینـه وقت براققسزین اوطـه‌دن چکلدیکی تبادر ایده‌رك کلان کاغدی اوتهدیدلره مقابله ظن ایلدی. اویله مقابله‌لرده ایسـه عادل کرایك کرك تحقیر وکرك استهزا اسنده‌اولان قوتی تجربه‌ایله بیلدیکیچون اوقویه‌جغی سوزلرك تأثیریله غیظندن چاتلایوب‌ده انتقامندن محروم اولمق قورقوسـیله مکتوبی آلدیغی آنده آچمغه جسارت ایده‌مامشیدی .

نهایت بر اضطراب ایله کاغدی آچه‌بیلدی. هرکلمه‌سنی برنوع تردد، هرسطرینی بربشقه درلو احترازایله‌اوقودی. اوذ کای شیطانیسیله مندرجاتی عینی عادل کرایك ظنی کبی صرف حقیقت وخصوصیله برنتیجهٔ خوف، براثر مغلوبیت

قیاس ایلدی . مطلب شهوانیسی بودرجه حصوله قریب
اولمش ایکن تهدیدنده دوام ایتمك دکل ، حتی براز
صغوق طورانمش اولسه عادل کرایك مضبوط اولان
مشرب استغنا پروانه‌سی جهتیله بنه مقصدی ضایع
ایتمك وهیچ اولمز ایسه برطاقم تأخرلره ، صعوبتلره
دوشورمك مقرر اولدیغنه حکم ایده‌رك کمال تهالك ایله
زیرده صورتی محرر اولان کاغدی تحریر ایتدی .
قپوسنك اوکنده‌کی خادم آغاسنی چاغردی، عادل کرایك
کاغدینی کتیرن قوریجی یه ویرمك اوزره تسلیم ایلدی :

شهریاردن عادل کرایه

ظالم ! سنی کرچکدن سودیکمه نصل قطعی سوز
ایسترسك ! سنك ایچون قوجه بر سلطنتی ترك ایدییورم .
ایکی اوغلمدن آیرلمغی ، دنیا نظرنده ملعون کورنمکی
اختیار ایلیوردم‌ده حالا محبتمه ایناننمیورسك ! بولندیغك
حالدن قورتاره‌جغمه‌ده عهد طلب ایتمك اقتضا ایدرمیدی؟
اسارتدن خلاص ایتمینجه سکا نصل مالك اولورم، سکا مالك
اولمزسه‌م دنیاده نصل یاشارم ؟ هیچ بر بیچاره‌یه «روحك
عذاب ایچنده‌در، آنی تخلیصه چالیشرمیسك » دیه سؤال

اولنورمی ؟ سن بنم روحم دکلمیسك ؟ سنسز موتی حیاته ترجیح ایتدیکمی حالا او کره‌نه‌مدکمی ؟ اوزلمه ایکی کوزم ! شونده بش اون کونمز قالدی . حمزه‌یه نه‌طرفه کیده‌جکنی آکلامق ایچون بر مکتوب کوندره‌یم جواب کلدیکی کبی بورادن چیقارز ، آنك بولنیه‌جغی طرفه‌ده بز کیده‌رز . همان الله سنی بکا باغشلاسون‌ده ایسترسه بنم حیاتمی‌ده آلسون سکا احسان ایلسون !

شهریار

عادل کرای ، همان یأسك منتهاسنه کلدیکی صره‌لرده ایدی که قوریجی قپودن کیره‌رك شهریارك مکتوبنی اعطا ایلدی . مطالعه‌سندن بش اون کون قدر قاری‌یی اویالایه بیله‌جکنه یقین حاصل ایتدیکندن بر قاچ ساعتلردن بری چکدیکی عذاب روحانی زائل اولدی . فقط او عذاب روحانیدن وجودینه عارض اولان تعب ، کوکلنده مشغول اوله‌جق بر کدر قالمینجه تأثیرینی تمامیله کوسترمکه باشلادیغندن بشقه ماجرایی پریخانه او کیجه‌دن خبر ویرمك ایچون یورغونلغه باقمسه بیله نوبتجیلر آره‌سنده محرملرندن کیمسه بولنمدیغندن تذکره یازمغی ضروری ایرتسی کونه تعلیق ایده‌رك یتاغنه کیردی ، راحتجه اویومغه باشلادی .

بری طرفدن ایسه شهریار ، آلدیغی امنیت جان بخش ایله کویا که دنیایه برکره دها کلمش ایدی . سوابقی ، حتی خیال سوابقی وارلغندن بتون بتون آیرلمش قیاس ایدر، یالکز حظوظات حیاته متعلق اولان تجاربنی بوعمر جدیدندن لایقیله استفاده ایچون دستور حرکت اتخاذ ایده‌رك کندی کندینه اکلنجه‌لر دوشونور ، ذوقلر اختراع ایدر ، امللر بولور ، موفقیتلر ایجاد ایلردی .

— ۳۳ —

قادین ، امیدوار اولدیغی سعادتك خیالنی بیله عین حقیقت ظن ایده‌رك تصوراتندن مدت عمرنده کورمدیکی لذتلره مستغرق اولور وکافهٔ آمالی بر یره طوپلانمش‌ده همان او دقیقه‌ده پیشکاه آرزوسنه صاچلمش کبی بیك درلو اشواق محبتله اکلنیر طورورکن خادم آغاسی ایچری کیره‌رك کاغدی کتیرن قوریجینك کلدیکنی وکندیسنه عرض ایده‌جك بعض سوزلری اولدیغنی بیان ایدنجه البته عادل کرای طرفندن برطاقم التفاتلر کتیردیکنه ذاهب اولدی « نه قدرده احتیاطسزلق ! هیچ قوریجی‌یه ده لقردیمی اچیلیر ؟ بندن کاغد کتورمدیمی ، یامحرم قیاس ایتمشدر

احتیاطسزلق اولوب‌ده نه فنالق تولد ایده‌بیله‌جك ، بوندن صکره نه‌دن قورقومز قالدی ؟ قوریجی برمناسبتسزلك ایدرسه نتیجه‌سی کندینك آخرته سفرندن عبارت اوله‌جق . جهنمه قدر یولی وار . شمدی آنی‌می دوشونه‌جکم . ذاتی عسکر اولمش ، اولمك ایچون معاش آلیور ، یوللو کندی کندینه براز سویلندکدن صکره خادم آغاسنه قوریجی‌یی ایچری کوندرمسنی امر ایلدی . قوریجی کلدی ، شو صحبته باشلادیلر :

شهریار — نه‌ایسترسك ؟ مکتوبی عادل کرایه کوتوردکمی ؟

قوریجی — کوتوردم افندم .

شهریار — نه‌در ؟ خانزاده برشی‌می سویلدی ؟

قوریجی — خیر : هیچ برشی سویلدی .

شهریار — ای نه‌ایسترسك ؟ مادام‌که برشی سویلنمامش بو وقت انسانی تعجیز ایتمکده معنا نه‌در ؟

قوریجی — خانزاده‌یه پك اوقدر اعتماد ایتمه‌کز خیرلی اولور .

شهریار — سنك نه وظیفه‌ك ، خبیث جهنم اول شورادن.

قوریجی — کیده‌یم افندم ، قولکز حدت آدمی دکلم.

شهریار ، « بوحدت آدمی دکلم » سوزیله بردن بره اویقودن اویانیر کبی کوزینك اوکنده طولاشان رؤیای استقبالی غائب ایده‌رك ینه سوابقك دهشتلی حقیقتلرینی ایچنه دوشمکه باشلادی. قوریجینك میرزا سلیمانه معهود عرضحالی ویرن ، کندیسیله برقاچ کیجه اول محاوره ایدن آدم اولدیغنی وسویلمك ایستدیکی لقردی البته بر خبر مصیبت اولمق لازم کله‌جکنی دوشوندی. حریفی هیچ سویلتمامك ایستدی. فقط کوکلده برشبهه ظهور ایدنجه ولو بیك قات آغر برحقیقتله اولسون حل ایتمدکجه انسانه کوره راحت قابل اوله‌مدیغیچون چاره‌سز ینه سؤال وجوابنده دوام ایلدی .

شهریار — طور، قوریجی باقه‌یم ! نه‌سویلیه‌جکسك؟

ق — کچن کیجه پریخان ایله عادل کرای بر برینی سویپورلرمی دیه سؤال بیورمش ایدیکز آنك جوابنی ویره‌جکدم .

شهریار — سویله ! نه‌اوکرندك ! بر برینی‌سویپورلرمی؟

قوریجی — بیله‌میورم .

شهریار — خنزیر ! اوکرندیکك بیله‌مامکمیدر ؟

جواب بوکامی دیرلر؟ پادشاهك حرمیله اکلنمکه‌می کلدك ؟ بالله سنی یاری بلیکه قدر باشی اشاغی یره کومدیررده اویله کبردیرم .

قوریجی — خیر ! ایکیسی‌ده بربرینی سودکلرینی بیله‌میورم‌دیمك ایستدم . بریکی اوته‌کنی سوییور اما اوته‌کی بریکنی سورمی سومزمی آکلایه‌مدم .

شهریار — بریکی‌هانکیسی ، اوته‌کی کیم ؟ بوهذیانلرله بنی مراقدن هلاك ایده‌جکسك ، سویله کیم کیمی سوییور ؟

قوریجی — بری طرفده‌کی اوته طرفده‌کنی . . .

شهریار — دیلك اللهك غضب قلیجلریله طوغرانسون! بری طرفده‌کی اوته‌طرفده‌کی نه‌دیمك بونلرك آدی یوقمی؟

قوریجی — وار .

شهریار — ای سویلسه‌ك آ یزید ! . .

قوریجی — تعریفه احتیاج قالدیمی یا ؟

شهریار — یاربی سن خیرلر احسان ایت ! بوکوپك مطلقا بوکیجه کبرمکه‌اوزنیور. آدلرینی سویلمیه‌جکمیسك، دیلنی تاکوکندن قوپارده‌یم‌ده کوپکلره‌می آتدیره‌یم؟

قوریجی — پریخان . . عادل کرای .

شهریار — شو ملعونك عنادینه باق ! بالله سنك

هر کیمکی آیری آیری قردیرودم‌ده کبرمکه حسرت اوله‌رق یشادیرم.

قوریجی — افندم، بونك آ کلاشلمیه‌جق نه‌سی قالدی؟ ایشته پریخان عادل کرایی سوییور.

شهریار — دمندن بری اویله سویلسه‌ك اولمزمیدی، عادل کرایك پریخانی سودیکنی نه‌دن بیلیورسك؟

قوریجی — سومدیکنی بیلدیکم یوق! یالکز سودیکنی بیلمیورم.

شهریار — بریکنك سودیکنی نه‌دن اوکرندك؟

قوریجی — دون کیجه ینه نوبتده ایدم. کیجه ساعت التی صولرنده حرم نردبانك شو باغچه اوزرینه اولان قپوسی آچلدی، کولکه پیدا اولدی. کولکه سیاه‌ایدی. امایلدیز آیدنلغی کیجه‌نك قرانلغندن فرق اولنوردی. برایکی دقیقه کچر کچمز یوریمکه باشلادی. کولکه یوریمزیا آکلادم که انساندر یرمده طوردم، نه‌یاپه‌جغنه دقت ایتدم. یوری‌یه یوری‌یه عادل کرایك کوشکنه چیقدی. ترتیبلرندن خبرم واریا، شاید فساد طاقمندن بری ایسه طوتمق املیله آرقه‌سنه دوشدم، باقدم که قپو قپالی اوکنده نوبتجی یوق اوراده طوردم، لقردیلرینی دیکلمکه چالشدم،

بردرلو ممکن اولمدی . برنجق ساعت صکره قپویه یقین برقاچ لقردی ایشتدم . ایچریده کینك پریخان اولدیغنیده ، عادل کرایی سودیکنیده آکلادم .

شهریار — نصل لقردی ایشتدك ؟

قوریجی — پریخانك عادل کرایه محبتنی کوستزر بر قاچ سوز . . .

شهریار — جهنم قاچغنی زبانی ! دها عذابك الویرمدیمی ، نصل بر قاچ سوز ، سویلیه‌جکمیسك ؟ یوقسه قلبنی یاردیره‌یم ایچنده صاقلادیغك اسراری اویله‌می ظاهره چیقاره‌یم .

قوریجی — افندمز ، بیوکلرك شانی بویله خدمتلره مکافات‌ایتمکدر. خدمت ایدن بنده‌یی اولوملره قورقوتمق دکل ! قوللکز شمدی‌یه قدر ویردیکم خبرلره احسان بکلیورم ، سز بنده‌کزی متصل جان قورقوسنه دوشوریورسکز ، سویلیه‌جکمی اونوتدیریورسکز .

شهریار « های‌الله قهر ایتسون ! مقصدی احسان ایمش‌ده جلادلر کبی بندن اشکنجه ایله پاره آله‌جق » دیه‌رك « آل ، کوزلریکی قره‌طوپراق طولدیرسون » عتابیله اوکنه التون طولو بر قرمزی اطلس کیسه آتدی .

قوریجی ، ایرانك اوزمانکی عاداتندن اولان سجدهٔ شکرانی یرینه کتوردیکی صره‌ده کیسه‌یی یردن آله‌رق ایچنده‌کی آلتونلری برمرابحه‌جی دقتیله آغر آغر صایمغه وایچلرنده اکسکی ، قلبی اولوب اولمدیغنی آکلامق ایچون هربرینی آیری آیری کوزدن کچرمکه باشلادی .

شهریار ، برقاچ دقیقه کمال نفرت وحدتله قوریجینك حالنه امعان نظر ایتدکدن صکره بتون بتون عملدن قاله‌رق شو سوزلرله مجادله‌یی تجدید ایلدی :

شهریار — کوپك ! نه صاییورسك ؟

قوریجی — بوده سؤاله محتاجمیدر ؟ تمامیدر ، دکلمیدر آنی آکلایه‌جغم .

شهریار — شو ملعونه باق آله‌جغی کمی تحصیل ایدییورسك ، احسانك تمامی اکسیکیمی اولور ؟

قوریجی — خیر افندمز ، مقصدم اودکل . فقط بوکیسه‌لر یوز آلتونلقدرده ایچنده نقصانی وارمی دیه باقیورم .

شهریار — یوز آلتون یرینه الای آلتون ویرسه‌م نه یاپه‌جقدك ؟

قوریجی — بنده‌کزده ایشتدیکم سوزك یاریسنی سویلیه‌جکدم .

شهریار — یزید ! سنك یاریکی برطرفه، یاریکی برطرفه آییردیرم .

قوریجی — ینه مراقدن قورتیله‌مزسکمز . چونکه بیلدیکمك یاریسی او ایکی پارچه وجودمده قالیر .

شهریار — شو کافره باق ! حالا التونلری النده اویروب چوریریور .

قوریجی — نصل اویرمم چوریرمم یا ، ایچلرنده قلپ وار ایسه ، اکسیك بولنور ایسه .

شهریار — حیوان ! بزم الیمزده قلپ ، اکسیك التون‌می اولور ؟

قوریجی — قلپزنلر ، حیله‌کارلر پاره‌نك نظرلرنده ذره قدر قدری اولمیان اکا بری براقوب‌ده بزم کبی بر التونی یوزنجی معاینه‌دن صکره آلان‌فقرایی‌می آلداده‌جقلر.

شهریار — (باشنه طوغری برکیسه التون دها آته‌رق) الله بلاکی ویرسون ! آل بونی‌ده الده اکسیکی، حیله‌لیسی چیقارسه اکال ایت، تك سویلیه‌جکك لقردی‌یی چابوق سویله !

قوریجی — کوردیکزمی ؟ تهدیدك نه‌قدر بیوك مضرتی ، احسانك نه قدر بیوك فائده‌سی اولیور . دمین

قورقتدیکمز معلوماتمك برازینی صاقلادم . شمدی ایکی قات احسان بیوردیکز بنده کزده ایکی قات معلومات ویره جکم .

شهریار — چابوق (چابك) سویله باقه‌یم !

قوریجی — پاره‌لریمی صایغه ، معاینه‌ایتمکه مساعده احسان بیورمزمیسکز ، ایچنده قلپی بولنور .

شهریار — حمزه‌نك باشیچون خبردن‌ده واز کچرم سنی شمدی جهنمه کوندررم .

قوریجی — سویلیه‌یم افندمز ! پریخان عادل کرایی سوییور اما عادل کرای پریخانی سومیور .

شهریار — نه‌دن بیلدك یالانجی خنزیر !

قوریجی — والله یالان دکل . آنی‌ده ایشتدیکم لقردیدن آکلادم .

شهریار — شمدی سکا بر کیسه التون دها ویررسه‌م صایمه‌دن ، نفس آلمه‌دن ایشتدیککك لقردی‌یی عینیله‌سویلر میسك ؟

قوریجی — صایسه‌م دها خیرلی اولور اما مادام‌که اویله فرمان بیوریورسکز دیشاریده صایارم .

شهریار — (بر کیسه التون‌دها آته‌رق) آل‌دیشاریده صای اکسیکی ، قلپی‌وارایسه یه دکیشدیررز . کافربدلا ، لقردی‌یی چابوق سویله ، هم عینیله سویله .

قوریجی — یا اکسیك ، یاخود قلب چیقوب ده دکشدیرمك ایچون کتیردیکم زمان قلبلری ، اکسیکلری بشقه یردن بولدمده قاریشدیردم ظن ایدرسه کز .

شهریارك ارتق بتون بتون صبری یانارق « ایران دولتنك خزینه لرینی ویرسه م ینه دها ایسته جکسك ، پاره قاپمق ایچون اذادن واز کچمیه جکسك ! شمدی سنی جلاده تسلیم ایده یم ، عمریکی اکسیلده یم ، قلب اچه کبی طوپراقلر ایچنده ، آیاقلر التنده سورتدیره یم ده انسان اوزمك نصل اولور آکلارسك » تهدیدیله آدم چاغرمق ایچون قپویه طوغریلنجه قوریجی طورینی تبدیل ایله « افندم ! بنده کز اطاعتسزلك ایتمدم . ایشته فرمانکز کبی ایشتدیکم لقردی یی عینیله سویلیورم » مقدمه سیله مکالمه یه کریشدی :

قوریجی — پریخان عادل کرایك کوشکنه کیتدیکی زمان آرقه سندن آیرلمدیغمی وفقط نه قدر چالشدم ایسه صحبتلرینی ایشیده مدیکمی عرض ایتمشیدم . پریخان آییریلیرکن « سز ینه پریخانی سومیکز ! پریخان سزك یولکزده اقرباسنی ، بالکه جانی ترك ایدر ، بورادهکی تصورمز حاصل اولمزسه عثمانلی ملکنه کچرز ، جاریه کز اولورم . سزك قدر عالیهمت برقهرمانه ایران شاهنك

همشیره‌سندن مناسب اسیرمی اولور؟ » دیمشیدی . کندیسی اوطه‌دن چیقارکن قولکز نردبان قپوسنك آرقه‌سنه صاقلاندم . کیتدکدن صکره عادل کرایك قپوسندن ینه بکلمکه باشلادم « اوده قاچ اولدی ! قاچ اولدی ! اللهم ! شوقادینك الندن نصل قورتیله‌جغم » دیه سویلنوب طوریپوردی . ظن ایدرم که لقردیلر بریکنك اوته‌کنی سودیکنی واوته‌کینك‌ده بریکنی سومدیکنی آچیقدن آچیغه کوسترر .

شهریار — (بر کیسه التون دها آته‌رق) اویله بر فرصت الیکه کچدی‌ده پریخان فاحشه‌سنی نیچون طوتمدك، بدلا نیچون طوتمدك ! طوتمش اولسیدك سنی احیا ایدردم . سکا اون بیك التون ویردم .

قوریجی — (التونی النده طارته‌رق) الله عمرکزه برکت ویرسون افندمز ! پریخانی‌می طوته‌یم ، شاهك همشیره‌سنه طوقنمق قولکزك حدمیدر ؟ دمین افندمز صاییوردیکز انسانك یاری‌یاننه قدر وجودینی باشی اشاغی کومدیروب‌ده اویله کبرتمك وار ، کمیکارینك هر برینی آیری آیری قیردیرمق وار ، دیانی قوپاروب‌ده کوپکلره آتدیرمق وار ، قابنی یاروب‌ده ایچنده صاقلادیغی اسراری

میدانه چیقارمق وار ، یاریسنی برطرفه یاریسنی برطرفه آییرمق وار ، جهنمه کوندرمك وار ، بونلرك هیچ بریده درتیوز آلتون قزانمغه بکزه‌میور .

شهریار ـ هایدی شمدی بوراده دفع اول! بوندن صکره سنی ایشده قوللانه‌جغم ، آدم کبی خدمت ایدرسه‌ك احیا ایدرم .

قوریجی ـ ایده‌مزسه‌م نتیجه‌سی کبرمك اوله‌جق ! اوراسی معلوم ! قوللکز اولدقجه ایشمی بیلیر بندکاندنم . کوکلم آلتون کیسه‌سنی کفندن زیاده سور افندمز ! هر فرمانکزی اجرایه حاضرم .

شهریار ـ آدك نه‌در ، سنی ایستدیکم زمان نره‌ده بولدیره‌یم ؟

قوریجی ـ علی قولی قوریجیلرندنم . شمدیلك اسمم شروانی جعفردر .

شهریار ـ شمدیلك نه‌دیمك ؟ زمان دکشدکجه انسانك اسمی‌ده‌می دکیشیر ؟

قوریجی ـ اولاغان شیدر افندمز ! زمان هرشیئی دکشدیره‌بیلیر .

قوریجی ، بوسوزدن صکره سجدهٔ شکران عادتنی برکره دها اجرا ایده‌رك چکلدی .

شهریار ، یالکز قالنجه قوریجینك عادل کرایدن ایشتدیکنی سویلدیکی « اللهم ! شوقادینك الندن‌ده نصل قورتیله‌جغم » سوزنی عینیله پریخانه معطوف قیاس ایده‌رك عادل کرایك آنی‌ده سومدیکنه اعتماد حاصل ایتمکه باشلامش وخانزاده‌نك « بنی کرچکدن سودیککزه ... برقطعی سوز ویریکز » عباره‌سنی دوشونه‌رك آنك تأثیری ایسه بواعتمادی اطمئنان درجه‌سنه واردیرمش ایدی .

دوشونور طوریر ، عادل کرای پریخانه روی دل کوسترمش ایسه پریخانك کوستردیکی محبتلر اوزرینه آنی‌ده اسارتدن قورتلمق مقصدینه خدمت ایتدیرمك ایچون کوسترمش اولدیغنه ذهننده قرار ویرر وبودفعه کندندن قطعی سوز ایستمسنی پریخانك تدابیرندن امیدی کسدیکنه حمل ایدردی . بونکله برابر عادل کرای برکره کندیله کچنمکه قرار ویردکدن صکره سعادت حیاتنی برابر کچنمکده بولمسنی دخی محال عد ایلمزدی .

واقعا پریخانك رجحان حسنی ، طراوت شبابی ، زیور عصمتنی خاطره کتیرمز دکل ایدی . فقط کندی‌ده پریخاندن بتون بتون بشقه طرزده برجماله مالك اوله‌رق هرقلبه کوره ایسه بربشقه نوع حس اولدیغنی ویوزلرجه

مبتلاسی اولان بر کوزلدن یوزلرجه نفرت ایدر آدملرده بولندیغنی بیلدیکندن وعادل کرایك صوك محاورەلرنده آغزندن چیقان « باری کندینك حسننده ، شیوەسنده اولان کمالی بیلمسه ، باری جمالنك ، اداسنك ارککلره درجۀ تأثیرینی بکی اوکرنەجك اولسه » یوللو سوزلری خاطره کتیردکجه بریخانك طراوت شبابنی کشایش جمالنجه برنقصان وطورعصمت پروانەسنی شیوه ناشناسلغنه برهان کبی کورەرك عادل کرای نظرنده کندی قدر بیله تأثیر حاصل ایدەمدیکنه قطعیاً حکم ایلدی .

فقط طبیعت بشرده نەضعف غریبدرکه شهریار ، بوحکم قطعیسیله برابر عادل کرایك محاوره اثناسنده صاچلرینه آق دوشدیکنه دائر ایتدیکی تعریضیده خاطره کتیردی . کویادلیل زائل اولنجه حقیقتده تحول ایدرمش کبی آیینەنك قارشیسنه کچوبده کمال اعتنا ایله اوچ بش بیاض قیلی قوپارمدقجه حسننه اولان غرور واطمئنانی اتمام ایدەمدی .

شهریار ، بوصورتله مقصد محبتنی حاصل وسعادت آتیەسنی امین بیلدیکندن عادل کرایی تصور ایتدکجه

کوزلری نور صفاایله ، وجودی رو نشاط ایله طولار ایدی .

دنیاده برالمی ، برانديشه‌سی قالدی ایسه اوده رقیب مغلوبی عد ایلدیکی پریخاندن پرستشکاه وجدانه هوس تملك ایله یاقلاشمغه جسارت ایلدیکندن طولایی ظالمانه برانتقام آلمق آرزوسنك کوکلنه ویردیکی اضطراب ایدی .

— ۳٤ —

عادل کرایك ، شهریارك دائره‌لری بو تلاشلره ، اضطرابلره تهدیدلره ، تحقیرلره ، تحقیقلره ، تجسسلره ، مجادله‌لره ، ائتلافلره هرزماندن زیاده کشاده بولندیغی اویله برلیله غرائبده پریخان هرشیدن بیخبر وقوریجینك افاده‌سندن آکلاشلدیغی اوزره برکیجه اول عادل کرای ایله بربزم تنهاییده بریچق ساعت قدر وقت کچیردیکیچون تماشای جماله دلسیر ، تشبثلری قوهٔ قریبه‌یه کلمك جهتیله عمرینك سعادتندن امین اوله‌رق یاتسو وقتی برساعت کچر کچمز یتاغنه یاتمشیدی .

رؤیاده عادل کرایی کورر ، صباح آچلمش ، کونش طوغمش ، کوزلری نور ایله طولمش ظن ایدردی .

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

قز ، پریشان صاچلرینی شهزاده‌نك یوزینه دوكه‌رك جمالنی كاه كونشدن بیله قصقانیرجه‌سنه بتون بتون اورتر ، كاه بردقیقه‌جق حسرتنه تحمل ایده‌مزجه‌سنه بر جهتنی آچار ، تماشاسنده غشی اولور طورردی .

پریخانك روحنده انبساط ، كوكلنده صفا بردرجه‌ده ایدی‌كه بولندیغی حالك رؤیا اولدیغنی بیلمك دخی لازم كلسه ایدی بتون عمرینك بویله بر رؤیا ایچنده كچمسنه بیك جان ایله قائل اولوردی . كویا كه بر انسان دكل ، طبیعتك فردوس فیوضاتنده یكی پیدا اولمش بر شكوفهٔ رنكین ایدی . ژاله‌لرله پرورش بولور ، نورلرله تنعم ایدردی .

ایشته پریخان، خواب جان پرور ایچنده ایدی‌كه اصول اصول قپوسی آچلدی ، سیاه چاره بورنمش برقادین‌الندهكی شمعدان ایله اوطه‌نك داخلنه طوغری برقاچ كره باقدی ، شمعدانی خارجده براقدی ایچری كیردی ، قپویی قپادی.

بووقعه‌دن برایكی ثانیه كچر كچمز پریخان وجودینه برشی طوقندیغنی وطوقنان ماده‌نك كندیسنی خفیف خفیف صارصدیغنی حس ایلدی : اونازنین اویقوسندن اویاندی ، اطرافنه باقندی ، شونی حس ایتدی كه استقبال كبی نظرتعلق ایتمز برقرانلق ایچنده قالمش، اجـل كبی نامشهود برجسم

ذی حیات یانه چوکمش، میت لبی صعوق اللریله بدنی صارصیور.

اویقو خماریله بردن بره کندینی طوپلایه مدی. ذهننده حقیقتله خیال بر برینه قارشمدی. اوّل کوردیکیمی رؤیا ایدی، شمدیکی بولندیمی حامی یادر برزمانلر آنی تفریق ایده مز اولدی نهایت بویله حاللرده معتاد اولان « کیمدر نه ایسترسك » سؤالنی ایراد ایلدی.

« کیم اوله جق! سن کلی تمانل کرایکزیمی بکلیور ایدیکز؟ بم! بویله ظلمانی زمانلرده انسانی کوکللرده براقدیغی کینلر، دنیاده آرادیغی امللردن دها زیاده کلیر بولور، اوراسنی بیلمیورمیسکز » جوابنی آلنجه مخاطبنك کیم اولدیغنی، نه مقصدله کلدیکنی پك قولای آکلادی. یتاغنده طوغرلدی، شهریارك قارشیسنه اوطوردی، آره‌لرنده برشدتلی معارضه جریان ایتمکه باشلادی. ایکی رقیب، کوکللرك ظلام خفاسنده مستور اولان ایکی غیظ قدیم کبی تقابل ایلدیلر بربری کورمزلر ایدی. فقط آره‌لرنده هر مخاطبه‌یه کجدکجه چهره‌لرنده وبلکه وجدانلرنده حاصل اولان الك کوچك تأثراتی کورمش کبی حس ایدرلر ایدی.

معارضه‌لری شویولده ایدی :

پریخان — نادین بندن نه ایسترسك ، بو وقت اوطه‌مده نه ایشك وار ، کابوس کبی انسانی رؤیاسنده‌ده‌می راحت براقمیه‌جقسك ؟

شهریار — براقمیه‌جغم ! سندن نه‌می ایسترم ، شوراده‌کی ایران تختنده اوطوران ارکك برادرك اولدیغی حالده سن آنکله اشتراکی قبول ایده‌میورسك . اشتراك نه دیمك ! ذاتاً اوتختده ذره قدر حقك یوق ایکن ولی نعمتکك الندن آلمق ایستیورسکده بن سنی دنیانك اك بیوك دولتی اولان محبته‌می اشتراکه قبول ایده‌جکم ؟ سندن نه‌می ایسترم ! حیاتمی ، حیاتك لذائذینی ایسترم . عمرکدن قوپاریله‌جغنی بیلسه‌م ینه آله‌جغم آکلادکمی ؟

پریخان — کیجه وقتی چیلدیردکسه بن تیمارخانه بکجیسی دکلم . نصل محبت ؟ نصل تخت ؟ نصل اشتراك ؟

شهریار — تقلید ایدیپور ، بریکندن آلشمش ! اسرارندن خبردار اولانلره دلیلك اسناد ایتمکی آندن اوکرنمش ! بیلمیورکه تقلیدك‌اك کوزلی‌ده مسخره‌لکدر . مسخره‌لکی بیله کندینه یاقشدیره‌میور . شو تجاهللره باق ! مجسم حقیقت اولان شهزاده‌م ! جزمی الده طوریور .

دایکزدن نه‌مقصد اوزرینه کتیردیککزی بیلیورز ! شجرة الدره مقلد اوله‌جقسکز . ابتدا واره‌جعکز آدمی پادشاه ایده‌جکسکز ، صکره بیچاره‌یی تختدن دوشوره‌جکسکز ، آیاغکزه باصه‌مق یاپه‌جقسکز ، التکزده چکنیه‌جکسکز ، ازه‌جکسکز یرینه سز چیقاجقسکز دکلمی ؟ مصور عصمت اولان بانوی جهان ! عادل کرای سزك کبی ریا پرده‌لری ایچنده صاقلی دکل ، چهره‌سنی بن‌ده کوریبورم . برکره مجلسنه کیرن قادین خصوصیله سزك قدر عقللی ، استغنا پرور اولور ایسه جاذبهٔ جمالندن کندینی قورتاره‌میه‌جغنی بن تصور ایده‌مزمی‌یم قیاس ایدرسکز ! یاخود اوجمالده‌کی نور لطافتی کورمك سزك او کوزل کوزلریکزه مخصوصدر ، دنیاده سزدن بشقه هرکیم وارایسه یاراسه طوپراغندن یرادلمش ، هیچ کیمسه اونوردن استفاضه ایده‌مزمی ظن ایلرسکز ؟ اوت شهرياده پریخان قدر طبیعت ، پریخان قدر استعداد محبت نره‌دن بولنه‌جق !

پریخان — (شهریارك جزمی شمخالدن کتیردلمش اولمق یولنده‌کی افاده‌سندن عادل کرای کبی استفاده ایله جزمینك طوتلدیغنه امنیت حاصل ایده‌رك) ادبسزلك

الویرر ! غالبا سن روجکدن تختنی آلوبده دوستکله کندیکه شهوت یتاغی یاپمق ایستیورسك که قلبکده اولان سیئات آغزکدن دوکیلیور ؟ کندی وهمکی، کندی تصورکی بشقه‌سنه اسناد ایتمکده معنی ندر ؟ حدك وار ایسه فعله چیقارمغه تشبث ایت ! ذره‌قدر تشبث ایت ! باقه‌لم پریخانك الندن بیك جانك اولسه برینی قورتارمغه مقتدر اوله بیلورمیسك ! بن ذاتاً شاه‌قزیم ! قرداشمك دولتنه‌دن کوزدیکه‌جکم که اودولت بنم‌ده‌دولتمدر . کهله کبی سایه‌سنده کچندیکی وجودك قانی ایچمکه چالشمق سنك کبی اسافله یاقیشیر .

شهریار — اوت ! هیچ خانم‌افندی کندی خاندانی باتیرمق ، ایرانده برسنی دولتی تشکیل ایتمك کبی شیئلر دوشونمکه ـ هیچ شاهمزك همشیره‌سی عادل کرای کبی اسیرك اسیر محبتی اولمغه تنزلمی ایدر ! ! دون ییجه ساعت التی صولرنده شوزدباندن باغچه‌یه اینوب‌ده عادل کرایك یاننه کیدن ، بربچق ساعت اوطوران بشقه‌سی ایدی !

پریخان ـ شوتزویره ، شوشرتلکره باق ! ولوکه کیتمش اوله‌یم عادل کرای ایله بنی کورشدیرن ، آره‌ده

[illegible]

وار ، سنی کویلی کلبه‌سندن سلطنت سراینه کتیرمش ، قوجه بر دولتك اداره‌سنی الکه تسلیم ایتمش ، او محبوسلر کبی بر کوشه‌ده اوطوریبور ، یرینه سن پادشاهلق ایدییورسك. بو نعمتلرك ، بو دولتلرك حقنی دوشونمیورسك ، یکرمی یاشنده بر قهرمان اوغلك وار ، ایران سعادتنی ، شوکتنی آنك حیثیتندن ، شجاعتندن بکلیور . کندیکك دکلسه آنك اولسون ناموسنی خاطرینه کتیرمیورسك . شهوتکله بر بیچاره اسیره مسلط اولمشسك ، هم خاندانمزك عصمتنی پایمال ایدییورسك ، هم او اسیری بندن قورتارمق ایچون حقمده بیك درلو افترایه قالقیشیورسك .

شهریار ــ طور افندم حدتك لزومی یوق ، حالمزی اورته‌یه قویه‌لم ، عقلمزی باشمزه طوپلایه‌لم ده انسانجه قونوشه‌لم ، سویلیه‌جکمز شیلری عقله تطبیق ایده‌لم ، سن ایسته‌دیکك قدر برادریکك نکاحنده بولنمغی بنم ایچون بر شرف ، بر نعمت کبی کوستره‌بیلیرسك . فقط بر انسانه کوره عمرینی چهره‌سنده‌کی تغیرلری بیله کورمکدن وحتی کندینی بر زنجیه‌دن تفریق ایده‌بیلمکدن عاجز اولان بر آدمه حصر ایتمك سلطنت عالم ایچون دخی چکیلمز بلالردن اولمدیغنی سن ده کوکلکدن اعتراف ایدرسك . امینم که

ذهننده خیالم بیله قالمامشدر ، قالمش اولسه‌ده شمدیکی حالمه بکزه‌مز .

پریخان ـ جناب حق سنی‌ده قهر ایتسون ، سنك مزاجکده بولنان قادینلری‌ده .

شهریار ـ عقلکه هر نه کلیرسه سویله ! عادل کرایی سویبیورم ، مطلق سکا خانزاده‌دن ال چکدیره‌جکم .

پریخان ـ کندکده فلکدن زیاده‌می قدرت تصور ایدییورسك که طالعك بیله آییرمقدن عاجز قالدیغی ایکی قلبی بر برندن تفریق ایتمك امیدینه دوشویورلك .

شهریار ـ کندمده اویله بیوك قدرتلر تصور ایتمیورم ، یالکز تدبیرمك تأثیرسز قالمیه‌جغندن امینم .

پریخان ـــ نتیجه‌سنی ایکیمزده کوریرز دکلمی ؟

شهریار ـــ انتظاره حاجت یوق ! نتیجه شمدیدن کورینوب طورییور . جزمی بوراده اختلال ایله اوغراشدیغنه ، یاری مملکت خلقی شهادت ایدر . شاهه برکره ایش خبر ویرلدیکی کبی اسماعیله ایتدکلریکك اوآنده جزاسنی بولورسك .

پریخان ـــ دیلك قوریسون ملعون ، اسماعیله بن نه یاپدم ؟

شهریار — قورتجیلر بر امر آلیرز ، او نازنین کردنکزه بر ابریشم قلیچ باغی کبیریرلر ، آندن صکره خانزاده‌یی قیامتده یا کوررسکز ، یاکوره‌مزسکز .

پریخان — شو دیوانه‌یه باق ! نه اولوملهٔ قورقوده‌جق! کندیسی بر افترائی حقیف شکلنه قویتغه نفسنده اقتدار حس ایدیورده بنده بر حقیقتی اثبات ایتمکه قدرت کورمیور. فاحشه ! سن ایستدیکك هذیانی سویلرسکده بن بیلدکلریمی سویلیه‌مزمی‌یم ؟ نم لسانم قیلجه‌می کلیر ؟

شهریار — اویله فنا فنا شتملر ایدوب طورمه ! بو کیجه هر شیئی کوزیمه آلدم ، بن‌ده ادبسزلککه تقلید ایتمکه باشلادم .

پریخان — های الله قهر ایتسون !

شهریار — صوص دییورم نه دیکله ! بن هر بیلدیکمی سویلرم ، سن هیچ بر بیلدیککی سویلیه‌مزسك . نم شاهدم وار ، سنك یوق ! سن اولسه‌ده سویلیه‌مزسك . زیرا پك اعلا دوشونورسك . شاهك همشیره‌سی اوله‌جغنه شیطانك کریمه‌سی اولمایدك . چونکه اوصفته یاقیشه‌جق قدر عقلك واردر .

پك اعلا ، پك رعنا دوشونورسك که بن عادل ایله آره کزده‌کی

محبتی سویلرسه‌م آکا برضرر ترتب ایتمك احتمالی اوله‌مز .
چونکه دمنجك سویلیوردك‌یا ، اختیارینه مالك برقزسك ،
خانزاده ایسه جنکیز اولادندندر ، سنی سوه‌بیلیر ،
آله‌بیلیر . کندیسنی بوحالی ایچون بندن بشقه کیمسه
تعییب ایده‌مز ، بندن بشقه کیمسه قباحتلی بوله‌مز .
یاپدیغکز اختلالی سویلرسه‌م ینه عادله برشی دیمزلر .
چونکه براسیردر ، هرفرصتله قورتلمغی ایستر . دنیاده
مجنونلر بیله آکلارکه برشاه همشیره‌سیله براسیر بیننده
سویلشیلان ، فسادی تصور ایدن‌ده ترتیب ایدن‌ده شاهك
همشیره‌سی اولمق لازم کلیر . اسیر اولنلر بویله ایشلرده
اولسه اولسه برقوهٔ غالبه‌نك هوسنه آلت اولمقدن بشقه
هیچ برشی یاپمغه مقتدر اوله‌مز . اوجهتله ایش میدانه
چیقدیغی کبی یالکز سنی کبردرلر ، عادله برشی یاپمزلر .
محافظه‌سنی دها صیقشدیررم ، کندم نظارت ایدرم ،
او صورتله ایستدیکم کبی اکلنیرم .

پریخان — صوص ادبسز !

شهریار — دیکله تلاش ایتمه ! بنی دیکله ! سنی
اولدیرمکدن حاصل اوله‌جق کفتکو ناموس سلطنته
طوقونه‌جغنی ، برادریکك کورمیان کوزلری او کنده ایستدیکم

شکله قویمق بنم ایچونك قولای شیلردندر . سنی اولومدن قورتاره‌جغم ، کوشکمك قارشیسنده اوفاجق بریره حبس ایتدیره‌جکم ، رقابتدن برکوکلده نه‌قدر کین حاصل اولدیغنی ، آله‌جغم انتقام ایله سکا اوکرده‌جکم ، اویله بر کوچك اوطه‌یه حبس ایتدیره‌جکم ، سن زنجیرلر ایچنده ایکلیه‌جکسك . بن عادل ایله قارشیکه کچه‌جکم ، هرکیجه ذوق ایده‌جکم . قودوردیغکی ، کندی دیشلرکله کندیکی ییه‌ییه تلف اولدیغکی کوره‌جکم .

پریخان — (اوزونجه برقهقههٔ استهزادن صکره) خانم افندی حضرتلری ، بزی اوکوچك اوطه‌یه حبس ایتدیرمدن اوّل لسانمزی‌ده جادیلره افسون اوقودیرده آغزمزده حبس ایدر دکلمی ؟

شهریار — افسون اوقومغه حاجت یوق ! سن ذاتاً بیلدیککی سویلیه‌مزسك . براقمیورسك که سویلیه‌میه‌جککه سنی‌ده اقناع ایده‌یم . بیلیرسك که بنم حالم سکا بکزه‌مز ، شاه حرمی‌یم . عادل کرای ایله بینمزده‌کی محبتی خبر ویردیکك کبی آنی ناموس سلطنته تعرض ایتدیکیچون بندن بیك قات بتر عذابلر ایچنده تلف ایدرلر . حالکدن ، قالکدن بالبداهه آکلاشیلیورکه عادلی سویورسك ، سونجه

تلف ایتمکه قیه‌مزسك ، البته قیه‌مزسك ! سویلیه‌مزسك دیدیکم آنك ایچوندر . شمدی بیلدیککی سویلیه‌میه‌جککه سن‌ده اعتماد ایتدك‌یا ، شمدی قوتمك درجه‌سنی سن‌ده آکلادك یا .

پریخان ــ (ینه بر قهقههٔ استهزا ایله) جلاد یورکلی کوپك ! سلاحکی فنا انتخاب ایتمشسك ! دیشلریکی ایجه بیلیه‌مامشسك . بن عادلی سویپورسه‌م وجودیمی اورته‌دن قالدیروب‌ده سنك کبی برفاحشه‌نك النه ترك ایتمك ایچونمی سویپورم صانیرسك . بالله سویلرم ! هم سوقاغه فیرلارده بتون قزوین خلقنه ایشتدیره‌جك کبی سویلرم ! اما عادلی تلف ایده‌جکلرمش ، ذاتی بن‌ده حیاتده قاله‌جق دکلم‌یا ! بن غائب اولدقدن صکره عادلی سنك کبی قودوز مزاجلی ملعونلر تلف ایتمسه اوکندی کندینی اتلاف ایدر . بز بربریمزدن صکره دنیاده بردقیقه یاشامغی عذاب ابدیدن دهشتلی صایارز سن اوراسنی بیلیرمیسك ؟

شهریار ــ عادل سندن صکره بردقیقه یاشامز اویله‌می ، سنك ایچون حیاتنی فدا ایدر اویله‌می ؟

پریخان ــ عادل بندن‌صکره بردقیقه یشامز ، یانه ظن ایدییورسك ! بنم ایچون حیاتنی فدا ایتمز قیاسنده‌می

بولنیورسك؟ بر كره یاشیكی دوشون! عادل قدر اوغلك وار، قوجه‌لی برقادینسك هیچ ارسلانلر بشقه‌سنك آرتیغنه تنزلی ایدر؟ بوصولوق چهره‌ك، بوسونك كوزلركله عادلك محبتنه نصل طمع ایدیورسك؟ ایشته رغمكه بربریمزدن آیرلیه‌جغز! ایشته یا برابر یاشایه‌جغز، یابرابر اوله‌جكز. حسدكدن چاتلا، كبرده بنی حبس ایتدیره‌جكك كوچك اوطه‌یه بدل سن جهنمك اسفل سافلیننه كیت! آتشدن دوكلمش زنجیرلر ایچنده انین ایت. بزم دنیاده، آخرتده سوره‌جكمز صفالری دوشون! سن حسدكدن قودور! هردقیقه‌ده بر كره كندیكی یه یه بیتیر، ینه وجوده كل، هرزمان دكشدكجه عذابك بركره دها تجدد ایتسون؟

شهریار ــ شمدی عادل سنك ایچون اولور اویله‌می؟

پریخان ــ آنك یرینه سن كبر! اقتضا ایدرسه اولور نه‌ظن ایتدك؟ سوز بورایه منجر اولنجه شهریار پریخانك كولشلرینه تقلید بولنده فقط دها اوزون، دها آچیق برقهقهه‌دن صكره «بعض حقیقت اولیوركه قرانلقده كورلمسی قابل اوله‌میور» دیه‌رك یرندن فرلادی، دیشاریده براقدیغی مومی كتیردی، قوینندن عادل كرایدن آلدیغی

مکتوبی چیقاردی « شونی اوقوزمیسکز » دیدی، پریخانه اوزاتدی .

پریخان بوتکلیفه « هرنقطه‌سی جکریکه برداغ سیاه اولسون نه‌مه‌لازم » سوزیله مقابله ایتدکدن وشهریاردن « خانزاده‌نکدر، اوقویکزده باق نه آکلارسکز » جوابنی آلدقدن صکره کاغدی قاپدی، شهریارالنده‌کی مومی پریخانك یانده بولنان براسکمله‌نك یانـنه براقدی . غایت مستهزیانه برطرز ایله « عادل کرایکز سزه مبارك اولسون » دیدی. پریخانك یانندن برقاچ آدیم کری چکلدی .

پریخان، مکتوبی یوقاریدن اشاغی اوقورکن بیچاره عادلك یالکز شهریاری اویالامق ایچون یازدیغی « بنی کرچکدن سودیککزه، برده بوحالدن قورتاره‌جغـزه قطعی برجواب ویریکز » عباره‌سنه کلنجه بولقردینك عادل کرای طرفندن اوکونه قدر طوتیلان ادارهٔ کلام طرزینه بکمزر هیچ بریری کوره‌مدیکندن روحی وجودندن انتزاع ایتمش کبی برحاله کلدی .

چهره‌سنده برطامله قان، اعضاسنك هیچ بریرنده جزؤی برحرکت اثری قالمدی . انسان ایکن طاشدن یاپیلمش برتصویره بکزه‌دی . یالکز نذکره‌یی شهریارك

چهره‌سنه فرلاتمغه ، برده « سزه مبارك اولسون ! » دیمکه مقتدر اوله‌بیلدی . کوزلرینی شهریاره دیکه‌رك ایکی اوچ ثانیه ‌میتانه برنظرله اندامنی سوزدکدن‌صکره اللری کلیدلندی ، بایلدی ، برجسم جامد کبی یتاغنه سرلدی . شهریار ، باشی اوجنده اویله برنشاطلی ، اویله ، برمسرتلی طرز ایله بیچاره‌نك حالنی تماشا ایدردی‌که خارجدن بری کورسه آنك حیاتی‌ده کندی عمرینه علاوه اولنمش قیاس ایده‌بیلیردی .

قاری، بوملعون انتقامندن طویه‌طویه‌استفاده‌ایتدکدن وخصوصیله پریخانی هرنصل اولسه ازدیکمه وعادل ایله آره‌سنده آرتق هیچ برحائل قالمدیغنه برامنیت دیکرحاصل ایلدکدن صکره خانزاده‌نك‌تذکره‌سنی‌یردن آله‌رق صیدینك قانی ایچوب‌ده یواسنه توجه ایدن اژدرلر کبی صالنه صالنه اوطه‌سنه چکلدی .

زواللی پریخان، وجودینه‌عارض‌اولان بیخودلك‌حالنی طبیعتنك قوتی وکنجلکنك یاردیمیله برابر انجق ایکی ساعتده دفع ایده‌بیلمش ایدی . فکرینی ایسه آییلدقدن صکره‌ده برساعت ایچنده انجق طوپلایه بیلدی .

الك اوّل ذهننه تبادر ایدن مطالعه عادل کرایك

تذکره‌سی ایدی. خانزاده‌یی صحیحاً روحندن زیاده سور، کندینی‌ده آکا بر حیات ثانیه بیلمکی لوازم عمرندن، احتیاجات انسانیه‌سندن عدایلر ایکن نظرنده بو تذکره عادلك کندیسنه اولان اوقدر التفاتلرینی، اوقدر محبتلرینی یالکزجه اسارتدن قورتلمق ویاخود براقباله نائل اولمق ایچون ترتیب اولنمش دسایس کاذبه‌دن عبارت کبی کوسترنجه دنیاده هیچ برشیئه، حتی کندی وارلغنه بیله اعتمادی قالمامغه باشلادی.

اووقتـه قدر نظرنده حیاتدن مقصد عادل کرایدن کوردیکی التفاتلر ایدی، آنلرك‌ده یالانجی اولدیغنه حکم ایدنجه مقصد حیاتی اولمکه منحصر اولدی. کندینی بجره‌دن آتیویروب‌ده دنیانك آلامندن برایکی دقیقه اذیتله قورتلمغی نفسنجه اك بیوك سعادتلردن عد ایدردی. فقط بر بیوفا ایچون ترك جان ایده‌رك رقیبنی آرقه‌سندن کولدیرمك کوکلنی چارهٔ خلاص بیلدیکی اویله بر حرکتدن‌دن منع ایلر ایدی. وجودینه عارض اولان اورپرمك کیتدکجه تزاید ایتدیکندن یتاغنه چکلدی. فقط غائب ایتدیکی آمالنك حسرتیله اولمزدن دفن اولنمش‌ده مزارنده دیرلمش بر بیچاره کبی زمانی حیاتك‌ده، مماتك‌ده آلامنه قیاس قبول

ایتمیه جك بر غریب عـذاب ایچنده کچیردی ودوشـدیکی مضیق بلادن قورتلق ایچون هر نه جهته عطف نظر ایلسه قارشیسنده عادل کرایك محبتندن محروم اولمق کبی خاك فنا قدر دهشتلی بر سد استحاله پیدا اولدیغندن بر فرجهٔ نجات تدارکنی طاقت بشردن خارج کوریردی .

بو حال جانخراش ایچنده صـباحه چیقدیغی ودوشونه دوشونه برشیٔ دوشنمکه بیله اقتداردن کسیلدیکی بر زمانده ایدی که محرمی اولان جاریه‌لردن بری یانـنـه کیردی وینه محرملردن برقوریجینك کتیردیکنی سـویلیه‌رك یتاغنـه برمکتوب براقدی .

پریخـان ، مکتوبك کاغـدینه باقوب‌ده عادل کرایدن اولدیغنی آکلادیغی کبی کرامت محبت قدرتنی اظهار ایده‌رك وجدانی یرندن اوینـادی . فکرنده‌کی پردهٔ شك مرتفع اولدی . کاغدك مألنی طبق طبقنه کشف ایلدی .

محشرده مزاردن قیام ایدن التفاتپروردکان الهی کبی تعریفی ناقابل برشـوق ایله یتاغندن فرلادی ، مکتـوبی آچدی . او کیجه عادل کرای ایله شهریار بیننده ظهور ایدن ماجرایی ومعهـود تذکره‌نك سـبب تحریرینی اطرافیله آکلادی . کندیله شهریار آره‌سنده کذران ایدن حادثه‌یی

دوشونمكه باشلادی . واقعا اعتقادنجه عادل كرایه اولان محبتنی وخصوصیله عادل كرایك كندینه كوستردیكی میلی اعتراف ایتمسی بربیوك خطا ایدی . شوقدر واركه قاری ذاتاً كندی محبتنی تمامیله اوكرنمش اولدیغندن انكارك‌ده برفائده‌سی اوله‌مز ایدی .

عادل كرایك كندینه اولان میلنه كلنجه شهریار ایچون الده‌كی تذكره طوررکن بوبابده ایشتدیكی سوزلره اعتماد ایتمك ممكن دكل ایدی‌كه قوللاندیغی لساندن عادل كرایه برمضرت ترتب ایده‌بیلمك خاطره كلسون . كندینك مكتوبی اوقودیغی صرده كوستردیكی یأس ، وجودینه عارض اولان بایغینلقله ساخته اوله‌بیلمك قابلیتنی بتون بتون غائب ایلدیكندن شهریاره كندیسنك عادل كرایدن بتون بتون قطع امید ایتدیكنه اطمئنان تام كتیرمش اولمسنده اشتباه اولنه‌مزدی . بناءً علیه پریخان، بوحادثه‌نك ظهورینی شهریاری اغفالده شمدی‌یه قدر ایتدیكی تدبیرلرك كافه‌سندن مؤثر كوردیكی ایچون پك بیوك تشكرلره ، تحمیدلره شایان براعانهٔ غیبیه عد ایتدی .

بوشوق ایله همان قلمنی النه آله‌رق كندی ماجراسنی‌ده بر مفصل تذكره ایله بیان ایلدی . حیفا كه عادل كرای

بوتذ کرەیی آلدیغی کبی قارینك پریخانه ایتدیکی جفالره، حقـارتلره ، خصوصـیله بایغینلق بحثنه هیچ طاقت کتیرەمدیکندن والدەکی قوتی جانوارك اظفار تسلطنی سوکەرك شرندن کرك کندینی ، کرك پریخانی بتون بتون قورتارمغه کافی کوردیکندن همان شوکاغدی تسوید ایله اولدیغی کیبجه‌شهرپاره کوندرمك احتیاطسزلغندن کندینی آلەمامشیدی .

(عادل کرایدن شهرپاره)

سیما کزك بوحالیله برابر سزه ضروری وستردیکم یالانجی محبت امارەلرینـه جداً ایناندیغکزه قائل اولمق ایرانده هیچ آیینه کورمامکه توقف ایدر. مسخرەلك پك اوزادی ! قرق یاشنده برقادینه یکرمی درت یاشنده بر آدم محبت ایدەمیەجکنی البته سزده بیلیرسکز .

میل معالی ایله متصف اولان برکوکل پریخان کبی الهی برنور مجسم میدانده کزینوب طوررکن سنك کبی سیرتنك ظلمتی چهرەسنك روحسز بیاضلغی ایله دوز کونلی زنجی‌یه بکزەیان براعجوبهٔ روزکاره میل ایتمك نصل ممکن اولسون ؟

زوجکزك نعمتنی ، اوغلکزك حیثیتنی، صاچکزك آقنی،

اشتها کزك دنا ئتنی دوشونکزده بندن، پریخاندن فارغ اولکز ا
اقشام بیچاره‌یه ایتدیککز اذالری اوکرندم ، تکرار
ایدرسه‌کز انتقامنی زبانیلره آلدیرمغه مجبور اوله‌جغم .

عقلکزی باشکزه دوشوریکز ، مکتوبکز الده
سند طوریبور . بردها پریخانك‌ده ، نم‌ده حتی نامزی
لسانه آلیرسه‌کز قزوین‌ده هرحرفنی آیری آیری کوزدن
کچیرمدك برآدم براقیه‌جغمه پریخانك حیاتنه یمین ایله سزی
تأمین ایدرم . اما نی‌ده بویولده اتلاف ایدرلرمش ،
پریخان صاغ اولسون . ذاتاً دنیانك نه‌صفاسنی سوردم که
آخرته کیتمکدن قاچینه‌یم . هیچ اولمزسه الیکزده شهید
اولورده جناب حقدن مکافاتنی کوریرم .

اسیرم ، نی‌برکیجه بوغدیریویرمك ، تسمیم ایتدیرمك
قولای الیکزدن کلیر ، اوراسنی بیلیرم . فقط سزده
شوراسنی بیلکز که بو کون قزوین‌ده برادرم وار .
هردرلو استقبالی آچیق ، هردرلو اقبالی حاضر ، یاشی‌دها
یکرمی بشه هنوز وارمامش ، عناصرینك حالی عمر طبیعی‌یه
قدر یاشامغه مستعد ، ثروتی مدت عمرینی سعادت ایچنده
کچیرمکه کافی ایکن هرنه‌دن ایسه نم یولمده فدای جان ایتمکه
مراق ایدیبور ، قیلمه‌برخطا کلك لازم کلسه کاغد النده‌در

بنم بیاجغمدن برقاچ قات زیاده تشهیر ایدر . عسکراولدیغی حالده بویولده جلادلغی‌ده کوزه آلور . کوکلرك فوقنه چیقسه‌کز، یرلرك دیبنه کچسه‌کز سزی برساعت یشاتمز.

ال التندن برحرکتکزی ایشتمیه‌یم ، بیلیرسکز که تحقیقه مقتدرم . اکرایشیدیرسه‌م بزم خانداندە قلیجه کوبك قانی بولاشدیرمق مشئوم صاییلیر . امااوشئامتی‌ده ارتکاب ایدر ، سزی الله مالك جحیمه تسلیم ایلرم. عقلکی باشنه آل ، بزدن فارغ اول .

عادل

کویاکه تذ کره دکل ، بر صاعقه ایدی . شهریاره واصل اولور اولمز حاضرلیه طوردیغی دخمهٔ فساد بردن بره فوران‌ایتدی ، کیمه طوقوندی‌ایسه محو وبرباد ایلدی.

برنجی فصل

— ٣٥ —

میرزا سلیمانك شهریار ایله اولان صحبتنی یوقاریده بیان ایتمشیدك .

شاهك ادراك واخلاقجه اولان ضعفنه برده معلولیت منضم اولمق جهتیله وجودیله عدمی مساوی اولدیغی کبی حمزه میرزاده عسکرلکدن بشقه لوازم حکومتك هیچ برجهتنده وقوف اولمدیغندن دولت ایرانیه‌نك فروعات اموریني بتون بتون میرزا سلیمان اداره ایدر وفقط کلیاتده پریخان ایله شهریارك غلبهٔ عرفان ونفوذندن استقلال اداره‌یی قورتارمغه مقتدر اوله‌مزدی .

عادل کرای حادثه‌سنی ایشیدنجه خانزاده‌نك سیما واندام ومشرب ومشوارنده اولان جاذبهٔ خاطر ربایه نظراً پریخانك بوکا مفتونیتنده هیچ اشتباه ایتمدیکی کبی قزك شمخال اقرباسندن اولمغله برابر بر ید غالبه ودرایت فوق العاده‌یه مالك بولنمسی جهتلریله ایران حکومتنك بولندیغی عجز تام

آره‌سنده محبوبنی تخت سلطنته چیقارمق هوسنه دوشمسنی
بك عقله ملایم کورر وبویله برتشبثده پریخانك یالکز
چرکس طاقمندن دکل ، مشتهر اولان اخلاق کریمه‌سی
مناسبتیله برظلم جانکداز التنده ازلمکده بولنان عجملردن
بیله معاونت کوره‌جکنی یقیناً بیلیردی .

حتی پریخانك مالك اولدیغی درایت ، عموم عندنده
حاصل ایتدیکی مقبولیته اولان اعتمادندن ایدی که کندی
نکاحنه آلوب ده اوقوتله ایران دولتنی اداره ایتمك آنك
دخی اخص مقصدندن ایدی .

فقط عادل کرای کبی اصالت فطریه ولطافت جسمانیه
ایله متحلی برنوجوان طوررکن پریخانك طبیعت بدایع
پسندانه‌سی اویله عوام آره‌سندن یتشمش التمش یاشنده
برآدمی قبول ایتمك احتمالی اولمدیغنی دوشونه‌رك اوخولیادن
بتون بتون فارغ اولدی .

بوندن بشقه شهریارك عصمتی ایرانجه پك‌ده مصدق
اولمدیغندن کندی ایله اولان محاوره‌سنده تهورله آغزندن
قاچیردیغی سوزلر ایچون صکره‌دن اختیار ایتدیکی تأویللرك
میرزا سلیمان نظرنده هیچ حکمی اولمامش ، یعنی عادل
کرایه آنك دخی ابتلاسنه تمامیله احتمال ویرمشیدی .

بویله درایت مردانه وجسارت متحکمانه‌یه مالك ایکی
قادینك امراض نفسانیه‌نك اشدی اولان محبت ورقابت
سائقه‌سیله ایران دولتنی خطرگاه اضمحلاله دوشوره‌جك
بیك درلو تشبثلره قالقشمقدن کری طورمدقلرینی وبوندن
صکره‌ده طورمیه‌جقلرینی وبوتشبثلرك ایسه وزارتی حسبیله
اك بیوك مسئولیتی وبلکه اك بیوك مهلکه‌سی کندینه عائد
اوله‌جغنی دوشوندی . کرك قادینلری ، کرك عادل کرایی
زندانه واقتضا ایدرسه مزاره کوندرمکله حاضرلنان ودها
حاضرلنمسی محتمل اولان فتنه‌لرك اوکنی آلمغه عزم ایلدی .

بونولده شاهه مراجعت ایتسه سوز آکلاتمغه مقتدر
اوله‌میه‌جغنی وبلکه پریخان ایله شهریاری کندینه خصم
جان ایده‌جکی جهتله آنلرك اتهامات مشترکه‌لری آره‌سنده
ازیلوب محو اوله‌جغنی بیلیردی . حمزه میرزا ، برقاچ کون
اول عسکر جمعیچون مملکتدن چیقمش اولدیغیچون
آندن استعانه‌یه زمان مساعد دکلدی . اولسه‌ده
استعانه ایتمزدی . چونکه حمزه میرزا ، طوغدیغی زمان
والده‌سنك آغوش تربیه‌سنده نه‌قدر زبون ایسه اویاشنده
دخی نتیجهٔ درایتنده او صورتله مغلوب اولدیغندن بر
سوزینه ایناتمامق ، مقابله ایتمك احتمالی اولمدیغنه

وپریخانك ایسه خصائل عالیه‌سی کندینه قبلهٔ اقتدا عد ایتدیکیچون حقنده برسوء ظن وقوعنی بیله کفر منزله‌سنده طوته‌جغنه امین ایدی .

بوجهتله میرزا سلیمانك سرمایهٔ اقتداری کندی درایتنه انحصار ایتمشیدی . عزمینك اجراسیچون بوله‌بیله‌جکی تدبیر ایسه شهریار ایله محاوره ایدرکن بیك درلو مخاطره‌سندن بحث ایلدیکی قوریجی آیاقلاندیرمق خصوصندن عبارت ایدی .

ایران دولتنجه الك عاجل اولان مخاطره عادل کرای وپریخان اتفاقی اوله‌رق بونلرك تشبثی ایسه سنیلك نامنه اولدیغندن اللرنده‌کی وسائطك مرکزی چرکس وطاغستانلی قوریجیلرك ضابطی اولان علی قولیخان اوله‌جغی میرزا سلیمانه کوره بدیهیاتدن ایدی . اوجهتله میرزا سلیمان ، علی قولیخانی اورته‌دن قالدیرمق ومعیتنده بولنان قوریجیلری همان حدود اوزرینه سوق ایدیویرمکله ترتیبات فتنه‌یی وسائط اجرادن محروم براقمغی دوشونمز دکلدی .

نه فائده‌سی وارکه علی قولیخان ، جنسیت علاقه‌سیله پریخانه مربوط اولدقدن بشقه تدابیر کلیه‌سیله شهریارك‌ده فوق العاده امنیتنی قزانمش برداهی اولدیغندن حقنده بویله

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ترتب ایده‌جك لكه‌یی تصویرده ذره قدرقصور ایتمدكدن صكره عسكر قوتیـله بوایكی قاری‌یی معشوقلریله برابر دولتك باشندن دفع ایتمك ایچون اقتضا ایدن تشبثاتی خانك غیرتنه حواله ایتدی .

رستم خاندن بویولده ایستدیكی كبی مواعید آلدقدن صكره علی قولیخانی یاننه دعوت ایلدی . آره‌لرنده كچن محاوره شودر :

سلیمان — شمخالدن پریخانه جزمی‌بك نامنده برآدم كلمش .

علی‌قولیخان — اوت كلمشیدی ، بعض هدایاسی وار ایدی ، قولكزه مراجعت ایتدی ، كندم كورشدم .

سلیمان — بن بودولتك بیكانه‌سی‌میم ، بكا نیچون خبر ویرمدیكز ؟

علی قولیخان — دولتجه ایشی اولمیان عادی هدیه ایله كلمش برآدمی خبر ویروب‌ده بوقدر مشاغل آره‌سنده تصدیعه لزوم كوره‌مامشیدم .

سلیمان — بالعكس الزم ایدی . جزمینك بورایه بشقه مقصـد اوزرینه كلدیكی تحقق ایلدی . اوزمان ورودندن خبرم اولسیدی یاپدیغی فسادی دها مبادیسندن منع ایتمش

اولوردق . شمدی جزمی نرده ایسه بولدیریکزده بکا کتیریکز .

علی قولیخان ـ جزمی دها اوزمان عودت ایتمشیدی.

سلیمان ـ خیر ! جزمی بوراده اوله‌جق .

علی قولیخان ـ بوراده ایسه شمدی کیدر، بولدیررم.

سلیمان ـ سزك قوریجیلرده طاغستانلی برموسی کاظم ایله برده عباس برابر ایمش آنلری‌ده ایسترم .

علی قولیخان ـ عباسی کتیره‌لم موسی کاظم ، حمزه میرزا حضرتلریله کیتمشیدی، پك لازم ایسه جلیبچون آدم کوندرمك اقتضا ایدر .

سلیمان ــ اوقدر لزومی یوق بردانه‌سی‌ده کافیدر .

علی قولیخان ـ (قپودن چیقارق) شمدی کیدر ، اقتضاسنه باقارم .

علی قولیخان ، فی‌الحقیقه میرزا سلیمانك ظنی کبی پریخان تشبثاتنك مرکزی ایدی . چرکس وطاغستانلیدن طوغریدن طوغری‌یه حکمی النده ویاخود جنسیت وسنیت مناسبتیله کندینه ارتباط معنوی حالنده بولنان التی یدی بیك قدر قوریجینك رؤسا وخیرشناسانه مقصدی قبول ایتدیردیکندن همان ایستدیکی ساعتده تقلیب دولت

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

چکمش ایدی. قوریجی رؤساسندن کندینك ایشده مدخلنی موسی کاظمدن بشقه هیچ کیمسه عین الیقین بیلمز ایدی. چونکه مبادیٔ تشبثنده رتبه‌سنك کوچکلکیله برابر استقامت اخلاقی جهتیله چرکسلر ، طاغستانلیلر عندنده محبوب قلوب اولان موسی کاظمی جزمی ایله اصحاب اتفاق آره‌سنده واسطه ایتمش وجمعیتك ریاستنی آنلره منحصر کوسترمشیدی .

افراد جمعیت لزومی قدر چوغالدقدن صکره اوواسطهٔ اتصالی‌ده اورته‌دن قالدیرمق ایچون موسی کاظمی حمزه میرزانك یاننه کوندردی . موسی کاظمك کیدرکن اصحاب اتفاقه ویردیکی تعلیمات جزمیدن یابالذات ویاتحریراً ویریله‌جك اوامره اتباع اولنمسنی توصیه‌دن عبارت ایدی .

جزمینك اختفا کاهی ایسه برکندی ، برده کندندن‌ده اول مناسبت پیدا ایتدیکی عباس بیلیرلردی . عباس ، فی الحقیقه اوائل مصلحتده کارکذارلغنه برازده طمعکارلق قارشدیرمشسه‌ده جزمیدن ، علی قولیخاندن کوردیکی احسانلر آرزوسنك برقاچ قات فوقنه چیقدقدن بشقه کیردیکی مسلك‌ده مشرب لوندانه‌سنه فوق الغایه توافق ایلدیکندن دنیاده مقصدی اغورینه چالشمقدن ، فداکارلق

ایتمکدن بیوك لذت و آرزو كورەمامكە باشلامش وبناءً علیه علی قولیخان نظرندە ظاهردە عادی برقوریجی اولمغله برابر حقیقتده اك امنیتلی ، اك قیمتلی بررفیق اولمق مزیتنی قزانمش ایدی .

ایشته بو جهتلرله علی قولیخان ، تشبث نەدرجه میدانه چیقمش اولسه کندیسنك اشتراکی میدانه چیقمیەجغندن بتون بتون امین اولدیغی کبی پریخان وخصوصیله شهریارك حمایهٔ مطلقەسیله برابر میرزا سلیمانك اویله دلیلسز شبهەلرله حقنده فنالق یاپمغه جسارت ایدەمیەجکندن‌ده مطمئن ایدی . معمافیه میرزا سلیمان طرفندن خلاف مأمول برتسلطه قیام اولنور ایسه آکا مقابله خصوصنده دخی هروقت پیشنه سپر ایدەبیلەجکی بش التی بیك قلیجه کوه‌نور ایدی .

احتیاطی ، اقتداری بودرجەده اولان علی قولیخان ، طبیعی وزیرك نەبعض تفرعانه حاصل ایتدیکی وقوفدن ، نەده کندی حقنده کوستردیکی اتهام ضمنیدن احتراز ایلدی .

جزمی‌یه برقات دها احتیاط واختفا توصیه ایتدکدن وعباسه اقتضا ایدن تعلیماتی ویردکدن صکره کوکلنده خوفدن ، اندیشەدن ذره قدر براثر موجود اولمدیغی

حالده قورقو حالنده کورنمکله وزیری تهدید ایچون بولندیغی عسکرلك صفتنك مترتباتندن استفاده ایدەرك کندیده، توابعیده سلاحه مستغرق اولدیغی حالده وزیرك مجلسنه عودتلریله جزمینك حالا قزوینده بولندیغنه دائر اولان روایت صرف موهوم اولدیغنی وکلدیکنك اوچنجی کونی کیتدیکنه برقاچ یوز شاهد اولەرق اراده اولنور ایسه آنلری وزیرك حضورینه جلب ایله حقیقتی اوکرنمك ممکن بولندیغنی وفقط بویله اصلسز بر روایته او قدر اهمیت ویریلور ایسه خلق ایچنده برطاقم کفتکولر پیدا اولدقدن بشقه حکومتك وقعنەده خلل کلەجکنی سویلدی. وزیرك امرینه امتثالاً عباسی برابر کتیردیکنیده علاوه ایلدی.

میرزا سلیمان — بوافادەلردن هم جزمینك قزوینده، همده علی قولیخانك جزمی‌یی ویرمامك عزمنده بولندیغنه یقین حاصل ایتمشیدی. فقط اعتقادینك اظهارنده برفائده کورمدیکندن اجنبی برآدمك وجود وعدمندن حکومت علیهنه ایدیلان تشبثاتجه بربیوك تأثیر اولەمیەجنی مطالعەلریله تسلی بولور وعلی قولیخان آچیقدن آچیغه تعرض ایدوبده مقصدینك عمومیتنه خدمت ایدەمیەجك برفتنه احداثیله اصحاب اتفاقك اك بیوك استنادکاهی اولان خاندان شاهی

اعضاسی علیهنه برقوۀ احتیاط کبی ترك ایتمك وبوصورتله هربلایی کندی اوزرینه دعوت ایلمکدن هرنه یاپیله‌جق ایسه دفعهً یاپلق وطوپلانه بیله‌جك قوت فتنه‌نك روحی مثابه‌سنده اولان پریخان وعادل کرای علیهنده استعمال اولنمق تدبیرینی بیك قات مرجح کوردی .

او جهتله علی قولیخانه قارشو ینه استمالتله اغفال مسلکنده دوام ایتمك رأینده بولندی . جزمینك عودتنه متعلق بیان ایلدیکی تحقیقاته تمامیله اینانمش کبی کورندکدن بشقه علی قولیخانك بویله برروایته اوقدر اهمیت ویریلیر ایسه حکومتك وقعنه خلل کله‌جکنه دائر ویردیکی رأیی کویا نهایت درجه‌ده تقدیر ایله تلقی ایده‌رك خدمت شاهیده علی قولیخان کبی نظر حکیم اصحابندن کوردیکی معاونتی کندنجه مدار موفقیت و باعث مفخرت بیلدیکنی برلسان اطرا ایله بیان ایلدی. بو تملقلردن مرادی ایسه ممکن اولدیغی قدر علی قولیخانی حسن اعتماد وخلوص نیتنه اقناع ایتمك وبوصورت ممکن اوله‌مز ایسه باری علی قولیخانك اطوارندن همان باشلایه‌جق کبی کورینان اعلان خصومت داهیه‌سنی برمدت تأخیر ایله کندی تشبثاتنی اکمال ایلمك ایدی .

میرزا سلیمان ، علی قولیخانه برقات دها اعتماد ویرمك ایچون عباسی‌ده یاننه چاغرمامغی دوشوندی . فقط تحقیق ودفعیله اوغراشدیغی تشبثاته اطلاعی پك ناقص اولدیغندن تدابیرینك اکمالنه خدمت ایده‌جك بعض معلومات آلمغه اولان شدت احتیاجی تصورینك اجراسنه امکان ویردی.

بناءً علیه ینه علی قولیخانه اعتمادنده بر نقیصه کوسترمامك نیتیله و« ذاتاً آره‌ده برشی یوق که نه یه معلومات آلنه‌جق . ایشیدیلان روایتلرك هپ اراجیف قبیلندن اولدیغی تبین ایدییور. اماچاره‌سز وظیفه‌ده قصور ایتمکه کلمز. برکره‌ده عباسدن سؤال ایده‌لم . بر آدمی استنطاق ایتمك وقع حکومته اوقدر خلل ویرمز » مقدمه‌سیله عباسی حضورینه دعوت ایلدی ، شویولده استنطاقه باشلادی :

سلیمان — جزمی بکی بیلیرمیسك ؟

عباس — نصل جزمی بکی ؟

سلیمان — نصل جزمی بك اوله‌جق ، شمخالدن پریخان افندمزه هدیه کتیرمك بهانه‌سیله عثمانلی طوپراغندن کلان جزمی بکی . . .

عباس — طاغستاندن برخیلی زمان اول برمیرزا جزمی کلمشیدی ، سؤال بیوردیغکز آدم او ایسه برکره کورشمش ایدم .

سلیمان — نه مناسبتله کورشدك ؟

عباس — طاغستانده پیرفانی بر پدرم وار ایدی ، آنك حالندن خبر صوردم . اومبارکده بیله‌مدی . طاغستانلی دکل ایمش .

سلیمان — یاره‌لی ایمش ؟ . . .

عباس — (کنـدینی طوپلایه‌رق) زه‌لی اولدیغنی بیله‌میورم . نه‌مه لازم که تحقیق ایده‌یم . طاغستانلی دکل ایمش ، بکا پدرمدن خبر ویره‌مدی .

علی قولیخان — (تعمیره احتیاج کورمکله سوزه قاریشه‌رق) خیر افندم طاغستانلی ایدی ، بو بیچاره‌نك پدری وفات ایتمش ، آنی سویله‌مامك ایچون طاغستانلی اولدیغنی انکار ایلدی .

سلیمان — (شبهه‌لی برطور ایله علی قولیخانه خطاباً) کورشدکلری زمان سزده حاضرمی ایدیکز ؟

عباس — (علی قولیخاندن سرعتلی طورانه‌رق) شبهه‌می وار ، حاضر ایدیلر یا . بن قوریجی نفرلردن بر بیچاره‌یم ، ضابطم یانمده بولنمدقجه دشمن مملکتندن کلمش بر آدمله نصل کورشه بیلیرم ؟ باق غریب پدرم وفات ایتمش ، خان حضرتلری انصاف ایدوب ده بکا خبر ویرمدیلر . باری

خبرم اولسه‌یدی بش وقت نمازندن صکره روحنه بر فاتحه اهدا ایدردم .

سلیمان میرزا — کوه‌زه‌لك لازم دکل ، صوره‌جغم شیلره جواب ویر !

عباس — شمدی‌یه قدر نه‌سؤال بیوردیکزده جواب ویرمدم ؟

سلیمان — جزمی بکله قاچ کره کورشدك ؟

عباس — یالکز بر کره‌جك کورشدم ، آنده‌ده خان حضرتلری برابر ایدی .

سلیمان — طوغری سویله .

عباس — یالان سویلکه آلیشق دکلم‌که بوتنبیهه احتیاج اولسون .

سلیمان — یالان سویلیورسك ، سکا طوغری سویله دییورم ، صکره یالانك میدانه چیقارسه آدمی چارمیخه کررلر ، اوراسنی دوشونمزمیسك ؟

عباس — طوغری سویلیورم . یالانم ظاهر اولورسه ایستدیککز جزایی ایتمك الکزده‌در .

سلیمان — شمدی جزمینك بورایه نیچون کالدیکنی بیلمیورمیسك ؟

عباس — نه‌دن بیله‌جکم ، هیچ نم کبی فقیرك آغزینه دوشه‌جك قدر حکمسز برایش ایچون دشمن مملکتندن بورالره آدمی کلیر ؟

سلیمان — سن تلکی طبیعتلی برمفسد حیله‌کاره بکزیپورسك ، انسانی جلاد النده سویلدیرلر .

علی قولیخان — (ینه‌بی‌پروا سوزه قاریشه‌رق) متبسمانه بودیوانه‌می مفسد حیله‌کار اولیور ؟

عباس — (علی قولیخانه) حالمی پك اعلا بیلیرسك الله ایچون سز سویلیکز .

میرزا سلیمان — (علی قولیخانك سوزینه هیچ التفات ایتمیه‌رك عباسه) کوه‌زه‌لك لازم دکل دییورم ، صوردیغم شیلره جواب ویر .

عباس — ایشته نه‌اراده بیوروسه‌کز آکا جواب ویرییورم یا .

سلیمان — شمدی جزمینك نه ایچون کلدیکنی بیلمیورسك اویله‌می ؟

عباس — نه‌دن بیله‌جکم ، عثمانلی طوپراغندن کلمش برآدم . بلکه ازلده روحلرمز بیله کورشمامش ایکن قوجه قزوین ایچنده سرداش ایتمکه فقیر عباسی‌می بوله‌جق ؟

سلیمان ــ جزمینك نرەدە اولدیغنی دە سویلیەجكسك دكلمی ؟

عباس ــ بن او آدمجكزی بركرە كوردم افندم . او زماندن بری آیاقلی جانوارك نرەیە كیتدیكنی ، شمدی نرەدە اولدیغنی كرامتلەمی بیلەجكم ؟

سلیمان ــ جزمی ایلە برابر قوریجیلری آیاقلاندیرمغە قالقیشان ، ایش طویلدیغی كبی جزمی‌یی صاقلایان سن دكلمیسك خبیث ! شمدی یابدقلرینك بربر طوغریسنی سویلیەجكسك ، یوقسە سنك هر اعضاكی دسترەلرلە پارچە پارچە ایتدیریرم .

عباس ــ افندمزە یاكلش خبر ویرمشلر ، بیهودە یرە وبالمی آلیرسكز . بن كیمم كە فتنە قالدیرمغە قالقیشەجغم ، نم كبی عاجزە دنیادە كیم تابع اولور ، عمرمدە بر كوپك بسلیوب دە آرقەمدن كزدیرمكە مقتدر اولەمدم .

سلیمان ــ سنی ملعون ! بو عقلیلە حكومتی آلداتمغە چالیشیور . صوردیغم شیلری شمدی سویلمزسەك جلاد اوكندە بر بر تقریر ایدرسك . خان حضرتلری شمدی بونی قالدیریكزدە قوریجیلرك زندانندە زنجیرە اوریكز .

عباس ــ حكم الكزدەدر ، نە استرسەكز یاپەبیلیرسكز . مظلوملرە الله امداد ایلسون .

عباس ، بو محاوره‌نك ختامیله اوطه‌دن چیقنجه علی قولیخان حدت و ترددن مرکب بر نظرله وزیری سوزه‌رك « میرزا حضرتلری بو بیچاره‌یی نه جرمك صاحبی اولدیغیچون زندانه اته‌لم » دیه تقاضایه باشلادی. ذاتاً میرزا سلیمان، مبادیٔ محاوره‌ده عباسدن هیچ برشی اوکرنمك قابل اوله‌میه‌جغنی وهلهٔ اولی‌ده آکلادیغی حالده صکره‌کی لقردیلری علی قولیخانك تشبثاتنه وقوفنی کوسترمك و بو صورتله آنك مجلسه سلاح ایله کلمکده اختیار ایلدیکی مناسبتسز معامله‌یه ضمنی بر تهدید ایله مقابله ایتمك ایچون سویلدیکندن او مقاصد حاصل اولدقدن صکره عباسك حبسنی امر ایتمسی استنطاقه التزام طبیعیسی داخلنده بر نتیجه ویرمکدن بشقه بر سببه مستند دکلدی. او جهتله علی قولیخانك تعریضنه « مقصدم صحیحاً عباسك حبسی دکلدی، سرای شاهینك بعض دائره‌لرنده اویله بر کفتکو پیدا اولمش، مراق اولنمش. امر آلدق، هر طرفی تأمین ایچون عباسی مسئول طوتدق. سویلدك بریری قالمدیغنه دائر هر درلو اشتباهی دفع ایتمك ایچون کندیسنی تهدید ایتدك. برشی یوق ایمش که سویلدی. ظاهرده افاداتنه قانع اولدیغمزی کوسترسه ایدك ایتدیکمز تهدیدات حقسز

بر اثر تهور حکمنده قالیردی . اوده حکومتك وقعنه طوقونوردی . ذاتاً عباسك حبسنی سزه حواله ایتمدکمی ؟ حقنده تأمینات ویرمش ، شفاعت ایتمش ، بزدن رخصت آلمش اولورسکز . کندیسنی ینه خدمتنده ابقا ایدرسکز » سوزلریله مقابله ایلدی . علی قولیخان‌ده « الله عمرلر ویرسون » مقدمه‌سیله خفیفجه برتشکر ایده‌رك ساعتلرجه آره‌لرنده جریان ایدن مسخره‌لکه بو صورتله ختام ویرلدی . .

سکزنجی فصل

— ٣٦ —

علی قولیخان ، میرزاسلیمانك مجلسندن آیریلنجه عباسه جزمنیك طاغستانلی اولمدیغنه دائر آغزندن قاچیردیغی سوزدن طولایی دوستانه برخیلی توبیخلر ایتدکدن و آنك طرفندن ده متأثرانه برچوق اعتذارلر کوردکدن صکره کیجه اولدیغی کبی جزمنیك یانـنه کیتدی ، میرزا سلیمان وقعه‌سنی تفصیلاً بیان ایلدی . ایکیسی باش باشه ویردیلر ، برخیلی زمان تعاطیٔ افکار ایلدیلر . خلاصهٔ مذاکره‌لری عادل کرای ایله پریخانك قان دوکمکدن تنفرلرینه برچاره آرامق اولدی . چونکه ایکیسی‌ده ایش بودرجه شیوع بولدقدن صکره برکون کچیرمك عمرایچنده یالکز برکره اله کچه‌بیله‌جك برفرصتی فوت ایتمك حکمنده اولدیغنه وبر ایکی کون ایچنده تشبثلری فعله چیقماز ایسه هبسنك بردن محو اوله‌جغنه حکم ایتمشلر ایدی .

پریخان ایله عادل کرایی اقناع ایچون الدن کلان تدبیره

باشلادیلر . حتی اقناع ممکن اولمز ایسه کندی فکرلریله
حرکتده قرار ویردیلر . حیفا که یوقاریدن بری اوقویه
کلدیکمز عائله‌نك صوك فصلنی اصل مرتبی اولان شهریار
ایکی کیجه صکره ایچون حاضرلدیغندن قرارلرینك اجراسنه
زمان مساعد اولمدی .

طقوزنجی فصل

— ۳۷ —

عادل کرایدن شهریاره کوندریلان صوك تذکره البته خاطرده‌در .

قاری ، کندینی امیدینك صبح صفای ظهورنده ، عمرینك عید اکبر سعادتنده بیلوب طورر کن عادل کرایدن امیدینك ، املنك بتون بتون خلافنه اوله‌رق اویله بر تحقیره ، بر تهدیده اوغرایتجه عادتا قودورمش عداولنه‌جق بر حاله کلدی . کویا که طمرلرنده قان یرینه ایرین طولاشمغه باشلامشیدی .

کوکلنده‌کی اولذتلی محبتلر ، چوریمش ، قورتلانمش میوه‌لر کبی برزهر آکین غیظه تحول ایتمشیدی . ذاتاً سودای خالص دکلدی که مصروف اولدیغی طرفدن حسن قبول کورمینجه تأثیرینی کندی کوکلنده اجرا ایلسون . عادل کرای ، آرزوی شهوانیسنه خدمت ایده‌میه‌جکنی آچیقدن آچیغه میدانه قونجه نظرنده رقیب غالبی اولان

پریخاندن اشنع کورنمکه باشلادی . برقاچ ساعت اول یولنه جان ویره جکندن بحث ایدن خبیثه ، برقاچ ساعت صکره اوقدر تبدل ایلدی که بیچاره نك جانه قصد ایتمکدن بشقه برشی دوشونمز اولدی . آغوش تهالکندن قاچان عادل کرایی مزارقوجاغنه تسلیم ایتمکدن بشقه ذهننده برآرزو قالمدی!.

عزم جلادانه سنك اجراسنجه دوشوندیکی صورتلردن الك زیاده مزاجنه خوش کلان برکیجه عادل کرایك اوطه سنه کیروب ده کندی باشی اوجنده طوردیغی حالده خانزاده یی بوغدیرمق ایدی . چونکه بو صورت عادل کرایك کندنجه سوهان جان اولان تذکره سندن برفقره سنی فعله چیقارمق اوله جغیچون تذکره دن کوکلنده حصوله کلان تأثراتك لایقیله انتقامنی آلمق دیمك اولوردی .

برده عادل کرایك جان ویررکن بوندن کوره جکی رغمله ، تحقیرلره قارشی ناز اولسون ، تعریض اولسون ، شتم اولسون ، انکسار اولسون سویلیه جکی سوزلر ، کینه پلنکانه سنی ایدن ای تسکین ایده بیلیردی!. فقط بولذتدن بهره مند اولمغه ذهننده بردرلو امکان بوله مدی . چونکه عادل کرایی پریخان ایله طرفدارلرینك نکهبانلغندن خالی دوشوره میه جکنه یقینی وارایدی .

بوندن بشقه عادل کرایه قصد ایدنجه بیك جانی اولسه پریخانك قلیجندن، خنجرندن برینی قورتاره میه جغنی پك اعلا بیلیردی. کندی ایسه حیاتی محافظه یه نهایت درجه لرده اعتنا ایتمکله برابر یالکز عادل کرایی اتلاف ایله اکتفا ایتمز، پریخانی ده آخرت سفرنده آکا رفیق ایتمك ایستردی .

خبیثه نك اك بیوك برقوتی زوجی اوزرینه اعمال ایتدیکی نفوذ ایدی . لکن بو مقصدی ایچون اوقوتی استعماله ده مقتدر دکلدی . چونکه شاه محمد عندنده پریخانك تأثیری ده شهریارك غلبه سندن آز دکلدی. پریخان علیهنده شاهه مراجعت ایلدیکی صورتده ایسه پریخان سؤال کورمدن معاتب اولمق احتمالك خارجنده اولدیغندن برکره ایش سؤال وجوابه دوشر و پریخانك قوهٔ ناطقه سی حقیقت حالی عادل کرایك النده اولان تذکره ایله مؤید اوله رق میدانه چیقاررسه کندی مزارینی کندی الیله قازمش اوله جغنده شبهه سی یوق ایدی .

تزویج آرزوسنده اوغلی حمزه میرزادن استعانه یه ده جسارت ایده مزدی . زیرا عادل کرای ایله پریخانك فساد ترتیبیله اوغراشدیغندن بحث ایلسه خاله سنی ملکلردن معصوم عد ایدن حمزه میرزایی اقناع ایتمك قولایلقله قابل

اولهمیه جغندن ینه ایش مجاوبه‌لره، مواجهه‌لره دوشمك، اوحالده ایسه ینه وخامت عاقبت کندینه قالمق مقرر ایدی. عادل کرای ایله پریخانك بربرلرینه محبتنی سویلمك ایستسه حمزه میرزا نظرنده مزیات جلیله‌لرینه اوقدر مفتون اولدیغی ایکی وجودك برلشمك آرزوسنده بولنمسی برنعمت غیر مترقبه صورتنده تلقی اولنه‌جغنی واوجهتله کندیسی عادل ایله پریخانك تفریق وبلکه افناسنه برواسطه تحری ایدرکن وصاللرینی تسریع وتسهیله حمزه میرزا قدر قوتلی برمعین پیدا ایتمش اوله‌جغنی تیقن ایدردی.

بومطالعه‌لردن طولایی مقصدینه وصول ایچون قابل اجرا کوردیکی تدبیر، قوریجیلری تحریکه منحصر قالمشیدی. بوتحریکك وسائطنی ذهننده ترتیب ایتدیکی صره‌ده میرزا سلیمانی‌ده اتفاقنه آله‌بیلمك امیدلرینه دوشمکه باشلادی. چونکه میرزا سلیمانك ذاتاً اقبالی حمزه میرزا سایه‌سنده حاصل اولدیغی کبی آمال استقبالی‌ده ینه بالطبع وارث سلطنت اولان حمزه میرزایه منحصر ایدی.

بوامید اوزرینه میرزا سلیمانی نزدینه جلب ایده‌رك شویله برمحاوره کشاد ایلدی:

شهریار ــ میرزا قلغای خان حضرتلریله همشیره‌مز

بر بخان حضرتلرینك كمال كرملرندن ترتیبنه چالشـدقلری وقعـه حقنده آلدیغكز روایتی نه‌درجـه‌یه قدر كوتوره بیلدیكز ؟

سلیمان ـ والله افندمز ! ایتدیكم تحقیقلره ، تخمینلره كوره ترتیب یاهیچ موجود دكلدر ، یاپك مكمل اوله‌رق موجوددر .

شهریار ـ میرزا ! سز فراستی بوكونلرده كرامت درجه‌سنه قدر كوتورمكه باشلادیكز . دیمك یولده كبه برخاتونه راست كلسه‌كز قرنده‌كی چوجغی یا قیز ، یا اركك اولدیغنی ده تخمین ایده‌بیله‌جكسكز .

سلیمان ـ مرحمت بیوریكز ! بنده‌كز اوقدر شایان استهزا بر كوه‌زه‌لك سویلمدم. مساعده بیوررسه‌كز مرامی ایضاح ایده‌یم .

شهریار ـ استیضاح ایچون چاغردیغمی بیلدیككز حالده ایضاحات ایچون مساعده ایستیشكزه انسان نصل كولمسون .

سلیمان ـ سویلیه‌یم افندم! معهود درویشك عرضحالنده اسملری یازیلی اولان موسی كاظم ایله عباسی آرادم ، موسی كاظمی بولدیره‌مدم. میرزا حضرتلرینك یانـه كیتمش. عباسی

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

عرضحالی بتون بتون یالان اولمق اقتضا ایدر. اوعرضحالك مندرجاتی یالان اولا یغنه حکم ایدرسه‌ك فتنه‌نك وجودینی دوشـونمـکه المزده براماره قالمز. یالان اولمدیغنه حـکم ایدرسه‌ك اوحالده علی قولینك تأمیناتی سـتر مقصد ایچون ریایه حمل اولنمق طبیعیدر.

شهریار ـ پك اعلا، سز ایکی شقك هانکیسـنه دها زیاده احتمال ویریبورسکز؟

سـلیمان ـ قاعدهٔ کلیـه‌در افندمز! بز شر جهتنی دوشـونه‌لم، تدبیرمزی آکا توفیق ایده‌لم، طالعمزه خیر ظهور ایدرسه نه‌غائب ایتمش اولورز.

شهریار ـ نصل نه‌غائب‌ایتمش‌اولورز؟ بیهوده‌یره برطاقم تدبیرلره قالقیشیله‌جق، بلکه آرده‌ده قان دوکوله‌جك!

سـلیمان ـ یاـ خیره اعتماد ایدرسـه‌ك‌ده صکره شر ظهور ایدرسه برقوجه دولت محو اوله‌جق دکلمی؟

شهریار ـ ارکك دکلیسکز هیچ انصافکز یوقدر. مع‌مافیه بردولتی فتنه‌دن، مصـیبتدن قورتارمق ایچـون لازم اولان احتیاطی، شدتی اختیار ایتمکه ضروری بن‌ده قائل اولورم. هم سزه برایکی سـاعته قدر وقعـه‌نك کرچکدن موجـود اولوب اولـمدیغنی اوکره‌نیرم. اکر موجود ایسه نه‌تدبیر ایله دفع ایده‌جکز؟

سلیمان ـ وقعه‌یی حضور شاهی‌یه عرض ایده‌مزمی‌یز؟

شهریار ـ سن دیوانه‌میسك ! پریخانك تهمتنه بزلر دکل، بتون دنیا شهادت ایتسه افندمزه قناعت کلمه‌نك امکانی وارمیدر ؟

سلیمان ـ میرزا حضرتلرینه خبر کوندرسه‌ك نصل اولور ؟

شهریار ـ مملکتك حالندن هیچ‌می خبرك یوق، حمزه‌نك خاله‌سنه نه‌قدر مفتون اولدیغنی بیلمیورمیسك ؟ اومجنونی کوکدن ملك نازل اولسه اقناع ایده‌مز .

سلیمان ـ دیمك که عجز حکومته، اقتدار اصحاب فتنه‌یه کچمش، آنلر هرایستدکلرینی یاپه‌بیله‌جکلر، بز قارشیلرنده مقاومت ایده‌جك برقوت تدارك ایده‌میه‌جکز .

شهریار ـ بن قادین ایکن فتور کتیرمدم، سن وزیر ایکن عجزمزه حکم ایدرسه‌ك اوزمان طبیعی قارشیلرنده مقاومت ایده‌میز .

سلیمان ـ شاهدن، شهزاده‌دن امداد اولمینجه وزیر نه‌یاپه‌بیلیر ؟

شهریار ـ عجایب، اصحاب جنایتی عسکرلر، نوکرلر تأدیب ایتمزده شاهلر، شهزاده‌لرمی تربیه ایدر ؟

سلیمان ـ استغفرالله ! عسکرلر، نوکرلر تأدیب ایدر. فقط آنلره تربیه امرینی کیم ویره جك ؟

محاوره نك طرزندن لایقیله آکلاشیلیرکه کرك شهریارك، کرك میرزا سلیمانك مقصدلری قوریجیلری آیاقلاندیرمق واوقوتله پریخان طاقمنك وجودینی ازاله ایتمك ایدی . بومقصدك اساسنجه آره‌لرنده براختلاف وار ایدی که اوده سلیمانك شهریاری آخرت یولنده دیکرلره رفیق ایتمك آرزوی خفیسنده بولنمسندن وشهریارك او آرزودن بتون بتون غافل اولمسندن عبارت ایدی .

بو آرزو مرتباتندن اوله‌رق سلیمان، خاندان شاهی اعضاسی نظرنده هردرلو مسئولیتدن بری کورنمك ایچون فسادی شهریاره یاپدیروب ده خیثه‌یی ینه کندی قوردیغی دامه دشورمك عزمنده ثبات ایدر وقوریجیلری تحریك ایچون اقتضا ایدن امرك شهریار طرفندن ویرلمسنی ایسترذی.

شهریار ایسه هر امری ویرمکه ، هرتشبثی اختیار ایتمکه حاضرایدی . فقط میرزا سلیمانك اخلاقی کندنجه لایقیله مجرب اولمدیغیچون مسندندن وحتی حیاتندن قورقوب ده شاهه ویاحمزه میرزایه کشف راز ایده‌بیلمسنی دوشونور،

بویله بربادرمیه میدان قالمالمق ایچون تشبثك وزیر طرفندن وقوع بولمسنی تمنی ایدردی .

ایشته ایکی قوتلی فکر بودرلو مقاصد خفیه ایله بربرینه یاقلاشمق ، بربریله اتحاد ایتمك ایستدیلر . میرزا سلیمانك تصورات وتشبثاتنده محرك اصلی حفظ جاه ، حفظ اقبال آرزولری ایدی . آنك ایچون طبیعی مکالماتنده دائماً تحفظی طوراندی . شهریارك افکار و آمالنده سائق وجدانی قهر رقیب ، اخذ انتقام هوسلری ایدی . آنك ایچون ایستدیکی کبی مدافعه موقعنده ، احتیاط حالنده ثبات ایتمکه مقتدر اولەمدی . زیرده‌کی محاورەده یازیلان سوزلریله آچلمغه تجاوز ایتمکه باشلادی .

شهریار — سبحان الله ! بودرجه اقتدارسز ایسه‌کز باری ایشدن چکیلکزده یریکزه بر وزیر بوله‌لم . نصل اولیور که بر اسیر کندی حیاتنی باغشلایان میرزانك عسکرلرینه ، نوکرلرینه ولی نعمتلری علیهنه حرکت ایتمکه امر ویره‌بیلیورده بر وزیر شاهنی ، دولتنی قورتارمق ایچون اویله کافر نعمت براسیرك محوینه امر ویره‌میور .

سلیمان — یا افندمز ، نصل اولیور که شاهك همشیره‌سی دولتنی مضمحل ایتمك ایچون عسکرینی تحریك ایدییورده

حلیله‌سی ، همسرینی ، سلطنتی قورتارمق ایچون عسکرك حرکتنی فرمان بیورمیور .

شهریار ــ کیم دیدی ؟ سکا فرمان بیورمیور دیه کیم سویلدی ؟ آه ! قلبمده نه‌وارایسه هپسنی میدانه دوکدرمك ایستیورسك ! بونلرك وجودی اورته‌دن قالقمدقجه شاه ایچون ده نجات یوقدر ، دولت ایچون ده ، بنم ایچون ده ، سنك ایچون ده . هر کیجه پریخان ، عادلك اوطه‌سنده‌در . قوریجیلره سویله همان بوکیجه‌دن کوشکه هجوم ایتسونلر ، ایکیسنك‌ده جانی جهنمه کوندرسونلر .

سلیمان ــ کندیلرینه نه‌خیانت اسناد ایده‌یم ؟ افندمزده آره صره خانزاده‌نك اوطه‌سنه کیدرمشسکز ؟

شهریار ــ آه ! شمدی کوکلم پاره‌لنیوره‌جك ! بن کیدردم فقط اویالانجی ، اوحیاسز خانزاده‌نك سوزلرینه ، وعدلرینه اینانیردم‌ده کیدردم . کویا حدودی کچه‌جك ایدی ، قریمی بزه ویره‌جك ایدی ، شاه‌ده بیلیر .

سلیمان ــ نصل اعتماد بیوردیکز ؟

شهریار ــ نصل اعتماد ایتدم ! آه ! نصل اعتماد ایتدم اوراسنی بن‌ده بیلمم . حتی‌بری ملعونتی‌ده بن برابر کوتوردم . صاغلقله کوتورمیسدم . بن نه‌دوشونیوردم ، آنلر نه

دوشونمشلر . بن قریمی آلمق ایستیوردم . آنلر بزدن ایرانی آلمنی کندیلرنجه دها مناسب کورمشلر .

سلیمان — عسکره بو حقیقتی نصل افهام ایده بیلیرز ؟

شهریار — پریخان فساد یاپمیه جقسه هر کسدن حتی بندن کیزلی اوله رق کیجه وقتی براسیرك یاننده نیچون بولنیور ؟

سلیمان — احتمال که بشقه سببلرده اوله بیلیر، ادب مانع اولمسیدی سویلردم .

شهریار — (کمال حدت ودقتله سلیمانك یوزینه باقه رق) سویله باقه یم ؟ رخصت ویردم نه دیمك ایستیورسك ؟

سلیمان — ایکی کنج .. بر برینك کفوی اولدقلرنده ده شبهه یوق . احتمال که آره لرنده . . .

سوز بودرجه یه کلنجه شهریار ایچون پریخانك وخصوصیله کندیسنك عادل کرایه محبتلری وزیرجه معلوم اولدیغنده هیچ شبهه قالمدی . فقط میرزا سلیمانك بو تفرسنه دلیل اوله جق اوفاجق براماره کوسترز ایسه اغراضنی ، آمالنی ، بلکه حیاتنی ، اقبالنی اویله برروباه جهاندیده نك اظفار اقتدارینه تسلیم ایده ك پادشاه زوجه لکندن وزیر اسیرلکنه تنزل ایده جکنی بالبداهه درك ایلدیکیچون قلبنده ،

سلیمان — احتمال که بر کون قولکزه اغبرار ایدرسکزده افندمزده سویلیه بیلیرسکز. دها پك چوق سویلیه جکلرده بولنور . مع مافیه آندن احتراز ایتم . زیرا مادام که بنم قالغمه وقوفلری وار ایمش اوزمان خبر ویرمامشلر . شمدی سویلینلر یا کاذبدر، یا بمله شریك تهمتدر دیه بیلیرم . یا کندیمی قورتاریرم، یا خبر ویرنلری ده بلایه اوغرادیرم . فقط سن بوراده وزیر دکلیدك ، نیچون دقت ایتمدك ده بویله برفساد ظهور ایتدی سؤالنه نه جواب ویریرم ، شاهمزك ، شهزاده مزك قلیجندن نصل باشمی قورتاریرم ؟

شهریار — یاعادل کرای فسادی میدانه چیقارسه باشکی نصل قورتاره جقدك ؟

سلیمان ـ اویله برفساد صحیحاً موجود اولدیغنی بیلسه‌م شاهه سویلرم ، میرزا حضرتلرینه یازارم شمدیدن اوکنی آلیرم . اورته‌ده طولاشان برروایتدن عبارتدر. حال بوکه یاپمق ایستدیکمز شیده بز محرك اوله جغز .

شهریار ـ سنی شاهدن، حمزه‌دن بن قورتاره‌مزمی‌یم؟

سلیمان ـ قرق سنه‌یه یقیندر ایش ایچنده بولنیوردم ، هیچ بروقت صاغلرك حمایه‌سنی اولولرك انتقامندن مؤثر بولمدم .

شهریار — صحیحاً کندی حالکدن‌ده شبهه ویرمکه باشلادك . نه‌دیمك استرسك، دها برساعت اولمدی احتیاطلی طورانه‌لم ، شری دوشونه‌لم‌ده خیر طرفی چیقارسه برشی غائب ایتمز دیین سن دکلمیدك ؟

سلیمان — اوت ! فقط غائب ایده‌جکمز شیلری‌ده تعداد بیوران افندمز ایدیکز .

شهریار — میرزا ! سنده برطاقم کیزلی کیزلی قورقولر، قورندیلر وار ، بویله قارشی‌یه اوزیلوب طورمقدن ایسه بکا امنیت ایتسه‌ك، مقصدینی آچیقدن آچیغه سویلسه‌كده ممکن ایسه بربریمزه معاونت، دولتمزه برخدمت ایده‌بیلسه‌ك .

سلیمان — باشمله، جانمله حاضرم فقط باشمدن، جانمدن قورقارم .

شهریار — بوقورقویی نصل دفع ایده‌جکز ؟

سلیمان — پك قولایدر . بکا امنیت وتوجه بیوریکز . امنیت ایکی طرفدن اولور. قاعده‌جه لازم اولان‌ده اوّلا بیوکلرك کوچکلره امنیتیدر . افندمز قولکزه امنیت بیورسه‌کز بن‌ده افندمزه امنیت ایدر ، دوشوندیکم شیلری سویلرم .

شهریار — امنیتم ایچون سنی نصل تأمین ایده‌بیله جکم ؟

سلیمان — سوزلریمه طوغری جواب احسان بیوررسه‌کز امین اولورم .

شهریار — هانکی سوزیکزه یاکلش جواب ویردك ؟

سلیمان — استغفرالله ! صوردقلریمه دیه‌جکدم ، تأدب ایتدم‌ده سؤال یرینه سوز قوللاندم .

شهریار — (تردددن زیاده عزمی کوسترر بر طورایله) صورباقه‌لم .

سلیمان — کستاخلق‌ایدرسه‌م‌ان‌شاءالله مؤاخذه‌لره ، غضبلره اوغرامم .

شهریار — نه‌صوره‌جق ایسه‌ك صور ، بنی مقدمه‌لر ، کریز کاهلرله‌می اولدیره‌جکسك ؟

سلیمان — افندمز بوقدر لطفکزه ، حمایه‌کزه مظهر اولان عادل کرانی سورسکز دکلمی ؟

شهریار — دیلك قوریسون . امامین حقیچون سومم . قانی ایچمك ایستیورم . کورمیسك ، کورمیورمیسك ؟ مجنونمیسك آکلامیورمیسك ؟

سلیمان — عفویکزی استرحام ایدرم . دیلم طولاشدی ، کلمه‌یی یاکلش سویلدم . سور ایدیکز یرینه سورسکز دیمشم .

شهریار — آغزك جهنم آتشلریله طولسون . نه دیمك ایسترسـك ؟ فرض ایت كه سوردم ، نجیب برخانزاده ظن ایدردم . عثمانلیلره قارشی كندیسیله براتفاق یاپمق ایستدم . صكره خیانتنی علم الیقین اوكرندم . شمدی حمایه‌سی اوزرندن آلدم . اونی آلدانمقله افتخار ایدییـور . بن آنی جهنمه كوندرمكله انتقام آله‌جغم . مقصد شاهه برخدمت دكلی ، برمملكت فتح ایده‌مدكسه بردشمن دفع ایتمش اولورز .

سلیمان — سلطانمك فكری بوقدر سیاسیاته معطوف اولنجه بنده كزده بالطبع وظیفه‌مدن خارج سوزسویله‌مم . بعنایته تعالی شاهك بخت مسعودی قوتیله قریمی آلیر ، بلكه اسكداره قدر كیدرز . دشمن بیوردیغكز ذاتك هیچ حكمی یوقدر . شمدی شاه حضرتلرندن امر آلیرم ، قهقهه قلعه‌سنه كوندررم ، اوده برادری غازی كرای كبی اجلی كلمه‌دن لحد اختفایه چكلمش اولور .

شهریار — قولمز بومی ایدی ، بكا بویله‌می امنیت ایده‌جكدك ؟

سلیمان — قولمز بویله‌میدی ، قولكزه بویولده‌می امنیت بیوریله‌جقدی ؟

شهریار — بن سكا نره‌ده امنیتسزلك كوستردم ؟

سلیمان — یاقولکز افندمزه نه‌یولده اطاعتسزلق اظهار ایتدم ؟

شهریار — اکلنیورمیسك ، سویلدیکك لقردیلردن مقصدك نه‌در ، بن سکا باشمزده‌کی بلایی نصل دفع ایده‌جکمزی صوریورم ، سن اوطورمشسك خانزاده‌یی قهقهه‌یه کوندرملم دیه خولیالر قوریورسك. اول خانزاده‌یی بوراده طوتان بن دکلمی ایدم ، شمدی نه بهانه بولورمده قهقهه‌یه کوندرلمسنی ایسترم ؟ هایدی خیانتی سویلمش اوله‌لم ، پریخانك تدبیرندن، دسیسه‌سندن نصل قورتیلورز؟ قارینك نه قدر جسارتی ، نه‌قدر شیطنتی ، نه‌قدر نفوذی اولدیغنی بیلمزمیسك ؟ مادام که بر کره عادل کرایی سومش ، مادام که بر کره بودولتی سودیکنه تسلیم ایتمك ایستمش ، اوصاغ قالدقجه بزم حیاتمزه احتمال وارمیدر ، بوحقیقتلر هیچمی خاطرکه کلمیور ؟

سلیمان — سوزی خلاصه ایده‌یم افندم ، وقتیله افندمز عادل کرایی سومشسکز او وسیله ایله برده قریمی آلمق فکرینه دوشمشسکز ، صوکره خانزاده‌یی پریخان سومش ، الندن قریمی آلمقدنسه کندیسنه ایرانی ویرمك ایستمش. عادل کرای ایسه پریخانی دها کنج ، تکلیفنی دها فائده‌لی

بولمش ، شمدی افندمزجه ایکیسنكده وجودی اورتەدن قالقمق لازم کلیور ، بوخدمتی قولکزه تکلیف اولنیور دکلمی ؟

شهریار — (مستهزیانه) شیطان اولسه کزده انسانك قلبنه حلول ایتسه کز سرینی بوندن زیاده بیله مزسکز . چونکه حقیقت حاله بوقدر وقوفکز وار ایدی ، دمندنبری بنی سویلتمکه چالشمقده نه صفا بولدیکز ؟

سلیمان — (کذلك مستهزیانه) فکرمك صحتنه اطمئنان حاصل ایتمك ایستردم افندمز ، شمدی او مقصد حاصل اولدی . فقط بیلەمم که اراده بیوریلان خدمتك ایفاسنه نصل مقتدر اولەجغم ؟

شهریار — صحیحاً عاجزمیسك ، یوقسه سن ده می جمعیت فساده داخلسك ؟

سلیمان — استغفرالله ، ایکیسی ده دکل . فقط دوشوندیکم بر ایکی جهت وار ، ذهنمده بر درلو آنلره قرار ویره میورم .

شهریار — نه در ، دوشوندیکك جهتلر نه در ؟

صحبت بورایه کلنجه میرزا سلیمان ، اولا علی قولیخانه بروجهله امنیت ایده میه جکنی ، ثانیاً کندی حقنده کرك

شاهجه، کرك شهزاده‌جه هر درلو شبهاتی دفع ایچون وقعه‌نك جریانی صره‌سنده قزوینده بولنه‌میه‌جغنی سویلدی . شهریار، بوقدرجق موانع ایله عزمندن کیری قالیر طاقمدن دکل ایدی ، ینه شو یولده محاوره‌یه باشلادی :

شهریار ـ مادام‌که علی‌قولیدن بوقدر امینتمز منسلبدر، شمدی بوغدیریوررز . کیم نه‌دیه‌جك ، دنیاده بهانه‌نك ، وسیله‌نك وجودمی قالمدی ؟

سلیمان ـ آندن بیوك احتیاطسزلق اوله‌مز. افشاردن، کرددن ، طاغستانلیدن ، کورجیدن ، عشائردن مذهبی، مشربی شبهه‌لی نه قدر قوریجی وار ایسه هپسی آنك باشنده‌در . اکر معهود ترتیب صحیح ایسه مطلق بونلرك آره‌سنده بك چوق اصحاب فساد اوله‌جق ! علی قولیخانی نه‌بهانه ایله اولدیررسه‌ك اولدیره‌لم ، بوحرکتمزی البته فسادلرینك طویلدیغنه بردلیل قطعی طوتارلر، اوحالده ایسه جانلرینی‌قورتارمق‌ایچون همان بربیوك فتنه اویاندیرمغه قیام ایده‌جکلرینه هیچ شبهه یوقدر .

شهریار ـ حقك وار، علی قولیخانی قوریجیلری ایله برابر شمدیدن حدود بوینه کوندرسه‌ك نصل اولور ؟

سلیمان ـ ظن جاکرانه‌مجه دها فنا اولور . پریخانه

[illegible]

مخالفتی ایچون بر معقول سبب کوسترمکه مقتدر اوله‌مز . بنده کز علی قولیخان ایله کیدر ، ایکی اوچ ساعتلك بر مرحله‌ده اوطوررم . رستم خان‌ده قزویندن چیقار . رستم خان ذاتاً امیندر . عسکرینك عمومی‌ده بجمدر ، نه یاپیله‌جق ایسه آنلرك قوتیله یاپیله‌جق . خان، قزویندن چیقدیغی کونك کیجه‌سی شهرده فساد ظهور ایتمش اولمق بهانه‌سیله عسکرینی طوپلار ، عودت ایدر ، بورالره قدر کلیر ، امر ایتدیککز خدمتی بیترر .

شهریار — ایشته شمدی هرکسی حیران ایده‌جك بر تدبیر ایشتدم . ارککارده بزدن زیاده مکارلق اولدیغنه هیچ احتمال ویرمزدم .

سلیمان — طبیعی دکلدر سلطانم . والده ، همشیره تربیه‌سندن قالمه ، یاخود زوجه ، معشوقه مجالسلرنده اوکرنلمه‌در .

شهریار — ایشك اك مهم جهتنی اونوتدق . قوریجیلر ایکیسنی نصل بریرده بوله‌جق ؟

سلیمان — دیین هر کیجه برلشدکلرینی بیان بیوریوردیکز ، برسلاح سسنه انتظار امر ایدیوردیکز .

شهریار — اویله‌در اویله‌در . تنبیه ایت همان یارین

کیجه کلسونلر ، بر سلاح سسنه انتظار ایتسونلر ، ایشتدکلری کبی عادلك بولندیغی دائره‌یه هجوم ایتسونلر ، بری یرك دیبینه کچمش اولسه اوچ دقیقه‌ده سوکیلی جانانك یانه یتشیر .

بونك اوزرینه میرزا سلیمان « قولکز یارین چیقارم . رستم خانه‌ده اقتضا ایدن تعلیماتی ویررم . کوندزین کیدر ، کیجه عودت ایدر ، سلاح سسنه منتظر اولور » دیدی ، شهریارك یانندن آیرلدی .

اوتجی فصل

— ۳۸ —

میرزا سلیمان ، عثمانلیلرك قره‌باغـه ، تبریزه هجوم ایتدكلرینه دائر ترتیب ایتدیكی مبالغه‌لره علی قولیخانی اقناعده كوچلك چكمدی .

بالعكس علی قولیخان ، بو حادثه‌یی تسریع مصلحت ایچون براعانهٔ غیبیه عد ایلدی . چونكه شهردن چیقار چیقماز عادلی كرای ایله پریخانی اوردویه قاچرمق وقزلك سلطنتنی اعلان ایله برابر وزیری توقیف ویا اعدام ایله بتون‌بتون عسكردن خالی‌قاله‌جق اولان‌قزوینك اوزرینه یوریمك پك ممكن ، پك سهولتلی كورنمشیدی .

بو ملاحظات‌خفیه اوزرینه‌ترتیبات عسكریه‌ده كوریلان سرعت‌وكندیسیله‌عسكرینه‌كوستریلان امنیت‌ایچون وزیره بیوك‌بیوك تشكرلر ایده‌رك ایرتسی كون وایش‌دها مستعجل ایسه‌همان او اقشام اراده بیوریله‌جق طرفه حركته حاضر بولندیغنی بیان ایلدی .

میرزاسلیمان ، علی‌قولیخانك بو مسارعتنی بردرجه‌یه

قدر اوغراشدیغی مقصدك حصولنده امنیتی قالمدیغنه حمل ایده‌رك کندی ترتیبنك بتون بتون قطعی التأثیر اولدیغنه حکم ایتمکه باشلادی . علی قولیخانی بیك درلو تلطیفات ایله تسریع حرکت ایچون لازم کلان تدارکاتی اکماله کوندردی. بوخصم مغفل یانندن آیرلدقدن صکره کمال سکینت وسرور ایله کندینك امین ومستشاری ، علی قولیخانك رقیب اقتداری اولان رستم خانی نزدینه دعوت ایلدی .

ترتیبنی بی پروا تفصیل ایتدی . علی قولیخانی نه یولده اغفال ایتدیکنك تعریفنده‌ده نقصان برجهت براقمدی . یالکز شهریار ایله اتفاقنی کتم ایلدی .

چونکه اصل مقصدی دفع اغیار ایله حرکاتنده استقلال حاصل ایتمك ایدی . فقط بو استقلالی هر حریص عاقلك شانندن اولدیغی اوزره خدمت ایتدیکی ولی نعمتك، ایچندن یتشدیکی ملتك ممکن اولدیغی قدر خیرینه صرف ایتمك ایستردی .

اعتقادنجه عادل کرای ایله پریخانك وجودینی قالدیرمقله بر بیوك فتنه باصدیرلمش اولور. فقط همان او فتنه قدر بیوك بر مضرت وجوده کلیردی که اوده عادل کرایك یرینه

برمعشوق شهوانی بولمقدن وهوسات ملعونه‌سی یولنده هرشیئی فدا ایتمکدن حیا ایتمیه‌جکی مجرب اولان شهریارك شاهه اعمال نفوذده منفرد قالمسی ایدی . اوجهتله کندی فکرینه کوره پریخانك اتلافنده صحیح وجدی برفائده حاصل اولمق شهریارکده برابرجه وجودی قالقمغه متوقف ایدی . نظرنده ایکیسی خسته‌لکله زهرلی علاج حکمنده ایدیلر . بری موجود اولدقجه دیکرینك فقدانی هردرلو مضرتی جالب اوله‌بیلیردی ، هیچ بر فائده‌یی موجب اوله‌مزدی .

میرزا سلیمان، رستم‌خانی بومطالعاتنه طرفدار ایتمکدن عاجز قالمزدی . نه‌فائده‌سی وارکه خاندان صفوینك نه‌قدر اولاد ذکوری وار ایسه جمله‌سنك والده‌سی شهریارایدی . بناءً علیه آکا تسلط اولنور ایسه اولادینك انتقامندن قورتلمق مطالعه‌سی رستم خانه پابند اقدام اولمسندن قورقاردی .

حال بوکه رستم خان برجسور عسکر اولمغله برابر اویله برایشك تفرعات واحتمالاتیله برابر عواقبنی کورمك خاصه‌سنه مالك اولان قوهٔ نظر اصحابندن دکل ایدی . بوندن بشقه بروقت واسطهٔ اقبال اولمق ایچون پریخانی

ایستیه‌رك آندن موافقت وشهریاردن‌ده پریخانه اویله برقوتلی معین پیدا ایتمامك ایچون مقصدینه معاونت کورمدیکی جهتله ایکیسی حقنده‌ده قلبنده برکین ابدی تقرر ایتمشیدی. اوجهتله میرزا سلیمان‌ایله ایتدیکی محاوره‌ده الزامه بیله حاجت کوسترمدی ، میرزانك مقصدینی کندی کندینه التزام ایلدی . ایتدکاری مباحثه‌ده شو یولده‌در :

سلیمان ـ بن یارین علی قولیخان فرقه‌سیله اظهار سطوت ایچون قره‌باغ امدادینه چیقیورم .

رستم خان ـ علی قولیخانه امنیتکز بنده‌کزدن زیاده‌میدرکه آنی کوتوریورسکز !

سلیمان ـ نیچون نتیجهٔ کلامی آکلامه‌دن جواب ویرسکز؟ سز قوریجیلرکزی آله‌جقسکز ، سیر سریع ایله تبریزك امدادینه کیده‌جکسکز .

رستم خان ـ بوراده‌کی فسادفرقه‌سنی کیم باصدیره‌جق؟

سلیمان ـ سوزمك نتیجه‌سنه انتظار بیورك ! تبریز طرفنه تجاوز فلان یوقدر . سزك کیدیشکز علی قولیخان طاقمنی شبهه‌یه دوشورمامك ایچون برکوسترشدن عبارتدر. بزکیجه موقعمزده قاله‌جغز. سز مملکتده‌فتنه پیدا اولدیغنی اعلان ایده‌جکسکز . غروب شمسدن برایکی ساعت

صكره قزوینه كله‌جكسكز . خانزاده‌نك كوشكی اطرافنده كوزجیلر براقه‌جقسكز. برسلاح صداسی ایشیدلدیكی كبی خانزاده‌نك بولندیغی دائره‌یه هجوم ایده‌جكسكز . پریخان، عادل كرای ایله برابر بولنه‌جق ایكیسی . . . . و . . . . حتی . . . . اوچی . . . . برابر محوایدیله‌جك. یالكز ولی‌نعمت شاهمزك وجودی محافظه اولنه‌جق. بشقه كیمسه‌نك لزومی یوق.

رستم ـ فرمان سزك . امركزی عینیله اجرا ایدرم.

سلیمان ـ افاده‌ده نتیجه بكلمك هیچ عادتكز دكلیدر؟ آره‌ده براوچنجی سوزی وار ایدی ، اواوچنجینك كیم اولدیغنه دقت بیورمدیكز .

رستم ـ هركیم اولورسه اولسون .

سلیمان ـ شاه باشیچون، علی حقیچون كیم اولورسه اولسونمی ؟

رستم ـ بویمینلره نه‌احتیاجم وار ؟

سلیمان ـ وار اوچنجی بن اولسه‌م ؟

رستم خان ـ شاهدن بشقه هركیم اولورسه اولسون دینلمامشیدی .

سلیمان ـ حمزه میرزا بولنورسه، عباس میرزا اولورسه نه‌درلو حركت ایدیله‌جك ؟

رستم خان ـ میرزالرك ایکیسی‌ده دنیانك بر طرفنده کزیفیور . افنـدمز ، شهریاردن بحث ایتمك ایسترسـكز صانیرم .

سلیمان ـ فرض ایدیکز که تخمینکز صحیح اولسون.

رستم خان ـ شاهه بر فاحشه‌نك نه‌لزومی اوله‌جق ؟ شهریارك ادبسزلکی بتـون ایرانه طویلدی . خاندان صفوینك ناموسی برباد اولیور .

سلیمان ـ حمزه میرزانك والده‌سیدر .

رستم ـ حضرت حمزه حقیچون میرزا ناموسنی‌اودرجه لکه‌دار ایدرایسه آنی‌ده شاهلغه قبول ایتمیز ، عباسه بیعت ایدرز .

سلیمان ـ عباسك‌ده والده‌سی دکلیدر ؟

رستم ـ حضرت عباس حقیچون‌اوده قحبه زن‌بچه‌لك ایدرسه وجودینی‌قالدیررز . شاهه جاریه‌لر تدارك اولنور ، خاندانی ینه ادامه ایدرز . باخصوص عباسك نه‌وجودی ، نه‌جانی واردر که اویله داعیه‌لره قیام ایده‌بیلسون . حمزه میرزانك حتی یاشامسندن‌امیدوار دکلم . عثمانلیلر « بیر تیجی قوشك عمری آز اولور » دیرلر ، صحیحدر . حمزه عثمانلی محاربه‌لرنده تلف اولمسه‌بیله بر عشرت مجلسنده اعدامنی

بن تعهد ایدرم . بو قحبه‌نك کندی‌ده ، اولادی‌ده ایرانه
بربلای مبرم اولوب کیده‌جك . خاندان صفوی‌یی برباد
ایتدیلر . حمزه میرزا عرضه تسلطده کوستردیکی
جسارتك جزای معنویسنی والده‌سنده ، خاله‌سنده
کوربیور . شاهدن بشقه اعتمادکاهمز قالمدی. کافه‌سنی برر
صورتله دنیادن کوندرمك الزمدر. بن‌هرامرکزه حاضرم .
شاهی اعما ایتدیلر ایسه طواشی ایتمدیلر ، انسان اولادی
قبلومبغه کبی کوز قوتیله وجوده کلمزیا .

میرزا سلیمان ، بو سوزلره نظراً رستم خانك عزم
وشدتی کندی آرزوسنك مافوقنده بولدی « ان‌شاءالله
جناب حیدر معینمزدر » دیه‌رك ایچریدن آتیله‌جق سلاحه
ایجه دقت اولنمسی مسئله‌سندن بشقه برتوصیه‌یه احتیاج
کورمدی .

برطرفدن علی قولیخان ، وزیرك یانندن چیقنجه
طوغری جزمینك اختفاخانه‌سنه کیتدی . عباسی‌ده یانته
جلب ایتدی . بونلرك ایکیسنه ماجرایی برتفصیل
آکلاتدقدن صکره « تصورلرمزك فعله اخراجیچون
بوندن بیوك بر فرصت اله کچمز . بن برکره وزیری
توقیف ویا اعدام ایدرم . آندن صکره خالی اولان

قزوینی ضبط ایتمکده نه کوچلك چکیله‌جك ! رستم خان قوریجیلرینك بزم قدر قوتیمی وار ، غیرتیمی وار که اطاعتسزلك ایتسه‌لر بیله تأدیبلرینه مقتدر اوله‌میه‌لم ؟ یابز مرکزده بربشقه حکومت اعلان ایدنجه حمزه میرزا ، شاهلق داعیه‌سنه قالقیشمرده نه‌یاپار ، قزوینده‌کی قوتله عثمانلی اوردولرینك آره‌سندن نصل قورتیلور ؟ عباس میرزانك یانند‌ه‌کی خانلره چوجغك شاهلغی ایچون امید ویروبده خراسانده برتفرقه دها پیدا ایتمکده قابلدر . هله‌نه‌درلو اولسه‌بوانقلابات واختلالات آره‌سنده عثمانلی عسکری برقاچ هفته‌ایچنده قزوینه‌یتیشه‌بیلیر » یوللوایضاح مرام‌ایتدی . کندیسی وزیرایله اوردویه چیقدیغی کونك کیجه‌سی عادل کرای ایله پریخانك نزدینه کتیرلمسنی جزمی ایله عباسه حواله ایلدی وبونلرك معاونتنه امین آدملرندن اللی قدرده قوریجی براقدی .

[illegible]

— ٤٩ —

[illegible]

صورلسه بوقدر زماندن بری هر دقیقه اجلك الك اوغراق كذركاهلرنده طولاشەرق استحصالنه چالیشدیغی مقصدك تقربندنمی ، یوقسه بر قاچ کونلردر احتیاطاً ملاقاتندن محروم اولدیغی معشوقەسیله کورشمکه برلزوملی فرصت ظهورندنمی دها زیاده ممنون اولدیغنی البته تعییندن عاجز قالیردی . شهزاده درحال براوفاق پوصله یازدی ، عباس طاقمندن اولان وبناءً علیه دائرهٔ محرمیتده بولنان قپو نوبتجیسیله پریخانه کوندردی .

پوصلەده ایشه دائر برسوز اولمدیغندن بویله ناکهانی بر دعوت پریخانجه بیك درلو واهمەلر تحریك ایتمك ، بیك درلو اندیشەلری موجب اولمق لازم کلیردی . فقط دعوتی برقاچ کیجەلك افتراقك سوق طبیعیسنه حمل ایدەرك ذره قدر تلاش ایتمدی .

وجودینی ستر ایتمکدن زیاده کوسترمك ایچون یاپیلمش دینیله بیلەجك برقات خفیف البسه کیدی . پریشان صاچلرینی اولدیغی کبیجه چهرەسنك ، اندامنك ، اوموزلرینك هر طرفنه طاغیدەرق آرقەسنه سیاه برچارشب آلدی . غایت عاشقانه ، نهایت درجه دلفریبانه برطرز ایله عادل کرایك اوطەسنه عزیمت ایلدی .

اوطه‌یه کیروب‌ده جزمی‌یی کورنجه مطالعه‌سنك بتون بتون یاکلش اولدیغنی دفعهً ادراك ایتدی . پردهٔ خفا ایچنده حرکت ایدنلر هرحادثه‌دن بادیٔ نظرده برفنالق توهم ایتمك طبیعت بشرك متصف اولدیغی عاجزلکلر جمله‌سندن اولمق جهتیله کمال سرعت وتلاش ایله بواجتماعك سببنی سؤال ایتمکه باشلادی .

عادل کرای، جواب برینه‌سودازدکانه برطاقم ملاطفه‌لره باشلادیغندن استغنا وحدتله برکره یوزینه باقنجه آره‌ده مأمولدن بیوك برمسرت، خاطره کلمز برامید طولاشدیغنی وهلةً تفرس ایلدی .

چونکه عادل کرای، ساده اوغراشدیغی مقصدی اساساً قابل اجرا کورمز ایدی . یالکز پریخان قابل اجرا کوردیکنه باقاردی‌ده ساده قلب سودازده وفکر حمیت پرورانه‌سنجه دولتنه برایکنجی کشور قزاندرمق کندینه برروح ثانی اضافه ایتمك امیدلری ولو خیالده اولسه اویله برامید ایچنده یشامغی دنیاده ممکن اولان هردرلو اذواقك فوقنده بولوردی. ایناننق ایچون کوکنه اجبار ایدرطورر ایدی . بناءً علیه بویله رؤیاده مثالیله اکلنمکه چالشدیغی معشوقه‌یی اویانوب‌ده یتاغنده کورمش بختیارلر کبی بونجه

آمال دورا دورك بردن بره كسوهٔ امكانه كیردیكنی كورنجه قلبنده، روحنده نه‌قدر قابلیت انبساط وانشراح وار ایسه بردن بره سیماسنده جلوه‌ساز اولدی. جبهه‌سی افراط یأس وانواع اندیشـه ایله حاصل ایتدیكی رنك ظلمـانی وچین ترددن قورتلدی. بلورین آیینه‌لر كبی برنور صاف ایچنده قالدی . المـدن ، تأثرندن كلبرك خزاندیده‌یه بكزه‌ین چهره‌سی شبنملرینی هنوز بلع ایده‌بیلمش وردسحری كبی برنك طراوت كسلدی . كوزلری كونشه طوتلش كوك یاقوتلر كبی اطرافنه برنور لطافت طاغیتمغه باشـلادی . دهانی مشخص تبسم شـكلنه كیرمش ، وجودی بر اقبال ذی‌حیات ، برامید مجسم اولمش ایدی .

پریخان ، عادل كرایك حالنه برنكاه ایتمكله خورشیده مقابل كلمش ماهتاب كبی دفعةً معشوقنك پرتو انبساطندن مستفید اولدی . اوده باشدن اشاغی مسرت كسلدی . روحانیت جسمنی اسـتیعاب ایلدی . بر حالده‌كه اندامنه باقانلر قدرتك بوجهانه مخصوص اولان بدایع كوناكونی تماشـا ایچون عالم بالادن یر یوزینه بر ملك اینمش قیاس ایدردی .

ایكی عاشق، یكدیكرینك سیر جمالنده محو اولورجه‌سنه

برقاچ دقیقه‌لر بربرینه وقف نظر ایلدکدن صکره پریخان، بولندیغی حیرت عشق عالمندن کندینی طوپلایه‌رق عادل کرایک سیماسنده جولان ایدن بو شوق و سروره سبب سؤال ایلدی .

جزمی ، متصف اولدیغی ظرافتله « افندمز مکر صحیحاً پری ایمشلر، ابعاد مطلقه‌یه کنجایشی قابل اولمیان خیالات شاعرانه‌یی کسوهٔ امکان ایچنده جلوه‌ساز ایتمکه مقتدر اولیورلر » مقدمه‌سندن طوتدردی ، ماجرایی تفصیلاتیله برابر نقل ایلدی .

جزمینك مژدهٔ نا کهظهوری پریخانی سرور وانشراحك حد انتهاسنه واصل ایتمك لازم کلیردی . فقط پریخان ، دها عادل کرایده کوردیکی کشایش فوق‌العاده‌ایله اوحد انتهانك خارجنه چیقه‌جق قدرمستغرق نشاط اولمشیدی .

مع مافیه جزمی‌یه خدمتنه بحق مقابله ایده‌بیله‌جك برلسان التفات ایله تشکرلر ، عادل کرایه روحدن ، وجداندن کلمه بر طور خالصانه ایله تبریکلر ایراد ایلدکدن صکره « ذوقمزده استغراق الویردی . برازده صورت اجرایی دوشونه‌لم » دیه‌رك ایرتسی کون ایدیله‌جك حرکتك ترتیباتنه عطف افکار ایتدیلر .

[illegible]

بوراده برلشیرز » سوزلری ایدی. اصحاب مقصد بوقرار اوزرینه امید آتیلرندن لوح محفوظده کورمش قدر امین اوله‌رق بربرندن آیرلدیلر .

بری طرفدن ایسه شهریارده کین مضمرکبی اویومز، حرص انتقام کبی وقت مرهوننه انتظاراً ترتیباتنك اکمالیله اوغراشیردی .

دها اقشام قرا کلغی باصار باصمز خادم آغالرندن برینی کوندردی . حدت آدمی اولمیان، احسان آلمه‌دن لقردی سویلمك ایستمیان ، آلدیغی احسانی تعداددن ، معاینه‌دن چکنمیان ، بونکله برابر قپو دیکلمکده ، استراق اسرار ایتمکده برمهارت فوق‌العاده کوسترن ، شمدیلك اسمی شروانلی جعفر اولدیغندن بحث ایدن معهود قوریجی‌یی یاننه چاغرتدی .

شهریارك دها صادق ، دها درایتلی آدملری وار ایدی . فقط بوخیثك بیك درلو مرتکبلکی، بیك درلو مناسبتسزلکیله برابر برطور ابلهانه ایچنده صاقلایه‌بیلدیکی شیطنت ، برده احسان طمعی و مجازات خوفیله خدمتنده ابراز ایده کلدیکی علی‌العمیا اطاعت ترتیب اولنان دسایس خسیسه‌نك اجرا آنجه هرکسك حالندن زیاده مدار

امنیت ایدی. بناءً علیه صیاد آوه چیقارکن خدمتکارندن زیاده کوپکنی آرادیغی کبی شهریارده او آلچی شمدیکی ایشده سائر آدملرینه ترجیح ایلدی .

قوریجی یاننه کلدیکی زمان شهریار ، جاریله مندرك بر کوشه‌سنه اوطورمش ، یاننه‌ده بر قاچ کیسه التون قویمشیدی .

شهریار ، شو صورتله مباحثه‌یه سلاح معنویسنك تأثیرینه کوه‌نان قوریجی‌ده زهرینك تأثیرندن امین اولدیغیچون هیچ بر مخلوقدن قورقمق ، قیامت قوپسه حرکات بطیئه‌سنی دکشدیرمك شانندن اولمیان انکارکار کبی بو یولده مقابله‌یه باشلادیلر :

شهریار — سنی کوزجی ، قولاقجی نصب ایده‌جك اولدق ، کوزلرك کور ، قولاقلرك صاغر اولمغه باشلادی. بو قدر زمان اولیور ، هیچ بر خبر کتیردیکك یوق .

قوریجی — سایهٔ دولتکزده کوزلرم کدی قدر کورر ، قولاقلرم تیلکی قدر ایشیدر . چاغرلمه‌دن حضوره دخول ممکن اولیورمی‌که خبر کتیره‌یم .

شهریار — کلمك ایستدکده ردمی ایتدیلر ؟

قوریجی — صیق صیق رخصت ایستمکه جسارت

ایدرایسه‌م خدمتمی هرکس آکلامزمی؟ خفی تحقیقاته مأمور اولانلر هرکسك معلومی اولدقدن صکره دنیاده نه‌اوکرنه‌بیلیرلر .

شهریار — سن کوردیکك قدر بدلا دکلشسك، آره صره معقول شیلرده دوشونیورسك .

قوریجی — هرکسك حالنی، اقتدارینی کورنشدن آکلامق ایستیانلرك حالنه اسف اولنور .

شهریار — نه خبرلرك وار بقایم .

قوریجی — خیرلر .

شهریار — کدی قدر کورن چیقاسی کوزلرك، تیلکی قدر ایشیدن کسیله‌سی قولاقلرك دنیاده خیرلردن بشقه برشی کورمدی، برشی ایشتمدیمی؟

قوریجی — بلکه کورمشدر، احتمال که ایشتمشدر .

شهریار — ینه چنکانه‌لك طمرلری طوتدی. پاره ایسترسك‌ده آنك ایچون سویلیورسك اویله‌می؟

قوریجی — « کرم بکلرسه عیب اولمز کدالر پادشاهلردن » .

شهریار — آغزك قره طوپراقلرله طولسون! شمدی باشمزه برده شاعرلك چیقاره‌جقسك .

قوریجی — استغفرالله ، حدم دکل . جزمی بکدن ایشتمشدم ، مناسبت کلدی‌ده اوقودم .

شهریار — سن جزمی‌یی بیلیرمیسك ؟

قوریجی — انسان انسانی بیلمکله کناهمی ایشلمش اولور ؟

شهریار — معلوماتك‌ده ، کناهك‌ده سنکله برابر یرك دیبنه کچسون . بکا جزمی‌یی بیلدیکك بیلمدیکك لازم دکل ، آل شونیده بریکیلردن نه بلیرسه‌ك آنی سویله . تام یوز التوندر .

دیر ، اوکنه برکیسه آتار . قوریجی همان کیسه‌یی آچار التونلری صایمغه باشلار . محاوره شوطرزه تحول ایدر :

شهریار — ملعون ینه صایه‌جق ! شمدی سنك جلادلره هر کمیککی آیری آیری صایدیررم .

قوریجی — صایمزسه‌م مراقدن عقلم باشمده قالمز ، صکره ایستدیککز معلوماتی یا اکسك ، یا یا کلش ویریرم .

شهریار — عذرلرده بولور خنزیر ! کچنده طوتدیغمز حیدوده آدم صویمه‌سه‌م آجلقدن اوله‌جکدم . صویمق ایستدیکم آدمی اولدیرمسه‌م او بنی اولدیره‌جك ایدی نه یاپه‌یم ، حرکتمده معذورم » دیمیورمی ایدی . بوده انسانی هلاك

[illegible]

قوریجی — دون گیجه ساعت دردن بشه قدر برلکده ایدیلر .

شهریار — (اوکنه برکیسه‌دها آته‌رق) آل قپودن دکلدکمی ، نه سویلشدیلر ؟

قوریجی — (کیسه‌یه باقه‌رق) بو کوچك یا .

شهریار — اللی التوندر . صوردیغمه جواب ویرسه‌ڭ آ . کوبك آغزندن الماسمی دوکیورسك ، دانه‌سنی یوز التونه‌می آلملی ؟

قوریجی — حدت بیورمیکز ولیة النعم افندمز ، سویلیورم قپولرنده بربکجی وار ایدی . غالبا محرملرندن ایدی که بر ساعت قدر اورادن آیرلمدی . مجلس طاغیله‌جغنه یقین بر طرفه چکلدی . بنده گزده اوزمان بر از دکلیه‌بیلدم .

شهریار — نه سویلشدیلر ؟

قوریجی — هپسنی ایشیده‌مدم که .

شهریار — دیمك که برازینی ایشتمشسك سویلسك آ .

قوریجی — ایکی کشی لقردی ایدرسه قپونك اوکنده دکلیان آدم سوزلرینك برازینی اولسون ایشتمك قابل اولورمی ؟ هیچ افندمزڭده بوقدر کوچك کیسه

ایله احسان ویردکلرینی کورمامشیدم .

شهریار ــ بردها ویررم . فقط سویلیه‌جکك لقردی دکمسه هبسنی الندن آله‌جغم .

قوریجی ــ فرمان افندمزك ، فقط لقردی دکرسه بریرینه ایکی دانه دها احسان بیوررمیسکز ؟

شهریار ــ ویررم چابوق سویله !

قوریجی ــ یارین کیجه ساعت بشدن اوّل ینه برلشه‌جکلر .

شهریار ، بوخبری ایشیدیر ایشیتمز صالمغه حاضرلنمش کوپکلر کبی یوزینك سیکرلری دهشتلی برحال ایله چکیلوب آچلمغه ، آغزینك کنارلری یوقاری ، بروننك اوجی آشاغی میل ایتمکه ، کوزلری بیویه بیویه یرندن فرلایه‌جق کبی قورقنج برحال حاصل ایتمکه ، وجودینك هر طرفی تعریف اولنمز برکین وحدتله آیری آیری تتره‌مکه باشلادی . قوریجینك اوکنه اللیشر التونلق ایکی کیسه التون دها آتدی ، آره‌لرنده بتون بتون بشقه بر بحث آچلدی .

شهریار ــ بنی دیکله ، سن یارین علی قولیخان ایله کیتمیه‌جکسك .

نصل کیتمیه‌جکم امر ایدرسه نه یاپارم ؟

شهریار — کیتمزسك .

قوریجی ـ لطیفه‌می بیوریبورسکز؟ بنده‌کز قوریجی بر آدمم غوغایه کیتمم دیه‌جك اولسه‌م اودقیقه‌ده اولدیرر .

شهریار ـ سن آنك یارین اولدیره‌جکنی دوشونیورسك؟ سرایدن چیقمق ایسترسه‌ك بن شمدی کبرته‌جکم، اوراسی هیچ خاطریکه کلیورمی ؟

قوریجی ـ قولکزه امر وتهدیده احتیاج یوق، خان افندمزك طرفندن برارادهٔ کیدر ، قالیرم .

شهریار — پك اعلا بربهانه بولور، کوندریرز . بوراده قاله‌جقسك . شمدی برتعلیمات ویره‌جکم ، تماملیه اجرا ایده‌جکسك . دنیاده صاغ اولدقجه کیمسه‌یه سویلمیه‌جکسك . جانك بوسرك التنده‌در . آغزکدن برلقردی چیقدیغی کبی جانك‌ده برابر چیقار .

قوریجی — سر صاقلامق ایچون نه‌قدر تهدید بیوررسه‌کز قائلم . عمرمده برسر فاش ایتدیکمی بیلمیورم . کرك کندیمه متعلق اولسون ، کرك بشقه‌سنه . . بنم بیلدیکمی کیمسه‌نك بیلمامسی پك مراقمدر . سر صاقلایان انسان کندینی هردرلو مخاطره‌دن محافظه ایدر ، بشقه‌سنك بیك یولده یاکلش معلوماتیله اکلنیر . عجبا دنیاده آندن

لذتلی برشی وارمیدر ؟ الله بیلیر مزاره کیردکدن صکره حالمی سؤال ملائکه‌لرینه بیله قاچ یوز طوپوزدن صکره سویلیه‌جکم .

شهریار — آکلادق آوه‌زه‌لك ایسته‌مز ؟ ویره‌جکم امر کوچ برشی دکلدر . یارین کیجه قوریجی اثوابکله ، سلاحکله باغچه‌یه کیررسك . برمناسب یره صاقلانیرسك ، پریخانی کوزتلرسك . او کجه عادلك یانته کیدر ، سن بکلرسك . مملکتك ساعتی بشی چالمغه باشلادیغی کبی الکده‌کی تفنکی بوشالدیرسك .

قوریجی — آتدیغم تفنکله کیمی اوره‌جغم ؟

شهریار — کیمسه‌یی اوره‌جق دکلسك ، تفنکی هوایه بوشالده‌جقسك .

قوریجی — یا بری اوریلورسه ؟ . .

شهریار — اوریلیورسون ! ایران خلقنی بزه صایی ایله تسلیم ایتمدیلر یا !

قوریجی — صکره نه اوله‌جق ؟

شهریار — اوراسی سنك وظیفه‌ك دکل ! سن بولندیغك یردن بر طرفه چکیله‌جکسك ، ایرتسی کونی صباحلین یانمه کله‌جکسك . اکر خدمتکی لایقیله یرینه

کتیرر ایسه‌ك بش یوز آلتون احسان آله‌جقسك .
صایاجقسك ، معاینه ایده‌جکسك ، اکیسکی وارسه
تاملایه‌جغز ، قلپی وارسه دکیشدیره‌جکز .

قوریجی — یاتفنك آندیغم ایچون نوبتچیلر طوتارسه !

شهریار — اوراسنی دوشوندك (یصدیغك اوزرندن
بر کاغد آلیر ، النه ویرر) شو امری آلیرسك ، کیم
طوتارسه کوستریرسك . اوقو !

قوریجی — (اوقور) « بو کیجه شروانلی جعفرك
ایتدیکی حرکت دولتجه کوریلان لزوم اوزرینه بنم
امرمله اجرا اولنمشدر . . » پك اعلا ! آتاجغمز تفنکك
باروت پاره‌سنی بو احسانلردنمی ویره‌لم ؟

شهریار — آچ کوزلی کوپك ! (اوکنه اللی آلتونلق بر
کیسه دها آته‌رق) آل بوده سکا باروت پاره‌سی اولسون !

قوریجی — یاساعت بشه انتظار ایتمزلرده دها اوّل
برلشیر ، دها اوّل آیریلیرلر ایسه ؟

شهریار — سن خنزیرلك ایتمك ایسته‌مزسه‌ك نه قدر
مستعد اولیورسك . اوّل برلشیرلر ایسه سن ده برلشدکلری
وقتدن صکره برنجی دفعه ساعت چالمغه باشلادیغی کبی
تفنککی بوشالدیرسك .

قوریجی — بواحتیاطمك براحسانه دکری یوقمیدر ؟

شهریار — جهنم اول شورادن . یانمده پاره قالمدی. ایرتسی کون بش یوز التون ویره‌جکمز دیدك یا !

قوریجی — « فرمان افندمزك ! آلدیغم امرلری حرفی حرفنه اجرا ایدرم . بوالتون کیسه‌لری‌ده نیچون بوقدر کوچولدی ! » دیه مردلانه‌رق اوطه‌دن چکلدی .

شهریار ، همان الینه برقلم آله‌رق ایرتسی کیجه ساعت بش‌راده‌لرنده پریخان، عادل کرایك اوطه‌سنده بولنه‌جغندن واحتمال که دها اول برلشه‌جکلرندن ترتیب اولنان قوریجیلرك بهمه حال اقشام اولور اولمز سرایده حاضر بولنمسنی و آتیله‌جق تفنك سسنه انتظار ایتمسنی میرزاسلیمانه برتذکره ایله توصیه‌ایتدی، تذکره‌یی کوندردی. کندی‌ده صوینَدی ، یتاغنه کیردی ، عادل کرای ایله اوزمانه قدر کچیردیکی ماجرایی هردرلو تفصیلاتیله کوزینك اوکنه کتیردی. کوکلنده نه‌قدر یاره وارسه آیری آیری تازه‌لندی. کافهٔ حواس وقابلیاتی غیظ وکینه منقلب اولدی « آه ! خانزاده حضرتلرینك بزدن پرواسی یوق ایمش ! عادل کرای افندمز ایسترسه مکتوبمزی نشرایدر، بزی رسوای عالم ایلر ایمش ! قلیجنی چکرسه وجودمزی ایکی پارچه‌یه

آییرمش! کوونسونلر، آنلر قوللرندەکی قوتە کوونسونلر! باقەلم کندینە مغرور اولوب دە صالینە صالینە میداندە کزن ارسلانلرك آغاجلر آرەسندە، قامشلقلر ایچندە صاقلانان اژدرلرە غلبەسی ممکن اولەبیلیرمی ایمش؟» یوللو برخیلی سویلندکدن صکرە آوینك یواسی اوکنە یاتمش آزغین قپلانلر کبی اکنە، بوینە سرلدی. امیدیلە، راحتیلە اویقوسنی اویومغە باشلادی.

— ٤٠ —

شهریار، نەدرجە انشراح ایلە یاتدی ایسە آندن بیك قات زیادە مسرتلە اویاندی. عادل کرای ایلە پریخانك ممنونیتلری، انبساطلری ایسە تعریف اولنمز درجەلردە ایدی. ایکی طرفدە کندیلرینی برعید سعادت عرفەسندە قیاس ایدر واقصای امللرینە وصول ایچون کونشك غروبنە انتظار ایلر ایدیلر. نظرلرندە او کونك هردقیقەسی رمضان وبلکە ایام قیامت ساعتلری قدر اوزاردی. فقط انتظار نەقدر اوزارسە امیدلرینك کوکللرینە ویردیکی تلذذدن دە، حیات ایچندە بر دیکر حیات سعادتە نائل اولمش قدر ذوقیاب اولورلردی.

ایچلرنده یالکز شهریار ایچون براندیشه‌جك قالمش ایدی‌که اوده قوریجی‌یه ویردیکی آچیق امردن تولد ایده‌بیله‌جك مخاطره ایدی . قوریجی تفنکی آتارده ینه مقصد حاصل اولمز واو حالده طونیلوب‌ده امری ابراز ایدرسه پریخانك ایده‌بیله‌جکی شکایتلره مقابل شاهه ویریله‌جك برجواب حاضرلمق نظرنده الزم کوروندی . بوبولده نه‌قدر اتعاب فکر ایتدی ایسه مسئله‌یی بردرجه‌یه قدر زوجنه آچمقدن بشقه چاره بوله‌مدی . پریخان ایله سؤال‌وجوابه میدان براقمامق ایچون وقعه‌یی غایت خفیف برصورتده‌بیان ایتمکی وخصوصیله افاداتنی اقشام اولوب‌ده شاهك عالم انزوایه چکیله‌جکی زمانه تصادف ایتدیرمکی ذهننده قرارلشدیردی .

اوکون هوایه ماتم لباسلرینی آندیرر ، بر رنك ظلمانی چوکمشیدی . بلوطلردن ، آغلایه آغلایه کوزلرنده یاش قالمامش یتیمان مصیبت زده‌کبی آره‌صره برقاچ طمله یاغمور دوکیلور ایدی . اوزاقدن اوزاغه ایکیده برده چاقان شمشکلر فلکك تصورات بشر اوزرینه برر خندهٔ استهزاسی قیاس اولنوردی .

جزمی ، شاعرلکندن بتون بتون تجرد ایده‌رك

خیالی فعلیاته ، مادیاته حصر ایلدیکندن هوانك بو حالنی
کوردکجه و آیك یکرمی سکزی اولمق مناسبتیله مهتاب
کورنمامك طبیعی بولندیغنی دوشوندکجه کیجه‌یه عارض
اوله‌جق ظلمت هول انکیزی هر نظر تجسسه قارشی
کندیلری ایچون اك امین ، اك مکمل بر پردهٔ استتار
عد ایدر ، سوینیردی .

اقشام اولدی کونش ، محاربه میدانلرینك قانلی
چامورلرینی آندیرر بر رنك حزین ایچنده غروب ایلدی .

کوزلرنده‌کی عما جهتیله بیدارلق زمانی اویقودن
قرانلق بر حال ایچنده یشایان شاه ، دها ساعت بره وارر
وارمز بر وقتلر آلشدیغی ، سودیکی ، اکاندیکی عالم
روشناییك رؤیاده اولسون مشاهده‌سیله تلذذ ایتمك ایچون
اویومق ایستدی . شهریار ، اشکنجه‌یه مأمور اولمش
بر جلاد کبی آیاغنك اوجنه دیکلدی ، دولته دائر مهم
سویلیه‌جکلری اولدیغندن بر مقدمه طوتدیرارق ویانند‌ه‌کی
جاریه‌لری دفع ایده‌رك آره‌لرنده شویله بر محاوره جریان
ایلدی :

شهریار — معلوم شاهانه‌کز درکه عادل کرای ایله
عثمانلی طوپراغنه کچه‌رك قریمی ضبط ایتمك ایچون بر

تشبثده بولنمشیدق. همشیره کز پریخانی‌ده مکالمه‌ده جاریه کزه تشریك بیوردیکز. غالبا آلداتمشز! غالبا آنلر بربرینه محبته قویولمشلر! تصورمزك اجراسنه خانزاده‌نك موافقتی قوهٔ قریبه‌یه کلمشیکن بر آیدن بریدر او تدبیرلرك، او تصورلرك آره‌ده لقردیسی بیله قالمدی.

شاه — بربریله محبته قویولمشلر ایسه فنعم المطلوب! ایکیسی‌ده کنج، ایکیسی‌ده شاهزاده!.. نکاح ایدرز، اصل قریمی اله کچیرمك او زمان ممکن اولور.

شاهك سوزلری شهریارجه اولدن معلوم ایسه‌ده انسان ایچون محبت کبی، کین کبی امراض نفسانیه‌ده مقصدینك خلافنه اولان ظنلرینك حقیقت چیقمه‌سنه تحمل قولای اولمدیغندن شهریارك آلدیغی جواب اوزرینه انفعالات نفسانیه‌سی وجودینه اودرجه شدتله استیلا ایلدی که سیماسنه چوکن شکل هائلی برکره کورنلر ایچون کوکلنده‌کی خفایانی برر برر کشف ایلمك قابل اولوردی. شاهك عماسی قوجه بردولتك اداره‌سنی شهریارك کیفنه براقمش اولدیغی حالده قادنجه بوعمادن حاصل اولان استفاده‌لرك اك بیوکی ینه اوکیجه‌کی حالنك زوجندن مستور قالمسیدر دنیله بیلیر.

شهریار ، بیك بلا ایله وجدانندهکی غلیانلره وآندن سسنه عارض اوله بیلهجك تحوللره غلبه ایدهرك ینه محاورهسنده دوام ایتمكدن چكنمدی .

شهریار ــ شبهه یوق شاهم ! اكر عادل، قریمه كچمك نیتنده ثابت اولسه بونیتی قوتلندیرمك ایچون آرهده برصهریت حاصل ایتمك بیوك برمعاونتدر . فقط عادل اسكی نیتنده ثابت كبی كورنمیور. برده عسكر طاقمی بونلرك آرهسندهكی محبت ، ادب دائرهسندن چیقدیغنی سویلیور .

شاه ــ ایناما ! اینانمه پری ایچون اویولده نه سویلرلرسه یالاندر .

شهریار ــ جاریهكزده ایناما‌یورم . نه چارهكه عوام ، خصوصیله قوریجیلر پك قولای سوز آكلامز . بونلر یالكز سؤ ادب اسنادینه قناعت ایتمیورلر ، پریخان شمخالك همشیرهزادهسی دكلیدر یا ! او جهتله كندیسنك سنی اولدیغنه ذاهب اولیورلر . كویا افندمزك علتندن ، شهزادهلرك بوراده بولنمامسندن استفاده ایدوب ده برفتنه چیقارمق وفتنه قوتیله دولتمزی ، مذهبمزی محو ایدهرك عادل كرایی تخته كچیرمك ، ایرانده برسنی حكومتی تشكیل ایتمك ایستیور . حتی بونك ایچون شمخالدن جزمی بك

نامنده بر آدم جاب ایتمش ، آنك وساطتیله فتنه ترتیب ایدییور دییورلر . هركس نه بیلسون ! پریخانك حیدر وقعه‌سنده كوستردیكی جرأت ، خاطرلرده اولدیغی ایچون حقنده نه سویلنسه اینانیرلر .

شاه — ممكن دكل! پریخاندن بكا خیانت ممكن دكل! همشیره‌م بنی تختمدن ایندرمكه نیچون محتاج اولسون ؟ ذاتاً دولتی آنكله سن اداره ایتمیورمیسكز ؟

شهریار — حقكز وار شاهم ! جاریه‌كزده بر درلو اینانمق ایسته‌میورم . محبت دنیاده بر مؤثر قوتدر ، افندمز، چكدیكم ابتلادن بیلیرم . دنیاده انسانه خیال و خاطره كلمز شیلر یاپدیریر . هله همشیره‌كزك آره صره ینه خانزاده ایله كوریشدیكنی ایشیدییورم . حال بوكه بر آیدن زیاده در جاریه‌كزی هیچ یانلرینه چاغرمیورلر . طوغریسی بو جهت ذهنمه بعض شبهه‌لر كتیرییور .

شاه — اوراسی قولای ! شبهه‌كز وارسه پریخان بوراده دكلی ، چاغرر ، استنطاق ایدرز .

شهریار — هیچ لزوم یوق شاهم ! شمدی بر روایت اوزرینه بحث ایدییورز ، یا ایشتدكلرمز یالان ایسه بیچاره قیز ، اویله بیوك بیوك افترالره اوغرادیغنی كوردیكی كبی

[illegible]

مسئول اولمزدی . فقط تشبثده موفقیت حاصل اولمزسه قوریجی‌یه ویردیکی امری شاهدن آلدیغی مأذونیتە استناد ایتمك نظرنده پك قابل کورینوردی .

— ٤١ —

شاه ایله شهریار ، بو محاوره ایله مشغول ایکن « شمدیلك اسمم جعفردر » دیان معهود قوریجی یاننده بر آرقداشیله باغچه‌ده آغاجلر آره‌سنده کندیلری کیمسه‌یه کورنمیه‌جك وفقط عادل کرایك کوشکی ایله پریخانك دائره‌سنی کوره‌بیله‌جك بر موقعده اختفا ایلدی .

بو کوشك ایله دائره سرایك صاغ طرفنده بولنەرق اوطرفك قپوسنی محافظه ایسه علی قولیخان طاقمندن عباس رفاقتنده قلانلره مودوع ایدی . بونلر بر اقشام اولکی قرار وجهله جزمی‌یی برابر آلەرق موقعلرینه کلدیلر . سرایك صول طرفنده‌کی قپولری رستم خان طاقمنك محافظه‌سنده اولدیغی کبی رستم خانده میرزا سلیمان طرفندن آلدیغی امر اوزرینه کونش غروب ایدر ایتمز همان یانندەکی عسکرك بر طاقمیله قزوینه عودت ایدەرك شهری احاطه ایتدی . بیك بش یوز قدر قوریجیله

سرایك اطرافنی قوشاتدی . صول طرفده‌كی قپولرك قرق اللی كشیدن عبارت اولان محافظلرینه‌ده بر اوقدر آدم دها علاوه ایلدی .

سرایك باغچه‌سی بیوك بیوك آغاجلر ایله ترتیب اولنمه خیابانلره منقسم اولدیغندن بربرینه بریولده قارشی كلدكجه كیمسه كیمسه‌یی كورمك ممكن اوله‌مزدی . یالكز معهود قوریجینك اختیار ایتدیكی بر وار ایدی‌كه بكلدیكی كوشك ایله دائره‌نك ایكیسندن بشقه دها بعض كذركاهلری وخصوصیله جزمینك طوتدیغی موقعی كوررایدی . كورمكه واسطه‌ایسه یالكز سرایك بعض پنجره‌لرندن باغچه‌یه عكس ایدن خفیف خفیف ضیالرله آره صره چاقمقده اولان دهشتلی دهشتلی شمشكلرك انجلاسی ایدی .

معهود قوریجی دها پریخانك ظهورینه برخیلی زمان اولدیغندن آكا دائر ایده‌جكی حركتی وقت مرهوننه تعلیق ایله نظر تحریسنی جزمینك حالنه حصر ایتمشیدی . ساعت اوچی كچدیكی صره‌ده ایدی‌كه جزمی، عباسك یاننه كیدرك برشی سویلدی . عباس اورادن آیرلدی، باغچه‌نك اوته‌سنی بریسنی طولاشمغه باشلادی .

قوریجی ذاتاً جزمی‌یی و مقصدینی بیلیر ایسه‌ده او

[illegible]

جزمی ــ بدلالر نه‌دن قوشقولانه‌جقلر؟ ینه دیدکلری کبی آرقداشلری ایله کورشمکه کلمشلردر . باغچه‌ده کزر ، اکلنیرلر . لقردی دیکلدکلرینك اهمیتی یوق . هرکس ایچون متجسسلك طبیعی دکلیدر یا ! خصوصیله بویله بیوك یرلرده طاشلردن ، آغاجلردن دنیانك حوادثی اوکره‌نیلیر ظن ایدرلر .

عباس ــ احتمال که سزك دیدیککز کبیدر . فقط بو قدر غلبه‌لك آره‌سنده بزم تصور فعله چیقامز . ذره قدر احتیاطسزلق مقصدی بتون بتون برباد ایدر .

جزمی ــ طوغریدر ! خان همان یارین حرکت ایتمیور یا ! تهلکه‌لی اوله‌جغنه وارسون ایکی کون صکره اولسون . فقط بریکیلره نصل خبر ویره‌بیلیرز ؟

عباس ــ مدخل معلوم ! . .

جزمی ــ خان ایچون نه‌یاپاجغز ؟ بیچاره اندیشه‌سندن هلاك می اولسون ؟

عباس ــ ایسترسه‌کز شمدی آدم اوچوررم .

بو محاوره‌دن صکره عباس ، جزمینك یانندن آیرلدی . قوریجی‌ده کلدیکی کبی غایت آهسته برطور ایله ینه اسکی مقامنه چکلدی ، ارقداشنك یاننه کلدی . سندی جزمی‌یی

دیکله‌مکده ایکن سرایدن سیاه چارشبله بری چیقارق
طوغری عادل کرایك اوطه‌سنه کیتدیکنی خبر آلدی .

خبر مصیبت کبی سیاهلر ایچنه غرق اولوب عادلکرایك
یانه کیدن مخلوق، شهریار ایدی . قادین شاهدن ایستدیکی
یولده حرکته مأذونیت آلنجه عادلکرایی برکره کوروب ده
نظر تحقیری ، تعریضات جانکدازی ایله ازه ازه تشفیٔ
صدر ایتمك آرزوسندن بردرلو کندینی آله‌مدی . دها
پریخانك موعدینه برساعت قدر زمان اولدیغندن طوغریجه
خانزاده‌نك یاننه کیدرك حق آشنالق بیله ایتمکسزین
چارشبنی آچدی . بلای نازل کبی برکوشه‌یه اوطوردی .
کوزلرنده برقورقنج خونریزلك نشانه‌سی ، چهره‌سنده
برمدهش انتقام مسرتی کورینوردی . رنکی اودرجه
صولمش ، وجودی اوقدر ضعیفلمش ایدی که هیأتی تکرار
جانلانمش جنازه‌یه بکزردی. حقیقت آخرتدن بری عودت
ایدوب ده عادل کرایه کورنسه ایدی اویله برامید کیجه‌سنده،
خصوصیله معلوم اولان ماجرالردن صکره شهریارك اوحال
ایله یاننه کلمسی قدر حیرت ودهشت ویرمك قابل اوله‌مزدی.
عادل کرای حیرتله نظرینی شهریارك چهره‌سنه دیکه‌رك دقتلی
دقتلی باقار، کوکلنده‌کی خفایایی سیماسندن سیرایتمکه چالیشیردی.

شهریار ، برخیلی زمانلر اظفار غلبه‌سنده اسیراولان خصمنك بولندیغی توحش و اضطرابی تماشـا ایله تسکین غیظ ایتـدکدن صکره سـوزه باشـلایه‌رق « خانزاده حضرتلری ! ایشته یانکزه کلدك ! . . ایشـته پریخان فاحشه‌سـنك سیئاتنی برر برر یوزکزه قارشی سـویلمك ایچون کلدك ! مکتوبکزی نه وقت نشر ایده‌جکسکز ؟ بنی نه وقت برقلیج‌ده ایکی پارچه ایتمکه همت بیوره‌جقسکز ؟ اوف ! بوکیجه جانم قان ایستیور ، یا بنم قانم دوکیله‌جك ، یا بشـقه‌لرینك قانی سیر ایده‌جکم . . هله سزك کبی ، پریخان کبی شهزاده‌لرك قانی اولور ایسه ! . . کنجسکز ، عاشقسکز ! طمارلرکزده‌کی قان البته دها زیاده قاینار » کبی مجنونانه وفقط جلادانه برطاقم سوزلر وعادل کرای ایسه « قودوردیکز ایسه بنم باشمه مسلط اولمیکز . قانه او قدر مراقکز وارسه وجودکزدن چیقانلری‌ده سیر ایده‌بیلیرسکز . کیفم یوق بورادن دفع اولیکز ، تعجیز ایدییورسکز ! » یوللو خطابلرله ، شهریارده بوکا مقابل « ینه‌می وصلت مواعده‌لری وار؟ آره‌کزه رقیب اولورم دیه‌می بنی دفع ایتمکه چالیشیورسکز؟ » طرزنده جوابلر ایله شدتلی بر مجادله طوتدردیلر .

عادل كرای ، قادینك كلیشنی تصادفدن بشقه برشیئه
حمل ایتمز ایدی. فقط مقصدینك اجراسنه تشبث اولنه جغی
كیجه اویله بر تصادفك ظهورینه پك فنا مضطرب اولور
وپریخانه برخبر كوندرمك ایچون ذهننده چاره بوله مامغله
برابر شهریارك اوطه سنه كلدیكنی البته جزمی طاقمندن
برینك كورمش و سائرلره ده خبر ویرمش اولمسی
دوشونه رك تسلی بولوردی .

بری طرفدن ایسه قوریجی ارقداشندن او كیزلی
مسافرك هانكی قپودن چیقدیغنی صوروب ده شهریارك
اوطوردیغی دائره دن كورندیكنی اوكره نجه یأس
و تردد ایله آغزینی ، قاشلرینی اویناده رق بر زمانلر
كندی كندینه « بزم ارقداشك كوزلری ده یا كلش كوره
بیلیر . بریكی ذاتاً عادلك یاننه كلمیه جكدی . احتمال كه
پریخان ، نوتجیلره كندینی سزدیرمامك ایچون اوقپودن
چیقمشدر . هم نصل اولسه بوفرصتی غائب ایتمكه كلمز .
ایش افندمزك ایستدیكی كبی اولمزسه یارین بش یوز التوندن
محروم اولورز . جزمی الدن چیقارسه ضایعات آنك اوچ
درت مثلنه وارر . ذاتاً قطعی امرمز وار ، عادل كرایك
اوطه سنه كیردیكی زماندن صكره ساعت چالمغه باشلادیغی

کبی سـلاحمزی بوشالده‌جغز . چارشب التنده‌کی مخلوقك کیم اولدیغنی بن کرامتله‌می بیله‌جکم ؟ اما برفـالق وقوع بولورمش، نه‌یاپالم! ایران خلقنی شهریاره صابی ایله ویرمامشلر، بزه صاییسز بیله تسلیم ایتمدیلر .... قضا ایله یا کلشلق ظهور ایدرسه نیچون حقم اولان احسانی آله‌میه‌جق ایمشم !...»

کبی برازمدت سویلندی طوردی، بوصره‌ده ایسه مملکتك ساعتی، عمر بشردن برساعت دها اکسلدیکنه تأسفله فریاد ایدرکبی برصدای هائل ایله دردی چالمغه باشلادی . ساعتك چالمسی ختام بولنجه قوریجی تفنکی اوزاتدی ، برقاچ ثانیه نشان آلدی ، برشمشك ضیاسندن استفاده ایده‌رك نشانی طوتدیردی . تفنك آجی آجی پاتلادی، جزمی بولندیغی موقعده طوپراغه سرلدی !..»

رستم خان طاقمی بواشارتی ایشتدکلری کبی سرایك هرقپوسندن هجومه باشلادیلر . علی قولیخانك قوریجیلری بوقدرغلبه‌لکه قارشی طورمقده اولان عجزلرینی بیلدکلرندن هر بری باغچه‌نك برکوشه‌سنه کیزلندیکی کبی تفنکی آتان معهود قوریجی ایله آزقداشی رستم خان طاقمنه قاریشدیلر. اصحاب اتفاقدن موقع ثباتده یالکز عباس قالمشیدی که اوده بر آغاجك یاپراقلری آره‌سنه صاقلانه‌رق جزمی‌یی کوزه‌دردی .

شهریار ، بویله وقتسز تفنك صداسی ایشتدیکی کبی ترتیبنك بتون بتون هبا اولدیغنه وبلکه قوریجیلر خانزاده ایله برابر بولندقلری زمان اوطه یه کیررلرسه کندینی پریخان ظن ایده جکلرندن و حتی شهریار اولدیغنی بیلسه لرده کیجه وقتی بر کنج آدم ایله بولندیغنی کورنجه غیرتلرینه یدیره میه جکلرندن قیامت کندی باشنه قوپاجغنی لایقیله آکلادی . دهشتندن تویلری اورپردی ، صاچلرینك کولکه سی چهره سنك هر طرفنه عکس ایتدی ، اوموزینك اوزرنده باش یرینه کرپی شکلنده بر شی کورنمکه باشلادی . کمال سرعتله چارشبنی آرقه سنه آلدی ، عادلکرایه بر سوزسویلمکه مقتدر اولمقسزین قپودن طیشاری فرلادی .

عادلکرای ایسه قادینك هیچ اومولمدق بر زمانده کندی یانینه کلسنه ، کلیر کلمز قاندن ، اولومدن بحث ایتمسنه ، خصوصیله بویله مناسبتسز بر وقتده سرای شاهی ایچنده ایشیدیلان تفنك سسی اوزرینه اوقدر تلاش ایله اورادن ییقیلوب کیتمسنه باقارق آره ده کندی علیهنه ترتیب اولنمش بر سوء قصدك وجودینه قطعیاً حکم ایتدی . همان یرندن قالقدی ، سلاحلانمغه باشلادی .

بری طرفده بیچاره پریخان ، خیال اقبال ایله عالم

تصورده بیله مثلی کوج بولنور بر سعادت ایچنده اوکیجه
کینمك ایچون کتیردیکی قوریجی اثوابنی وجودینه
اویدیرمقله اوغراشیرکن تفنك سسنی ایشتدیکی کبی
سامعه‌سنه صور محشرك صدای هول انکیزی کلمش کبی
بولندیغی غفلت سکوندن بردن برہ کندینی آله‌رق رهکذار
املنده ینه بر وادیٔ بلا، بلکه برعالم عذاب آچیلدیغنی
دفعةً آکلادی. وارلغی بتون بتون آره‌دن غائب اولدی.
عادل کرای ایله شهریاردن بشقه دنیاده بر موجود
بولندیغنی تخطر ایده‌مامکه باشلادی.

یرندن صیچرادی، حیدر میرزا وقعه‌سنده استنادکاه
اقتداری اولان واوزماندن بری اوطه‌سندن بردقیقه آیرلمیان
خراسانی قایجنی قاپدی، آرقه‌سنه برجار آلمغی بیله تخطر
ایتمکسزین بربیاض کیجه‌لك لباسیله طیشاری‌اوغرادی.
شهریارك دائره‌سنی طولاشدی. کندینی اوراده بولمینجه
صیدینی غائب ایتمش شیر درنده کبی کمال دهشتله عادل
کرایك کوشکنه طوغرلدی. پریخان ایله شهریار یولده
نور ایله ظلمت کبی بربرینه قاوشدیلر، چهره‌لرینه باقلسه
وجدانلرندن عکس ایدن حال ایله بری صفوت‌فدا کارانه‌دن
کوزل، بری خیانت کیندارانه‌دن چیرکین کورینیردی.

پریخان ، حیات سعادتجه اجل قضا حکمنده بیلدیکی ، ملعونه‌یی رهگذار عزمنده کوردیکی کبی « آه ! شهریار ! باق شوملعونه‌یه ! . . بو وقت نره‌لرده کزییورده یردن یوزینـه جهنم علولری فرلامیور ، کوکدن باشنه غضب بیلدیرملری یاغمیور ! . . » دیه باغیرارق بر طرز هائل ایله اوزرینـه یورودی . فقط بر یکی خیبته ، دوشدیکی تهلکه‌نك اهمیتنی لایقیله تقدیر ایده‌رك قرانلقدن استفاده ایتدی ، آغاجلرك یاپراقلری آره‌سنده غائب اولدی .

رستم خان طاقمی عادل کرایك دائره‌سندن چیقان شهریار اولدیغنی و پریخانك ایسه آنی آره‌یوب کلدیکنی کورنجه غیظ و تهورلرینی بتـون بتـون شهریاره حصر ایتدیلر ، همان ملعونه‌یی تحری ایده ایده آغاجلر ایچندن اوغراتدیلر . او کمال تلاش ایله سرایه طوغری کیدر ، قوریجیلرك الك جرأتلی ، الك متهور کروهی ده آرقه‌سندن تعقیب ایدردی .

شهریار طوغریجه شاهك خوابگاهنه صغندی . زواللی علیل ، اویقودن اویاندی ، زوجه‌سنی حمایه‌سنه آلدی . قوریجیلرك دفعی ایچون بر طاقم کلمات اقناعیه ایراد ایتمکه باشلادی . شهریار ایسه پریخانك ، عادل کرایك فتنه ترتیبیله اوغراشدیغنی ،

دولت ، شیعیت مخاطره‌ده بولندیغنی آکلاتمغه چالشدی . فقط سوزلری ، غیرت زوری ، ناموس داعیه‌سیله عادتا جنون حالنه کلمش اولان قورنجیلرك شتوم غلیظه وتشنیعات کستاخانه‌لری آره‌سنده ، محاربه‌لرده دغدغهٔ سلاح ایچنه قارشمش مجروح ایکلدیسی کبی ، کیمسه‌نك قولاغنه کیرمدی. قاری‌یی شاهك یانندن آیردیلر . کویاکه قورنجیلردن هر بری سیئاتندن برینك عذابنی اجرایه مؤکل زبانی ایدی. قوللرینه ، صاچلرینه صارلدیلر ، یره اوردیلر ، قودوز کوپك ، زهرلی ییلان کبی درکبی وجودینی پارچه‌لمکه باشلادیلر. خبیثه برفریاد استرحام ایدرسه مقابلنده یوز ضربهٔ نفرینه اوغراردی !..

شاه ایسه شهریارك حکومته متعلق دسایسندن ، ازعاجاتندن بیزار ایلدی . فقط علیل اولمدن حسننه حاصل ایتدیکی مفتونیت کوکلنده تماملیه باقی ایدی . شهریارك پریخانه سویلدیکی کبی کندینی زنجیدن فرق ایتمامك نره‌ده قالیر ! صوك کوردیکی زمانده‌کی شکلنی عینیله ذهننده صاقلامش وحتی ییل کچدکجه سیماسنه عارض اوله‌بیله‌جك تغیرلری خیالنه بیله کتیرمامشیدی ... دنیاده بر بیوك اکلنجه‌سی قالدی ایسه شهریارك خاطرنده اولان خیال حسنی ایدی .

وجدانك اك صوك تسليسی، عمرينك اك بيوك سعادتی اولان شهرياری قورتارمق ايچون ايتمديكی وعدلر، وعيدلر قالمدی. فقط صداسی دائما قارينك انين استرحامی قوريجيلرك فرياد تهوری آره‌سنده غائب اولور كيدردی . بيچاره‌نك عليل اولمسی هرزمان ايچون بيوك برمصيبت ايسه او كيجه يانی باشنده جريان ايدن هائله‌يی كوره‌مديكندن طولايی كندنجه برنوع بختيارلق عد اولنه‌بيليردی .

شهريار ، كندی افعاليله جناب حقك غضبنی دعوت ايدن جهنميلر كبی عذاب آخرتك اك شدتليلرينی دنياده چكيره‌رك بيك فريادمأيوسيت ، بيك اضطراب حرمان ايچنده بلاسنی بولدی . برچاريك مدتده روحنی مالك جحيمه تسليم ايلدی . فقط او كيجه‌نك فاجعهٔ جانكدازی بونكله‌ده ختامه ايرمدی .

— ٤٢ —

قوريجيلرك ، رئيس فتنه اولان ، رستم خاندن آلدقلری امر « سرای شاهيده‌كی قادينلردن بعضلری كيجه‌لری عادل كرای ايله كوريشه‌رك خاندان صفوينك

ناموسنه خلل ویردکلرندن باغچه‌ده تفنك سسی ایشیدیلدیکی کبی همان عادل کرایك اوطـوردیغی کوشکه هجـوم ایله اوراده بولنانلری پارچه‌لمکدن » عبارت ایدی .

هجومه حاضرلنیرحاضرلنمز قارشیلرنده شهریاری بولدیلر، تهمتی اکا منحصر کوردیلر ، تهورلرینی ، غضـبلرینی ده آکا حصر ایتدیلر . شهریار ، عادل کرایك اوطه‌سندن چیقمقله برابر نظرلرینه باغچه‌ده تصادف ایتدیکندن آنکله مشغول اولدقلری صرده خانزاده‌یی خاطرلرینه کتیرمدیلر. هله پریخاندن قطعاً شبهه‌لری بیله یوق ایدی . قزك مشرب جهانداورانه واطوار مردانه‌سنی ، حیدر میرزا وقعه‌سندن بری تمـامیله بیـلدکلرندن یالین قلیج باغچـه‌ده بولنمسنی کندیلری کبی خاندانك ناموسنی وقایه مقصدینه حمل ایتدیلر.

پریخان، کیمسه‌نك عادل کرایه ویاخود کندیسنه تعرض حالنده بولنمدیغنی کورنجه برآغاجك آلتنه چکلدی . انجام کاره انتظار ایله برابر باغچه‌نك بر طرفندن بر طرفنه چالقانمقده اولان خلق آره‌سنده عنایت دیده‌لرندن هانکی قوریجی‌یه تصادف ایدرسه یانته چاغرر، وقعه‌نك سببنی، ماهیتنی اوکرنمك ایستردی . قوریجیلرك ایسه کافه‌سی ایشك ختامنه قدر کیمسه‌یه افشای اسرار ایتمامك ایچون یمینلی بولندقلرندن « بو رایه امر ایله کلدك » سوزندن بشقه بر جواب ویرمزلردی.

کندی بر عالم حیرت ایچنده وهله ایشدن ذره قدر اولسون معلومات آلمق اندیشه‌سنده ایکن صول طرفندن بری بر صدای مهیب ایله « اوزرکزده شاهکزك هیچ حق نعمتی یوقمیدر ؟ ولی‌نعمتکزك مسافری اولدیغی، اسیر ایکن شهزاده‌لردن زیاده عنایات و التفات کوردیکی حالده غرضنه قصد ایدن تاتار اوغلی حالامی یاشاده‌جقسکز ؟.. » دیه قوریجیلری تعزیره باشلادیغنی ایشیدنجه ترتیب اولنان دام خیانتك ماهیت واهمیتنی تماميله آکلادی . بردن‌بره جوهرنده‌کی علویتك خواص لازمه‌سندن اولان مکانت فوق‌العاده ایله برخزینهٔ معالی اطلاقنه شایان اولان وجداننده نه‌قدر قابلیات عزم واقتدار وار ایسه بربره طوپلایه‌رق وسسندن امرك صاحبی رستم‌خان اولدیغنی درك ایده‌رك غایت تأثیرلی برصدا، غایت دهشتلی بروضع ایله «ملعون! عثمانلی ملکك یاریسنه استیلا ایدیور ! سنی شاهك امریله حربه کوندردیلر . غوغادن قاچمق، قحبه‌لکنی ستر ایتمك ایچون بشقه بر چاره بوله‌مدك، دولتك اداره‌که ویردیکی عسکری اغراضکك اجراسنه آلت ایتدك . شاهك حرمنه کیرمکه، مهمانی اولدیرمکه خزینه‌سنی یغمایه ویرمکه، بلکه جانته قصد ایتمکه چالیشیورسك اویله‌می؟.. » دیدی، یالین قلیج رستم خانك اوزرینه اوغرادی .

داغما وهله بویله وقایع عظیمه هنکاملرنده نفوذ تحکمی
التنده بولنمغه آلیشمش اولان قوریجیلرك برطاقمی مجرای
قدیمنی بولمش سیللر کبی ، پریخانك اطرافنه آقوب کلمکه
باشلادی ، وقعه‌نك مبادیسنده رستم خان طاقمنك کثرتندن
قورقوب ده باغچه‌نك اوته‌سنه بریسنه صاقلانان علی قولیخان
قوریجیلری ده پریخانك اطرافنده بولنانلره التحاق ایتدیلر.
بونلردن یالکز عباس ، قوریجیلرك اخلاقنی تجارب
عدیده ایله پك کوزل اوکرنمش اولدیغی جهتله نصل اولسه
غلبه رستم خان طاقمنده قاله‌جغنه حکم ایلدیکندن بیهوده
یره جان ویرمکدن ایسه برجان قورتارمغی دها خیرلی
کوردی ، جزمینك آره‌صره وجودنده کورینان حرکتلردن
حیاتده اولدیغنی آکلادیغی ایچون تخلیصنه برچاره بولمق
نیتیله یانندن آیرلمدی . برده تفنکی آتان معهود قوریجی غالبا
حدت آدمی اولمدیغی کبی غوغا آدمی ده اولمدیغندن برموقع
سلامتده بولنمق ایچون اولا رستم خان قوریجیلرینه قاریشدیغی
حالده اصل غوغا ظهور ایدرسه آنلر آره‌سنده چیقاجغنه ،
مخاطره وار ایسه آنلر ایچنده بولنمقده اوله‌جغنه حکم ایده‌رك
قارغاشه‌لق آره‌سنده بر سهولتله غلبه‌لکدن آیرلدی ،
آرقداشنی ده یاننه آلدی ، تفنکی آتدیغی وقعه‌ده اختفا ایلدی .
رستم خان ، وقعه‌نك کسب ایتدیکی حال وشکلی کورنجه

بیاغی بتون بتون وله کتیرمشدی . پریخانك خوف شمشیریله نه مقصدینی ناقص براقمغه ، نه ده اجرا آتنده دوام ایتمکه جسارت ایده بیلیردی . ذهنی ، ایکی مقناطیس آره سنده قالمش معدن پارچه سی کبی ، برموقع تردده صاپلانمش قالمشیدی . یالکز ، مشرقدن ضیای سحر طاغلدقجه آغر آغر غرب طرفه ییغلان قرانلق کبی پریخـان اطرافنده کی ازدحامی سوکه سوکه یانه تقرب ایتدکجه توابعیله برابر قدم قدم کلدیکی جهته طوغری چکیلیردی طورردی .

بویله رستم خان ایچون خوف جان ، امید غلبه یه بیك قات فائق کورندیکی برزمانده ایدی که قوریجیلردن دائرهٔ شـاهی یه قدر هجوم واوراده شهریاری اعـدامه جرأت ایدن اراذل ، مقتوله نی صـاچلرندن سوروکلیه رك باغچه یه چیقاردیلر . جسمنده کی مادیاتك ده آیریجه برطاقم جنایتلری وار ایمش کبی اعضاسنك هر برینی قلیجلر ، بیچاقلرله بری برندن آییرمغه باشلادیلر .

رستم خان ، اوخـونخـوارلرك بولنـدقلری تهور عقورانه یی ، جانی قورتارمق وبلکه تشبثنی اتمام ایتمك ایچون بربیوك فرصت اتخاذ ایده رك « شو دیوانه لره باق ! جانسز قالبدن نه ایسترسکز ؟ خیانتنه شریك اولان پریخان ، بر قابده یتمك یدیککز ، بر بایراغك التنده

جان آلوب جان ویردیککز ، آرقداشلرکزه قصد ایدیيور ، شاهکزك ناموسنی لکه‌لیان تاتار اوغلی شو کوشکده اوطوریيور ! » دیه آواز بلند ایله قوریجیلری اکمال فتنه ایچون تحریکه باشلادی .

ذاتاً تهوردن قودورمش ، قان دوکمك آرزوسیله چیلدیرمق درجه‌سنه کلمش اولان قوریجیلری بو سوزلر ایکی آدم اولدرمکه دکل ، بتون مملکتی یاقمغه ، بتون ایران خلقنی محو ایتمکه سوق ایچون بیله کافی ایدی . اصحاب تهور ، شهریارك نعش صدپاره‌سنی براقدیلر ، ایکی فرقه اولدیلر ، برطاقی رستم خانك یانته ، برطاقی عادل کرایك کوشکنه طوغری شتاب ایتدیلر .

پریخان ، عادل کرایك کوشکنه طوغری وقوع بولان هجومی کورنجه « آه بو آدملر اللهك غضب آتشلرندن یارادلمش برشیطان اولدیلر ، نه درجه مأجور اولدقلرینی بیلمیورلر ! . . شمدی نوردن مخلوق بر ملك معصومك جانته قصد ایده‌جکلرده شیطان کبی قیامته قدر ملعون اوله‌جقلر ! . . نره‌یه کیدیيورسکز ! شاهکزك مسافرینه قصد ایدوب ده خاندانمزی الی‌الابد خلقك لسان نفرینده‌می براقه‌جقسکز ؟ . . » فریادیله رستم خانی یرنده براقدی ، عادل کرایك دائره‌سنه شتاب ایلدی .

پریخانك عادل كرایه كوستردیكی طرفدارلق قوریجیلر نظرنده رستم خان طرفندن آنكده شهریاره شریك تهمت اولدیغنه دائر ایراد اولنان سوزلری بردلیل بدیهی ایله اثبات ایلدیكندن پریخانك اطرافنه طوپلانان قوریجیلرك برطاقمی ناموس غیرتیله ، برطاقمی‌ده اسافلك حالی اولان چوقلره قاپیلمق ، غالبه معین اولمق دنائتیله ینه رستم خان طرفنه كچمكه باشلادیلر . پریخانك یاننده قلانلر ، علی قولیخان قوریجیلریله رستم خان طاقمندن قیزك مزیات جلیله‌سنه مفتون اولان یتمش سكسان قدر صاحب جلادتدن عبارت ایدی .

بونلر پریخانك ، رستم خان طاقمی‌ده بونلرك اطرافنی احاطه ایده‌رك جمعیت قیزك حركتنه اتباع ایتمكه باشلادی.

پریخان قوریجیلرك ظلام تحشدی آره‌سنده ، بیاض البسه‌سیله بلوطلی هواده طوغمش بدر منیر كبی گاه كورینه‌رك گاه غائب اوله‌رق كوشكك نردبانه یتشدی وقلیجنك آرقه‌سیله اوره اوره اوكنده‌كی غلبه‌لكی آرالیه‌رق كوشكه آتیلدی .

پریخانك او زمانه قدر اطرافنی احاطه ایدن طرفدارلری كوشكه متوجه اولدقلری حالده پریخان ایچری كیرنجه نردبانك الت طرفنده طوردیلر ، بردن بره یوزلرینی

رستم خانه چویردیلر ، اگر تعرض کوریلرسه مقابله یه حاضر
اولدقلرینی کوستریر بر وضع خصمانه ایله صف باغلدیلر.
رستم خان بونلری « ایکی بدبختك خلوتخانهٔ سفاهتنی می
بکلیه جکسکز ؟.. کوکلکزده هیچ غیرت یوقمیدر ؟..
ولی نعمتکزك ناموسنی بویله می کوزه دیرسکز؟ » کبی برطاقم
اقناعیات ایله کندینه میل ایتدیرمك و بوصورتله عسکر آره سنه
قلیج دوشمکسزین مقصدینی اتمام ایتمك ایستدی. فقط بری
طرفدن قرانلق جهتیله کیم اولدیغی وهانکی طاقمدن بولندیغی
بیلنه میان برقوریجی « درایت فوق العاده سی دنیا نظرنده
مسلم اولان پریخان دکل ، حتی بردیوانه اولسه بوقدر
غلبه لك آره سنده سفاهت مقصدیله خانزاده نك اوطه سنه
کیرمز!.. سفاهت آرزوسنده اولانلر شهریار کبی موعدینه
کیمسه کورمدن کیدر ، سودیکنك یانندن کیمسه
کورمکسزین قاچمغه چالیشیر. بزشاهمزك همشیره سندن امینز.
دولتمزه ایتدیکی خدمتلری انکار ایدرسه ك حق نعمتی
کوزلرمزده طورور. پریخانك ناموسنه ذره قدر خلل
ویره جك شمدی یه قدر کیمسه دن برسوز ایشتمدك. شاهك
صادق بنده سی ایسه ك همشیره سنك عادلکرای ایله برابر
بولندیغنی سویلرز ، چاغریر ، سؤال ایدر ، آندن صکره بزلره ده
نه امر ویررسه آنی اجرا ایدرز » یوللو مخاطبه یه باشلادی .

رستم خان، قوریجینك طرزافاده وصورت استدلالنده اولان قوتی کورنجه محاوره اوزادیغی تقدیرده اورادهکی حشراتك عزمنه بتون بتون خلل کلهجکنی وبرکره شاه پریخانی یاننه چاغریر، عسکر آنك الزامیاتنه طوتیلیر ایسه کندیسی ایچون دنیاده هیچ برامید نجات قالمیهجغنی دوشونهرك وبرقاچ ساعت صکره جلادلر اوکنده بیك درلو اذیتله تلف اولمقدن ایسه اوراده ترك جان ایدوب کیتمکی دها خیرلی کورهرك بختنك برصوك تجربهسی اولمق اوزره همان سل سیف ایله «بوغیرتسزلر سفاهت رهبرلکندن لذت آلمشلر !.. قپونك اوکنده بکلهده بزیده کندیلرینه بکزتمك ایسترلر. بز بورایه وزیرك امریله کلدك، تاتار اوغلیده یاننده بولنان قاریلریده اعدام ایدهجکز. شاهك فرمانی اولمسه هیچ وزیر بویله امرمی ویرر ؟.. یوریکز !.. اوککزه حائل اولانلری اوریکز !...» دیدی، یرندن حرکت ایلدی. حتی قوریجیلردن قارشیسنه طوران بر بیچارهیی کندی قلیجیله تلف ایتدی.

پریخان طاقمی هرنهقدر رستم خان عونهسنه نسبت قبول ایتمیهجك درجهده آز ایسهده هر بری بر فرقهیه مقابل عد اولنور فداکارلردن ایدیلر، موقعلرنده ثبات

ایتدیلر . خصملریله قلیج قلیجه کلدیلر ، باغچه‌ده بربیوك هنکامهٔ کیرودار آچلدی .

پریخان ایسه عادل کرایك یانته کیردیکی کبی قلیجی یره فرلاتدی ، خانزاده‌نك بیوننه صارلدی . عشق ومأیوسیتدن مرکب برنظر غریب ایله یوزینه باقدقدن ورنجی دفعه اوله‌رق بردفعه آغزینی اوپدکدن صکره « عادلجکم! سنك هلاککه بن سبب اولیورم ، بردقیقه‌لق حیاتکه بتون عمرمی فدا ایتمك ایسترکن حیاتم عمرکی اضاعه ایدییور ! » دیدی ، غایت حزین بر آه ایده‌رك کوزینك یاشی برلطافتله طاملامغه باشلادی‌که هرکورنکنه برالماسپاره تعلق اولنمش ظن ایدیلیردی .

عادل کرای ، ذاتاً اولوم عذابنی کچیرمش ، ذاتاً تسلیم روح ایلمش‌ده دنیاده بشقه برقوهٔ معنویه ایله قالمش کبی برمکانت فوق‌العاده ایله « نه اولیورسك ایکی کوزم !.. بوتأثرك فائده‌سی نه‌در ؟ نه‌زمان اولسه یر التنه کیره‌جك دکلمی ایدك !.. دنیاده حیاتك لذتنی بربرندن آیرلمامقدن عبارت بیلان ایکی یار صادق ایچون برزمانده ، برمکانده اکمال حیات ایتمکدن بیوك سعادتمی اولور ؟.. خصوصیله هم معصومز ، هم برمقصد مقدس یولنده فدا اولیورز . آره‌ده برده دولت شهادته نائل اوله‌جغز . . . » دیدی

پریخانك قلبندەکی میل معالی ، روحندەکی بیوکلك بوسوزلرله بردن بره انجلا ایتدی . اولوم قورقوسی ، دشمن تهلکەسی فکرلری بتون بتون آرەلرندن ضایع اولدی . براکلنجه مجلسنده ایمشلرکبی ، نظر عاشقانەلرینی بربرینك سیر جمالنه ، قلب صادقانەلرینی بربرینك اذواق محبتنه وقف ایلدیلر . معصومانه تبسملره ، مستغنیانه ستملره ، نشاط پرورانه لطیفەلره باشلادیلر . فقط عمرلرینك همان برقاچ دقیقەدن عبارت قالان شودورهٔ ختامنی صحبتدن زیاده طویه طویه بربرینی کورمکه صرف ایدرلردی .

بریکرمی دقیقه مدت آنلر بوحال استغراق ایچنده اکلنمکده ، باغچەدەکیلر ایسه جان بازاریله اوغراشمقده ایدیلر . پریخانك اکثر عونەسی ، برقاچ دشمن تلف ایتدکدن صکره وفات ایتدیلر . اقلیت آزالدقچه اکثریت اطرافدن دوکیلوب کلان غالب طرفدارانیله چوغالیردی . عاقبت پریخانك طاقمی کوشکك مدخلنی محافظەیه اقتدارلری قالمدیغنی کورنجه ، شهزادەلرینی محافظه ایچون کری کری کوشکك داخلنه چکلمکه باشلادیلر .

سلاح سسی ، عسکر شماتەسی قپویه طوغری تقرب ایدنجه پریخان ، بر مدتدنبری بولندیغی غشی حالندن کندینی طوپلایەرق « خانزادەم ! . . نیچون بوملعونلره

بیهوده یره کندمزی تلف ایتدیره جکز ! . دون اقشام جزمی یه سپارش ایتدیکمز ایپك نردبان کلمدیمی ؟ شو پنجره دن اشاغی اینرز ، بلکه جزمینك اوراده آدملرینی بولورز . بوله مسه‌ق ده احتمال که طالعمز واردر . کیجه نك قرانلغندن اوزرمزه بر پرده چکیلیر ، دشمن کوزندن مستور قالیرز ، بر سمت سلامته چیقارز » دینجه عادل « اوت ، نردبان کلمشیدی . باقه لم بر تجربه ایده لم !.. » سوزیله پنجره یه یاقلاشوب ده نردبانی طاقمق ایچون خارجه باش کوسترنجه اوزرینه یکرمی قدر تفنك بردن آتلدی . حتی بر قورشون ، صاغ اوموزینك اوستندن صییرتارق اثوابنی پاره لدی .

بو بادره اوزرینه بیچاره لرك ایکیسی بردن « او طرفدن امید قالمدی » دیدیلر ، ینه کمال متانتله قاتللرینك ظهورینه ، اجللرینك حلولنه انتظار ایلدیلر .

کورلتی یاقلاشه یاقلاشه اوطه قپوسندن ایچری پریخان طرفدارلرندن بر اون اون ایکی قدر هر بری برقاچ قهرمانه بدل فداکار ایله اللیدن زیاده کوزلرینی قان بورمش سفاك و متهور قوریجی آتیلدیلر .

کندی نفسلری ایچون همان سلاحه مراجعتی تنزل عدایده جك برحال وقار و توکلده طوران ایکی شهزاده ، یوللرنده جان ویرن فداکارلرك حالنی کورنجه موقعلرینه

لایق ، مزیات جلیله‌لرینه مطابق برطور اصدقا پروانه ایله اوفاجق فرقه‌لرینك ریاستنه کچدیلر ، الك بیوك محاربه‌لره نمونه اوله‌جق ، الك بیوك سرعسکرلری غبطه‌یه دوشیره‌جك برطرزده مدافعه‌یه باشلادیلر .

عادل کرایك تعلیمیله اصحاب مدافعه‌نك هر بری اوطه‌ده‌کی اشیادن برینی اوکنه سپر ایده‌رك دفع صائل ایله اوغراشیر ، خانزاده ایله پریخان ایسه بربرینی محافظه ایتمکله برابر عاجز قلان عسکرلرینك‌ده امدادینه یتشیر ایدی . نه‌فائده‌سی وارکه مدافعلردن تلف اولانلرك فوت اولمش فرصت اقبال کبی تلافیسی قابل اولمز ، صائللردن هلاك ایدیلانلرك حاضرلنمش آفات سماویه کبی بری دفع ایدلدکجه یرینه ایکیسی اوچی کلیردی .

پریخان طرفدارلری برساعتدن زیاده کندیلرینك اون بش یکرمی مثلی دشمنله اوغراشه‌رق حیفا که تاریخلره بیله یازیله‌مامش اولانناملرینی قیامته قدر السنهٔ ستایشده طولاشمغه شایان ایده‌جك قدر مردانه و فداکارانه براقدام ایله افندیلرینك پیش نظرنده برر برر فدای جان ایلدیلر .

فداییلر ، اوطه‌ده‌کی اشیا ایله کندیلرینی محافظه‌دن زیاده کندی وجودلرینی افندیلرینه سپر ایلدکلرندن بونلرك

عمومی قربان اولنجه‌یه قدر شهزاده‌لره برجریحه بیله طوقونمامش ایدی .

وقتا که شهزاده‌لر تنها قالدیلر ، قان کورمش برچفت ارسلان کبی بربرلرینه ظهیر اوله‌رق ومدافعه‌یی بتون بتون ترك ایده‌رك حشراتك اوزرینه صولتلر کوسترمکه باشلادیلر.

سلاح قوللانمقده اولان مهارتلری جهتیله دشمندن لااقل ایکی آدم تپه‌لنمدکجه وجودلرینه بریاره طوقوندیرمه‌نك احتمالی یوق ایدی . یکرمی دقیقه‌دن زیاده اوغراشدیلر. برایکی کره مهاجملری اوطه‌دن طیشاری اوغراتدیلر . فقط اراذل ، کهساره چاریان طالغه‌لر کبی کری چکلدکجه صولتلرینه برقات دها دهشت ویررك عودت ایدرلردی .

عادل کرای ، پریخانك اوته‌سندن بریسندن سیلان ایدن قانلری کورنجه وقار مردانه‌سنی بتون بتون غائب ایده‌رك صائللرله مخاطبه‌یه تنزل ایتدی « بومعصومه شاهکزك همشیره‌سیدر !... سز حق نعمتی بویله‌می کوزه‌دیرسکز ؟.. » دیه‌جك اولدی . پریخان ، همان لقردیسنی کسه‌رك «صوص خانزاده‌م! بوکوپکلر حق نعمتی‌ده، ولی نعمتی‌ده اتمك کبی کسیلیر، ینیر برشی ظن ایدرلر. بونلرله مخاطبه شانکزه یاقیشمز !.. » دیدی . نظری اوصره‌ده

[illegible]

« بنشیم وسربه پیش پایت
برخیزم وجان کنم فدا ایت ! »

بیتنی اوقویه‌رق یرندن طوراندی ، یاره‌لی ارسلان کبی بر صولت مقاومت شکنانه ایله قهر اعدایه باشلادی. عادل کرای ایسه معشوقه سنده کوردیکی آتش حمیتك تأثیریله بتون بتون بر بارقهٔ جلادت کسیله‌رك وقیله هر بری اللی التمش کشی‌یه مقابل اولان تاتار قهرمانلرینك نسل نجیبی اولدیغنی تمامیله اثبات ایلدی. شویله که ایکی شهزاده برقاچ یرلرندن مجروح اولدقلری حالده آیاقلرینك اوجنه اون بش قدر قوریجینك لاشه‌سنی سردیلر.

رستم خان ، تلفاتك تکثریله بتون بتون بر لهیب غضب کسیله‌رك «قلیجله‌اوغراشیرطورورسکز! تفنکلرکزی هانکی دشمنه صاقلایورسکز؟ آتش ایتسه‌کز آ!» دیه فریاده باشلادی. قوریجیلر وقعه‌نك هول وغرابتنه منضم اولان جان قورقوسیله دوشدکلری غفلتدن متنبه اولدیلر، ایکی بیچاره‌نك اوزرینه اللی التمش تفنك بردن بوشالده‌رق ایکیسنی‌ده بر آنده شهید ایتدیلر.

رستم خان ، او زمان اوطه‌یه کیره‌بیلدی ، بریجانك قانلی وجودینی بر نظر غیظ و تحقیر ایله سوزه‌رك

« بحر فنا رفت و ناچیز شد
فلك کفت خندان که این نیز شد !»

بیتنی ایراد ایله خونخوارانه برده حکمت فروشلق ایدەرك اوطەدن چکلدی ، توابعی‌ده آرقەسنه دوشدیلر .

— ٤٣ —

علی قولیخان طاقمندن بری ازدحام آرەسندن صیریلەرق خانك کوشکنده قلان یکرمی بش قدر رفیقلرینه وقعەیی خبر ویرمکله آنلرده سلاحلانەرق رؤسای مقصدك امدادینه شتاب ایتدیلر . رستم خانك خارجده براقدقلری نوبتجیلر ، قوریجیلرك کافەسنی حرکتده متفق بیلدکلری ایچون باغچەیه کیرملرینه مانع اولمدیلر .

فقط بوقوهٔ معاونه حشرات ، عادل کرایك اوطەسنده بولندیغی زمان کلمش ، یعنی وقعه محلنه پك وقتسز یتشمش ایدی .

عباس ، ارقداشلرینك سرایه کیردیکنی کورنجه او بیچارەلری ده بیهوده یره مهلکەیه آتلمقدن منع ایچون مذهبلرینه یمین ویررك کندی حرکتنه تقلیددن آیرلماملرینی و هیچ کیمسەیه هیچ بر شی سویلماملرینی تلقین ایلدی .

بریکی قاتللر ، خانزادەنك اوطەسندن چیقدقلری صرەده اولا آرقداشیله برابر اشارت تفنکنی آتان معهود قوریجی و صکره رفقاسیله عباس آرەلرینه قاریشدی . عباس ، صوقیله صوقیله رستم خانك یانینه واردی . مراسم

تعظیمی ایفادن صکره « جناب کراره بنك تحمید که شاهزاده ، خانمزده دشمنلرندن خلاص اولدیلر . بشقه برفرمانکز یوقیدر ؟ . . . » دیدی .

رستم خاندن « ایش قالمدی . بوکیجه مملکت وسرایك محافظه‌سیله مشغول اوله‌جغز » جوابنی آلنجه « یا افندم ! بو میتلری سرایده براقه‌لم‌ده تعفنمی ایتسونلر ؟ . . . » سوزیله مقابله ایده‌رك یاننه لزومی قدر آدم آلوب جنازه‌لرك او کیجه‌دن شهرك خارجنده‌کی مزارلغه نقل و دفنی ایچون امر استحصال ایلدی ، همان آرقداشلرینی یاننه طوپلادی . بر شی سزدیرمامك ایچون رستم خان طاقمندن‌ده بر قاچ کشی آلدی .

آدم کوندردی، لزومی قدر اوکوز عربه‌سی طوپلاتدی. فقط او زمان قزوینك سوقاقلرنده عربه کزمك ممکن اولمدیغندن بونلر شهرك کنارنده طوردیلر . قوریجیلرده میتلری اورایه قدر اوموزلرنده ، قوجاقلرنده طاشیدیلر .

جزمی اورلدیغی زمان یره بایغین اوله‌رق دوشمش ایسه‌ده یاره‌سی مهلك دکل ایدی . دوشمسیله برابر البسه‌سی قاتلانه‌رق قورشونك چیقدیغی یری قپادیغندن پك زیاده قان‌ده ضایع ایتمدی . بیچاره فاجعه‌نك ختامنه

طوغری آیلمش ایسه‌ده عباس ، ایکیسندن بشقه میدانده کیمسه اولمدیغندن استفاده ایده‌رك بیك درلو سوزله اولو حالنده یاتمغه جزمی‌یی اقناع ایتمشیدی .

نوبت جنازه طاشیمغه کلنجه جزمی‌نی کندی اوموزینه آلدی . بر عربه‌یه کتوردی ، آتدی ، یار و اغیار نظرندن حفظ ایچون اوزرینه‌ده برقاچ اولو وضع ایلدی. جزمی وجودینك ضعفی ونعشلرك آغرلغیه ینه بایبلمشدی.

قوریجیلر جنازه‌لرك کافه‌سنی عربه‌لره یرلشدیردکدن صکره برقاچ مشعله یاقارق مزارلغه طوغری یوریدیلر . مشعله‌لرك دومانله قاریشیق ضیاسی مقتوللرك اوته‌سنده بریسنده اولان طونوق قان پارچه‌لرینه عکس ایتدکجه تعریفی ناقابل بر شکل مدهش پیدا ایدر و بیاغی بو کاربان مصائبك حالی احوال آخرتدن عد اولنسه یکده مبالغه ایدلمامش اولوردی .

اوچ چاریکده قبرستانه واردیلر ، عباس جنازه‌لری عربه‌دن ایندردی . رستم خان طاقمی « سز اقشامدن بری آیاقده‌سکز ، هم یول یورودیکز ، هم ایش کوردیکز. کیدیکز ، راحت ایدیکز . بوندن‌صکره‌سنه بزده کفایت ایدرز ! » دیه‌رك عربه‌جیلرله برابر دفع ایلدی . آرقداشلرینه

برقاچ بیوك چوقورلر قازدیردی ، هر برینه اوّل امرده شهریارك ، کویا وجودی بر یرده بولنور ایسه جادی اولوب ده عباد الالهی بر بشقه یولده ازعاجه باشلامسندن قورقارمش کبی هر پارچه‌سنی بر چوقوره براقدقدن وشیطان رجم ایدرکبی اوزرینه برخیلی طاشلرده آتدقدن صکره دیکرلرینی دفن ایتدیرمکه باشلادی .

میدانده جزمی ایله عادل کرای وپریخانك نعشلرندن بشقه برشی قالمینجه آرقداشلرینی ده شهره اعاده ایلدی . براز صو بولدی ، جزمینك یوزینه سرپه‌رك بایغینلیغنی ازاله ایتدی . یاره‌سنی ییقادی صاردی ، بر مشعله‌نك الته اوتوردیلر ، وقعه‌یی جزمی‌یه اطرافیله نقل ایلدی .

جزمینك آغزندن چیقان لقردی « شهزاده‌لر کیتدی ده بنی نیچون اولمکه براقدك ؟ ... » سوزندن عبارت ایدی . عباس « هیچ اویله لقردیمی اولور ! برواسطه تلف اولمقله برمقصددن ال چکوب ده همان اولوویرمك انسان کاریمیدر ؟ یارین فرصت دوشوررسه‌ك غازی کرای ایله بر ایش کوررز . ولوکه الده بربشقه پریخان اولمدیغندن اوصورت محال اولسون ! قارشی طرفه کچرز ، مذهبمزك اعلای شاننه چالیشیرز ، اوله‌جکسه‌ك امید غلبه ملحوظ اولان

برمحاربه‌ده اولورز !.. » یوللو برچوق سوز سویلدی . جزمی بوسوزلره قانع اولمدیسه‌ده قلبنده ضعف ، ذهننده تلاش کوستروب‌ده متانت وحمیتجه خدمتکاری مقامنده بولنان ، برطاغستانلی قوریجیدن اشاغی قالمق قورقوسیله ملزم کورنمکدن بشقه چاره بوله‌مدی .

شهزاده‌لرینه صوك خدمتلرینی ایفا ایچون برکوزل مزار قازدیلر ، شهیدلری قالدیرمغه کیتدیلر . بیچاره‌لرك سبب موتی اولان جریحه‌لر ایکیسنك‌ده باشنده ایدی . اوجریحه‌لردن سیلان ایدن قان‌ایله چهره‌لری بتون شفق رنکنه بویانمش ، عادل کرایك چهره‌سنده ییلدیز قدر برنقطه ایله پریخانك چکه‌سنده ایکی طرفه طوغری هلال‌قدر برآچیقلق قالمش ایدی .

جزمی ، بوتماشانی کورنجه طبیعت شاعرانه‌سی هردرلو حسیات حزن وماتمنه غلبه ایتدی ، شهیدلری بربرینك قوینه کتیردی ، عادل کرای ایله پریخانك باشلرینی یوزلرنده قلان بیاضلقلر آی ییلدیز شکلی حاصل ایده‌جك صورتده بربرینه یاقلاشدیردی ، شهیده‌نك قان ایچنده اولان صاچلریله ایکیسنك چهره‌سندن مستطیل برشکل حاصل ایلدی .

عباسه توجه ایتدی « باق تموج ایتمش ، اوجلری

یاره‌لنمش عثمانلی بایراغنه بکزه‌یور ! یدقدرت یك وجود
محبت یار تدیغی ایکی شهیدك سیمالرنده خدمت ایتدکلری
مقصدك نه‌پارلاق ، نه‌کوزل برنشانه‌سنی تصویر ایلمش !
بن والله‌العظیم بونلری قبرلرینه بووضعده دفن ایدرم !
ملائکهٔ سؤاله مقصدلرینك نمونه‌سیله کورنسونلر !.. »
دیدی. عباس‌ایله برلشدیلر، قازدقلری مزاره‌ایکی بیچاره‌یی
اووضعده تودیع ایلدیلر .

— ٤٤ —

او ایکی رفالی یار ، ایلریسیچون ایده‌جکلری حرکاتی
دوشنمکه باشلادیلر . آره‌لرنده شو محاوره جریان ایلدی :

عباس – یانکزده پاره وارمی ؟..

جزمی – بش یوز آلتون قدر وار ! بزم پرتوله رضا
قولی‌یی بوله‌بیلسه‌ك آنلرده‌ده برخیلی پاره اوله‌جق .

عباس – سزك اختفا کزدن بری آنلرك کوردیکی
یوق ، احتمال که فرار ایتمشلردر . قاچمدیلرسه دون کیجه
عربده‌ده تلف اولمشلردر .

جزمی – بز نه‌یاپه‌جغز ؟..

عباس – چاره‌سز علی قولیخانك یانسه کیده‌جکز ،
هم‌ده قوریجی قیافتنده کیده‌جکز .

جزمی ـ اوبر تحف کیدیش اولور ! میرزا سلیمان ایکیمزی‌ده اوستمزده‌کی قان لکه‌لرندن بیلیر ، یالکز بزی اولسه ضرری یوق ، علی قولیخانی‌ده خیانتنه بزدن ایکی شاهد طوته‌رق آصدیرر !

عباس ـ (براز تأملدن صکره) غریب حالدر ، وقتیله اسراف ایتمك ایچون پاره حریصلرندن ایکن سایه‌کزده سنیت ، عثمانلیلق خدمتنه کیردکدن صکره بوعالی مقصدك ترویجندن بشقه برشی دوشنمدم . حتی سزدن آلدیغم پاره‌لرده بنم کمرمده طورییور . آه ! بیلمم ، نیچون شو پرتوله رضا قولی خیثلرینه اعتماد ایتمشسکز ! آنلرك شمدی‌یه قدر بر فنالغنی کورمدم . فقط چهره‌لرنی کوردیکم وقت بر درلو ایلکه قابل اولمدقلرینه حکم ایتدم . شبهه‌م وار ! بزه خیانت‌ایتدیلرسه آنلر ایتمشلردر .

جزمی — معناسز شبهه‌نك لزومی یوق ! الیمزده اولان ایکی بیچاره نه یاپه‌بیله‌جك ؟ بولندیغمز تهلکه‌دن قورتیلمغه بر چاره دوشونه‌لم .

عباس — چاره وار ! بن شمدی شورادن کیدرم ، بولندیغمز یره یارم ساعت مسافه‌ده اولان تکیه‌دن یارم التون ویررم ، ایکی‌قات درویش اثوابی آلیرم . اوخرقه‌لر

سایه‌سنده کشکول بدست اوله‌رق ایستدیکمز یره قدر کیده‌بیلیرز .

جزمی — کیت ، کتیر ! درویش اولورزده ینه علی قولیخانك یاننه کیدرز .

بو محاوره اوزرینه عباس ، ایکی جانی محافظه ایده‌جك برجسم ظاهری آرامق برصاحب وجدانه کوره نه‌درجه غیرت ویررسه اودرجه شوق وشتاب ایله جزمینك یانندن آیرلدی .

جزمی ، او قدر دهشتلی ، اوقدر خلاف مأمول بر طاقم وقایع و فجایع قارشیسنده تك و تنها قالنجه ایرانلیلرك اوته‌ده بریده کزینان قوریجبلرینی قبرستانك سرولرندن تفریق ایده‌مدی ، سایه‌لرك یوکسلمسی جهتیله کندینی برغول یبانی دهشتکاهی ایچنده کورمکه ، بریابیاملر مملکتی آره‌سنده ظن ایتمکه باشلادی ، اختفایه بر محل آرادی . بادیٔ تصورده عثمانلیلق غیرتی خاطرینه کلدی . عادل کرایك ، پریخانك مقبره‌ده اولسون یاننه آتیلمق ایستدی . او مرتبه‌یه لایق اولمدیغنی دوشوندی ، حجاب ایتدی . بوحجاب اوزرینه فطرتك کندینه احسان ایلدیکی جلادت مردانه خاطرینه کلدی و بو کورینان سایه‌لرك

هر بری بر جلاد اولسه جمله‌سنه قارشی طورمق واویولده شهید اولوب ده عادل کرایك ایاغی اوجنده اولسون ، بر مزار مفخرت بولمق فکرینه دوشدی ، نهایت او شهیدك انتقامنی آلمق بویله بر بیهوده فدا کارلغه مرجح اولدیغنه حکم ایلدی .

بو ایکی مطالعه اوزرینه تسلیم و توکل ایله عباس کلنجه‌یه قدر بأی حال بر یرده اختفایه ذهنده قرار ویردی . ییلدیزلردن دوشن ، سونمش مشعله‌لردن قلان خفیف خفیف ضیالرله اطرافنی آرادی ، باش طرفندن چوکمش بر مزار بولدی ، اوغراشه اوغراشه ایچنه کیردی ، تلقین امامه ویا ورود منکرینه منتظر بر میت کبی اوزاندی .

الینی بر طرفه آتدی ، صغوق قاتی بر شیئه راست کلدی ، مسح ایله انسان کله‌سی اولدیغنی آکلادی . وجودنده‌کی یاره ، اورایه کلنجه‌یه قدر وخصوصیله مزاره کیرنجه‌یه‌دك روحانی و جسمانی چکدیکی مشقتلرله آچیلمق و بلکه کندینی اماته ایله او فطرتده اولان بر صاحب حمت ایچون مزارندن فردوس مکافاته‌کی مقامنه بر منظره اولمق درجه‌سنه کلمشیدی .

بر طرفدن ایسه بر چوق موذیات وجوددن ،
اثوابندن برشیلر قوپاروب ده تعیش ایتمکه چالیشیرلردی.
الینه آلدیغی کله‌یی براز دها اویردی ، چویردی ، سوابقك
قبحیاتی ادراك ایتمکله برابر اعتراضی انسانیته مطابق
کورمیان ویا تعبیر آخرله « بزه نسبت سابقلر نه قدرده
ایسه بزدن صکره کله‌جکلره نسبت بزده او قدرده
قاله‌جغز » اعتقادنده بولنان فیلسوفلر کبی چرکینلکنی ،
قوقمشلغنی دوشمنك ایسته‌میه‌رك بنه براقدی « عجبا سن ده
بنم کبی بر انسانمی ایدك ! عجبا عادل کرایك ، پریخانك
او یوسفه ، زلیخایه ثانی عد اولنه‌جق قدر کوزل اولان
چهره‌لرینك ایچنده‌ده بویله چرکین بر کمیکمی واردر !
عجبا حسن مجرد ، عدل محقق اولان حضور الهی‌یه بو قدر
چرکین ، بو قدر ایکرنج بر چهره ایله‌می کیده‌جکسز !
اویله اولمیوب ده نه اوله‌حق ؟ . دها دونکی کونه قدر
بیچاره عادلك ، زواللی پرینك تصورلری کوزمزك او کنده
هب خیالاتدن معدود دکلمی ایدی ؟ او خیاللر بو کون
حقیقت اولدی ، هم ده نه قانلی حقیقت ! . . یا بو کون
حقیقت بیلدیکمز عالم یارین خیال اولمیه‌جقمی؟ اوله‌جق!
یارین اولمزسه اوبر کون اوله‌جق ! شبهه یوق که اوله‌جق!

همده نه‌قورقونج خیال ! .. خیر خیر ! انسانیت البته بوجسم دکلدر . مزارده روح بولنمز . برکره روحی کوره‌بیلسه‌ك کم بیلیر نه‌قدر کوزلدر ! بویله کمیکدن ، اتدن یاپیلمش بروجود حقیره نه‌قدر زینت وریبور ! دنیاده نیچون کیمسه الك کوزل رسامك یاپدیغی تصویری برچرکین قز قدر سومیور !

دکل ! دکل ! بشقه عالم وار . انسانیتك ذوقی او عالمده‌در . ایشته بو عالمده کوردیکمز اقبالك ، اجلالك ، ذوقك ، شوقك نتیجه‌سی بو مزاره کیرمکدر . احتمال که شمدی بری کلیر ، چیقابیله‌جکم دلیکی قپار ، حیاتم زائل اولور ، ملائکه سؤال باشیمه چوکر ، دنیا ایچون آنلره‌ده بو جوابی ویررم . اوت ، بو جوابی ویررم .

آه فقط طادل کرایك ، پریخانك ، هله اوغراشدیغمز شومبارك مقصدك بویله بر نتیجه ویرمسی عدل الهی‌یه توافق ایدرمی ایدی ؟ ..

صوص خبیث ! انسان قورقوسندن مزارلر ایچنه صاقلانیورسك‌ده ینه لوح محفوظك تحقیق اسراریله اوغراشمغه جسارت ایدیبورسك !.. »

یوللو کندی اخلاقنی مصور اولمقله برابر بولندیغی حالك الجا آتنی کوستریر برقاچ سوز سویلندی ، صیریله

صیریله ینه مزاردن باشنی چیقاردی. عباس ایسه وصره‌ده موقعنه کلمش، قویندن برشمعه چیقارارق یاقمش، جزمی‌یی آرامقله مشغول بولنمشیدی. شمعه‌نك ضیاسی جزمینك باشنه دوشوب‌ده سایه‌سی اوزادقجه وجزمی چیقمغه چالیشدیغی صرده سایه‌سنك اوزامسی دخی بیودکجه قبردن اسکی اعتقادلره کوره یاقلاشمقله بیومك شانندن اولان برجادی چیقیور ظن ایتدی، براز اورکدی، کری چکلدی. شمعه‌نك چکلمسیله سایه‌ده بالطبع شکلنی دکیشدیردی. عباس اورالرده اویله جادی فلان اولمدیغنه حکم ایلدی، ینه مقصودینی آرایه‌بیله‌جکی دائره‌نك خارجنه چیقمیه‌جق قدر یوکسکجه برسس ایله « جزمی! جزمی » دیه سویلنمکه باشلادی.

جزمی بو صدایی ایشتدی، هاتفدن کلمش برندای دعوت استقبال ایدرجه‌سنه سرعتله مزاردن وجودینی بتون بتون صیبردی، عباسك یانـنه شتاب ایلدی.

درویش خرقه‌لری حاضردی. نه فائده‌سی وارکه جزمینك یاره‌سی قبره کیروب چیقمقله آچیلدی، برکره دها صارلمغه محتاج اولدی. عباس، ایکی اوچ ساعت قدر قانی طوردیرمق، یاره‌یی صارمق ایچون بیلدیکی تدبیرلری

اجرا ایله اوغراشدی. جزمی، یوریمکه مقتدر اوله‌بیلدی. ایکیسی بردن آرقه‌لرینه خرقه‌لرینی کیدیلر. عباس برمغنی اوزاتدی، جزمی‌یه مشرقی کوستردی. صبح کاذب عادل کرایك، پریخسانك امیدی قدر پارلاق برضیا کوسترمکه باشلامشیدی. جزمینك فکری ایسه تشبثنك نتیجه‌سندن قانلی، کندی کیردیکی مزاردن قورقنج برحالده ایدی. عباس، صبح کاذب قدر سرعتله اورادن غائب اولمغی توصیه ایدردی. جزمی، مزار کبی بولندیغی یرده قالمق رأیندن کچه‌مزدی. نهایت جزمی، عباسه توجه ایتدی «بنم فکریمه کوره انسان اولان،

«ونحن اناس لاتوسط بیننا
لنا الصدردون العالمین اوالقبر»

قاعده‌سنه اتباع ایتملیدر. یابوراده عادل کرایك قدرینی کوستره‌جك برحرکت ایدرز، یاخود مزارلر حاضر طوریبور شو قاره طوپراق بزی‌ده قبول ایده‌جك قدر برقوجاق بولمقدن هیچ بروقت عاجز قالمز. عادل کرایه فلك وفا ایتمدی، بزده‌می بیوفالق ایده‌جکز! بن وظیفه‌می بیلیرم، باشنك اوجنه، ولو تحته‌دن اولسون براشارت دیکوب‌ده اوزرینه شانی اعلا ایده‌جك، اغیارك رغمنه

طرفدارلرینك غیرتنی کوسترەجك برشی یازمدقجەشورادن شورایە قمدلدامم ، حتی یازەجغم شیئی قانمله یازەجغم ! » دیدی . ایکی رفیق غیرت ، اولیلۀ مصیبت آرەسندە برتختە بولدیلر ، مزارك اوزرینە دیکدیلر ، بر قوریمش دال پارچەسی کسدیلر ، جزمی اودال پارچەسنی الینە آلدی ، جریحەسندەکی صارغیلرك اوزرینە بولاشمش و حالا قوریمامش اولان قانیله اوتختە پارچەسنك اوزرینە ارتجالاً سویلدیکی شو برقاچ بیتی تحریر ایلدی :

ای زبدۀ صنعت الهی
انسان ایدی فطرتك کماهی
جاری ایدی هرمعاملەکدە
احکام اوامر ونواهی
فکرکدی ذکایە مطلع نور
قلبکدی شجاعتك پناهی
عزمندە نصیب اولیدی فرصت
برکوندە کدا ایدردی شاهی
تقدیر جناب کبریادە
علویتکك بودر کواهی
کوکلکدەکی سائق حمیت
کوستردی جهانە فیض راهی

تاریخکی کوش ایدرده غافل
آچمز ینه چشم انتباهی
یوکسلمکه سوق ایدردی هاتف
کچسه‌ك بیله اوج مهر وماهی
کلمزدی شهادت اولمسیدی
اجلالکه تا ابد تناهی
یوکسلدی او رتبه کیم مقامك
عرش اولدی سریر احتشامك

برحالده‌که یازی‌یی بتیرمك ایچون برطرفدن قورومق اوزره اولان قانی صباحك ، عالم حیاتی برقاچ ساعت کورمکدن ویا دها طوغریسی کندینی عالم حیاته بر قاچ ساعت کوسترمکدن محروم اولدیغی ایچون ایتدیکی کریهٔ المدیتلمکه شایان اولان شبنمیله ایصلاتمغه چالیشیر ، بر طرفدن ده وقت کچمامك اوزره شعرینی

«باشلادقجه بن سوزه باشلار هجومه واردات
شویله کیم طاقت کتیرمز آنی تقریره زبان»

وصفنه لایق اوله‌جق قدر سریع سویلدیکی حالده قلمنی قان طوتمش قاتللرك حرکات مذبوحانه‌سنه تشبیه اوله‌جق درجه‌ده بطی بر یولده کوریردی .

لوحه‌نك تحریرینی اویله بر زمانده اکمال ایلدی که امید خیالاتك عینی اولان صبح کاذب ، حقایق عالمك مثالی اولان صبح صادق نقطه‌سنه تحول ایتدی .

مشرقده بر قانلی بلوط ، او بلوطك اطرافنده طوپراق رنکنده تحول ایتمش بر قورقونج پوص ، او پوصك التنده بیومش مزار شکلی کوستر بر قاچ چرکین طاغ ، او طاغلرك التنده کیمی یکی دوغمش‌ده فانی اولدیغنی بیلمدیکی ایچون تبسمه باشلامش بر قاچ چیچك ، کیمی فنا بولدیغی حالده ینه فانی اولدیغنی آکلایه‌مامش اوچ بش صولوق یاپراق کورینور وبولوحهٔ تماشانك کافه‌سنده عظمت الهیه تجسم ایدر ، طوریردی .

جزمی ، شاعرایدی . شاعرلرك بر حالی‌ده واردر که نظر خیالنی سوق ایتدیکی بر بر طوریرکن طبیعت ، خزاین بدایعنك نه قدر جواهری وارسه کافه‌سیله برابر اباغنه کاسه ینه هیچ برینی کوره‌مز . او جهتله بالاده عرض ایتدیکم لوحه‌یی تماشا ایدن یالکزجه عباس ایدی . جزمینك اشتغالی یازمغه منحصر قالدی .

یازی بیتدی . ایکی آرقداش آرقه‌لرنده‌کی قوریجی لباسندن صوینديلر . مصیبتدن ظاهرده قالمش بر نمونه

اولمق ایچون بر مزارك اوستنه آتدیلر. درویش اثوابیله میرزا سلیمانك اوردوسنه کیتدیلر ، علی قولیخانك چادرینه مسافر اولدیلر .

عباس آرقداشلری آره‌سنده ، جزمی‌ده برایکی کون صکره وطنه عودت ایچون ینه درویش قیافتنده یوله کیره‌رك عالم اختفاده غائب اولدیلر .

برنجی جلدك نهایتی

حاشیهٔ طابع

نامق کمال بك مرحوم ، جلد ثانی‌یی تحریره موفق اوله‌مامشدر .

[illegible]

[illegible]

چوغنك الك قیمتلی ودکرلیلرینك نسخ موجوده‌سی آزاله آزاله تدارکی کسب عسرت و ، ینه مثلا ، برقاچ سنه اول یکرمی ، اوتوز غروشله ممکن التدارك اولان بر ندیم دیوانی بوکون یوز اللی ، ایکی یوز غروش راده‌سنده ترفیع فیئات ایتمشدر .

مطبعهٔ عامره ومصر مطبعه‌سیله مطابع وطبّاع سائره‌نك الی الابد حافظه آرای شکران اوله‌جق صورتده خدمت ایتمش اولملقله برابر ، انتخاب آثار خصوصنده دائما اصابت ایده‌مامش اولدقلرینی آثار مطبوعه کوستریبور . مثلا شیخ الاسلام یحیی افندی کبی لسان وادبیاتمزده اساتیذ معدوده‌دن اولان برذاتك دیوانی اهمال اولنه‌رق ، سنبل‌زاده وهبی وعینی دیوانلری کبی قیمت تالیه‌یی حائز اثرلر باصلمشدر . استانبول لهجهٔ بیانینك شعرمزده استاد اولی اولان باقی نك دیوانی بیله بو اهمالدن قورتوله‌مادی . آلتمش ، یتمش سنه اول طاش باصمه‌سیله وغایت نامطبوع صورتده طبع وتمثیل اولنان مجموعهٔ اشعاری — که بوکون نایاب ویا کمیابدر — بیوك مطبعه‌لرمزك تفریق وانتخاب آثارده‌کی لاقیدیسنی کوسترر .

اساسده‌کی بو اطرداسزلق اشکالده‌ده مشهود اولور:
مثلا شاعر اعظم عبدالحق حامد بکك شمدی یه قدر
انتشار ایتمش اولان یکرمی بی متجاوز اثرلری مختلف کاغدلر
اوزرنه ، مختلف شکل و قطعه‌ده باصلدیغندن بونلردن
اوچ ، درت دانه‌سنی بر یرده جمع و تجلید ایتمك قابل دکلدر .
اساسدن پریشان قالمغه محکوم اولان آثار مطبوعه‌نك
کتبخانه‌لرده نه قدر مدت پایدار اوله‌بیله‌جکی ایسه معلوم!.

معارف ناظری شکری بك افندی آثار
قدیمه‌یی ، متوالیاً تهدید ایتمکده اولان آفات ضیاعدن
و مؤلفین جدیده‌یی‌ده طبع آثارده متمادیاً مصادف
اولمقده بولندقلری مشکلات و ترددن وقایه و تخلیص
مقصدیله (آثار مفیده کتبخانه‌سی) هیئتنی تشکیل
و بو هیئتك ریاستنی بالذات درعهده ایده‌رك وسائط موفقیتی
احضار صورتیله وظیفه‌سنك امر ایفاسنی تسهیل بیورمشلردر.
کرك بو کتاب ، کرك بوندن بویله ساحهٔ انتشاره چیقه‌جق
آثار ، مساعئ واقعه‌نك درجاتنی کوسترر .

هر تشبثك بدایتنده برچوق نواقص بولنمق غیر منکردر.
(آثار مفیده کتبخانه‌سی) هیئتی آرزو اولنان مکملیتی

تماميله تأمين ايده‌مديكنى اعتراف ايدر . حرب عموميدن متولد مصائب ومشكلاتك حشر ونشر اولديغى بر زمان ومكانده‌دها زياده كمال كوسترمك آسان دكلدى . مع‌مافيه خطوات مساعيمزك بر فراز تكاملده قطع مسافات ايتمسنه مستمراً چاليشه‌جغز . اللهدن توفيق ديلرز .

استانبول ، ٥ رمضان ١٣٣٤

سليمان نظيف جناب شهاب الدين اسماعيل حقى

محمود كمال عثمان كمال

سليمان نظيف

نامق كمال

۱۳٤۰ سنهٔ هجريه‌سی رجبنك اون اوچنه مصادف ۱۹۲۲
مارتنك ۱۲ نجی بازار كونی اقشامی دارالمعلمين عاليه
قونفرانس صالوننده‌كی مصاحبه

(هرحقی محفوظدر)

درسعادت — اقدام مطبعه‌سی
۱۳٤۰ — ۱۹۲۲

(ادیب اعظم) عنوانی هنوز برحیات وگنج ایکن بحقٍ احراز
ایتمش اولان نامق کمالك بن بوراده نه اثرلرینی تحلیل ایده‌جکم ، نه
ترجمهٔ حالنی تفصیل . آثاری لایعد انجیلرله طولو برعمّاندر : بر
عمّان ایمان . طالمق جرأتنده بولنورسه‌م بنی بوغار . سطحنده ایسه
آنجق برخزان یاپراغی کبی قالیرم . مقصدم او بی‌پایان دکیزك رنکا
رنك افقلری قارشیسنده ، قرق سنه‌دن بری ، نوبت بنوبت جوشان
وجد واستغراقمدن بوراده بر صفحه کوسترمکدر . ادیب اعظمك ،
نورانی بر ایز شکلنده مهددن لحده قدر امتداد ایتمش اولان حیاتنی ،
الك کچوك تفرعاتنه‌قدر ، همان هرکس طانیر ... طانیر وتقدیس ایدر .

نامق کمال کیم ونصل آدامدر ؟ . . کماله کیملرك وکمالك کیملره
تأثیری ونفوذی اولدی ؟.. کمالی معاصرلری نصل تقدیر ایدرلردی ؟..
کمال نه‌یاپدی ؟.. بن بوراده بونلری ـ حاشا آکلامغه دکل ـ آکلاتمغه
چالشه‌جغم .

زماننده نامق کمالك نصل برسلطان ادب اولدیغنی اوزمانی ادراك
ایتمامش اولانلر اصلا تقدیر ایده‌مزلر . برسلطان که رقاب امه تسلّطدن
مستغنی ومتنفّر ، یالکز وجدان امّته حکم ایدر ، برسلطان که اوکنده
برملت ، خوف ایله دکل ، هیجان عشق ایله تتره‌ردی . خوف ایله
تتره‌ین یالکز بشکطاش و ییلدیز سرایلری اولدی . أوت ، جهانی
قرق سکز سنه تتره‌تمش اولان بشکطاش وییلدیز سرایلری ، فقط
قبریس ، مدللی ، ردوس وساقز آطه‌جقلرینك ظلّ مرتسملری

كنده برربع عصر تتره‌مشدی. وبوتزلزل نامق كمالك صوك نفسنی
برديكی دقيقه‌دن صوكره‌ده توقف ايتمدی .

اديب اعظمك وفاتنده بن اون طقوز ياشنده ايدم . يوزينی
كره اولسون كورمه‌دن، افولنی ايشيتمك بكا پك آغر كلمشدی .
الا المنی طاشيمقده اولديغم بو محروميتی نامق كمالك ـ كلمه‌نك ايكی
ناسيله‌ده ـ يكانه نجل نجيبی علی اكرم بكك كرمكار دوستلغی
يمتدار توجهی تسليه ايتدی . نامق كمالك اوغلی اولمق شرفيله
ی اكرمك باباسی اولمق مظهريتنی نظر شكرانم بو دقيقه‌ده يان‌يانه
طورمش كورييور . مخدومده پدرك روحنی، پدرك روحنده
دومك خيرالخلفلكنی سلاملارم .

* * *

نامق كمالی يتشديرن خاندانك افرادی پك زياده شايان دقتدر .
ری مصطفی عاصم بك ، ذكی ، مستهزی ، ظريف بر سرمنجمين
ريادی ، اونك پدری شمس الدين بك سلطان‌سليم ثالثك سراينده
زقرين شهرياری ، شمس الدين بكك پدری قپودان دريا احمدراتب
نا شاعر بروزير ، اونك پدری وزير عثمان پاشا نادر شاهی ايكی
ه مغلوب ايتدكدن صوكره ينه بزم بعض رجال دولتمز طرفندن
تكاب اولنان خيانتكارانه خطالر يوزندن احراز شهادت ايتمش
سرداردلير . احمد راتب پاشانك ديكر اوغللری آصف محمد پاشا
، ناشد بك شاعر، نامق كمالك كچوك برادری ناشد بك ناديده
لات وما كنه اختراع ايدن برهنرور، مخدومی علی اكرم بك فياض
استاد شعر وادب .

شهيدعثمان پاشاقونيه‌لی بكرآغانك اوغليدر. موره‌ده‌چفتلكلری

اولدیغندن مورەلی ظن اولنمش و بعض تذکرە وتاریخلرمزە سهو
بوصورتلە کچمش ایدی. بکر آغانك پدرینەدائر ألدە معلومات بوقدر
احمد پاشانك بیوك اوغلی مدرس عثمان پاشایی عبدالحمید اول اعدا
ایتمش ؟. نیچون ؟.. بیلمیورز. احتمال کە جدی و همنامی عثمان پاشا
حمید اولك جلوسندن قرق ایکی سنە اول، نادر شاە بلاسنی بو دولتك
باشندن دفع ایچون شهرزور اووەسندە حیاتنی فدا ایتمش اولمس
مکافاةً ! ... بوحالە جلوۀ آل عثمان دیرلرکە تاریخمزدە امثالی پك
چوقدر .

نامق کمالك، وفاتندن برسنە اول، پدری مصطفی عاصم بکە یازدیغ
١١ تشرین ثانی ١٣٠٣ تاریخلی بر مکتوبدن شو سطرلری نقل
ایدییورم :

« . . . احمد پاشانك شعری آصف پاشانك آثارینە مرجح اولدیغی
« بیان بیوریلیوردە بزە برغزلی کوندرلیور. تاریخلردە اقربادن حسین پاشا
« نامندە برینە راست کلدیکمی تخطر ایدەمیورم . بر صاری علی پاشا
« کوردم کبی کلیور . خاطرمدە قالدیغنە کورە اودە عثمان پاشانك اوغلی
« اولەجق. غالبا صاری علی پاشانك دە براوغلی وزیر اولمشیدی. احتمال کە آنك
« اسمی حسیندر . ینە بریردە راست کلیرسەم یازارم . . . »

ادیب اعظمك جدّ اعلاسی احمد راتب پاشانك مرتب دیوانی
واردر. شو اوچ بیتی کلیشی کوزل، یعنی مقایسە وانتخاب ایتمکسزین
نقل ایدییورم :

دل محنت کزینان بیناك دشمن اولمزمش
تجرد پیشگان محتاج جای مأمن اولمزمش
بوبحر پر بلادە کشتیٔ مجرانی اعمالە
دل صد پارۀ عاشقدن اوزکە یلکن اولمزمش

اولان پروانه‌وش سوز وكداز عشقه افتاده
مثال عندلیبان چمن پرشیون اولمزمش

بو بیتلرك طور و آهنكی — نامق كمالك اجدادندن برینه راجع
[و]لمق اعتباریله — جالب دقتدر . حفید زاده‌سنك ایلریده تنویر
[ج]هان ایده‌جك خورشید استعدادندن صانكه برشعله‌ده ماضی‌یه عكس
[ا]تمش واوراده مدّخر برقابلیتی طوتوشدیرمش .

نه حاجت انتظار برقه ای آهنكر غیرت ،
بزم كوكلمدن آل كل تیغ ایچون پولاد لازمسه .

بیتنك قائل معظمنه ،

دل محنت كزینسان بیمناك دشمن اولمزمش

مصراعنك قائلی روحاً نه‌قدر یاقین ! . . .

نامق كمال عمّ اكبری آصف محمدپاشانك غزلنی‌ده احتمال كورمامش
كورمدیكنه متأسف ومتحسر كیتمش . علی امیری افندی استاده‌مز،
[...]خه‌لری پك نادر اولان (تذكرهٔ شفقتی) دن نقلاً بر غزلنی
ترجمهٔ حالنی لطفاً اعطا ایتدی . غزل شودر :

هردل چراغ عشق ایله پرنور اولوری هیچ
هرتودهٔ سیه جبل طور اولوری هیچ
عار ایلین ملازمتی فروشدن
بین‌الخواص جم كبی مشهور اولوری هیچ
كبریت احمر ایدوكنی خاكی درك ایدن
دولتسرای میكده‌دن دور اولوری هیچ
بادن هوای دولتی اذعان وفهم ایدن
دروزه جاده‌هر ایله مغرور اولوری هیچ
قصر مرادی خاك ایله یكسان اولانلرك
ویرانسرای خاطری معمور اولوری هیچ

دلشاد اولان خیالی ایله بزم یاردن
صورتده دوراولورسه‌ده مهجوراولورمی هیچ
آصف شراب عشق ومحبتله مست اولان
تاحشره‌دك یاشارسه‌ده مخمور اولورمی هیچ

آصف محمد پاشانك برادری ناشد ابراهیم بکه عائد شو فقر
لطیفه‌یی (نوادرالظرفا) دن نقل ایدییورم :

« سلطان مصطفی خان ثالثك مابینجیلری اولان شاعر مشهور ناشد
« ابراهیم بك‌ایله نیجه زماندن صوکره ضربخانه امینی ایکن‌وفات ایدن قانبور
« مصطفی بکك آره‌لری آچیق‌اولدیغی خاقان‌مشارالیه تفرس‌بیورور، برمناسبتله
« مصطفی بکك مهرینه نظرایلدکده ساده اسمی محکوك اولدیغنی کورر. بزم
« ناشدبك سکا بربیت سویله‌سین مهر اتخاذایله دیه فرمان بیورر. حضور
« همایونده بولنان ناشد بك‌ده افندم بن‌مصطفی‌بکه بر مهر بیتی سویلدم ، اما
« بکنمیور دیر .

« خاقان مرحوم بیتی سوأل ایتمکله درحال

« بخاك قبر نا پاك یانا کی
« شودحاصل‌مراد قانبورا کی

« بیتنی انشاد ایدر . مجلسه قهقهه بخش لطافت اولور . »

نامق کمال چوجوقلق دوره‌سنی والده‌سنك پدری عبداللطیف
پاشا ایله برلکده ، قارصدن صوفیه‌یه قدر ، اووقتکی وطنك مختلف
محللرینی کشت وکذار ایتمکله امرار ایتدی . عبداللطیف پاشـ
بوحفیدینه پك مربوط ایدی . وزوجیله برابر استانبولده قالمغ
مجبور اولان سوکیلی قیزینك الم افتراقنی اونك بو پایدار یادکار
ذی حیاتیله آووتوردی . پاشا طورونه تام برعثمانلی ترکی تربیه‌سی
ویردی . بر طرفدن اوقوتور ، بر طرفدن‌ده آت وآوله اشتغال
ایتدیردی . نامق کمال معانیدن اول قوش ، که‌یك ، جیلان صید

ایتمکله بر نوع ادمانده بولنمشـدی . (جزمی) ده اسکی بر جرید اویونك غایت کوزل برتصـویری وار . اعتقادمجه اوکزیده اثرك اك داهیانه قسمی بوپارچه‌در . دیکر صحیفه‌لری دوشونمش وطویمش، بولوحه‌یی ایسه‌بالذات یاشامش اولدیغی اوسطرلره مبذولاً دوکولمش زنده برحیاتدن آکلاشیلیور .

اون‌سکز یاشنده صوفیه‌دن استانبوله عودت ایتدی. استانبولك اوزمانکی شبّان‌ادبی فائق ممدوح بك ، هرسکلی عارف‌حکمت بك ، حالت‌بك کبی زادکان ایدیلر. لسقوفجه‌لی غالب‌بك‌ده بونلرك اماننده بولنیوردی .

کمال بك صـوفیه‌دن کتیردیکی دیوان اشـعاریله بیوك ، کچوك هر صنف خلقك حیرت وحرمتنی جلب ایتدی . یکی بر کونشـك طوغمقده‌اولدیغنی هرکس عیاناً کوریپوردی. (نامق) مخلصی-اووقت غالبا بیکباشی اولان - بروسه‌لی شاعر و مشیر اشرف پاشا شو قطعهٔ تخلّصیه ایله کماله اعطا ایتمشدی :

حفید اکرمی عبداللطیف پاشانك
کمال بك که مجسم کمالدر تحقیق
زهی‌که کسب کمالاته بذل همت ایدوب
لبید طبعنه یار اولدی بکر فکر دقیق
اوقور کمال خجندی کمالنه تحسین
ایدر طبیعتی روح انوری تصدیق
دهان کلکنك آواره‌سی سیاقت‌فیض
دوات فکرینك آشفته‌سی خط تعلیق
جمال طبعنه مفتون عرائس‌الهام
کمال نظمنه مرهون نفائس توفیق [۱]

[۱] دیوانده (جمال) یازیلی . بونك سهو مرتب اولدیغنی ظن یدییورم . (جماله) نك جمی اولان (جمال) بورایه داها مناسبدر .

علو قدرینه الله‌اکبر اولدی عماد
دوام‌عمریدر ایام عمره وتشریق
صباح فیضنی قیلسه احالهٔ اکسیر
صبوح فکرینه میزاب وحی‌اولورانبیق
متین سلاست‌اندیشه‌سی تعالی ایله
که‌شعرینی ایدر انجاز ووحی ایله تطبیق
محّب آل عبادر اوصفدر عرفان
همیشه فیض علیدر آکا سخنده دقیق
کزیده مرثیه کودرکه کربلا کربن
یازار صحیفهٔ فریادده عریض وعمیق [۱]
قبول قیلدی تواضعله نطق ناچیزم
ایدنجه ذاتنه (نامق) تخلّص تشویق
زهی تلّذ مرغوب وحبذّا استاد
بری مآل تواضع بری مفاد شفیق
ثنای حوصلهٔ ضبطه صیغمازای اشرف
دعای مخلصنی ایله بعدازین تنسیق
همیشه مخلص پاکیله مصرع عمرین
قیله نمیقهٔ تأبیدده خدا تمیق

نامق‌کمالك تولدندن درت سنه اول ۱۲۵۳ سنهٔ هجریه‌سنده اشرف پاشا بروسه‌دن استانبوله کله‌رك مکتب حربیه‌یه داخل اولمسنه و ۱۲۵۵ سنه‌سنده یازلمش اولدقجه متین تاریخلری دیوانده بولنمسنه باقیلیرسه اشرف پاشا نامق کمالدن لااقل اون سکز ، یکرمی یاش بیوکدر. بو قطعهٔ تخلّصیه‌سنده (صبوح فکرینه میزاب‌وحی انبیق) اولدیغنی اعلان ایتدیکی شاعر ایسه هنوز اون‌درت، اون بش یاشلرنده‌ایدی.

---

[۱] شو ایکی بیتی کوپریلی زاده محمد فؤاد بك ایشیتمشسون ، شیعیلکی درحال نامق کماله‌ده یاپشدیرر .

مالیه‌مزك اولدقجه‌اسکی بلالرندن اولان قائمه‌نك‌ایللك اعلاننده‌یازلمش شو قطعه نامق کمالکدر :

مکرخلق جهان هپ آشنای وحدت اولمشدر
مساویدر نظرده امتیازینك وبد شمدی
جهان محرومدر هپ کاله‌ٔ زرتار ثروتدن
لباس فاخر ارباب دولتدر نمد شمدی
عجیمی‌بن‌ده اولسه‌م کاغد شعرمله وصلتخواه
ورقدر هپ مدار کری‌ٔ داد وستد شمدی

نامق کمال شو اوچ بیتی اون آلتی یاشنده ایکن یازمشدی . آکلاشیلیورکه ادیب اعظمه تعلیم‌شعر ایتمك شرفی الك اول اشرف پاشایه میسر اولمش . اشرف پاشا طرز قدیمده طبع ونظمی متین بر شاعر ایدی .

شهنامهٔ بلاغتمه اشتیاق ایله
کردیده قالدی دیدهٔ روح سبکتکین

بیتنك قائلیدر. نامق کمال ایلك معلمنه دائما‌محب ومنتدار قالدی. دیوانه منظوم بر تقریض تاریخی یازدیغی کبی ، (خرابات) . آثار اشرفدن درج ایتمدیکی ایچون‌ده ضیا پاشایی مؤاخذه ایتمشدر .

اشرف پاشادن صکره لسقوفچه‌لی غالب بك نامق کماله مرشد ادب اولدی. بوغالب‌بکك کندی‌زماننده‌کی کنجلره‌فوق‌العاده‌نفوذی اولمشدر . طور مختاری نائلی وادیسی ایدی . تلامذه‌سنه دائما بو وادیلرده اجالهٔ قلم ایتملرینی توصیه ایدرمش . لسقوفچه‌لی وزیر اسماعیل پاشا زاده غالب بك بزم شاعر یحیی کمالك عم اکبریدر ، والده‌سنك عمجه‌سی . یحیی کمالك حالی عمجه‌سنده ، تعبیر دیکر

واصحله غالب بكك فيضى يكننده كوريليور. زمانمزك شعره محب نه‌قدر كنجى وارسه هپسى درحال يحيى كماله منجذب واونك دركاه شاعريتنه اخلاص ايله منتسب اولور . مصراعلرينى اوقوميان ، ازبرله‌مين ، تكرار ايتمين وتقليده چالشميان بر كنج ناظم يوقدر . يحيى كمالك دركاهندن خارجده قالمش اولانلر بيله فكرينك نفوذندن آزاده قاله‌ميورلر . بلكه دوستلرى دشمنلرندن زياده دكلدر . فقط بو آزاده سر وآزاده لسان شاعر محبتيله مجلوب ايده‌مديكى شبان بيانى كندى بيانك قدرتيله مغلوب ايدييور . ايشته غالب بك‌ده زمانه وزماننك كنجلرينه بو صورتله اجراى تأثير ايتمشدر .

نامق كمال بك ١٢٧٩ تاريخلرنده هنوز ترجمه اوطه‌سنه مداوم ايكن ، كانى پاشا زاده رفعت بك‌ده قلم ارقادشلرندن ايمش . او صره‌ده رفعت بك پترسبورغ سفارت سنيه‌سنده بر كتابته تعيين اولنور . نامق كمال طرفندن رفيق مغتربنه يازيلان منشيانه اوزون بر مكتوبك بر فقره‌سى لسقوفچه‌لى غالب بكه قارشى كمالك نه يولده متحسس اولديغنى كوسترمكده‌در. كانى پاشازاده‌نك استانبولدن انفكاكنى متعاقب نامق كمال حس ايتديكى الم افتراقى طول ودراز تشريح ايتدكدن صوكره ديبوركه :

« ... بوحالاتك كوكلمده قالان اضطرابيله محزون محزون برمدت اسباب »
« انبساط تحرى ايلدكدن صوكره استاد جليل المناقب غالب بك افنديتك »
« باصديق اوزرنده بولنان ديوانى كوزمه ايليشديكمدن درحال صاريلوب »
« آچنجه غريب حالدركه ابتداى صحيفه‌ده ،

« اولوب مجروح پيكان حوادث طائر دولت
« دمادم خون آقار چشمم كبى شهبال ملتدن

« بنی ظهور ایلدی . قرائتدن حاصل اولان تأثرمی نصل تعریف
« ایده‌جکمی بیلمه‌م . دنیاده نه‌قدر آلام وافکار وار ایسه جمله‌سی باشمه
«اوشوب بی اختیار سوقاغه فیرلادم . طور وحرکتمی کورن مطفل دیوانه
« ظن ایدردی . . . . »

نامق کالی لسقوفچه‌لی غالب ، یالکز شعرینك الفاظیله دکل ، معانیسیله‌ده تسخیر ایتمش . (طائردولت) ك (پیکان حوادث) له مجروح اوله‌رق (شهبال ملت)دن (دمادم خون آقدیغنی) استانبولك اوزمانه‌قدر طویمادیغی برلسان‌ایله سویلیور. نامق کمالك بومکتوبدن پك چوق زمان صوکره انشاد ایتدیکی اك مشهور نشیده‌سی ـ که الی‌الابد بی‌نظیر وپاکرقاله‌جق آثار دهائندندر ـ وزن وقافیه‌جه غالب بکك بوبیتنی حاوی غزله بکزر. لسقوفچه‌لینك آثاری هم لسانمزده، هم افکارمزده بر مرحلهٔ ترقی‌در . حیاتنی ابن‌الامین محمود کمال بك یورولماز برعزم وهمتله تدقیق وتحلیل ایتدی . لله‌درهما .

غالب بکدن صوکره نامق کمالك مربیٔ عرفانی اولمق شرفی شناسی‌یه انتقال ایدییور. الوداع ای تصوف، الفراق ای شعروخولیا!. آرتق بوندن صوکره باشلایان ، آن احتضار ایله برلکده بیته‌جك ، برمجاهدهٔ فعلیه‌در .

شناسینك تصویرافکارنده کمالك انتشار ایدن بندلری اعصاب امتدن هرکون بشقه برجریان کچیرییوردی . ذاتاً ذکاسنك وطبیعت شاعرانه‌سنك کمالیله مشهور اولان بو آتشین کنج ، چشمان هیجانی آفاق غربه دیکمش ، کوردیکی هرکوزللکی ، فقط بزم ذوق ملیمزله الباس وتزیین ایده‌رك ، حریم عرفانمزه نقل ایتمکه قویولدی . وبو

سعی وهمت ، ساقز آطه‌سنك بر كوشه‌سنده كوزلرینی مؤبداً قاپادیغی دقیقه‌یه قدر ، بر كون ، بر دقیقه طورمادی . ویوزولمادی .

اشرف پاشا ایله غالب بك وشناسیدن صوكره ، احتمال كه بواوچ استادك هپسندن زیاده ، شیخ احمد افندی نامنده برذات نامق كماله مرشدفكر ووجدان اولیور. بوشیخ احمد افندی سلطان عبدالمجیدك اواخر سلطنتنه طوغری تحدث ایتمش اولان (قله‌لی وقعه‌سی) نامیله معروف حادثهٔ سیاسیه یوزندن قبریسه آتلمش برفاضلدر. او تغریب ایدلدكدن اون بش سنه صوكره‌ده ادیب اعظم اجلا ایدلدی . ایكی بیوك ترك و مسلمان ماغوسه زندانك مظلم ، راطب ، صیتمه‌لی آغوشنده طانشیورلر. وسویشیورلر. كمالك اورادن یازدیغی مكتوبلرك برنده شیخ احمد افندی‌یه عائد سطور تبجیلدن یالكز بردانه‌سنی نقل ایده‌جكم ؛ دییوركه :

« مشهودم اولان ارباب كمالات آراسنده برمثلنی دها كورمدیكم شیخ احمد افندی دخی بوراده‌در . »

شیخ احمد افندیله اختلاط و مصاحبتدن فوق‌العاده مستفید اولدیغنی ادیب اعظم دائما سویلرمش . كمال بك ، مشهودی اولان ارباب كمالات آراسنده برمثلنی داها كورمدیكنی بیان ایتدیكی شیخ احمد افندیدن اول شناسیلری ، ضیا پاشالری ودها بر چوق افاضل امثاله غربك بعض مشاهیرینی كوروب طانیمشدی. شیخ احمد افندی سلطان مرادك جلوسندن صوكره‌ده ماغوسه‌دن قورتوله‌مادی. ومحبس مماتی غالبا یكرمی سنه‌لك مدفن حیاتنك اورته‌سنده قازدی .

نامق كمال كبی الك بیوك ادیبمزك برمثلنی داها كورمدیكنی اعلان

ایتدیکی بوشیخ احمد افندی کیمدر ؟.. نصل یاشادی ؟.. همان هیچ بریمز ویاخود کاتبه یاقین برا کثریتمز بیلمیورز. ایشته حافظهٔ ملیه‌مزك اعاظم ملته الك بیوك نشان شکرانی : کافر برنسیان .

کمالك اسلوبنده الك زیاده حاکم ظن ایتدیکم ترکلردن نفی ، عجملردن ـ نفی‌یه‌ده اجرای تأثیر ایتمش اولان ـ عرفی، فرانسزلردن ویقتور هوغودر . نامق کمالك بعض اطواری وحالات بیانی ویقتور هوغویه بکزر . فقط مشربجه آرالرنده چوق فرق واردر. ویقتور هوغو پك بیوك برمحیط عرفانده یتشدی . برنجی فرانسوا زماننده انقلاب کبیره قدر پك بیوك دهالر وذکالر فرانسزجه‌یی ایشله‌یه ایشله‌یه اویله بر حال کماله ایصال ایتمشلردی که بولسان آرتق ویقتور هوغو کبی جهانکیر برشاعر وادیب یتشدیره‌بیلیردی . و نصل که یتشدیردی . لسانك ثروتی سایه‌سنده ویقتور هوغونك فکرلری دماغندن قلمنه ملبس ومزین اولدیغی حالده انتقال ایدردی . نامق کمال ایسه دیلنی پك فقیر وپك جلیز بولمشدی. طوغان فکر وحسلرینی الباس ایچون‌ده آیریجه چالیشیر ویورولوردی .

ویقتور هوغو بشقه نقطه‌دن‌ده نامق کمالدن آیریلیر . بوفرق‌بزم ادیب اعظممزك لهنه‌در . ویقتور هوغو حریص وغرضکارایدی . نامق کمال ایسه حسبی چالشیر وایده آلیست . ویقتور هوغویه کوره ادبیات قاهر برواسطه ایدی ؛ نامق کمال نظرنده ایسه غایه و یالکز غایه‌در. ویقتور هوغو اوچنجی ناپولئونك شخصنه اعلان عداوت ایتمشدی؛ نامق کمال ایسه سلطانلرك نه عبدالعزیزندن ، نه عبدالحمیدندن ، نه مثبت ، نه‌منفی هیچ برشی بکلمیور و ایستمیوردی . خطا ایتدم ،

ایسته‌دیکی بر شی واردی ، تك بر شی : ظلم ایتمسونلر . کنجلکنده چیقارتدیغی بر رسمی اوغله ـ وجداننك تصویری اولان ـ شو قطعه ایله اهدا ایتمشدی :

بن بو سنمده اسیر اولمش ایدم ملتمه
فکر حریت وملیت ایدی مقصودم .
اومارم که سنی ده سیرتمه وارث ایدر ،
کونشی صورتمه خادم ایدن معبودم .

ایشته نامق کمال !.. بالعموم اعمال وحرکاتنك محورینی قوجه شاعر بو قطعه‌نك ایکنجی مصراعنده تماماً کوسترمش .

ویقتور هوغو پاره‌یی پك چوق سوردی . یکرمی یاشنده بر پاره‌سز داخل اولدیغی حیات جدالدن سکسان اوچ یاشنده خاك سکونه انتقال ایدرکن صندوقلرینه آلتی ملیون فرانق ، اوت ، تام اوچ یوز بیك فرانسز آلتونی یرلشدیرمشدی . نامق کمال ایسه پاره‌دن صمیمی بر حس ایله متنفر ، استغنا اونده مرضی ، فقط علوی بر خصلت اولدی . اوروپاده بر پاره‌سز قالدیغی زمانلرده نه ایسه ، عبرت باش محررلکندن هر آی اوچ یوز عثمانلی آلتونی قازاندیغی دملرده‌ده او ایدی . وفاتنده عائله‌سنه براقدیغی بیوك نام ایله معنوی میراث اقدسك یانی باشنده ، عادتا فقره بکزه‌ین معظم بر احتیاج ایله اولدقجه خاطری صاییلیر بر بورج طوریپوردی .

موقعه مناسب اولسون اولماسون ، بوراده بر استطراده مساعده تمنی ایدرم :

ای دار المعلمین عالیه طلبه‌سی ، ای استقبالك معلملری ، بن سزه نامق کمالك مسلك اقتصادینی توصیه ایتم . پاره خصوصنده مقتدا اکز ویقتور هوغو

اولورسه، بلکه حقکزده داها خیرلیدر. جیبکزه کیره جك هرغروشك هیچ بر معنوی لکه سی، پاصی اولماسون. حرام قازانلمش بر پاره بر آدامك وجدانندهکی عار و ناموس حسنی قوغوب قاچیرمه دن کیسه سنه کیرمز. آقچه یی قازانیرکن تمیز وشائبه سز اولمسنه، صرف ایدرکن ده بیهوده کیتمامسنه دقت ایدیکز. ألکزدن چیقان هرپاره یا بر احتیاجکزی، یا مشروع بر ذوقکزی تطمین ایتملیدر. ایشته فانیلره ترتب ایدن وظیفه. فقط ایچکزدن کیم بر نامق کمال درجه سنه یوکسله بیلیر، کیم نامق کمال کبی، داها عالم فناده ایکن، بقایی تأمین واحراز ایتمکه موفق اولورسه، نامق کمالك سنت سماحتنی بر دقیقه ترك ایتمسون. اسلامك اعاظم عرفاسندن بری (بولورسه ق ایثار ایدرز، بولمازسه ق شکر ایدرز) دیمشدی. نامق کمال بوقولی حیاتنه شعار ایتدی. اونك پایهٔ رفیعنی احراز ایده بیله جك بختیارلرك ده دستور اعمالی اولسون.

*
* *

کمالك کیملره تأثیری اولدیغنی شمدی تدقیق ایدهلم؛ بوخصوصده نم کندی مطالعات وتحریاتمدن بشقه مأخذ ورهبرم یوقدر. خطا ونقصانلرمی هرکس وبالخاصه فرزند عالیقدری علی اکرم بك لطفاً تصحیح واکمال بیورسون.

اویله ظن ایدییورم که نامق کمالك نور ارشادینی ایلك ایچن چشم انتباه (لطائف انشا) صاحبی مصطفی رفیق بکدر. رفیق، کمالدن درت یاش کچوکدی. ١٢٨٣ قولراسی او نادرهٔ ذکایی یکرمی اوچ یاشنده دنیادن کوچوردی. بزده ایلك رسملی مجموعهٔ موقوته یی تأسیس ایتمش اولان رفیقدر. ١٢٧٩ تاریخنده (مرأت) نامیله

ایکی ، اوچ نسخه‌قدر نشر ایتمشدی . رفیقك مرآتده باشلیجه والك بیوك رفیق تحریری وحامیسی نامق کمال ایدی . حتی مونتسکیونك مشهور L'esprit des lois سنی (روح الشرایع) عنوانیله فرانسزجه‌دن لسانمزه ترجمه‌یه وبو مجموعه‌ده تفرقه ایتمکه تشبث ایتمشدی . صوفیه‌دن استانبوله دیوانی قولتوغنده کان چوجوق ، آرادن بش سنه کچمه‌دن ، مونتسکیونك L'esprit des lois سنی ، هم‌ده آلتمش بر سنه اول ، ترجمه ایتمك ایستیور. قوجه عزمکار وایده‌آلیست آدام ! ..

کمال پاشا زاده سعید بك غزته‌جیلق عالمنه کمالك معیتنده ، تصویر افکار غزته‌سیله کیردیکنی مدحت جماله یازدیغی برجوابنامه‌ده بیان ایدییور .

کانی پاشا زاده رفعت بك دخی نامق کمالك فیض معارفه‌سیله تمیهٔ قابلیت ایتمش اذکیای دوردن ایدی . نثرده اسلوب بیانی غایت متین واولدجه‌ده شاعردر. کمال ایله اوللری پك سویشیرلرمش. بالاخره وغالبا اوروپاده بولندقلری صیره‌ده آرالری آچلمش .

نامق کمالك اك بیوك وفیاض شاکردی رجائی زاده استاد اکرم ایدی. معانی خواجه‌لرمزك ذوق وادرا کمزه کچیردکلری دمیرچنبری قیران ، بزه محاسن بیانی اوکره‌تن وادبیاتی سودیرن محمود اکرم بك قدر ادیب اعظم هیچ برشاکردینه حرمت ومحبت کوسترمامشدر . زیرو بالایه اهمیت ویرمین نامق کمال ، فقط رجائی زاده‌یی کوجندیرمکدن احتراز ایدردی . شناسی اوروپایه چکلدیکی زمان پك زیاده سودیکی (تصویر افکار) ی تلمیذ معظمی نامق کماله تودیع ایتمشدی. نامق کمال‌ده

ینه اوروپاده تحری سلامت ایتمکه مجبور اولدیغی زمان استادینك ودیعه‌سنی کندی تلمیذینه، محمود اکرمه امانت ایتدی . رجائی‌زاده اوزمان یکرمی یاشلرنده ایدی. ایکی بیوك ادیبدن مدور برجریده‌یی شناسینك اوروپادن عودتنه قدر حسن اداره ایتمشدی .

اکرم‌بکدن صوکره ابوالضیا توفیق بك نامق کمالك تلمیذ عرفانی اولدی . ابوالضیا خارق‌العاده وجوال برذکایه صاحب ایدی . (نمونهٔ ادبیات عثمانیه) سی ادبیات عثمانیه‌نك مخلداتندندر. برده ایلك ادبی سالنامه‌یی تأسیس ایله‌بیك درلو مشکلات آراسنده ادامه ایدن‌ده ابوالضیا اولمشدی. اسلوب بیانده‌کی کوزللکه دائما حیرانم. شناسی ایله نامق کمالی خلقمزه الك چوق طانیدان واوقودان ابوالضیادر . ایلك نشریاته باشلادیغی کوندن یوم وفاتنه قدر یازیلری مطرد ومتوالی بر تکامل کوستر. سنه‌لر، منفاعالمنده‌ودم‌شیخوخته‌ده بیله ذکاسنی یپراتدیرمامش، بالعکس تنمیه وتقویه ایتمشدی . طقوز سنه منفی ومنکوب قالدیغی قونیه‌دن صاچ وصقالی داها زیاده آغارمش عودت ایدن سابق ردس منفیسنك، فقط حافظه‌سی وقدرت ابداعی تروتازه ایدی. ابوالضیاده‌کی قابلیت فطریه ایلك فیضی، ایلك شعلهٔ ایقادی نامق کمالك مهردهاسندن آلدی . ونامق کمالك الك کوزل اثرلرندن بری‌ده ابوالضیادر. بوراده ایکیسنی‌ده رحمتله یاد ایدرم .

ادیب اعظمك ابوالضیادن صوکره فیض تقدیرینه ولطف تشویقنه مظهر اولان عبدالحق حامددر . ماغوسه زندانه - کندی تعبیرنجه - دیری دیری کومولمش اولان نامق کمال او مدفن حیاتده بیله معشوقهٔ مؤبده‌سی ادبیاتی دقت وحتی هیجانله تعقیب ایدییوردی. (عرفان پاشا مکتوبی) نامیله مشهور نامهٔ آتشینك جای انفلاقی اولان

ماغوسه‌زندانندن رجائی زاده‌یه یازلمش برمکتوب واردر . او، قته‌قدر
برکره باب عالیده ، برکره‌ده ابوالضیا توفیقك مطبعه‌سنده کورمش
اولدیغی حامد ، اکر نصوحی بکك برادری اولان چوجوق ایسه
خارق العاده ، هیچ اولمازسه کمال واکرم‌قدر برادیب اوله‌جق. بونی
عبدالحق حامدك اوصیره‌ده انتشار ایتمش اولان (ماجرای عشق)نی
قرائتدن متحصل شوق ووجد ایله کمال سویلیور. ومخابره آرزوسنی
اکرم واسطه‌سیله حامده تبلیغ ایدییور . ایشته آدام یتشدیرمك ،
ملت یتشدیرمك ایسته‌ین بر دهای‌عاشق .

(تعلیم ادبیات)ك انتشارینی متعاقب مطبوعاتمزك قوپاردیغی
چیرکین ، حتی دییه‌جکم که ، شنیع بر قیامتده الك چوق خیرپالانان
و سوووان عبدالحق حامد اولمش ، فیل دیشندن سرای صنعتنده
بریء الهام ایله تك و تنها قالمق ایسته‌ین شاعر اعظمی بو تعرضلر
صیقمش وایکره‌ندیرمشدی . نامق کمالك بو بابده اورته‌سنده بردن
بره ایشیدیلن قاهر سسی (حامد ، سنی مخاطب ایتمکه آدکدن بیوك
کله بوله‌میورم) خطابیله باشلایان کوزل برالتفاتنامه‌یی عالمه اعلان ایدنجه
هرکس صوصدی .

عبدالحق حامددن صوکره سامی پاشازاده سزائی بك ادیب اعظمك
تلامیذ عرفانی میانه داخل اولیور . پك رقیق و مستثنی بر مزاج
واسلوبه مالك اولان بو ادیب نجیب، نامق کمالك پك زیاده پرستشکارلرندندر.
شمدی‌یه قدر انتشار ایتمامش بر منقبه‌یی بو مناسبتله اتیان ایتمك
ایسترم :

ادیب اعظمك اوروپا سیاحتندن اول سیاسی بر مسئله‌دن طولانی
صبحی پاشا زاده آیت‌الله بکله آرالری فنا حالده آچلمشدی. آیت‌الله

بك سزائی بكك كنديسندن اون‌بش ياش بيوك بر برادرزاده‌سيدر. نامق كمالك اسلوبی ومزاجی قدر آتشين اولان غيظ وكينی آيت‌الله بكده قرار قيلمقله اكتفا ايتمز ، باباسی صبحی وبيوك باباسی سامی پاشالره قدر طاشوب كيدر . ماغوسه‌دن عودتی متعاقب وبرآرالق سلطان عبدالحميد ثانی اديب اعظمه بك چوق التفات ايتمشدی. فقط مستبدك التفاتی ماغوسه محبوسنك كوكلنده‌كی عشق حريتك آتشلرينی سوندورمدی ، بلكه آرتديردی .

كيمسه‌نك لطفنه اولما طالب ،
بدلی جوهر حريتدر .

تنبيهه دنياده الك چوق اطاعت ايتمش اولان آدام بنه بو بيتك قائلی اولان شاعردر. احسان ايله صيد اولنه‌ميان عنقای ادب حقنده تعذيب وافنا سياستی باشلايوردی . اولا اورته‌يه مرتب ، مصنع ، مزور بردعوی چيقارديلر . كويا برمحفلده كمال بك ذات شاهانه‌دن بحث ايدركن كلمات غيرلائقه ايراد ايتمش . بو دعوانك مخبرلری ، شاهدلری واردی . وجدانلری صاتون آلنه‌ميانلر حقيقتی بيان ، برقاچ اقبالجو شاهده استبدادك ميل ظالمنه عرض وجدان ايتدی. آيت‌الله بكك باباسی وكمال بكك اون اوچ ، اون درت سنه‌دن بری قلمزدهٔ طعن وتعيبی اولان صبحی پاشا اديب اعظمی محاكمه ايده‌جك محكمهٔ جنايتك رياستنده بولنيوردی . نامق كمال سامی پاشا خاندانيله اولان ماجرای مشهوردن طولايی محكمهٔ جنايتك احقاق حق ايده‌بيله‌جكنده شبهه ايتدی . سزائی بك اوزمان يكرمی ياشلرنده ، ادبياته واديب اعظمه عاشق برگنج ايدی . هان هركون حبسخانهٔ عموميه‌يه كيدر ، امام صنعتی طواف ايدرمش . بو زيارتلرك برنده نامق كماله برمژده ويرر ،

— بوکون پدرمله بیوك برادرم سزك مسئله‌یی قونوشیورلردی . بابام قاردشمدن نتیجهٔ دعوانك نه شکل آلبیله‌جکنی صوردی . قاردشم دیدی‌که : ادعا ثابت اوله‌میور . کمال بك حقنده برائت ذمتدن بشقه حکم ویریله‌مز .

سزانی بکلك کندینه مخصوص نجابت وصفوتله ویرنیکی بومژده ادیب اعظمی بالطبع ممنون ایتمکله برابر ، ینه ترددینی بستبتون ازاله ایده‌مامشدی . وقتا که برائت قراری صادر اولدی ، هرشك وحیرتده زائل ، خایر ، زائل دکل ، تقدیر وشکرانه متحول اولدی . بوحادثه‌دن سکز ، طقوز سنه صوکره صبحی پاشانك ارتحالی اوزرینه برادری حلیم بکه نامق کمالك رودوسدن یازمش اولدیغی تعزیتنامه بر شهکار صمیمیتدر . حافظهٔ اخلاف شونی دائما تعظیم ایله قید ایتسون که بو برائت قراری سلطان عبدالحمید ثانینك صبحی پاشایه اولان توجهنی غیظه قلب وبوغیظده پاشانك ریاستدن عزلنی انتاج ایتدی . کثیر العیال اولان صبحی پاشا پك چوق أمك ومصرفلرله طوپلادیغی مسکوکات عتیقه قولکسیونی (چونکه صبحی پاشا زمانك اوروپا وآمریقاجه‌ده معروف مسکوکات عتیقه علماسندن ایدی) صاتەرق ، بونك بدلی پاشانك مدت نکبتنده نفس وعیالنه کفاف اوله‌بیلمشدر .

نامق کمال اولاد فکریه‌سنی نصل سوردی ؟.. بوکا کندی کوکلندن دلیل ، یعنی اثرلرندن شواهد کتیره‌لم : اووقت منفیاً بولنمقده اولدیغی مدللی آطه‌سندن عبدالحق حامده یازدیغی تشرین اول ۱۲۹٤ تاریخلی اوزون برمکتوبك شوفقره‌سی کمالك مرأت آمالیدر .

« حامد ، نه‌دیرسك ؟.. عجبا جناب حق بوملته بنی برمطبعه‌جی ایدوب ده
« برطرفده اکرمی ، برطرفده سنی ، اوکده یکی یتشانلری کورر ، برپلان
« ویرمکه ، برنبدك بعضی برلرینی کمال عظمتله تصحیح ایتمکه موفق ایده‌جکمی ؟..

« هیهات !.. اوف !.. فنا حالده صیقلدم . طور براز آغلایه‌یمده مکتوبك
« جوابنه آندن صوکره دوام ایده‌یم ... »

شو سطرلری ینه او مکتوبدن نقل ایدییورم :

« ... اردولرمزك انهزامی زمانندن بری وجودم منهار ، روحم میت
« حالنه کیردی . سویلدیکم لقردیلر منکرینه ویریلن جوابلر قدر ضروریدر .
« او اثناده سویلدیکم :

« آدمه هر فیض وطندن کلیر

« مصراعی نه بیوك حقیقتدر . اوزمانه قدر هرنه‌یه چالیشیرسه‌م شوق
« ایله چالیشیردم . شمدی وظیفه سائقه‌سیله چالیشیورم . کمالك الندن همان
« دوشمك درجه‌سنده بولنان قلمی وطن یولنده شهید اولمش برعلمدارك
« باشی اوجنه دیکیله‌جك بایراق کبی خاك سفالتدن رفع ایده‌جك ایکی قرداشم
« وارکه اکرمله سنسك . محکمهٔ کبرای الهی پك عالی وحکم صحیح تاریخ پك
« اوزاق ایسه‌ده ایکیسنك حضورنده‌ده بندن صوکره مسئول اوله‌جق
« سزسکز . وطن بوکون ادبیاتدن کوردیکی فائده‌یی عسکرلکدن بشقه هیچ
« برشیدن کورمدی . شناسی آخرته کیتدی . بنی اوکزده کوریورسه‌کز
« غیرت ایدك ، سزدن قان ایستمیورم ، چونکه پك قولای بذل ایده‌جککزی
« بیلیرم ، برقاچ طمله مرکب ایستیورم . بکا فتور کلمش برزمانده ادبیاتزی
« عرفان پاشالرك ، فلانلرك نظرنده رذیل ایتمیك . . . . »

ماغوسه زندانندن ردوس زندانندکی ابوالضیایه ۱۰ اغستوس ۱۲۹۱
تاریخنده یازیلان برمکتوبده دییورکه :

« قرداشم ،

« سن بوکونلرده قلم یرینه یلان دیشیمی قوللانیورسك ؟ .. نه‌در ؟ ..
« یازدیغك شیلر انسانه زهر قدر تأثیر ایدییور . ضرری یوق ! . . طالعمك
« الك بیوك برجهتی حقسز یره جزا کورمك ، طبیعتمك الك سودیکم برخاصه‌سی
« دوست ستمنه ، ولو نه قدر حقسز اولسه ، تحمل ایتمکدر . سکا قیریله‌جق
« کوکلبکا هیچ لازم دکل ، جلاد الندده پاره‌لانسین . بونکله برابر مکتوبکك
« برقاچ یری کوجه کیتدی دیسه‌م یالان سویلمش اولورم . بو تأثر ایله

« جوابه مکتوبکك تا نهایتندن باشلیورم : جدی بر مکتوبك امضاسنه
« (قرداشك) دیدیکمه کوجنمشسك . آه قرداشم ! . . برحدت‌اوزرینه
« بوقدر انصافسزلغی اله‌آلمق لائقمیدر ؟ . .

« صانع قدرتك فکراً ، مسلکاً . حمیة ً بمله توأم وبلکه یاپشیق
« یراتدیغی بر قرداشمی بن نصل قرداشلقدن چیقاره بیلیرم . وهاب حریته
« تعلیم حکمتمی ایده‌جکم ؟ . مادروطنك ناموسنیمی لکه‌لیه‌جکم ؟ . . بنی
« اوقدر حدینی بیلمز ، بنی اوقدر وظیفه‌سنی دوشونمزمی ظن‌ایدیورسك ؟ . .
« آدمه کمال دیدیلرسه نقصاندن . براز ادراکم وارسه نسیاندن بتون بتون
« عاری اولدیغمی‌می ایستیورسك ؟ .. توفیق توفیق !.. آه ایرمزکه بوینکه
« صاریلایم . شومکتوبی یازارکن کوزلرمی کورمکدن بری ایده‌جك برحاله
« کتیرن یاشلری یوزیکه ، کوکسکه دوکیم‌ده بویله‌بی انصافانه برتکدیردن
« نه‌قدر متأثر اولدیغمی . قرداشلغکك وجدانمده نه‌درجه قیمتدار بولندیغنی
« کوز یاشیله اولسون کوکلکه نقش ایده‌یم . . . »

ایشته نامق کمال بو سطرلرینك ایچنده‌در . فوأد پاشالرك ، عالی پاشالرك ، سلطان عبدالعزیزلرك ، سلطان عبدالحمیدلرك جباه اقبال وغرورینه دیك دیك باقمقدن احتراز ایتمامش اولان نامق کمالك کوزلری بردوست شاکردینه انعطاف‌ایدنجه حرارت شفقتله‌یاشارمغه وآغلامغه‌باشلایور. دهاسی کبی قلبی‌ده بی‌نظیر آدام. بومستثنی خلقتی استاد اکرم بك عبدالحق حامد بکه اولان ۳۰ تموز ۱۳۰۰ تاریخلی برمکتوبنده شوطوغری سوزلرله مجملاً نه کوزل آکلادییور :

« . . . کمالدن ، سزاییدن بحث ایتمك بکا پك مؤلم کلیور . سزایی
« ینه کایر ، ینه کوریلور ! . . لکن کمال ! .. زواللی کمال ! .. زمانمزده
« بردرلو قدری بیلنمدی . اوکمالك‌که حقیقةً سوابقده نظیری کلمامش
« اولدیغی کبی ، بوندن بویله‌ده کله‌جکی شبهه‌لیدر. بلکه ایلریده برکمال ادبیات
« دها کله‌بیلیر ، فقط بومجموعهٔ مکارم وعالیات کلیرمی ، بیلمم ؟ .. آه ؟ ..

« برکهر درمعرفت فقدان ایله قیمتلنیر

« نیچون برقاعده اولمش ؟ . . جمعیات انسانیه‌ده همان هیچ بروقتده‌خالف

[illegible]

[illegible] :

[illegible] ٧١ [illegible] ١٨٤٨ [illegible]

[illegible]

[illegible] :

[illegible]

« اولدقجه بن که‌برسه‌مده متسلی کیدرم . سن وار اول !. برلین معاهده‌سنی
« سنك استقبالات تصحیح ایدر . سنك وجودك عثمانلیلرك بقای نامیدر .
« استقبالمزك روحیدر ، ای کمال ! . . »

ادیب اعظمه حرمتکار وپرستشکار اولان یالکز شاکردلری دکل ، سناً بیوك وموقع اجتماعیلری داها یوکسك اولانلرده اونك عظمتنی تقدیر وتوقیر ایدرلردی. اعاظم عرفان وادبمزی یاریم عصره قریب بر زماندن بری بالذات طانیان وهمان هپسنك توجه وصمیمیتنی احراز ایتمش اولان (انوار ذکا) صاحبی مصطفی رشید بکه جودت پاشا کمال بکك نظم ونثرده‌کی بلاغتنی تقدیر ایده‌رك قدرت بیانه مفتون بولندیغنی سویلرمش. حادثات‌ده مصطفی رشید بکك شهادتنی مؤیددر. جودت پاشا کبی مقبل بر وزیرك نامق کمال بك کبی وادیٔ ادباره (متصرف) صورتنده آتلش بر مغضوب پادشاهی‌به اثرلرینی اهدا ایتمك صورتیله مستثنی بر حرمت کوسترمسی‌ده ادیب اعظمك زماننده‌کی درجهٔ موقریتنی کوستر .

منیف پاشاده نامق کمالك مفتونلرندندر . مخدومی محبّ نجیم جلال منیف بکدن ایشیتدم . پاشا دیرمش که :

— کمال بك اون آلتی یاشنده نه‌صورت وقوتله باشلادی‌سه وفاتنه قدرده هرکون براثر ترقی وتکامل کوسترمك صورتیله واوقوتله دوام ایتدی.

ضیا پاشا (تخریب خرابات) ماجراسندن بر قاچ سنه صوکره (لازمسه) ردیفلی غزلی تنظیراً وجوده کتیردیکی غزلك مقطعنده ،

ضیا آسا کمال کامله پیرولك ایتسونلر
هنرمندان ایچون تقلیده براستاد لازمسه

دیور .

عبدالحق حامدك بوغزله اولان نظیره سی ده بوراده عیناً اوقومق ایسترم. شاعر اعظم، عبدالحمید ثانی یه خطاباً دییورکه :

بوملكك خلقنی سویلت سکا فریاد لازمسه
اوخلقك ملکنی سیزایت خراب آباد لازمسه
سکا بیداددوران زماندن داد لازمسه
زمان داد ایتسونمی سندن ای بیداد لازمسه
بوکونکی صاحبانیله حریم خاك موطندر
نکاه عبرته بر مجمع الاضداد لازمسه
کس استقبالدن امیدی هنکام حکومتده
نظام حال ایچون ماضیدن استمداد لازمسه
دوشرسك آل واولادکله هیچستان نسیانه
علوشان دییوب اجدادکی تعداد لازمسه
سر معصوم خلقی دشمنه تسلیمه موجب یوق
که قتل عامه ارکانك یتر جلاد لازمسه
هپ اولاد وطنی نامرادانه یتیم اولسون
سکا ای دادرخونریز، بر داماد لازمسه
ییقلسون یاپدیغك معموره بنیادخرابیدر
اکر اعمار ملکه دست استبداد لازمسه
منجم قولنه حکمت نه درکه استناد ایتدك
خطایی صوکره دن ییلدیزلره اسناد لازمسه
نه لازم تابع منقاده بر ظالم رئیس اولمق
رئیس ظالمه بر تابع منقاد لازمسه
سرای اصحابی زندانده هپ زنجیره چکسونلر
اسارتدن وطن مجنونه آزاد لازمسه
زوالنده کمال اظهار ایدر خورشید حریت
منازلکاه نامتدن کچ استشهاد لازمسه
باق اول بالاروادباره مرقاة سقوطنده
حضیض سطوت اوزره نفسکی ارشاد لازمسه

ینه ای حامد ، اول علامهٔ شرقیه کافی‌در
شو باب‌الفیض غریبده سکا استادلازمسه

نامق کمال بك (لازمسه) ردیفلی غزلنی مدللی منفاسنه کیدرکن انشاد ایتمشدی . عبدالحق حامد بك بونظیره‌یی ینه اوزمان پارسده سفارت کاتبی ایکن ابداع ایله استادینه واحباسنه ایصال ایتدی . بوغزلك پك چوق نظائری وارسه‌ده آنجق استاد اکرمك کندن ،

براق یارب ، غریبان آهنه روز قیامتده
جهانی ایلمك بر لحظه‌ده برباد لازمسه

بیتیله عبدالحلیم ممدوحك نظیره‌سندن ،

اسارت فکره ایثارفرحریت ایلر هپ
همان تزییدظلم ایله بزی ارشاد لازمسه
حرم بر جزء فرد اولسون ، عظامم سنك ادناسی
بو ویرانخانهٔ حریتی آباد لازمسه

بیتلری بودقیقه‌ده خاطرمه کله‌بیلدی .

ایشته نامق کمال بزم استادلرمزی، پیرلرمزی، مرشدومربیلرمزی بوصورتله بر بر بولوب یتشدیردی . او زه‌ده بر شعلهٔ استعداد کوررسه اورایه قوشار، ناموافق روزکارلردن وقایه ایده‌رك، سونوب کیتمامسنه چالیشیردی . آثار کمالی یالکز کتابلرده غزته ومجموعه قولکسیونلرنده آرامایکز . رجائی زاده اکرمدن فاروق نافذه‌قدر هپمز ادیب اعظمك کندی استعداد وقابلیتمزه کوره، بیوك ، کچوك بزر اثری‌یز . بزی یارادان الله، یتشدیرن‌ده نامق کمالدر .

* *
*

شمدی نامق کمالی شخصاً طانیمش اولان معاصرلرینك اونی نصل تلقی ایتدکلرینی سویلیه‌یم :

تكرار ايدرم كه او زمانى ادراك ايتمامش اولانلر بو جهتى اصلا
بيله‌مزلر . وبلكه ايناماز لر .

كمال بك مدللیده متصرف ايكن بن اون اوچ ، اون درت
ياشـلرنده اوقومغه هوسكار بر چوجوقدم . مسقط رأسم اولان
دياربكرده هيچ بر كون كچمزدى كه كرك بزم أومزده ، كرك بشقه
ولرك برچوغنده نامق كمالك اسمى واثرلرى برقاچ دفعه موضوع
بحث اولماسون . او زمان استانبولده انتشار ايدن مجامع موقوته‌يه
محضا اديب اعظمك آثارينه تصادف اولنور اميديله مشترى قيد
ولنورلردى. داها غريب، فقط صحيح برشى سويليه‌يم :

دولتك رسمى سالنامه‌سى هرسنه پايتختدن كلدكجه، الك اول جزائر
بحر سفيد ولايتنه عائد صحيفه‌لر آچيلير وبو صحيفه‌لرده مدللى سنجاغى
ولنوردى . (مدللى سنجاغى ، متصرف كمال بك ، رتبه بالا ، نشان
يكنجى عثمانى) يوزلر بشوش ، كوزلر مفتخر ، صانكه او متصرفلق
منصبى، اورتبهٔ بالا، صانكه اونشان عثمانى بزمدى. أوت، اومنصب،
ورتبه، اونشان بزم ، هپ بزم ، اوندن زياده بزمدى . چونكه او
بزمدى. اوسنه‌لرك برنده سالنامهٔ رسمى‌يى مطبعهٔ ابوالضيا باصلمشدى.
(كمال بك) اسمنى مستثنى اوله‌رق ٢٤ پونطو ايله ترتيب ايتمشـلر ،
واسمدن بشقه، حتى صدراعظمككى‌ده داخل اولديغى حالده، هيچ
رفانينك نامى او سالنامه‌ده بيوك پونطولق حرفلرله ديزلمامشدى .
بوالضيانك بواينجه‌لكندن بزنه‌قدر ممنون اولدق !.. ونه‌قدر افتخار
يتدك !.. بزكه هنوز نامق كمالك رسمنى بيله كورمامشدك . ايشته
اديب اعظم معاصرلرينك وجداننده وايماننده بو صورتله ياشاردى .
وفاتى خبر آلديغم كونك حالى بو صباحك وقايعندن داها قوتلى

وداها زنده خاطرمده‌در . چنبرلی طاشده مطبعهٔ عثمانیه‌نك جاده‌دن باقلدیغی زمان صاغ طرفه دوشن کوشه‌سنده‌کی قرائتخانه‌یه بر معتاد غزته اوقومق ایچون بر صباح کیتمشدم . بیلمم هانکی اوغورسز غزته‌نك ایلك صحیفه‌سنده‌کی ستونلرك برنده کوزمه شو سطرلر ایلشدی .

« جناب حق عمر اجلال حضرت پادشاهی‌یی روز افزون بیورسون .
« سائقهٔ متصرفی ادیب شهیر کمال بکك مبتلی اولدیغی ذات الرئه‌دن رهایاب اوله‌میوب
« ارتحال دار بقا ایتدیکی وارد اولان تلغرافنامه‌دن مع التأسف آکلاشلمشدر .
« رحمه‌الله تعالی . »

اوّلا کوزلرمه، صوکره غزته‌یه ایناناممدم . واو کونکی جریده‌لرك هپسنه اوراده بر بر باقدم . عینی هیجانسزلقله، عینی قیدسزلقله، وعینی صوغوقلقله درج ایدلمش عینی قره‌خبر . کندی کندیمه (خایر، بشقه کمال ده اوله‌بیلیر) دیدم . فقط دائما کوزلرمه وقولاقلرمه خوش ومونس کلن (ادیب شهیر) ترکیبی نه‌قدر ظالم وبی‌امان کسلمشدی . بو ایکی کلمه هر ترددمی، یعنی ترددلره صیغنمق ایستین امیدمی قهر ایتدی . همان أوه قوشدم . بابام (مرآت العبر) ی تألیف ایله مشغول ایدی . ومساعیسنی خللدار ایتمامك اوزره بشقه هیچ بر شیله او صره‌ده اشتغال ایتمیوردی . غزته‌لرله مجموعه‌لری بن منتظماً اوقور، شئونك مهملرینی خلاصةً سویلردم . وشاید عیناً کورمسی ایجاب ایدن برشی اولورسه اونسخه‌یی تدارك ایدر، کتیرردم . نامق کمالك وفاتی بابامه سویلدم . بردن بره قلمی آته‌رق کوزلکلرینی چیقاردی . افراد عائله‌دن برینك وفاتی خبر ویرمش اولسه‌یدم، پدرم ینه او قدر درین بر تأثر کوستردی . بم‌بیاض صقالنه طوغری کوزلرندن برقاچ طمله یاش یووارلاندی . (کمال بکمی ئولمش ؟ . واه واه واه !..) دییوردی . یاشلی کوزلری الی الابد طوله‌جق بر بوشلغه دیکلمش کبی،

برمدت طالدی . (واه واه واه !..) لر تکرّرایدوب طوریوردی . بابام دیندار آدامدی . (اناالله وانااليه راجعون) آیت کریمه‌سنی اوقودقدن صوکره عیناً شو سوزی سویلدی :

— زاواللی کمال بکده ئولدی !.. ملت دیدی ، ملت دیدی . ملته دیدی کیتدی .

بابام نامق کمال ایله اصلا کورشمامش ، آره‌لرنده نه برسطر یازی ، نه بر سلام تعاطی اولنمشدی . بونکله برابر نامق کمالك خبر وفاتیله بابامك متوکّل کوکلنده قوپان قیامت‌تأثرك سائق وسببی کیم ونه‌ایدی؟. بونك جوابنی ویرمیه‌جکم . چونکه بعضاً جواب ، سؤالك ابهامنی دکل ، بلاغتنی ازاله ایدر .

او تشرین ثانی کوننك هواسی پك مغموم ، استانبولك آفاقی کثیف بلوطلرله قاپالی ایدی . أوده اوطورمق ممکن اولمادی . آشنا وتسلیت آرامق ایچون باب‌عالی جاده‌سنه ایندم. عصر کتبخانه‌سنده صاحبی کرقور فائق افندی اوکونکی هوا واوکونکی اشخاص واشیا کبی مغموم ایدی . برقاچ دقیقه صوکره عبدالحلیم ممدوح پرتهییج کلدی . وایلك سوزی (کرقور ، بو دکانك ایچنه ، طیشنه نیچون سیاهلر آصمادك؟..) اولدی . اومستهزی ، اومتمسخر ممدوح اوکون نه‌قدر دکشمشدی!. آغلایور وآغلایوردی . حادثه‌یی بابامك نه‌صورتله تلقی ایتمش اولدیغنی بندن صوردی . کوردیکمی ایشیتدیکمی سویلدم . (اوخ!.. ملت دیدی ، ملت دیدی ، ملت دیدی ، کیتدی . نه‌کوزل ، نه‌طوغری برمصراع!.. سعید پاشا بونی سویلرکن بلکه موزون اولدیغنه دقت بیله ایتمامش . یازه‌جغم مرثیه‌یه بومصراعی‌ده علاوه ایده‌جکم .) دیدی . فی‌الحقیقه ، بابام بوسوزی بلااختیار سویلمش ، موزون اولدیغنك فرقنه واردیغنی

افهام ایتمامشدی . ممدوح قرق سکز ساعت ظرفنده انشاد ایتمش اولدیغی اللی ، آلتمش بیتلی برمرثیه‌یی بزه اوقودی . مرثیه مختلف وزنلرله ترتیب اولنمش ، بابامك ندای تلهفی‌ده بر مصراع شکلنده تضمین ایدلمشدی. برقاچ سنه محافظه ایتدیکم اونشیده‌یی، چوق تأسف ایدرمکه، غائب ایتدم. نه قدر کوزل وحسّی بر اثردی !.. خاطرمده قالان برقاچ بیتی شونلردر :

سیاه طوغدی کونش خاور وطنده بوکون
خیالمزده‌کی آتی‌یه دوندی یأس ایله حال
وطن حدیقه‌سنك باغبان معرفتی
ویا اوجای فلاکتده‌کی یکانه نهال
اولنجه ساقنه برصرصر سموم وزان ،
ترابه طوغری ییقلدی ، توکندی تاب ومجال .
اول فردکه عمرنده حمیت دیدی، کیتدی
(ملت دیدی ، ملت دیدی ، ملت دیدی کیتدی)

ینه او مرثیه‌دن :

ای قبر ، ایا باب حصین ابدیت ،
آغوشکه ایتدك قوجه بردهری امانت ...
قوینوکده یاتان حضرت مظلومه طوقونما .
بایقوش أوتر اول بلبلك ایواه باشنده !..
ای مرغ فلاکت ، سن اومغمومه طوقونما .

سلطان حمید مشیر سلیمان پاشانی ظلم وقهر ایله بغداده تغریب ایتدیکی زمان، شاعردلی حکمت بك، پاشایه منظوم برمکتوب کوندرمشدی.

دوشون برکره : مظلوم اولماسه‌ك ای محنت یکسر ،
عراقه آلدیره‌بیدی سنی اولاد پیغمبر ؟ . .
وطن خشنود سندن حاضر اول بزم مکافاته .

مصراعلری اومکتوبدندر . عبدالحلیم ممدوح (وطن خشنود الخ...) مصراعنیده نامق کماله اولان مرثیه‌سنده تضمیناً ایراد ایدییور. بوندن وجوده کتیردیکی الواح شیوندن ایکیسی ایشته :

قیودظلمی چاك ایتمك ایچون زنجیربند اولدك ،
فقط هرظالمك بوینونده مدهش برکمند اولدك ،
حقیقت صاحبندن وارسه شایان پسند اولدك ،
(وطن خشنود سندن حاضر اول بزم مکافاته)

قوباردم موتکی طوبدقده برفریاد حریت .
عمان اطرافه باقدم ، ایرمدی امداد حریت .
یتیم اولدی بوملك ای اشرف اولاد حریت ،
وطن خشنود سندن حاضر اول بزم مکافاته .

ممدوحدن صوکره عصر کتبخانه‌سنه علی کمال ایله سلیمان پاشا زاده سامی کلدیلر. ایکیسنده‌ده عین تأثر ، عین هیجان ، عین ماتم. سامی، مکتب ملکیه‌یه کیرمك ایچون بغداددن استانبوله کلیرکن، مدللیده برکیجه یارم ساعت قدر نامق کمالی کورمش. باباسنك حالنی یادایده‌رك، برابر آغلامشلر. بوماجرانی زاواللی سامی‌ینه آغلایه‌رق آکلادییوردی. علی کمال‌ده، سامی‌ده اوزمان مکتب ملکیه‌نك صوك صنفنده ایدیلر. طلبه‌یی آیاقلاندیروب ادیب اعظمك جنازه‌سنی استانبوله نقل ایتدیرمك ایچون مجتمعاً ییلدیزسرایینه کیتمکی مذاکره ایدییورلردی. بوتصوری حیز حصوله ایصال امیدیله مکتبلرینه کیتدیلر. مکتب ملکیه اوزمان‌شو دقیقه‌ده محل حسبحالمز اولان ــ بوبنا داخلنده ایدی . برآز صوکره خبرآلدق که ابوالضیا توفیق بك طرفندن وقوعبولان مراجعت اوزرینه جنازه‌نك بولایرده شهزاده سلیمان پاشانك قبری قربنه دفن اولنمسنه اراده چیقمش. کلیبولیده متصرف ایکن ادیب اعظم بروصیت شکلنده بولایرده دفن اولنمسنی تا اووقت تلمیذ و محبنه سویلمش اولدیغی ایچون .

ملتك او قبره يازيله‌جق بو كونكي سرنوشت سياهنی خوابيدهٔ معظمی قرق سنه‌اول تنظيم ايتمش ،

سن اولدك جوريكه اي دلشكن محزون ، بن محزون ،
فلك كونسون ، سه‌ونسون ايشته سن محزون ، بن محزون
ئولورسه‌م كورمه‌دن ملتده اميدايتديكم فيضی ،
يازلسون سنك قبرمده وطن محزون ، بن محزون .

ديمشدی .

علی اكرمك (ظلال الهام) نده برنيّرالهام كبی پارلايان مرثيهٔ مؤثره‌سندن بوراده بحث ايتمكه نفسمده جرأت ، يعنی صلاحيت بولاميورم . ضياعنه هركسك آغلاديغی برآدامه كندی اوغلی هركسدن زياده و هركسدن كوزل آغلار . بونجيب شاعرده اويله آغلادی . فقط بن بوراده بشقه بر هجرانك ماتمندن بحث ايده‌جكم : ارزنجانده دردنجی اردونك اووقت وضيع بركاتبی ويا كتبه‌سندن بری اولان ارضروملی ناظم ، هيچ يوزينی كورمديكی وغياباً بيله طانيشماديغی اديب اعظمك وفاتی خبرآلديغی كون ، اوطه‌سنك جدارتوقيرنده‌كی تصويركماله شويولده فرياد ايتديرر :

بزم ايچون كورونوری جمال حريت ..
دوشونديكم بوايدی حال احتضارمده .
اكرچه ساكت موتم ، فقط بوملت ايچون
صباح حشره قدر آغلارم مزارمده .

علی اميری افندی‌ده شوكوزل تاريخی يازمشدی :

نور ايدی لاهوته اولدی منقلب روح كمال
١٣٠٦

ازمیرلی شفیق بکك تاریخیده شودر :

سوندی مهرادب قراردی جهات
۱۳۰۶

*
* *

نامق کمال نه‌یاپدی ؟..

ایشته آصل مهم اولان بودر . نه‌یاپدیغنی برجمله ایله اجمال ایتمك ایسترسه‌ك دیرزکه :

وطنده عنعنه‌نك، خرافاتك، خسیس وپیس منافع واحتراصاتك طوغوردیغی ویاشاتدیغی براستبداد اداره‌یه ایلك عصیان ایدن، امتك ادراکی اوکنه چکلمش پرده‌یی ایلك قوپاروب پارچه‌لایان ، ملتنك دست وپاینه دست‌اعصار ایله باغلانمش زنجیری قیرمغه ایلك تشبثده بولنان ، حاصلی قویون سوروسنك فوقنده برر موقع اشرفیتلری اولدیغنی افرادقومنه ایلك خبرویرن ترك ، نامق کمالدر .

بیزانسك خودکاملغیله استانبولك قیدسزلغی نامق‌کمالك قلبنده ایقاظ نفرت‌ایدرکن ، اوهنوز اوتوزیاشنه بیله کیرمامشدی .

کوروب احکام عصری منحرف صدق وسلامتدن
چکلدم عزت واقبال ایله باب حکومتدن

دیدی . واوروپایه چکلدی . باب حکومتك برکرداب سقوط اولدیغنه‌او،دیوانی قولتوغنده،صوفیه‌دن پایتخته کلیرکن، حکم ایتمش، داها او وقت برغزلنده ،

تباعد مرکزدولتدن ایلر شهرتی مزداد
اوزاقلاشدقجه پرتو بولور مهرمنوردن

دیمشدی . او بیودکجه بو مهرمنوّر کچولدی . ونهایت ، منظره‌سنده بیله علویت ومهابت اولمایان بریانار طاغ کبی قالدی .

هرکس خلقه خدمتدن روکردان ، هرکس ظلمه‌یه معین اولمق ایچون فوج فوج شتاب ایدرکن نامق کمال ،

اوصانماز کندینی انسان بیلنلر خلقه خدمتدن
مروتمنداولان مظلومه أل چکمز اعانتدن
معینی ظالمك دنیاده ارباب دنائتدر
کوپکدر ذوق آلان صیادبی‌انصافه خدمتدن

دییور ، منفادن محبسه ، محبسدن منفایه قوشیوردی .

اوخ !.. بزده هیچ کیمسه نامق کمال قدر اذواقکریز ، هیچ کیمسه نامق کمال قدر بلاپرست اوله‌مامشدر . ذوقدن قاچارکن ،

کیمی وجدانه طوقوندی ، کیمی جسم وجانه
ذوق نامیله نه‌یاپدمسه پشیمان اولدم

دیر ، بلایه طوغری قوشارکن ،

فلك هر درلو اسباب‌جفاسن طوپلاسون کلسون
دونرسه‌م قحبه‌یم ملت یولنده برعزیمتدن

عهد وپیمانیله قضایه میدان اوقوردی .

آرادیغی، آرایوب‌ده بوله‌مادیغی وبوله‌مادیغی ایچون بیقرار اولدیغی شی نه‌ایدی ؟ .. کندی سویلیور :

سرتسر کزدم مقامات‌معادومبدئی
جاوه‌کاه‌شاهدمقصود حالابی نشان

(شاهد مقصود) دیدیکی معشوقه ، حریتدر . نامق کمال بتون

مدت حیاتنده حریته ، بیوك تاریخلره صاحب اقوام جهان ایچنده یالکز ترکلره وفاسز اولان بوجفاکار معشوقه‌یه عاشق قالدی . کوزل منظره‌لرده، کوزل چهره‌لرده آرادیغی وکوردیکی هپ اونك، اووفاسز معشوقه‌نك سیماسی ایدی . بوشیدای حریته دیدیلرکه :

— او سودادن واز کچ . یانارسك . سنی بوغارلر ، سنی آچ براقیرلر .

بونصیحت او عاشقی برقات داها چلدیرتدی ،

نه‌غم پرآتش هول اولسه‌ده غوغای حریت
قاچارمی مرداولان برجان ایچون میدان غیرتدن
کمند جانکدازی اژدر قهر اولسه جلادك
مرجحدر ینه بیك کره زنجیراسارتدن
آکاسون مسلکمده چکدیکم جور ومشقتلر
که ادنی ذوقی اعلادر وزارتدن، صدارتدن
وطن بربی‌وفانازنده‌طنازه دونمش کیم
آییرماز صادقان‌عشقنی آلام غربتدن
مبرایم‌رجا وخوفدن، عندمده عالیدر
وظیفه‌م منفعتدن ، حقم اغراض حکومتدن

دییور . نصیحتك یوله کتیرمدیکی عاشقك اوکنه بوسفر قلیجیله ، اردوسیله چیقان استبداددر ، دنیاده‌کی استبدادلرك الکبیدادی ، بزه مسلط استبداد . شاعر هجومه مدافعه ایله مقابله ایتمکه تنزل ایتمیور ، شدتله هجوم ایدییور ، ودییورکه :

جوانمردان ملتله حذر غوغادن ای‌بیداد ،
أریر شمشیرظلمك آتش خون حمیتدن .
نه ممکن ظلم ایله ، بیداد ایله امحای حریت
چالش ادراکی قالدیر مقتدرسه‌ك آدمیتدن .

استبداد یکرمی بش سنه ظرفنده یالکز بر کره نامق کمالك نصیحتیله عامل اولمش، فی الحقیقه ادراکی آدمیت عثمانیه‌دن قالدیرمغه چالشمشدی. غزته ستونلرندن، مکتب کتابلرندن، خواجه حیرت افندینك اشعارندن قرآن عظیم الشانه قدر تسلط ایدن برسانسور اوزون سنه‌لر ادراکه مسلط اولدی. ادیب اعظم، جبر و تضییقك هیچ بر تأثیری اوله‌میه‌جغنه قانع،

کوکلده جوهر الماسه بکزر جوهر غیرت
أزلمز شدت تضییقدن، تأثیر ثقلتدن

دییور. هرایده آلیست کبی نامق کمال ده کندی خیالنه آلدانانلردندر. جوهر الماسك کوکلده هیچ بر صورتله أزلمیه‌جکنه امین اولدقدن وأزلمیه‌جکنی کندی امنیتیله خلقه تأمین ایتدکدن صوکره، شاهد مقصودك خیالی قارشیسنه چیقیور. بو، ۹۳ فجر کاذبی، ۹۳ رؤیاسیدر. زاواللی شاعر اسارتدن قورتولدی. پری حریتله صاریلیور، اوپوشیور، آغلاشیورلر. دردلشدیکی صیره‌ده دییورکه:

نه افسونکار ایمشسك آه ای دیدار حریت
اسیر عشقك اولدق کرچه قورتولدق اسارتدن
سنکدر شمدی جذب قنبه قدرت. سترحسن ایتمه
جمالك تا ابدّدور اولماسون انظارامتدن
نه یارجان ایمشسك آه ای امید استقبال
جهانی سنسك آزاد ایلین هر یأس و محنتدن
سنکدر دوردولت حکمکی دنیایه انفاذ ایت
خدا اقبالکی حفظ ایلسون هردرلو آفتدن

آه ظالم حقیقت! .. اوجانفریب خیالی همان تبعید ایدییور.

* *
*

ظالمدر . هم‌ده صورتی دکل آصلی . عیناً اوقویه‌جغم . سطرلری آراسنده مفاخر ملیه‌مزك الك بیوكلرندن برینی هدف تحقیر اتخاذ ایتمش کلمات وتعبیرات وارسه‌ده تاریخی تغییر نم حق وقدرتم داخلنده دکلدر . مظلوم مغفورك روحندن نیاز غفران ایده‌رك ، ایشته اوقویورم :

دستور مکرم مشیر مفخم نظام العالم مدبر امور الجمهور بالفکر الثاقب متمم مهام الانام بالرأی الصائب ممهد بنیان الدولة والاقبال مشید ارکان السعادة والاجلال المحفوف بصنوف عواطف الملك الاعلی عساکر نظامیهٔ شاهانه‌م مشیرانندن ضبطیه مشیری اولوب برنجی رتبه مجیدی وایکنجی رتبه عثمانی نشان ذیشانلرینی حائز وحامل اولان

وزیرم عزت پاشا دام الله تعالی اجلاله وامیر الامراء الکرام
کبیر الکبراء الفخام ذو القدر والاحترام صاحب العز والاحتشام
المختص بمزید عنایت الملک الاعلی روم ایلی بکلر بکیلکی
پایه‌لولرندن قبریس جزیره‌سی متصرفی و مجیدی نشان ذیشانک
ایکنجی رتبه‌سنک حائز وحاملی ویسی پاشا دامت معالیه
وقدوة نواب المتشرعین ماغوسه نائبی مولانا زید علمه
توقیع رفیع همایونم واصل اولیجق معلوم اوله که عبرت
غزته‌سنک محرری کمال بکک بعض نشریات مضره‌یه ابتداری
جهتیله تأدیب وتربیه‌سی لازم کلمش اولدیغندن کندوسنک
لاجل التأدیب ماغوسه قلعه‌سنده قلعه بند اولمق اوزره
قبریسه طرد ونفی خصوصنه امر واراده‌ٔ علیه‌م متعلق اولمش
اولمغین سنکه ضبطیه مشیری مشار الیه‌سن مومی الیهی مأمور
مخصوصه ترفیقاً قلعه بند اولمق اوزره همان قبریس جزیره‌سنه
نفی وارساله صرف رویت ایلیه‌سن وسز که متصرف مشار ونائب
مومی الیهما سز وصولنده مرقومی قلعه بندلک جزاسی حقنده
اولان اصوله تطبیقاً قلعه بند اوله‌رق مکث واقامت ومحل

چونکه سومکه احتیاجم وار. چونکه بوخودکام ، بوسفیل طوپراغك اوستنده بکا حیوانلغمی الك آز وانسانلغمی الك چوق احساس ایدن شی محبت وعشقدر . فنالغه نفرتده ایسه هیچ مبالغه ایتمم . ئولدیره مدیکم غیظی تمکن اولدیغی قدر کچولتمك عادتمدر . ایشته افندیلر ، بن شمدی اصلا مبالغه ایتمدیکمه امین اوله رق اعلان ایدرم که ، سلطان عبدالعزیزك طغراسندن غرّا صفتنی نزع ایدن بو فرمانی یالکز اصدار ایدن وایتدیرنلره دکل ، تسوید وتبییض ایتمش اولانلره .. اوخ !.. بوده آزدر ، بو فرمانك کاغدینی باب عالینك قرطاسیه متعهدینه صاتمش اولان تاجره ، حتی وحتی بوکاغدی اعمال ایدن فابریقه نك الك کچوك عمله سنه قدر تشمیل غیظ وکین ایدییورم . سببنی ایضاح ایدرسه م یحیی کمالك انصافی بیله بکا حق ویرر :

نامق کمالی ماغوسه ده (قلعه بند) وصف مستعاریله زندان بند ایدن بو فرمانك تاریخ اصدارندن اوتوز بش سنه اول ، صدراعظم بیوك رشید پاشا کندی الیله برخط همایون یازمش ، (بوراده خط ایله یازی کلمه لرینك ظاهرده هم معنی اولدقلرینی اونوتمیورم) ، اوت ، اوتوز بش سنه اول صدراعظم بیوك رشید پاشا کندی الیله برخط همایون یازمش وکله سنی قولتوغنه آله رق ، کلخانه ده بالذات اوقومشدی . بو خط همایون بعدما هیچ بر کیمسه نك بلا سبب قانونی توقیف اولنمیه جغنی وهیچ بر کیمسه نك برمحکمه دن حکم لاحق اولمقسزین حبس ونفی وتبعید ایدلمیه جکنی اعلان ایدییوردی . بوخط همایونك محافظهٔ احکامنه مادام الحیاة صادق قاله جغنه سلطان عبدالمجید اولا کندی نامنه وبوخط همایونك احکامنی اخلال ایده جك اخلافنه لعنت ایتدیکنی تصریح ایتمکله ده کندیسندن صوکره کله جکلر نامنه یمین

ایتمشدی . تنظیمات فرماننك صدوروندن صکره ایالك حکمسز وحقسز دوچار تعرض اولان نامق کمال ایله درت ارقادشیدر . پك چوق کیمسه‌نك معلومی اولمیان بر حقیقت تاریخیه‌یی بوراده ذکر ایده‌یم . وقعه‌یه شاهد اولانلردن بریسندن ایشتمش اولان برذات بکا حکایه ایتمشدی :

عالی پاشانك صوك صدارتنده وکیجه‌نك برنده سلطان عبدالعزیزك بر یاوری براراده تبلیغ ایدر ، نامق پاشا زاده سرقرنا فریق جمیل پاشانك همان رتبه‌سی رفع ایله برقلعه‌یه نفی اولنمسنی پادشاه امر ایدییور. عالی پاشا بکده‌کی یالیسنك طاغ طرفنده‌کی کوشکنده بعض یارانیله دمکذار اولمقده ایمش . درحال کیمش وسرایه کیتمش . مسافرلری پاشانك عودتنه‌قدر بکلمشلر. صدراعظم سرایدن بشوش وشاد عودت ایدر. مکر بوامری اعطایه پادشاهك صلاحیتی واجرایه صدراعظمك مجبوریتی اوله‌میه‌جغنه سلطان عبدالعزیزی اقناع ایتمش. آصل کوزللك وعالی پاشانك شایان مؤاخذه بعض حرکات سیاسیه‌سیله برابر، بوخصوصده‌کی بیوکلکی وقعه‌یی اوکیجه محرملرینه آکلاتدقدن صکره (بوقپو برکره آچیلیرسه بو مملکتده بیوك ، کچوك هیچ کیمسه‌یه راحت وامنیت قالماز) دیمش اولمسنده‌در .

عالی پاشانك وفاتندن صوکره ایکی سنه‌دن داها آز بر زمانده جانشینی اولان دردنجی خانی ساقزلی اسعد پاشا ، بیوك رشید پاشانك جانسپارانه وضع ایله عالی پاشانك متعصبانه محافظه ایتدیکی قاعدهٔ عدلی ، ینه اسعد پاشانك خاطره‌سی نامنه تأسف اولنورکه ، خلل وتعرضدن وقایه ایده‌مدی . ونامق کمال ایله ارقادشلری بو بدبخت صدراعظمك زماننده ماغوسه زندانه آتلدی .

اسعد پاشا حد ذاتنده پك أبي و اعمار ملك ايله عرفانه خادم بر وزير ايمش. كاشكي فنا اولسه يدي، كاشكي ألنده قازمه، وطنك خرابه لرينه برچوق ويرانه ده كندي علاوه ايتسه يدي ده بيوك رشيد پاشانك اثريني هدم ايدنلره متملق اولماسه يدي.

عالي پاشانك خلفي و مدحت پاشانك سلفي اولان محمود نديم پاشا ده حكمسز ولزومسز بعض نفي و تغريبلرده ظلمه هم آلت، هم سائق اولمشدي. فقط محمود نديمي بر دولت آدامي دكل، بر مستولي وزوربا تلقي ايدرلر. يعني باطل كبي، مقيس عليه عد ايدلمكه لائق دكلدر.

نامق كمالك اوغراديغي مقهوريت، بيليرميسكز، نه نتيجه توليد ايتدي ؟.. آرتق سرايك استبدادني توقيف وحتى تعديل ايده جك هيچ بر ديزكين قالمامشدي. اوروپادن قاهر شرائطله استقراض اولنان آلتونلر هاي وهوي اذواق ايچنده أريبوب كيدييور، وطنه و ملته يالكز فائضلرك تحملكشن يوكي يادكار وخاطره قاليوردي. صدراعظم، روس سفيري ايغناتيه فك مسكين بر مهرداري اولمشدي. ٩٣ سفري بواوغورسز سفيرك الطاف عبدالعزيزخانيه تحفهٔ شكرايندر.

اوّللري برمدت فرمان ايله اجراي مظالم ايديليوردي. صوكره لري يالكز برامر، داخليه ناظرينك، ضبطيه ناظرينك، پوليس مديرينك بركاغدي، برازداها كچجه بر پوليس قوميسرينك، بر ضبطيه چاوشنك بركيفي معصوم براوجاغي سوندورمكه، مظلوم برعائله يي محو ايتمكه كفايت ايتدي. اسعد پاشا صلابت كوسترسه يدي سلطان عبدالعزيز بسبتون چيلديرميه جق، سلطان عبدالعزيز بسبتون چيلديرمسه يدي، سلطان عبدالحميد حق وعدله قارشي اوقدر طغيان ايده ميه جك، سلطان عبدالحميد اوقدر

طغیان ایتمه‌یدی ، طاغدن کلن اشقیا التی یوزسنه‌لك حکومته مسلط اوله‌جق ، طاغدن کلن اشقیا آلتی یوزسنه‌لك حکومته تسلط ایتمه‌یدی ، بو آلتی یوزییللق دولت آلتی سنه‌ده کن فیکون اولوب کیتمیه جکدی . هر حادثه ، کندندن اولکی سببك نتیجه‌سی اولدیغی کبی ، صوکره‌کی نتیجه‌نك ده سببی در . بزده ظلم وانقراض بر برینی تولید وادامه ایتمك ایچون نه لازم ونه ممکن ایسه قصور ایتمدیلر .

یحیی کمال ، شاعریتکی بر دقیقه سکات ایله انصافکه اعتراف ایتدیر ، سلیمان نظیف بوراده ذره قدر مبالغه ایدییورمی ؟ ...

(ماغوسه) کبی پك آز آدامك معروفی اولان بر قلعه‌نك نامق کماله نصل منفا وزندان انتخاب ایدلمش اولدیغنی سویلیه‌لم : بوندن اولکی استبدادك کندینه مخصوص بر جغرافیاسی واردی . ولایتلرك نه حدودلرینی بیلیر ، نه مرکزلرینك حال وشانی . (صنعا) منفا اولماسه یدی ، (یمن) ی بر قطعه‌نك دکل ، ولایت مرکزی بر شهرك آدی ظن ایدردی . استبداد جغرافیاسنك مضبوطاتنه وعلماسنه نظراً (فزان) سنجاغی بشکطاش محله‌سیله هم حدوددر . دیکر سنجاقلرله قلعه‌لر آب وهواسنك درجهٔ وخامتنه کوره تصنیف اولنور . بو جغرافیاده اسکدارك ، مرمره آطه‌لرینك ، ازمیت سنجاغنك آدلری یوقدر . چونکه بویرلره منفی کوندرلمز . ماغوسه‌دن بشقه بر مثالده بن ایراد ایده‌یم :

شاعر سیرتی بر آرالق استانبولدن اوزاقلاشدیرمق ایستدیلر . کوندریله‌جك یرك امر انتخابی بکا حواله ایتسه‌لردی ، (مادام که پایتختدن تباعدی فرمان همایون حکمت مقرون پادشاهی مقتضاسیدر . سیرت عدللی‌یه ، ساقزه ، ردوسه ویا بویله بر یره کوندرلسون . الهاملرینی

بیوك آطه‌ده تمیه ایدن شاعر برازده جزائر بحرسفیدده تمیهٔ هجران ایتسون .

بکا ویر بن چکه‌یم دردکی ممکن‌سه اکر

طرزنده درد طوپلامق ایستین بو تجربه‌سز شاعر حساس برازده درددن شکایت ایتسون .) دیردم . سیرتی نره‌یه کوندردیلر ، بیلیرمیسکز ؟ . . (حصنمنصور) ه . . بن چوجوقکن حصنمنصوری کورمش ، زوجی قائممقام اولان خاله‌مده برهفته مسافر قالمشدم . سیرت کبی استانبوللی بر جنتلمنه دکل ، دیاربکرلی بر صوفته‌یه بیله منفا تحری اولنورکن حصنمنصور بنم شاشقین خاطرمه کلمزدی .

افندیلر ، ظلمه دائما نفرت ، ظالم اولمقدن دائما اجتناب ایدیکز . فقط مظلومیتله ظالمیتدن برینی بهمه‌حال قبول ایتمکه قدرکزك سزی اجبار ایتدیکی دقیقه‌لر اولورسه ، مختارکز مظلومیت اولماسون . أوت ، ظالم اولمکزده مظلوم قالمایکز . سزده ظالم اولورسه‌کز ، قارشیکزده‌کی ظلمك برسرحدی ، بر مقاومی ، بر مهاجمی وجوده کلیر . واوآرتق سزك اوستکزدن طاشه‌رق ، بشقه مظلوملر آرامغه وبشقه مظلوملری بوغمغه قوشماز . افلاطونی ، تولستویی کندی خیالخانه‌لرنده صاییقلامغه ترك ایده‌رك ، فنالغه فنالقدن بشقه برشیله مقابله ایتمیکز . وبیلکزکه سزك مظلومیتکز ، سزك توکل و تحملکز قارشیکزده‌کی ظلمك غداسیدر . سز مظلوم قالمق ایستدکجه اوظلم بسله‌نیر ، وسمیرر . سزه قلیجله هجوم ایدنه تفنکله ، تفنکله صالدیرانه میترالیوزله مقابله ایدیکز . باقکز ، عدل وحقك عاشقی اولان وبوعشق یولنده جان‌ویرن بیوك نامق کمال نه‌دییور :

جلال بكله بن قفسك اوكنه ياقلاشنجه ، ارسلان ، عاراسارتنك
بركره داها تشهير اولنديغنى صانكه حس ايتمش ، اولا صاغ بوكرينى
قفسك دميرلرينه طايادى. وقبورغه كميكلريله، اوراده دميره استحاله
ايتمش اولان، ذكاى بشر آراسنده مدهش برمجادله باشلادى. وسعك
صوك درجه‌سى نه‌ديمك اولديغنى بن آنجق اوكون اوراده كوروب
آكلادم. بردرلو قيرلمق ايستـه‌مين وقرلميان ذكاى بشرله ديديشن
صاغ قبورغه كميكلرينك امدادينه صول قبورغه يتشـدى . زاواللى
حيوان تهورله دونيور وبو سفرده صول بوكريله دمير چوبوقلرى
زورليور ، زورليوردى . بردن بره طوردى . ظن ايتدم‌كه بركره
داها اعلان مغلوبيت ايدن عجزى او كنده صوصه‌جق. خاير، صوصمادى.
اوكوزل يه‌سنى سيلكه‌رك ، او كوزل كوزلرينى يومه‌رق ، آغزينى
ايكى پارمقلغك آراسندن هوايه‌ديكدى. وافقلردن كلن كوك كورله‌مه‌لرينه
مشابه برسسله كوكره‌دى ، كوكره‌دى .

افنديلر، بن اوارسلانى اوراده بويله كورديكم ايچوندركه اسارت
قارشيسنده الك يوكسك مرتبۀ تحسس اولان رقتله متحسس اولمشدم.
قفسنده مفتور و متوكل اوزانمش، بزى لاقيدنظرله سوزمش اولسه‌يدى،
اوآرسلانى سوقاقده برچوق امثالنى كوروب كچديكمز او يوز كوپكلردن
زياده خاطرمده طوتميه‌جق، بوراده ايسه اوندن هيچ بحث ايتميه‌جكدم.

اوكون بنمله برابر بومنظره‌يه شاهد اولان جلال منيف بك شمدى
بوراده وبومحفلده‌در. اكر طوغرى سويليورسه، اكر مبالغه ايديورسه‌م
بنى بنه حاضر بولنان يحيى كمال قارشيسنده محجوب ايتسون .

موضوع معظممزه كلهلم :

دنياده هيچ برتصوير، نامق كمالی ينه كندی زادهٔ ابداعی اولان شومنظومه قدر تعريف وارائه ايدهمز :

دكشمز فنمی واردر ، مستقر اشيامی قالمشدر ؟ . .
دليلی ثابت اولمش بيكده بردعوامی قالمشدر ؟ . .
ديمه : انسانه معلوم اولمادق معنامی قالمشدر ؟..
اكر مجهول آرارسهك هرايشك انجامی قالمشدر .

مماتی كورمهدم عمرمده برانكار ايدر مذهب ،
فنادر برفنا دنيادهيز اناج هرمطلب .
فراق ، حبس ونفیقدر وناموسمله كوردم هپ .
جهانك بربلاسندن بكا پروامی قالمشدر ؟ . .

سپهرك بختنی ، اقبالنی هپ پايمال ايتدم ،
حميت مسلكنده ترك اولاد وعيال ايتدم ،
حياتمدن معززكن وطندن انفصال ايتدم ،
ثبات وعزمه حائل بردنی دنيامی قالمشدر ؟ . .

مصرم ، ثابتم ، تاجان ويرنجه ، خلقه خدمتده ،
فدا كارك قالير اذكاری دائم قلب ملتده ،
دينير بركون كابرده سايهٔ فيض جميتده ،
كمالك سنك قبری قالمادیسه نامی قالمشدر .

هپمز ايچون نهيامان هجراندركه شمدی قالمايان يالكز كمالك سنك قبری دكل ، اومزارك طوپراقلریده قالمادی . چونكه ايكی سنهيه قريب برزماندن بری اوستنده تموج ايدن كندی بايراغی دكل. كمال كندی بايراغنك آلتنده اويوميور. اوشمدی هرشيئه وهركسه مغبر، مزاره مغبر ، افقلره مغبر ، قبرينك وقتيله بولنمش اولديغی يرلره كيجهلری ييلديزلردن سوزولوب اينن انوار رحمته مغبر .

فقط قالان ابدی برشیوار كه اوده كمالك كوكللرمزده طوتوشديرمش

اولدیغی شعلهٔ حمیت وشعلهٔ ایماندر . و بو شعله اونك هیچ بر زمان سونمیه‌جك ودائما پارلایه‌جق نامی‌در . أوت ،

كمالك سنك قبری قالمادی‌سه نامی قالمشدر

وقاله‌جق .

نامق كمال تکفور طاغنده طوغمشدی ، كليبولی سنجاغنده مدفوندر. بو اعتبار ایله ادیب اعظمك مهد ولحدی یان‌یانه بولنیور. بوقدر كچوك برمسافه‌یه اوبیوك آدم ابدیتی یرلشدیردی. دانیمارقه‌لی قسطنطین ایله کریدلی ونیزه‌لوسك نوبت بنوبت دیدیكلدكاری یونان بایراغی نره‌لره دیكلیرسه دیكلسین ، سرحدلری ازلله ابد اولان بر یرده ایركیج پارچه‌لانمقدن بشقه اوخاسر بایراغك نصیبی اوله‌ماز . كمالك مزاری اوزرینه كمالك بایراغنی رکز ایدن اللهدر ، كیمسه ایندیره‌مز . (جعبر) قلعه‌سی بیله بوقبرك یاننده پك فانی قالیر .

*
* *

نامق كمال دیندار ایدی . وحضرت محمده اولان ایمانی كمال عشقه ارتقا ایتمشدی . معشوق سماویسنه اعلای خطاب ایتدیكی وجد واستغراق دملرنده ایمانی وعشقی ،

هادم الشرك اولان دنیاتمه
ایدرم بیك یمین بودعواده
سكاده برنظیر اولور دیرایدم
ایكی الله اولایدی دنیاده

دیه‌جك قدر جوش وخروش ایدردی .

نامق كمالك (اوراق پریشان) ی اعاظم اسلامدن درت ذاتك

ترجمهٔ حالی محتویدر: صلاح الدین ایوبی، فاتح سلطان محمد، سلیم اول، امیر نوروز .

صلاح الدین ایوبی یی یازدی؛ چونکه حضرت محمدك دینی، قودورمش برعلمك صولتنه قارشی مدافعه ایتمشدی . فاتحی یازدی ؛ چونکه بلدهٔ طیبهٔ قسطنطنیه یی اسلامه اهدا ایتمکله حضرت محمدك بویریوزینه عائد املارندن واو املارك الك بیوکلرندن برینی اونك اردوسی اطمین ایتمشدی . سلیم اولی یازدی ؛ چونکه حضرت محمدك خلافتی ایکی یوز آلتمش بوقدر سنه‌لك برکسوفدن اونك زماننده قورتولمشدی . امیر نوروزی یازدی ؛ چونکه او وقته قدر الك بیوك بلای اسلام اولان جنکیزك آل واقوامنی حضرت محمدك دیننه ادخال ایتمکه موفق اولمشدی .

وطن محبتی بزده ایلك ترنم ایدن نامق کمال ، پك طوغری کورمش وآکلامشدی که بزده دینسز بروطن عشقی اوله‌ماز . اونك حق و حقیقتی کورن نظرنده هر مناره بر عثمانلی بایراغی و هر عثمانلی بایراغی برمناره‌در .

* *
*

افندیلر، عرفای اسلامدن بری (ساقی، نزدده جنت باغلرینك صوینه بکزه‌ین بر شراب که بن اونکله مست اوله‌یم وجانمی تشنکان حقیقته سبیل ایده‌یم . بن اوعارفك همتنه قول کوله‌یم که پیغمبرك ایشنی جبرائیلسز کورر) خطبهٔ عاشقانه‌سنی عجم اسانیله نظماً ایراد ایده‌رك ، دییورکه :

ساقیا کوبادهٔ چون سلسبیل
تاشوم مست وکنم جانراسبیل
من غلام همت آنم که او
کار پیغمبر کندبی جبرئیل

افندیلر ،

عجم شاعری نورعلینك آرادیغی شرابی ترك شـاعری نامق کمال بولدی . بو ، عشـق شرابی ایدی ، ادبیات ایله حریتك عشـقی . نامق کمال بوشرابی قنه قانه ایچدی . وایچیردی . اوروپانك اقصای غربندن آقدکیزك مناطق شرقیه‌سنه‌قدر دونوب طولاشدیغی یرلرده نامق کماله جانی فی‌سبیل‌الله ایثار ایتدیرن بوشرابك نشوه‌سی ایدی. اوشیدای دین، وطن فنادن اول بقایی بونشوه‌سایه‌سنده بولدی.

ادبیات ایله حریته جان ویرسه‌م‌ده
ینه برنامق شیدا یتیشیر خاکمدن

قناعتنی اوکا عالم فناده اعلان ایتدیرن بونشوه‌در .

افندیلر ،

همتنه عجم شـاعرینك قول کوله اولمق ایسـتدیکی مردالهی ده نامق کمالدر . نامق کماله جبرائیل کلمدی . نامق کمال پیغمبر دکلدی . فقط نامق کمال قومنه یکی برایمان کتیردی . وبوایمانی هیچ برشیٔ ئولدوره‌مدی. وئولدوره‌میور. پیغمبرلرکده ایشی بودکلمی‌ایدی ؟...

۱۰ مارت ۱۹۲۲

سلیمان نظیف